

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

พฤษภาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
พฤษภาคม 2560

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
พฤษภาคม 2560

สุภชัย เจริญศิริ. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม.

ปริญญาานิพนธ์ ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัสตรา ประเสริฐสิน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ คทวณิช, อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) วิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (2) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (3) การศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก ที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบ คือ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตวิชาชีพการโรงแรมในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งและโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 512คน ส่วน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สองคือ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 18 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลอง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) การวิจัยระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ การโรงแรม พบว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การควบคุมอารมณ์ มีค่าความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวัดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมได้ (2) การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยกิจกรรมจำนวนทั้งสิ้น 16 ครั้ง เพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และการออกแบบกิจกรรม 1.00 และผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมก่อนนำไปใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ระยะที่ 3 (3) การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลองและติดตามผล พบว่า หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนติดตาม ผลมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำกว่าติดตามผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

DEVELOPMENT OF AN ACTION LEARNING MODEL FOR THE DESIRED MORAL
CHARACTERISTICS FOR THE CAREERS OF UNDERGRADUATE STUDENTS OF
HOTEL MANAGEMENT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Doctor of Education Degree in Philosophy Program in Research
and Development on Human Potentials

Srinakharinwirot University

November 2017

Supachai Charoendee. (2017). *Development of an Action Learning Model for the Desired Moral Characteristics for the Careers of Undergraduate Students of Hotel Management*. Dissertation, PhD. (Research and Development on Human Potential). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof Dr. Autjara Prasertsin, Asst. Prof Dr. Termsak Katavanich , Dr. Narumol Phrayai.

This research aims to (1) analyze the components and develop a practical learning model of the desirable characteristics among graduate students regarding the ethics of the undergraduate students; (2) to develop a practical learning model; (3) to study of the effect of developing a practical learning model. The research group was divided into two groups. The first group included first to fourth year undergraduate students in the Faculty of Humanities, the Faculty of Management, the Science Faculty, Liberal Arts and the Faculty of Tourism. The Bachelor of Arts in Hospitality degree was offered in five Rajabhat Universities and tourism schools, such as Tourism and Services at Suan Dusit University. There were five hundred and twelve people subjects in the Bangkok metropolitan area. A total of eighteen students were selected from the Bachelor of Hotel Management program at the Rajabhat Institute.

The results of the study were as follows: (1) Phase one of research involved confirmation analysis of undergraduate students in the hospitality industry and found to consist of four components: honesty, responsibility, discipline and emotional control were appropriate and fit with the empirical data. The standard weight was high at a level of .05, it was possible to measure the components of the desirable characteristics of moral virtues. (2) Phase two of the research was the development of a practical learning model to enhance the desirable characteristics of moral virtue consisting of sixteen activities with an index of consistency between the objectives and the activity design of 1.00 it should also be tested with hotel professionals before using it in the third phase of this research. (3) Phase three of the research on the effect of using practical learning models to enhance the desirable characteristics of graduate students on moral and ethical issues. The research found that the desirable characteristics of graduate students on the ethics of the undergraduate students in the hospitality industry before the experiment, during the follow-up it was found that after the experiment, the results of the study were as follows: the mean score of the desirable characteristics of graduates in moral and ethical aspects was significantly higher than that of the experimental group at a level of .01. At a level of .01 except for the latter, the mean of the desirable characteristics of the graduates was lower than that of the non-statistically significant ones.

ปริญญาณิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ของ

สุภชัย เจริญดี

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จันทรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่ เดือน พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาณิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัสรา ประเสริฐสิน) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เติมศักดิ์ คทวณิช) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัสรา ประเสริฐสิน)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เติมศักดิ์ คทวณิช)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุฬรัตน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัสรา ประเสริฐสิน ที่ปรึกษาหลักปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เต็มศักดิ์ ทวนิช อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ ที่ปรึกษาร่วมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไข ปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และตระหนักในคุณค่าที่ท่านอาจารย์ทั้งสามท่านมอบให้ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสณา จุฬรัตน์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของ คณาจารย์ ภาควิชาการแนะแนว จิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาตลอดการศึกษาตามหลักสูตรการ วิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ขอกราบขอบพระคุณนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ที่ปรากฏนามใน ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ แม้ว่าผู้วิจัยจะไม่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากท่านโดยตรง แต่ก็ได้รับความรู้ จากผลงานวิชาการของท่าน ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร คณบดีและคณาจารย์ของคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาสหวิทยาการโรงแรมในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขต กรุงเทพมหานคร รวมนักศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนักศึกษาผู้วิจัย รู้สึกเสมอว่า ความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้เป็นผลมาจากความรัก ความไว้วางใจ ความจริงใจและความปรารถนาดีจากทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ดร. พงนา บุญคุ้ม ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณ นิสิต รุ่นน้อง และเพื่อนร่วมรุ่น ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อแสวง และคุณแม่ณรงค์ เจริญดี ที่ล่วงลับไปแล้วที่รักยิ่ง คุณจารุเพชร รังสรรค์ น้อยเชียว น้องที่รักยิ่ง และญาติทุกท่าน สำหรับความรัก ความห่วงใย และกำลังใจที่มีต่อผู้วิจัยตลอดชีวิตที่ผ่านมา รวมทั้งการให้การสนับสนุนด้านการศึกษา การทำ ปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ท้ายสุดนี้คุณงามความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้ที่มีอุปการคุณทุกท่านที่มีต่อผู้วิจัย ขอรำลึกถึงพระคุณของท่าน

สุภชัย เจริญดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	8
ความมุ่งหมายของการวิจัย	9
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตการวิจัย	10
สมมติฐานของการวิจัย	13
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
กรอบแนวคิดในการวิจัย	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
ทฤษฎีและแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	19
ความสำคัญและความหมายคุณธรรมจริยธรรม	19
หลักการและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	19
ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	24
แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม	40
แนวคิดคุณลักษณะสติปัญญาที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม	48
แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานคร	53
การสัมภาษณ์นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษา หลักสูตรการโรงแรม	57
สรุปแนวคิดการสังเคราะห์แนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	61
องค์ประกอบและแนวทางการวัดคุณธรรม จริยธรรม	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)		
	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	73
	ความหมายของการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	73
	แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	74
	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	81
	ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	101
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	108
	แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	111
	รูปแบบและความหมายของรูปแบบการเรียนรู้	111
	ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ	115
	แนวคิดการฝึกอบรมของวิลสัน (Wilson)	120
3	วิธีดำเนินการวิจัย	124
	การดำเนินการวิจัย	128
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	139
	ผลการศึกษา วิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิต ที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ การโรงแรมด้วยผลการศึกษาเชิงปริมาณและผลการศึกษาเชิงคุณภาพ	139
	ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิต ที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	172
	ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	185

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	191
ความมุ่งหมายของการวิจัย	191
สมมติฐานในการวิจัย	191
ขอบเขตของการวิจัย	191
สรุปผลการวิจัย	201
การอภิปรายผล	208
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	225
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	226
บรรณานุกรม	227
ภาคผนวก	243
ภาคผนวก ก	244
ภาคผนวก ข	247
ภาคผนวก ค	264
ภาคผนวก ง	274
ภาคผนวก จ	274
ภาคผนวก ฉ	345
ประวัติย่อผู้วิจัย	377

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปหลักการและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม	23
2 การสังเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม	36
3 สรุปคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	46
4 สรุปการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม	51
5 ประเด็นคุณธรรม และจริยธรรมของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ 6 มหาวิทยาลัย	56
6 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักวิชาการ เจ้าของกิจการคุณลักษณะบัณฑิต ที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม	60
7 สรุปแนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม	61
8 เทคนิคหรือเครื่องมือที่ใช้วัดจริยธรรมลักษณะต่างๆ	65
9 ตัวอย่างข้อความในแบบสำรวจตามแนวคิดของโคลบ	84
10 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบ	130
11 แบบแผนการทดลองแบบ Pretest-Posttest Control Group Design	136
12 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	142
13 ค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	144
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	146
15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่ พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	147
16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	149
17 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่ พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษา ปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	149

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	151
19 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่ พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	152
20 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ การโรงแรม	154
21 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่ พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษา ปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	154
22 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	156
23 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	158
24 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	161
25 รายละเอียดการสัมภาษณ์	163
26 สรุปทฤษฎีและเทคนิคแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และ เทคนิคต่างๆ ทางด้านจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	175
27 ผลจากตัวอย่างการ Try out ใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษา ปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	184
28 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	185

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล	187
30 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล	188

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจ ของพฤติกรรมทางจริยธรรม	29
2 การแสดงการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล พฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม	75
3 ขั้นตอนการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ	76
4 ส่วนประกอบของการเรียนรู้ขั้นการรับมาซึ่งการเรียนรู้	76
5 วงจรการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตามแนวคิดของโคลบ	84
6 Gagne's 9 Events of Instruction แบบประยุกต์	105
7 High-IMPACT Training Model	120
8 การวิจัยแบบผสมผสานวิธี Exploratory Design: Instrument Development Model	125
9 แสดงรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Triangulation design)	126
10 สรุปรอบแนวทางการดำเนินงานวิจัย	127
11 โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	148
12 โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	150
13 โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	153
14 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่ พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษา ปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	155
15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม	160
16 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม	164

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ที่มีขึ้นอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2558 นั้น ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมเป็นส่วนหนึ่งที่สร้างรายได้ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ปวีณา ศิวาลัย. 2557: 275) ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านธุรกิจโรงแรมของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงเป็นฐานรากที่สำคัญทำให้องค์กรเติบโตขึ้นทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ อย่างยั่งยืน การให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์โดยเริ่มจากการคัดเลือก สรรหา และพัฒนา จึงเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรก เนื่องจากโรงแรมเป็นธุรกิจบริการที่มีลักษณะงานบริการเฉพาะทาง ขึ้นอยู่กับบริบทสังคมนั้นๆ อีกทั้งเป็นเทคนิคที่ต้องใช้ความสามารถส่วนบุคคลสูง มีความรับผิดชอบ ความตั้งใจและมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน (Nolan. 2002: 90) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ คุณภาพและความสามารถของบุคลากร อาจกระทำได้โดย การให้ความรู้ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพแต่ละบุคคล เช่น การฝึกอบรม การให้ความรู้ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ (ปริยพันธ์ ประยูรศักดิ์. 2557: 7) และเมื่อได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรแล้วหลังจากที่กลับมาปฏิบัติงานก็ต้องมีการประเมินผลบุคลากรเหล่านั้น อันเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนและส่งผลต่อตนเองในอนาคต

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพดี ครอบครัวยุบย่น ตลอดจน เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560: 63) ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาด้านมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตไว้ว่า บัณฑิตระดับอุดมศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรมมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550: 1; Farrington; et al., 2012: 9)

ดังนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมควรปลูกฝังให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เนื่องจากการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์จำเป็นต้องส่งเสริมทักษะด้านวิชาการ เจตคติต่อวิชาชีพ ควบคู่กับการมีคุณธรรมจริยธรรมตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ที่กำหนดมาตรฐาน

ผลการเรียนรู้ไว้อย่างน้อย 5 ด้าน หนึ่งในนั้นคือ มาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัย ความรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม (จิตติวัตร สุขป้อม. 2555: 3) เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญต่อการให้ความรู้ร่วมกับการปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้ความรู้ มีศักยภาพในกระบวนการคิดที่สำคัญ เพิ่มทักษะส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคมต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552: 3) การพัฒนามนุษย์เป็นภารกิจสำคัญ ต้องพัฒนาให้ดีและมีคุณธรรมเสียก่อน จึงค่อยหันไปพัฒนาให้เก่งและมีคุณภาพ ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมจะต้องปลูกฝังหล่อหลอมตั้งแต่เบื้องต้น โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาซึ่งอยู่บนหลักการที่เป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์รอบด้านทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคม อีกทั้งเพียบพร้อมด้านคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น บทบาทของการศึกษาจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเท่านั้น แต่เป็นทั้งตัวจักรสำคัญส่งผลต่อการพัฒนาอีกด้วยและในส่วนของด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาตินั้น หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมในเรื่องส่วนตัวและสังคม โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ณัชชา มหปัญญานนท์. 2556: 2)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Desired Moral Characteristics) ในด้านการเรียนการสอนมาจากคำว่า “คุณลักษณะศึกษา” เป็นคำที่แปลมาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Character Education” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและมีความหมายเดียวกับ “Moral Education” และ “Virtue education” ซึ่งกระบวนการขัดเกลาทางสังคมหรือการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและความคิดที่อิงตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์ รวมถึงคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนที่มุ่งเน้นพัฒนาด้านความคิด ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมตลอดจนการแสดงออกถึงค่านิยมหลักที่พึงประสงค์ (Character Education Partnership. 2010: 4; Schwartz. 2008: 6) ซึ่งการจัดการศึกษาหมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นสิ่งสำคัญซึ่งแสดงถึงลักษณะของการเรียนรู้พัฒนาการทางสติปัญญา ทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบ มีวินัย ควบคุมอารมณ์ ความคิดและการแสดงออกของตนเป็นไปในทิศทางที่สังคมยอมรับ (Berkowitz; & Hoppe. 2009: 132) ซึ่งสอดคล้องกับฟุนเดอร์และฟาส (Funder; & Fast. 2010: 669) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นรูปแบบเฉพาะของบุคลิกลักษณะแต่ละบุคคลที่แสดงออกมาจากความคิด อารมณ์และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม การมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของบัณฑิตในการอยู่ร่วมกันของสังคม ควรประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลัก

จริยธรรมของสังคมนั้นๆ อยู่ในกฎเกณฑ์ บรรทัดฐาน ปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้องดีงาม พุทธิ ทำดี คิดดี งดเว้น การกระทำสิ่งที่สังคมไม่ปรารถนา ตอบสนองความต้องการทางจริยธรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล ในการดำเนินชีวิตเพื่อบรรลุเป้าหมายและความสำเร็จ (Berkowitz; & Puka. 2009: 108; Davidson, Khmelkov; & Baker. 2011: 35-50)

การศึกษางานวิจัยในต่างประเทศพบว่าคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้มีการพัฒนา โดยสถาบันจริยศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา (The School for Ethical Education. 2014: Online) มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสร้างเสริมความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความรู้สึกนึกคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกมากับผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผลงานวิจัยของแบลร์ (Baehr. 2017: 2) เรื่องคุณลักษณะศึกษากับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวว่า คุณลักษณะสติปัญญาคุณธรรมจริยธรรมกับคุณลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมของผู้เรียนมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงในความเป็นตนเอง ซึ่งเน้นในเรื่องของความอดทนในการควบคุมอารมณ์ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์และมีน้ำใจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโจเซฟสัน และคณะ (Josephson Institute. 2013: 200) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม 6 องค์ประกอบคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม การควบคุมอารมณ์ ความมีวินัยและสอดคล้องกับงานวิจัยของเลนนิคและไค (Lennick; & Kiel. 2005: 5) ที่พบว่าคุณลักษณะสติปัญญาคุณธรรมจริยธรรม เป็นความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้ และตัดสินใจต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งตามมาตรฐานความดีหรือไม่ดีข้อควรประพฤติปฏิบัติและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคม เพื่อสามารถแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องโดยมีองค์ประกอบได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา การให้อภัย จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมในต่างประเทศ สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนจะแสดงออกมาจากความรู้ ความรู้สึก พฤติกรรมที่กระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ การควบคุมอารมณ์ ความมีวินัย ความเคารพ ความยุติธรรม การให้อภัย การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ในต่างประเทศมีแนวโน้มและทิศทางเดียวกับประเทศไทยที่มีสถาบันการศึกษา องค์กรหน่วยงานต่างๆ ได้ให้ความสำคัญของเพื่อพัฒนานุชนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ควบคู่กับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม ดังนั้นเป้าหมายของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แบบบูรณาการ โดยรวมด้านสติปัญญา ความรู้คิด ความรู้สึก และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตแบบองค์รวม (Lickona; & Davidson 2005: 16; ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2554: 5)

การตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมกับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ผ่านมาได้สะท้อนเห็นถึงวิกฤตคุณภาพของผู้เรียนไม่สามารถตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาขององค์กรและการพัฒนาประเทศ (จิตติวัธน์ สุขป้อม. 2555: 6) ประกอบกับในฐานะที่ผู้วิจัยรับนักศึกษา

ฝึกงานที่โรงแรมพบว่า นักศึกษาบางคนยังไม่สามารถฝึกปฏิบัติงานได้ดี เช่น การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ที่ยังไม่ชัดเจน ขาดความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ความมีวินัยในการทำงาน การตรงต่อเวลา ความเคารพต่อผู้อื่น การควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ การทำงานร่วมกันหรือการไม่สามารถเลือกใช้วิธีการปฏิบัติงานในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ สอดคล้องกับ ชีรวัดน์ อิ่มประคองศิลป์ (2555: 39) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานแผนกอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรม ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่านักศึกษาฝึกงานยังไม่มีความพร้อม ขาดความเข้าใจในวิชาชีพ และขาดการเตรียมตัวที่ดีก่อนออกฝึกงานทำให้การฝึกงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และในด้านมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมจริยธรรม ตามความคิดเห็นของผู้จัดการแผนกบุคคลและฝึกอบรมหัวหน้าแผนกและพนักงานแผนกอาหารและเครื่องดื่มปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากในประเด็นหลัก 3 ข้อ คือ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของสถานประกอบการได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์รวมถึงการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมและเจ้าของกิจการคือ ครู อาจารย์ที่ทำงานโรงแรมด้านสอนงานนักศึกษา การฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลมากกว่า 10 ปี เป็นวิทยากรรับเชิญตามสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย หน่วยงาน และการโรงแรมจำนวน 3 ท่าน และเจ้าของธุรกิจโรงแรม ผู้บังคับบัญชา หัวหน้างาน และนิเทศนักศึกษาฝึกงานของโรงแรมที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ในการสอนงานและดูแลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาจำนวน 2 คน โดยคำถามที่ว่า “ท่านเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมควรแสดงออกให้เห็นอย่างไร” ผลของการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมควรแสดงออก ดังต่อไปนี้ มีความรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย การควบคุมอารมณ์ และสอดคล้องตามองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแหล่งความรู้ บทความ งานวิจัยต่างๆ และเอกสารที่อ้างอิงไว้แล้วในเรื่องของภาพรวมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา (พิภพ วังเงิน. 2545: 19; อรพินท์ สันติชัยอนันต์. 2549: 10-11; สมพร จั่วสกุล และคณะ. 2553: 32-34; วิถีวิสต์ สุขป้อม. 2555: 12-13; Pervin. 1994: 108; Sigelman; & Rider. 2003: 346; Borba. 2001: 4-9; Lickona; & Davidson 2005: 16-31 Lennick; & Kiel. 2005 & 2011: 77-113; Josephson Institute. 2013: 200; Baehr. 2017: 2) ได้เป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมที่สำคัญ 4 องค์ประกอบคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อ ความมีวินัย การควบคุมอารมณ์

ดังนั้นการที่บุคคลเข้าสู่ภาคการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงควรได้รับการส่งเสริมผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความ สามารถในสาขาวิชาชีพรวมทั้งยังต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะในกลุ่มของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครและโรงเรียนการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต มีบริบทการรับนักศึกษา คุณลักษณะของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมใกล้เคียงกัน โดยได้จำแนกประเด็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2554: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 2554: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. 2554: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 2555: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. 2554: ออนไลน์) ที่ทำให้เกิดชีวิตของการเรียนรู้ การฝึกฝนและพัฒนาตนเอง กระบวนการเหล่านั้นจะทำให้นักศึกษาเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง อันได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ความมีวินัยต่อตนเองและผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ช่วยเหลือเกื้อกูล ความอดทนอดกลั้น การควบคุมอารมณ์ เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ไขปัญหา ยอมรับความแตกต่างความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด พร้อมที่จะปรับตัวในการทำงาน ซึ่งสรุปได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัย และการควบคุมอารมณ์ ในการทำงานของธุรกิจโรงแรม

ความหมายของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ผู้วิจัยได้จากแหล่งความรู้อ้างอิงต่างๆ และข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้กล่าวมาในข้างต้นแล้วนั้น อาจสรุปได้ว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมหมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลในการปฏิบัติงานของวิชาชีพการโรงแรมที่สำคัญประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านการควบคุมอารมณ์ รวมถึงแนวคิดเหตุผลของการสำรวจปัญหาเบื้องต้นและจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นยังพบว่า นักการศึกษาและนักวิจัยต่างๆ ได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ให้แก่ผู้เรียนโดยผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ในตัวบุคคลอย่างถาวรได้นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ คุณค่า เจตคติ ลักษณะนิสัย และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลงมือปฏิบัติ (Bloom; et. al, 1956: 6; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 7) ผู้สอนจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน รวมถึงการนำแนวคิดทางด้านจิตวิทยาการศึกษาของ แบนดูรา

(Bandura. 1997: 79) การเรียนรู้ทางสังคมโดยการสังเกตตัวแบบ การเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นกระบวนการทางการรู้คิด หรือพุทธิปัญญา (Cognitive Process) การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning หรือ Modeling) สิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนมีความสำคัญเท่าๆ กัน คนเรามีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเราอยู่เสมอ การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของคนเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) สำหรับตัวแบบไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจจะเป็นตัวสัญลักษณ์ก็ได้ รวมถึงการใช้เสริมแรง (Reinforcement) ของสกินเนอร์ ทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมผู้สอนควรให้การเสริมแรง โดยการชมเชยหรือให้แรงจูงใจ โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้รางวัล ทั้งนี้เพราะผู้เรียนต้องการให้ผู้อื่นสนใจตนหรือเห็นว่าตนเองสำคัญกว่าคนอื่น การให้แรงจูงใจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจ สนใจ พอใจที่จะเรียน สามารถช่วยปรับปลูกฝังนิสัยที่ต้องการได้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552: 20-21) ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระดับพุทธิสัยเป็น การเปลี่ยนแปลงด้านความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาตามความรู้ ความเข้าใจตามที่ตนมีอยู่หรือไม่ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระดับจิตพิสัยแล้วจะเป็นขั้นของจิตสำนึกและสร้างการตระหนักรู้ สร้างลักษณะนิสัย ลงมือปฏิบัติได้โดยยึดผู้เรียนศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) โดยช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด เนื่องจากการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย การสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองแบบเน้นความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ การแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาทักษะสำหรับการประยุกต์ใช้ (ทิตนา แคมมณี. 2554: 119-146; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8)

การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจากรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ์ (Kolb. 1984: 21) เป็นกระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวของบุคคล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่เป็นวงจรต่อเนื่องกัน ดังนี้คือ ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ เน้นการใช้ความรู้สึกและยึดถือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามที่ตนประสบในขณะนั้น ขั้นที่ 2 การไตร่ตรอง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมุ่งที่จะทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับโดยการสังเกตอย่างรอบคอบเพื่อการไตร่ตรองพิจารณา ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้เหตุผลและใช้ความคิดในการสรุปรวบยอดเป็นหลักการต่างๆ ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำเอาความเข้าใจที่สรุปได้ในขั้นที่ 3 ไปทดลองปฏิบัติจริง เพื่อทดสอบว่าถูกต้องหรือขั้นตอนนี้เน้นที่การประยุกต์ใช้ จากทฤษฎีนี้ Kolb ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนแต่ละคนจะเน้นในขั้นต่างๆ แตกต่างกันไปทำให้มีการใช้ขั้นต่างๆ ในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน (Kolb. 1984: 21)

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถ

นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี (พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2550: 23-24) โดยรูปแบบการเรียนการสอนที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่

การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Instruction Model) ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2555: 137; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการสอนที่ผู้สอนใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือและกระตุ้นในการช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีให้นักศึกษาออกไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาโดยยึดกระบวนการคิด วิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ผู้สอนอาจใช้สถานการณ์ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวเพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงที่พบบ่อย หรือจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นกลุ่มกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นได้อย่างชัดเจนแล้ว ยังสามารถมองเห็นวิธีการและทางเลือกที่หลากหลายในการแก้ปัญหา อันเป็นลักษณะทางด้านพุทธิพิสัย ตามแนวคิดของบลูม ซึ่งการสอนในรูปแบบนี้ สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตพิสัยของผู้เรียนด้วยและยังสอดคล้องกับ ทอร์ปและเซจ (Torp; & Sage. 2002: 14) ที่กล่าวว่า การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นอกจากเป็นยุทธวิธีในการเรียนรู้แล้วยังเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรที่มีลักษณะดึงดูดผู้เรียนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนให้สร้างความรู้ด้วยตนเองและบูรณาการสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์

การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Group Process Based Learning) สามารถนำมาบูรณาการใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนได้ (ทิศนา แคมมณี. 2554: 119-146) ซึ่งกระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และมีการดำเนินงานร่วมกัน โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันและมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มต่างก็ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการทำงานที่ดีเพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม และขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น และเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียน สร้างองค์

ความรู้ด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียน (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44)

จากความสำคัญและประโยชน์ของหลักการ ทฤษฎี แนวคิดและวิธีการสอนดังกล่าวในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำหลัก แนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของบลูม (Bloom) การเรียนรู้โดยการสังเกตของแบนดูรา (Bandura) การเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner) มาผสมผสานบูรณาการกับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจากรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb ได้ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม 6 ขั้น คือ (1) ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) (2) ขั้นสังเกตประสบการณ์ (Experience Observation) (3) ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง (Association Development) (4) ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reflection) (5) ขั้นประยุกต์ใช้ (Active Experience) และ (6) ขั้นติดตามผล (Follow Up) แต่ละขั้นผู้วิจัยได้นำเทคนิคการสอนตามหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 วิธีคือ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม เทคนิคฝึกอบรมของวิลสันมาบูรณาการในกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและเชิงลึกมากขึ้น โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพภายในวิธีวิทยา การวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยจะนำวิธีเชิงคุณภาพมาใช้ทั้งก่อนระหว่าง และหลังการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าการผสมผสานวิธีวิจัยในการวิจัยดังกล่าวจะสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ดีขึ้นและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการศึกษาจะช่วยทำให้มีเครื่องมือสำหรับการวัดและพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีอะไรบ้าง
2. รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีลักษณะเป็นอย่างไร
3. ผลที่ได้รับจากรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยการเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในสองประเด็นดังนี้

1. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม และสร้างรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่มีการบูรณาการทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาและเทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การฝึกอบรมเพื่อนำมาเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม หรือสนใจในการนำไปศึกษาในประชากรกลุ่มอื่น นอกจากนี้ยังได้ทราบถึงด้านคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ว่ามีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างไร มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมในด้านอะไรบ้างที่จำเป็นต้องได้รับการเสริมสร้าง แก้ไข และให้ความสำคัญกับบริบทนั้น

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาครั้งนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการปฏิบัติดังนี้

2.1 ผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลจากแบบวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ครอบคลุม ประกอบด้วย ข้อมูลคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานครในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมในการศึกษาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.2 รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีการประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยา การศึกษาและเทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ การฝึกอบรม ตลอดจนหลักการด้านจิตวิทยามาใช้ในการ พัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม แต่ละองค์ประกอบ ซึ่งสามารถให้บุคลากร อาจารย์หรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการ พัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาได้ นอกจากนี้ในรายละเอียดแต่ละรูปแบบ การเรียนรู้และเทคนิคสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาได้

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน ประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย โดยแบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์หาองค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

เริ่มต้นจากการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็น เรื่ององค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม ที่นักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมควรมีลักษณะที่โดดเด่นใน ด้านใดบ้าง จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview) จำนวน 5 ท่าน และทำ การสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 ท่าน

ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เจ้าของธุรกิจและผู้บริหารระดับสูง จำนวน 2 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้และ ประสบการณ์การทำงานด้านการโรงแรมเป็นเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารโรงแรมมืออาชีพ ผู้บริหาร ระดับสูงที่มีประสบการณ์ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรมสำหรับนักศึกษาฝึกงานวิชาชีพ การโรงแรมและพนักงานของโรงแรมมากกว่า 10 ปีขึ้นไป กลุ่มครู อาจารย์ จำนวน 3 ท่านเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา พุทธศาสนาด้านคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม มีความเชี่ยวชาญทางด้านการเรียนการสอนคุณธรรม จริยธรรมมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

ผู้เชี่ยวชาญสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการ ฝึกอบรม หัวหน้าแผนกที่นิเทศงานนักศึกษาและเจ้าของกิจการ ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงและ เก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ

สำหรับการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อ พัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรมจำนวน 512 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์

ซึ่งแบบสอบถามนี้มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 34 ข้อ จะต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10-20 เท่า ต่อหนึ่งข้อคำถาม ซึ่งต้องเก็บจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 340-680 คน

ประชากร

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 3,416 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2559: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากหลักของเบนทีเยร์; และเซา (อัจศรา ประเสริฐสิน. 2555: 46; อ้างอิงจาก Bentier; & Chou. 1987) ที่ระบุว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้องมีกลุ่มตัวอย่าง 5-20 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ ในงานวิจัยนี้มีพารามิเตอร์มี 4 พารามิเตอร์และจากหลักของกาเยและแฮนคอค (อัจศรา ประเสริฐสิน. 2555: 46; Gagne; & Hancock. 2006) ที่ได้ระบุว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันควรมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 400 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 1 - 4 สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจำนวน 512 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

การนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมและนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ได้ไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 25 คน ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ที่มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา และมีความสนใจในการเข้าร่วมโปรแกรมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติไปใช้

**ระยะที่ 3 การศึกษาผลของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
ประชากร**

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ วิชาเอกการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา ตลาดการท่องเที่ยวและการโรงแรม ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักศึกษา 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2560 ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก 60 คน เหลือ 40 คน และมา 20 คน โดยดูจากคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 20 คน แต่ขณะทดลองเหลือนักศึกษา จำนวน 18 คนที่สมัครใจและเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมได้มาเป็นกลุ่มทดลอง ทั้งนี้เพื่อให้การจัดรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติมีความเหมาะสมกับช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพภายในวิธีวิทยา การวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยจะนำวิธีเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสังเกตมาใช้ในการทดลองและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มทดลองทั้งก่อนและหลังดำเนินการทดลอง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมคือ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2. ตัวแปรใช้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วย ตัวจัดกระทำและตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 ตัวจัดกระทำ คือ การใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม

2.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมในระยะหลังเสร็จสิ้นการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามทั้ง กาย วาจาและจิตใจโดยถือปฏิบัติเป็นประจำ ความสามารถในการปรับตัว วิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยมและเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการปฏิบัติต่อตนเองต่อผู้อื่นและต่อสังคมตามศีลธรรมเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม โดยจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรมองค์ประกอบ ได้แก่

1.1 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่แสดงออกมาให้เห็น ทางกาย วาจา จิตใจ ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงถึงการรักษาคำมั่นสัญญา การพูดความจริง ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนไม่คดโกงเห็นแก่ได้ มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงานและตั้งใจทำหน้าที่อย่างเต็มที่ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบอย่างเคร่งครัด

1.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย การรักษาเวลา การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

1.3 ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่แสดงออกถึงความสามารถของในการควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร การควบคุมตนเอง การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น การรู้จักรักษาสติของตนและผู้อื่น

1.4 การควบคุมอารมณ์ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่แสดงออกถึงความเคารพสิทธิและยอมรับพฤติกรรมของผู้อื่นแม้จะไม่เห็นด้วยซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญก่อให้เกิดสติปัญญา การควบคุมจากการกระตุ้นสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการอดทนอดกลั้น การรู้จักระงับอารมณ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น

2. รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม หมายถึง กรอบในการดำเนินการจัดสภาพการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของบลูม การเรียนรู้โดยการสังเกตของแบนดูรา (Bandura) การเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner) กับหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม เพื่อนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับกิจกรรมการ

เรียนรู้ นั้น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม ขั้นสังเกตประสบการณ์ ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ขั้นประยุกต์ใช้ ขั้นติดตามผล

2.1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์เพื่อนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา ซึ่งขัดแย้งกับเรื่องที่ต้องการปลูกฝังตามที่ผู้สอนกำหนดในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การแสดงละคร การสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้บทบาทสมมติ คลิปวีดิทัศน์ เกมส์ กิจกรรมกลุ่ม กรณีศึกษา หลังจากนั้นจึงให้สมาชิกในกลุ่มสรุปว่าปัญหานั้นคืออะไร การสอนในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความตั้งใจ สร้างความตระหนักในเรื่องที่ปลูกฝัง เร่งเร้าความสนใจ ยินดีและเต็มใจที่จะรับการปลูกฝัง สนใจและรับเรื่องดังกล่าวนั้นมาไว้ในตนเอง

2.2 ขั้นสังเกตประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ควรปฏิบัติตามประเด็นที่สรุปได้จากขั้นที่ 1 โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งสามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จากประสบการณ์ โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกต การคิด การจำ เน้นประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้โดยการกระทำและการแสดงออก การใช้สื่อ การใช้ทักษะของผู้เรียนเพื่อผลประโยชน์ การสอนในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับที่จะตอบสนองและพึงพอใจต่อเรื่องที่จะปลูกฝังการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ มีการช่วยเหลือ สนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม

2.3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง เป็นขั้นที่ผู้สอนใช้เทคนิคการฝึกอบรม โดยการใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน การใช้สื่อ การใช้ทักษะของผู้เรียนเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมที่จะปลูกฝังโดยใช้สื่อกิจกรรมที่สอดคล้องในคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านแล้วบันทึกสิ่งที่ได้รับลงในแบบบันทึกพฤติกรรม

2.4 ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นขั้นที่ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อให้แต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม ต่อสมาชิกภายในกลุ่มโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี จากนั้นจึงให้ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

2.5 ขั้นประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจตัวเองว่ายังขาดคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด และจะนำแนวทางส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากสมาชิกทุกกลุ่มไปประยุกต์ใช้กับตนเองอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม

2.6 ขั้นติดตามผล เป็นขั้นที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนตรวจสอบตนเองว่าในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาตัวผู้เรียนได้แสดงคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละด้านอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ต่อไป

3. นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม หมายถึง นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการมหาวิทยาลัยสวนดุสิตในเขตกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 3,461 คน

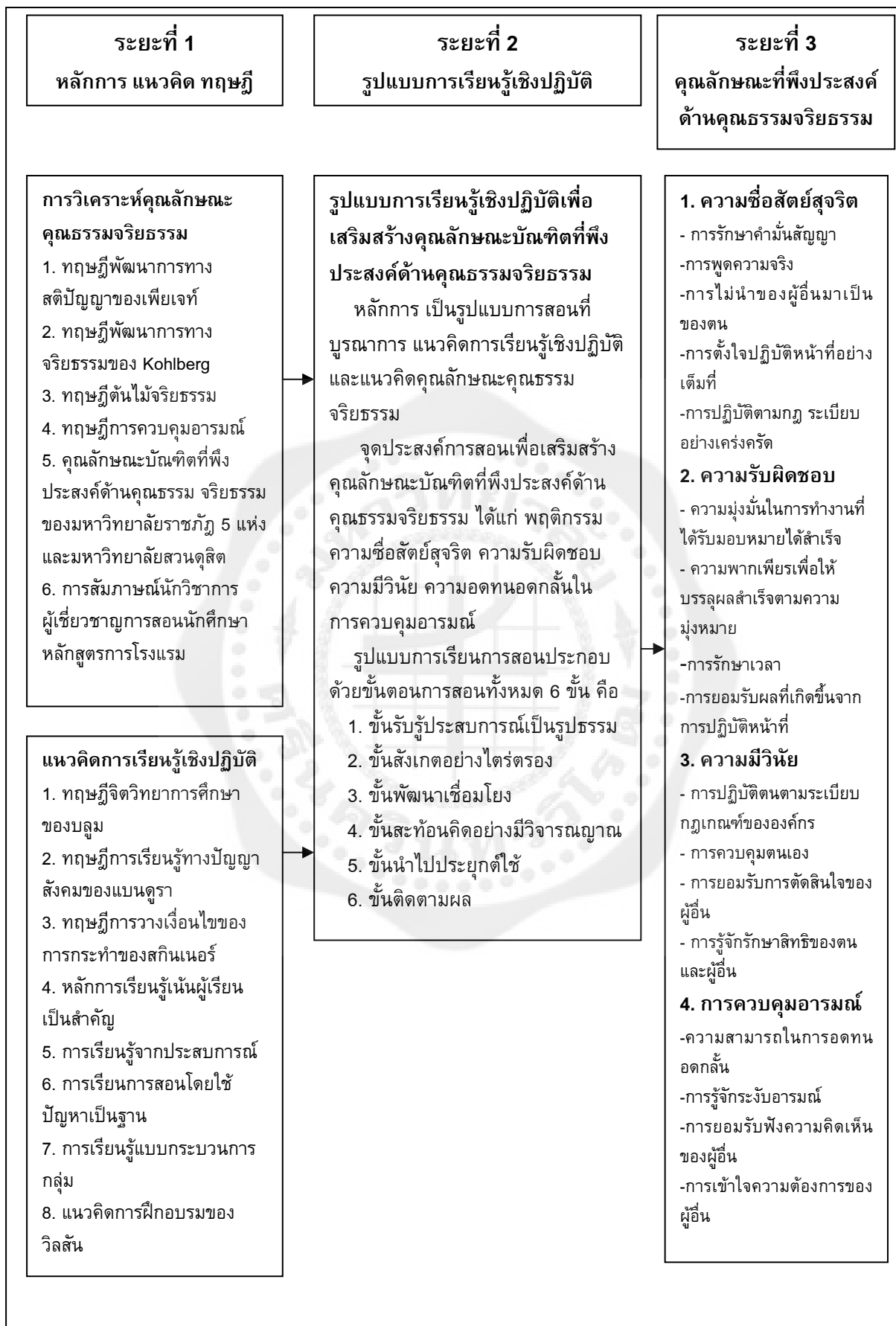
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อกำหนดนิยามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารวิชาการและบทความวิจัยในวารสารวิชาการทั้งในและต่างประเทศร่วมกับที่ผู้วิจัยจะศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 รวมถึงทำการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 คน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมโดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของบลูม (Bloom) การเรียนรู้โดยการสังเกตของแบนดูรา (Bandura) การเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner) มาผสมผสานบูรณาการกับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจากรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb ได้ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม 6 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) (2) ขั้นสังเกตประสบการณ์ (Experience Observation) (3) ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง (Association Development) (4) ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reflection) (5) ขั้นประยุกต์ใช้ (Active Experience) และ (6) ขั้นติดตามผล (Follow Up) แต่ละขั้นผู้วิจัยได้นำเทคนิคการวิธีการสอนตามหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 วิธี คือ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม เทคนิคการฝึกอบรมของวิลสันมาบูรณาการในกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน

หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ คือ การศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมโดยใช้แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และการศึกษาเชิงคุณภาพ คือ โดยใช้การสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม 4 องค์ประกอบ คือ (1) ความซื่อสัตย์ (2) ความรับผิดชอบ (3) ความมีวินัยและ (4) การควบคุมอารมณ์ แสดงดังภาพประกอบ 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็นประเด็นหลักตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

- 1.1 ความสำคัญและความหมายคุณธรรมจริยธรรม
- 1.2 หลักการและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
- 1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.4 แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.5 แนวคิดคุณลักษณะสติปัญญาที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.6 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ทั้ง 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

- 1.7 การสัมภาษณ์นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม
- 1.8 สรุปแนวคิดการสังเคราะห์แนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 1.9 องค์ประกอบและแนวทางการวัดคุณธรรมจริยธรรม
- 1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

- 2.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ
- 2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ
- 2.4 ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

3. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

- 3.1 รูปแบบและความหมายของรูปแบบการเรียนรู้
- 3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ
- 3.3 แนวคิดการฝึกอบรมของวิลสัน (Wilson)

1. ทฤษฎีและแนวคิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะกล่าวครอบคลุมหัวข้อต่างๆ ได้แก่ ความสำคัญ ความหมาย องค์ประกอบ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม แนวทางการวัดองค์ประกอบคุณธรรม จริยธรรม และทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความสำคัญและความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน ในการดำรงชีวิต และการทำงาน ซึ่งอาจสรุปความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมได้คือ ช่วยให้เราใช้ชีวิตอยู่ตลอดเวลา สร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ โดยจะเป็นตัวกำหนดการประพฤติปฏิบัติของบุคคลให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าถูกต้อง ช่วยให้ชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบ ไม่พบอุปสรรค ซึ่งทำให้มนุษย์นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้ร่ำเรียน มาสร้างสรรค์แต่สิ่งดีมีคุณค่า และช่วยควบคุมความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เติบโตไปพร้อมๆ กัน (พระมหามงคฺล สามารถ. 2558: 12-13)

คนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า “คุณธรรม จริยธรรม” คำทั้งสองมีความหมายเป็นอันเดียวหรือมีความหมายเหมือนกัน ในความเป็นจริงคำว่าคุณธรรมกับคำว่าจริยธรรมเป็นคำที่แยกออกจากกัน เป็นสองคำและมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่าคุณธรรมและจริยธรรมให้ถ่องแท้ก่อน ไชยพร เรื่องหลัก (2556: 23) กล่าวว่า คำว่า คุณธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า virtue จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร คำว่า คุณธรรม จริยธรรม มักจะใช้ควบคู่กันเสมอ คำว่า “คุณธรรม” กับคำว่า “จริยธรรม” เป็นคำที่แยกกันมีความหมายแตกต่างกัน คำว่า “คุณธรรม” แปลว่า ความดี มีประโยชน์ เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม ส่วนคำว่า “จริย” แปลว่า กิริยาที่ควรประพฤติเป็นคำที่มีความหมายเป็นรูปธรรม ส่วนคำว่า “ธรรม” มีความหมายหลายประการ เช่น ความดี หลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติ เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันจะได้เป็นคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีผู้ให้ความหมายต่างๆ คำว่า คุณธรรมจริยธรรมมีความหมายใกล้เคียงกันมากจึงมักมีผู้ใช้คำสองคำนี้ไปด้วยกันเป็นคุณธรรมและจริยธรรม แต่คำสองคำนี้มีความแตกต่างกันซึ่งมีนักจิตวิทยา นักปรัชญา นักการศึกษาและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2550: 7) ได้ให้ความหมายของคำว่าคุณธรรม หมายถึงหลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งดีชอบชั่วดีทางศีลธรรมมีคุณงามความดีภายในจิตใจจนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขความยินดีการกระทำที่ดีย่อมได้รับผลของความดีคือความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมได้รับผลของความชั่วคือความเจ็บปวดหรือความทุกข์ต่างๆ

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2551: 164) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง การควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานความประพฤติได้ถูกต้องหรือดีงามที่กำหนดโดยสังคม

วิลาสลักษณ์ ชวัลลี (2552: 17) ให้ความหมาย คุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งที่ควบคู่ไปด้วยกันที่สังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและการตัดสินใจเลือกกระทำหรือ แก้ปัญหาที่แสดงถึงการมีจริยธรรมที่สูงกว่าเพื่อใช้เป็น แนวทางในการประพฤติให้อยู่ร่วมกันได้อย่างร่มเย็น

โคเฮน (Cohen. 2010: 2) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัย Moral Character in the Workplace องค์ประกอบของคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความอ่อนน้อม ถ่อมตน ความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม การควบคุมอารมณ์ ที่ส่งผลต่ออนาคตในอัตลักษณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมที่สูงขึ้น

เกร็ค (Greic. 2013: 416) ให้ความหมาย คุณธรรมและจริยธรรมว่าเป็นการกำหนดลักษณะพฤติกรรมของบุคคลใน 6 ลักษณะ ซึ่งมีความจำเป็นในการดำรงอยู่ในสังคม คือ ความฉลาด หรือสติปัญญา ความกล้าหาญ ความยุติธรรม ความเป็นมนุษยชาติ การควบคุมอารมณ์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แก๊งค์และกลาสแมน (Kang; & Glassman. 2010: 22) ให้ความหมายว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ไม่สามารถแยกออกจากกันแต่สามารถพัฒนาให้มีคุณภาพโดยการศึกษาและเรียนรู้

สจ๊วต (Stewart. 2017: 2) ให้ความหมายว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นความรู้และความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกและผิดที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกว่าสิ่งกระทำถูกหรือผิดโดยมีความเชื่อทางศาสนาเป็นตัวกำหนดของแต่ละบุคคลและอยู่ในกรอบของกฎหมายเป็นมาตรฐานที่สังคมยอมรับได้

ผู้วิจัยสรุปความหมายว่า คุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่ควบคู่กัน คุณธรรมเป็นความดีในจิตใจของคนที่เป็นคุณสมบัติอันดีงาม จริยธรรมเป็นการกระทำทั้งทางกายวาจาใจอันเป็นพฤติกรรมที่คนดีควรกระทำอยู่เสมอๆ เป็นกฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์รวมถึงหลักแห่งความยุติธรรมความเสมอภาคและการรู้จักสิทธิและหน้าที่ซึ่งจะทำให้เกิดความสุจริตใจในสังคม

1.2 หลักการและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

มีนักวิชาการ นักวิจัยและบุคคลต่างๆ ได้ให้หลักการและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไว้หลากหลายด้านด้วยกันดังนี้

โกศล มีคุณ (2533: 93-94) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีการพัฒนาทางคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้นได้นั้น องค์ประกอบที่จำเป็นก็คือ สติปัญญาและการคิด เพราะสติปัญญาจะทำให้เด็กสามารถจดจำ ฟินิจพิเคราะห์เข้าใจกฎเกณฑ์ ข้อบัญญัติหรือพฤติกรรมต่างๆ อันเกี่ยวกับจริยธรรมได้ ซึ่งจริยธรรมตามความหมายของของเพียเจต์และโคลเบอร์ก ก็คือ พัฒนาการของความสามารถ

ในการใช้หลักเพื่อการตัดสินใจแก้ปัญหาทางจริยธรรม ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในปัจจุบันว่าคือเหตุผลเชิงจริยธรรมนั่นเองและคุณลักษณะที่กำลังเป็นที่สนใจศึกษากันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

ธนเศรษฐ์ จำปางาม (2543: 2-5) ได้แบ่งลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ไว้ในสังคมตนนั้น ถือว่าการกระทำชนิดใดดี ควรกระทำ การกระทำใดเลว ควรดเว้นและรู้ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย

2. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมนั้น แต่บุคคลในสถานการณ์ปกติอาจมีทศนคติต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทศนคติเชิงจริยธรรมนั้นจะรวมทั้งความรู้และความรู้สึก อารมณ์ในเรื่องนั้นในช่วงเวลาหนึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกที่จะไม่กระทำหรือเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้นๆ เหตุผลดังกล่าวจะช่วยให้ทราบเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำบางอย่างอาจขัดกับความรู้สึกของบุคคลส่วนใหญ่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและสถานการณ์เป็นลำดับ

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เช่น การให้ทาน การเสียสละ การช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเกิดขึ้นในสภาพที่บุคคลถูกยั่วยุให้กระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตน เช่น การโกง การกล่าวเท็จ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่จะไม่เกิดขึ้น ในผู้ที่มีจริยธรรมสูง พฤติกรรมเชิงพฤติกรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าจริยธรรมประเภทอื่นๆ เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคล ย่อมส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ร้อนของสังคม

ปิยนันท์ ภิรมย์ไกรภักดิ์ (2546: 2-3) อธิบายว่า มนุษย์เกี่ยวข้องกับจริยธรรมหลายลักษณะ หลายประเภท เช่น ความรู้ ทศนคติ การใช้เหตุผลและพฤติกรรมต่างๆ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดควรกระทำ และการกระทำชนิดใดควรดเว้น

2. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึก อารมณ์ของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบในลักษณะนั้นๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมจะมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ จะใช้ทำนายพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง

3. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหรือค่านิยมโดยใช้เหตุผล

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2551: 6) กล่าวว่า จริยธรรมมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ด้านความรู้ เหตุผลคือความเข้าใจในความถูกต้อง สามารถแยกแยะและตัดสินใจได้ว่าอะไรถูกต้อง ไม่ถูกต้อง ด้วยความคิด
2. ด้านอารมณ์ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความเชื่อคือความพึงพอใจ ศรัทธา ความเลื่อมใสยอมรับที่จะนำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติ
3. ด้านพฤติกรรมการแสดงออก คือการแสดงออกที่บุคคลได้ตัดสินใจแล้วว่าเป็นการกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ

ลิกโคนา (Lickona. 1991: 65) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมจะมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ การที่ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้และเป็นคนดี ซึ่งหมายรวมถึงการรู้ถึงความดี เข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึก การรักที่จะประพฤติในสิ่งดี ๆ และการปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมที่พึงงาม

ไซเกอร์แมนและไรเดอร์ (Sigelman; & Rider. 2003: 346) นักวิชาการทางจริยธรรมศึกษากล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานของจริยธรรมมี 3 ด้าน ซึ่งได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นความรู้สึกที่เกี่ยวกับการกระทำผิดและถูกและเป็นความรู้สึกที่กระตุ้นให้คิดและทำในสิ่งที่ถูกผิด เช่น ความรู้สึกผิด ความรู้สึกเอื้ออาทรต่อผู้อื่น
2. องค์ประกอบด้านการรู้คิด (Cognitive component) เป็นเรื่องการตัดสินใจของบุคคลที่จะกระทำและเป็นเรื่องที่ว่าคนเราคิดอย่างไรกับความผิดถูก
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นพฤติกรรมของบุคคล เช่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งบุคคลจะโกงหรือไม่หรือจะช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่เป็นต้น

ชวาทซ์ (Schwartz. 2008: 6) กล่าวถึง การศึกษาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมว่าเป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะในองค์ประกอบ 3 ด้านที่ดีของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วย การรู้คิด (Cognitive) ความรู้สึก อารมณ์ (Feeling) และพฤติกรรม (Behavior) ในการดำเนินชีวิต ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการดำรงชีวิตอยู่ตามหลักค่านิยมที่พึงประสงค์ของบริบทสังคม

นุชชี (Nucci. 2008: 24) นักวิชาการด้านจิตวิทยาการศึกษา ในสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงคุณลักษณะศึกษาคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบคือ คุณลักษณะด้านการรู้คิดคุณลักษณะด้านอารมณ์ความรู้สึกและคุณลักษณะด้านพฤติกรรม

ตาราง 1 สรุปหลักการและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

องค์ประกอบ คุณธรรม จริยธรรม	โกศล มีคุณ (2533)	ธนเศรษฐ์ จำปางาม (2543)	ปิยนันท์ ภิรมย์ไกรภักดิ์ (2546)	เนตร์พัฒนา ยาวิราช (2551)	ลิคโคนา (1995)	ไซเกอร์แมน และไรเตอร์ (2003)	ชวาทซ์ (2008)	นุชชี (2008)	สรุป
สติปัญญา	✓								1
การคิด	✓				✓	✓	✓		4
ความรู้		✓	✓	✓	✓	✓	✓		6
ทัศนคติ		✓	✓						2
เหตุผล		✓	✓						2
พฤติกรรม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
ความรู้สึก		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
อารมณ์		✓	✓	✓	✓		✓	✓	6

จากหลักการและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก
อารมณ์ และการแสดงพฤติกรรมออกมา

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

1.3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) เป็นผู้คิดขึ้น มีทฤษฎี การเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ สรุปได้ดังนี้ (จิตรา ชนะกุล. 2557: 68-69)

การพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัย เพียเจต์เชื่อว่าคนเราทุกคนตั้งแต่เกิดมาที่มีความพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและ ปฏิสัมพันธ์นี้ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา และโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นผู้พร้อมที่จะเริ่มกระทำก่อน (Active) เพียเจต์ ถือว่ามนุษย์เรามีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ การจัดและรวบรวม (Organization) และการปรับตัว (Adaptation) การจัดและรวบรวม (Organization) หมายถึง การจัดและรวบรวมกระบวนการต่างๆ ภายในเข้าเป็นระบบอย่างต่อเนื่องกันเป็นระเบียบและมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตราบที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2556: 55-57)

การปรับตัว (Adaptation) หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่ออยู่ในสภาพสมดุล การปรับตัวประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง คือ

1. การซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation) เมื่อมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็จะซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ใหม่ให้รวมเข้าอยู่ในโครงสร้างของสติปัญญา (Cognitive structure)

2. การปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (Accommodation) หมายถึง การเปลี่ยนแบบโครงสร้างของสติปัญญาที่มีอยู่แล้วให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ใหม่หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมใหม่ในการพัฒนาการทางสติปัญญาบุคคลต้องมีการปรับตัวระหว่างระยะเวลาดังนี้ด้วยทารก จนถึงวัยรุ่น คนเราจะค่อยๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพียเจต์ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็นขั้นใหญ่ๆ 4 ขั้น ดังต่อไปนี้

- 1) ขั้นระดับสติปัญญา หมายถึง ระยะเวลาที่ก่อตั้งริเริ่ม และรวบรวมความรู้คิด (Mental Operation) หรือ เริ่มพัฒนาเชาวน์ปัญญา

- 2) การบรรลุถึงขั้นสติปัญญาขั้นหนึ่ง จะเป็นรากฐานสำหรับพัฒนาการทางสติปัญญา ขั้นต่อไป หรือการจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การพัฒนาทางสติปัญญาเป็นสิ่งที่ต่อเนื่องกัน

- 3) ระดับขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นสิ่งที่เป็นไปตามขั้นไม่สับสนเป็นต้นว่า ขั้นแรกต้องมาก่อนขั้นที่ 2 และขั้นที่ 2 ต้องมาก่อนขั้นที่ 3 เป็นต้น

- 4) ขั้นพัฒนาการของสติปัญญา แต่ละขั้นเป็นรากฐานของขั้นต่อไป เพียเจต์ถือว่าเด็กทุกคนตั้งแต่เกิดมาพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์ นี้ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา เพียเจต์แบ่งองค์ประกอบที่มีส่วนเสริมสร้างพัฒนาการทางสติปัญญา มี 4 องค์ประกอบ คือ

- 4.1) วุฒิภาวะ (Maturation) เพียเจต์กล่าวว่า การเจริญเติบโตด้านสรีรวิทยา โดยเฉพาะเส้นประสาทและต่อมไร้ท่อ มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเชาวน์ปัญญา หรือจะต้องจัดประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความพร้อมหรือวัยของเด็ก

4.2) ประสบการณ์ (Experience) ทุกครั้งคนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ก็จะเกิดประสบการณ์แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

(1) ประสบการณ์ที่เนื่องมาจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (Physical environment)

(2) ประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดหาเหตุผลและทางคณิตศาสตร์ (Logical mathematical experience) ซึ่งมีความสำคัญในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะทางวิทยาศาสตร์

3. การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (Social Transmission) หมายถึง การที่พ่อแม่ ครูและคนที่อยู่รอบตัวเด็กจะถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก หรือสอนเด็กที่พร้อมจะรับการถ่ายทอดด้วย กระบวนการซึมซับประสบการณ์หรือการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา

4. กระบวนการพัฒนาสมดุล (Equilibration) หรือการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง (Self-regulation) ซึ่งอยู่ในตัวของแต่ละบุคคล เพื่อจะปรับความสมดุลของพัฒนาการสติปัญญาขั้นต่อไป อีกขั้นหนึ่งซึ่งสูงกว่า โดยใช้กระบวนการการซึมซับประสบการณ์และการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา

โดยธรรมชาติแล้ว คนเราทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ และจะต้องมีการปรับตัวอยู่เรื่อยๆ เช่นนี้เป็นต้น เหตุให้คนเรามีพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาและองค์ประกอบ 4 อย่างดังกล่าว มีบทบาทสำคัญในพัฒนาการทางสติปัญญามาก ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นเปลี่ยนแปลง ข้ามขั้นไม่ได้ (สรวงศ์ ไขว้ตระกูล. 2556: 48-50; พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2553: 36-45, 162-165)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กตามทฤษฎีของเพียเจต์นั้น ความต่อเนื่องและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการต้องส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สะท้อนถึงความรู้สึก ความคิดที่เหมาะสมเพื่อซึมซับประสบการณ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและปรับโครงสร้างทางปัญญาซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

1.3.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

โคลเบอร์ก (Kohlberg.1976: 4-5) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิหน้าที่อย่างเท่าเทียม โดยมีได้หมายถึง กฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็น การเคารพต่อสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กมีรากฐานมาจากมาจากแนวคิดของเพียเจต์ (สรวงศ์ ไขว้ตระกูล. 2556: 68-75) ซึ่งมีแนวความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับความฉลาดหรือการพัฒนาทางสติปัญญาเขาศึกษาภาษาและความคิดของเด็ก และเห็นว่าภาษาของเด็กแสดงความสามารถในการตัดสินใจใช้วิจารณ์ญาณการหาเหตุผลการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกเกี่ยวกับสิ่งไรตัวตนและ

ความคิดเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาโดย Kohlberg เชื่อว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับการบรรลุวุฒิภาวะเชิงจริยธรรมพร้อมกับการพัฒนาอื่นด้วยระดับอายุของบุคคลจึงมีความสัมพันธ์อย่างมากจากการสัมภาษณ์เด็กวัยรุ่นอเมริกัน Kohlberg ศึกษา ผลการตอบปัญหาทางจริยธรรมแล้วจัดเป็นลำดับขั้นของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral-Reasoning-Hierarchy) เริ่มแรกการจัดลำดับขั้นมี 6 ขั้นปัจจุบันนิยมใช้วัดเพียง 5 ขั้น ตัดขั้นที่ 6 ออกเพราะการศึกษาให้กระจ่างชัดยังทำได้ไม่ดี (Colby; et al. 1983; อ้างอิงจาก ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 65) จากการศึกษาหลายกลุ่มสังคมปรากฏให้เห็นชัดเพียง 5 ขั้นเท่านั้น โคลเบิร์ก ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนอเมริกัน อายุ 10-16 ปี และได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ (Levels) แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้น (Stages) ดังนั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์กมีทั้งหมด 6 ขั้น (Kohlberg. 1971; อ้างอิงจาก สุดใจ บุญอารีย์. 2541: 24-31)

สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 20-24 ปี อยู่ในระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมเหนือเกณฑ์หรือระดับหลักการ (Post Conventional Level or Principled Level)

เป็นหลักจริยธรรมของผู้มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตาม การตัดสินใจ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” มาจากวิจารณญาณของตนเอง โคลเบิร์ก แบ่งพัฒนาการ ระดับนี้เป็น 2 ขั้น คือ

1. สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social Contract Orientation)

ขั้นนี้เน้นถึงความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกสมควรที่จะปฏิบัติตาม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และสิทธิของบุคคลก่อนที่จะใช้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรม ได้ใช้ความคิดและเหตุผลเปรียบเทียบว่าสิ่งไหนผิดและสิ่งไหนถูก ในขั้นนี้ การ “ถูก” และ “ผิด” ขึ้นอยู่กับค่านิยมและความคิดเห็นของบุคคลแต่ละบุคคล

2 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation)

ขั้นนี้เป็นหลักการมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนและเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน ในขั้นนี้สิ่ง “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่ขึ้นมโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2556: 70-71)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก ผู้วิจัยสรุปได้ว่าโคลเบิร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรม เป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม ยังพบว่า ส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา ดังนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมที่จำเป็น

ต้องพิจารณาที่ใช้เหตุผล และปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ประกอบด้วย การกระตุ้นทางความเข้าใจ การกระตุ้นทางประสบการณ์ทางสังคมบรรยากาศทางจริยธรรมของกลุ่มและความขัดแย้งทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม

1.3.3 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่แสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุและผลของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538: 2-5) ศึกษาวิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง โดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมต่างๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6-60 ปี ว่าพฤติกรรมเหล่านั้น มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และได้นำมาประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้น โดยแบ่งต้นไม้จริยธรรม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ ดอกและผลไม้บนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดีละเว้นชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

2. ส่วนที่สอง ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ

2.1 เหตุผลเชิงจริยธรรม

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลรู้จักใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ อย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อมีเหตุการณ์บังคับ เหตุผลนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ บุคคลที่มีจริยธรรมที่ต่างกันอาจมีเบื้องหลังการกระทำที่แตกต่างกัน หรือการกระทำที่เหมือนกัน

2.2 มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

ลักษณะมุ่งอนาคต คาดการณ์ไกล หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดในอนาคตได้ การมุ่งอนาคตจึงเกิดจากการสะสมผลของการเรียนรู้ ประสบการณ์ตั้งแต่อดีตของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะความมั่นคงของสภาพแวดล้อม

การควบคุมตน หมายถึง ความสามารถที่จะปฏิบัติ หรืออดเว้นการปฏิบัติ เพื่อผลที่มีค่าสูงที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต ความสามารถควบคุมตนนี้มีหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การสังเกตตนเอง การจัดสภาพแวดล้อม การกระทำหรืออดเว้นที่จะกระทำพฤติกรรมและการให้รางวัลหรือลงโทษตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดความมีระเบียบวินัย และการประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม

2.3 ความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตน ความเชื่ออำนาจในตนของบุคคลประกอบด้วย

2 องค์ประกอบ คือ

- 1) ความสามารถในการทำนาย (Predictability) ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุหนึ่งและผลหนึ่ง และ
- 2) ความเชื่อที่ว่าตนสามารถควบคุมให้เกิดผลนั้นตามที่ต้องการได้ (Controllability) ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนาต่างๆ มากกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตน

2.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัลแต่ทำเพื่อที่จะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ไว้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. มุ่งหาความสำเร็จ (Hope of Success) และกลัวความล้มเหลว (Fear of Failure)
2. มีความทะเยอทะยานสูง
3. ตั้งเป้าหมายสูง
4. มีความรับผิดชอบในการงานดี
5. มีความอดทนในการทำงาน
6. รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
7. เป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีการวางแผน
8. เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2.5 ทักษะคติ คุณธรรมและค่านิยม

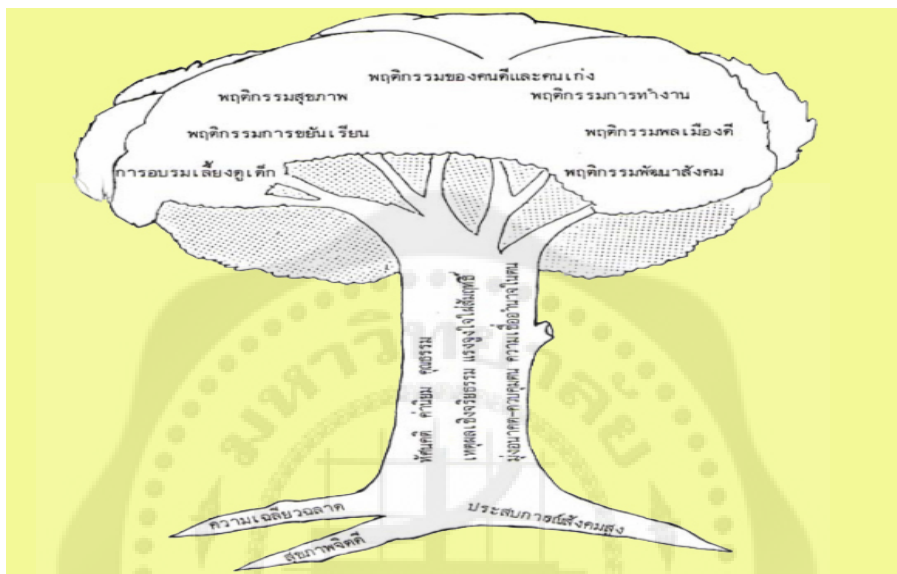
ทักษะคติ เป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อ หรือการรับรู้ของบุคคลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบ ในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของทักษะคตินั้น คุณธรรม คุณงามความดีที่เป็นธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ซึ่งรวมสรุปว่า คือ สภาพคุณงาม ความดี ค่านิยม ค่านิยมทางสังคม เป็นระบบความชอบพิเศษที่คนในแต่ละสังคมมีอยู่ ค่านิยมประเภทนี้เกิดจากการเรียนรู้จากสังคมในระดับต่างๆ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม เช่น นาย ก ชอบสิ่งใดมากก็จะทำสิ่งนั้นมากเป็นต้น ดังนั้นการสังเกตค่านิยม ของสังคมอาจพิจารณาได้จากพฤติกรรมเด่นๆ ของสมาชิกในสังคมแล้วอนุมานมานว่า สังคมนั้นมีค่านิยมอย่างไร เช่น ค่านิยมสังคมไทยที่เป็นค่านิยมดั้งเดิม คือ ยึดถือตัวบุคคล ความรักสนุก และยึดทางสายกลาง เป็นต้น

3. ส่วนที่สาม ได้แก่ รากของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ

3.1 สถิติปัญญา

3.2 ประสิทธิภาพทางสังคม

3.3 สุขภาพจิต

ภาพประกอบ 1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

ที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. หน้า. 13.

จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน ในปริมาณที่สูงพอเหมาะกับการอายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตทั้ง 5 ลักษณะนี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ ลำต้น หากบุคคลมีพื้นฐานทางด้านจิตใจเป็นปกติและได้รับประสิทธิภาพทางสังคมที่เหมาะสม บุคคลนั้นก็จะสามารถ

พัฒนาโดยธรรมชาติ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ต้องมีการพัฒนาในความรู้ ความรู้สึกรู้สึก และพฤติกรรม เพื่อมาปรับใช้ในวิชาชีพ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมได้ใช้อธิบายถึงสาเหตุและผลของจริยธรรมบุคคลเอาไว้อย่างชัดเจน โดยอาศัยลักษณะของต้นไม้ ที่ประกอบด้วยส่วนของผล ลำต้น และรากเข้ามาช่วยในการอธิบาย ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้ ส่วนลำต้นและส่วนที่เป็นราก ส่วนที่เป็นดอกและผล หมายถึง พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เช่น การทำดี ละเว้นความชั่ว หรือการทำงานอย่างแข็งขันเพื่อส่วนรวม ส่วนที่เป็นลำต้น หมายถึง สาเหตุทางจิตใจอันก่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหรือสถานการณ์นั้น ส่วนที่เป็นราก หมายถึง จิตลักษณะอันก่อให้เกิดพฤติกรรมชุดที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนที่ไปส่งเสริมจิตลักษณะชุดแรก ประกอบด้วย สติ ปัญญา ประสพการณ์ทำงานและสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาจากทฤษฎี ต้นไม้จริยธรรม จะเห็นได้ว่าการที่บุคคลจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมได้นั้นจะต้องมีแรงผลักดันมาจากภายในคือ เรื่องของจิตลักษณะ แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของบุคคลด้วย หากบุคคลมีความพร้อมทางด้านจิตใจและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมอันดีงาม แต่หากบุคคลขาดความพร้อมของจิตลักษณะหรือได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ไม่ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านจิตใจแล้ว ก็ย่อมก่อให้เกิดพฤติกรรมการละเมิดจริยธรรมขึ้นได้เช่นเดียวกัน

1.3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์

ความหมายของความสามารถในการเรียนรู้การควบคุมอารมณ์

นักวิจัยและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการควบคุมอารมณ์ดังนี้

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ (2547: 15) ให้คำจำกัดความของ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองไว้อย่างสั้นๆ ว่าการจัดตนเองคือความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเอง

จิตติมา พุ่มพรวง (2547: 28) กล่าวว่า การควบคุมอารมณ์ หมายถึง การปฏิบัติที่บุคคลยอมรับและมีความพยายามที่จะควบคุมกระบวนการทั้งหมดด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยการสังเกตตนเอง และการบันทึกพฤติกรรมตนเอง เพื่อให้ตนเองมีความคิดและการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสมในสถานการณ์นั้น

แสงอุษา โรจนานนท์ และกฤษณ์ รุยาพร (2548: 12) กล่าวว่า การควบคุมอารมณ์ตนเองตรงกับภาษาอังกฤษว่า Self – management ซึ่งเป็นเรื่องของการทำความเข้าใจกับบ่อเกิดของพฤติกรรมของตนเอง ภาวะแวดล้อม และสภาวะความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2553: 328) การควบคุมอารมณ์ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเป็นผู้ดำเนินปรับพฤติกรรม การคิด ด้วยตนเองทั้งหมด โดยที่เป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้น้อยมาก

อัลเลียส; และคนอื่นๆ (Elias; et. al. 1997: 2) กล่าวว่าไว้ว่าความสามารถในการเรียนรู้ทางอารมณ์ เป็นกระบวนการสอนหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะและคุณความดีที่ทำให้ได้มาซึ่งความสามารถทางอารมณ์และสังคม นำไปสู่การพัฒนาให้เกิดคุณสมบัติอื่นๆ ขึ้น เช่น ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ การจัดการ การแสดงออกทางอารมณ์ และสังคมในมุมมองของตัวเอง เรียนรู้ที่จะจัดการให้ชีวิตของตัวเองประสบความสำเร็จ เช่น การเรียนรู้อดีต การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การปรับตัวให้ได้จากความต้องการที่ซับซ้อนทั้งจากตนเองและผู้อื่น

ซิน; และคนอื่นๆ (Zin; et al. 2004: 6) กล่าวว่าไว้ว่าความสามารถในการเรียนรู้ทางอารมณ์ เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความสามารถในการประมวลผลความคิด ความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยความสามารถที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางอารมณ์ประกอบไปด้วยการรู้จักจัดการกับอารมณ์ สร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น การตั้งเป้าหมายในทางบวกที่มีความเหมาะสมกับตนเอง และความต้องการของสังคม ความรับผิดชอบ ต่อการตัดสินใจโดยคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรม

เดอลัก; และคนอื่นๆ (Durlak; et. al. 2011: 405-432) กล่าวว่าความสามารถในการเรียนรู้ทางอารมณ์และการควบคุมอารมณ์เป็นกระบวนการที่เป็นพื้นฐานให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นทักษะที่ต้องนำไปใช้ทั้งกับตนเองและกับบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของหลักคุณธรรมจริยธรรม

จากการศึกษาแนวคิดผู้วิจัยสรุปว่าความสามารถในการเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ คือ การที่ผู้เรียนปฏิบัติยอมรับ ปฏิบัติ และมีความพยายามที่จะควบคุมกระบวนการทั้งหมดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะและคุณความดีซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ การจัดการตนเอง การแสดงออกทางอารมณ์ การสังเกตตนเอง และการบันทึกพฤติกรรมตนเอง เพื่อให้ตนเองมีความคิดและการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสมในสถานการณ์นั้น

ความสำคัญของการควบคุมอารมณ์ตนเอง

โกลแมน (Goleman. 1998: 317) ให้ความหมายของ ความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งมีความสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้ทางอารมณ์ไว้ว่า เป็นความสามารถในการตระหนักรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้ เพื่อสร้างแรงจูงใจและบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและอารมณ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์อื่นได้

โอคีฟ; และเบอร์เกอร์ (Edward J. O'Keefe; & Donna S. Berger. 1999: 21-22) กล่าวว่า การที่เราจะประสบความสำเร็จในการเรียน การประกอบอาชีพ และเรื่องส่วนตัวอื่นๆ ได้นั้น เราจำเป็นต้องรู้จักการจัดการกับความรู้สึก การกระทำ และความคิดของเราให้อยู่ในทิศทางที่ต้องเหมาะสมเสียก่อน ซึ่งเขาได้กล่าวถึงความสำคัญของการควบคุมอารมณ์ตนเองว่า เหตุผลที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ตนเอง เพราะความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองจะทำให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนคือ

1. ผู้เรียนได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการเวลาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้เรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์
4. ผู้เรียนจะสามารถปรับปรุงแรงจูงใจและนิสัยในการเรียน
5. ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารและมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น
6. ผู้เรียนมีความเป็นอิสระเชิงบวก
7. ผู้เรียนมีความเป็นอิสระมีความสุขมากขึ้น

มาร์แชล; และแม็คฮาร์ดี้ (John C. Marshall; & Bob McHardy. 1999: 15 – 17)

กล่าวถึงความสำเร็จของคนเรานั้นไม่ใช่เกิดจากโชคหรือเป็นเรื่องของโชคอย่างแน่นอน แต่ความสำเร็จที่เราได้รับนั้น เกิดจากการรู้จักวางแผน และลงมือปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งสองสิ่งนี้ที่กล่าวถึงนี้เป็นผลของการรู้จักจัดการตนเองซึ่งเขาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการตนเองไว้อย่างกะทัดรัดว่า ความสามารถในการจัดการตนเองเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จด้วยคนที่มี ความสามารถในการจัดการตนเองนั้นจะทำให้มีวินัยมากขึ้น ควบคุมตนเองได้ดีขึ้น มีอำนาจในตนเอง เพิ่มขึ้น มีความสามารถในตนเองสูงขึ้น และจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จมากขึ้น

ซินส์; และคนอื่นๆ (Ai - choo Ong Gary D. Borich. 2006: 147; อ้างอิงจาก Zins; et al. 2004) กล่าวถึงความสำคัญหรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ทาง และควบคุมอารมณ์ไว้ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการศึกษา ทักษะทางอารมณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ในด้านการพัฒนาการคิดและการเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา มีการศึกษาค้นพบว่า การเรียนรู้และควบคุมอารมณ์ส่งผลทางด้านการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การตั้งเป้าหมาย และปฏิบัติตามที่ได้วางแผนไว้ มีผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้และควบคุมอารมณ์ ส่งผลต่อการเพิ่มความสนใจเรียนและลดอัตราการออกกลางคัน เพิ่มทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีทางการศึกษา พบว่าความสำเร็จทางการศึกษาหลายๆ อย่างเกิดจากการได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้และควบคุมทางอารมณ์ เช่น กระบวนการแก้ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านอารมณ์และสังคม ปัญหาที่พบในโรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่ถูกปลูกฝังมาจากครอบครัว เช่น การเห็นคุณค่า และรับรู้ความสามารถของตนเองว่า เมื่อผู้เรียนมีการพัฒนาด้านทักษะในการแก้ปัญหา การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะทำให้รู้สึกว่าคุณค่าเพิ่มมากขึ้น ไม่ที่จะเป็นการตั้งเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวทำได้ดีขึ้น ช่วยลดพฤติกรรมต่อต้านสังคม ทำลายสิ่งของ สถาบันการศึกษา มีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมคุณสมบัติที่ดีให้แก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ มีวินัย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

โครงสร้างและองค์ประกอบของความสามารถในการควบคุมอารมณ์

อัลเลียส; และซินส์ (Elias, Zins; et al. 1997: 5) แบ่งความสามารถควบคุมอารมณ์ ในแต่ละด้านดังนี้

1. การตระหนักรู้ต่อตนเองและผู้อื่น โดยการจัดการกับความรู้สึก เข้าใจถึงกฎหรือวัฒนธรรม ของสังคมนั้นๆ

1.1 เป็นการตระหนักต่อความรู้สึก เป็นการยอมรับและใส่ใจในรายละเอียดของ ความรู้สึกของแต่ละคน

1.2 การจัดการกับความรู้สึก เป็นการยอมรับต่อข้อบังคับ เงื่อนไขทางความรู้สึก

1.3 เข้าใจผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง

1.4 คำนึงถึงกฎ เกณฑ์ของสังคม มีการไตร่ตรองและพิจารณาคุณค่าทางสังคม

2. การให้คุณค่าและทัศนคติทางบวก การคิดบวก เข้าใจตนเอง มีความรับผิดชอบ ให้ความใส่ใจและใส่ใจผู้อื่น

2.1 การสร้างความรู้สึกต่อตนเอง สร้างความรู้สึกที่ดีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สร้างพลังที่จะทำให้การใช้ชีวิตในแต่ละวันเป็นเรื่องที่ทำหาย

2.2 มีความรับผิดชอบ ให้ความสำคัญต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย สุขภาพ และการปฏิบัติอยู่ในหลักศีลธรรมอันดี

2.3 มีความใส่ใจ เป็นผู้มีจิตใจที่ดีงาม มีเมตตากรุณา

2.4 ให้ความเคารพนับถือผู้อื่น ยอมรับฟังและเห็นคุณค่าโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล

3. การรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและมีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย การตั้งเป้าหมาย และมีความพยายามในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

3.1 ความสามารถในการแยกแยะปัญหา มีความต้องการในการแก้ไขปัญหา หรือการตัดสินใจในการประเมินสถานการณ์และหาแนวทางแก้ไข

3.2 ตั้งเป้าหมายอย่างเหมาะสม เป็นเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ อยู่บนพื้นฐานของหลักความเป็นจริง

3.3 การแก้ปัญหา นำข้อมูลความรู้ที่มีมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

4. ทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมไปถึงความสนใจและแสดงออกทาง ความรู้สึก

4.1 มีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่นทั้งทางคำพูดและการแสดงออกทางอื่นๆ เพื่อการรับรู้ ข้อมูลที่ถูกต้อง

4.2 เข้าใจถึงความคิดและความรู้สึกของผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง ชัดเจน ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางคำพูดและทางด้านอื่น รวมถึงการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นด้วยความเข้าใจ

5. ทักษะทางสังคม เป็นการให้ความร่วมมือ ความสามารถในการเจรจาต่อรอง หรือทักษะ ในการปฏิเสข

5.1 การมีส่วนร่วม คิดใคร่ครวญ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้

5.2 ความสามารถในการเจรจา ลดความขัดแย้งโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น

5.3 การปฏิเสข ความกล้าที่จะปฏิเสธเพื่อลดความกดดัน

5.4 การหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

อี ชู ออง (Ai - choo Ong Gary D. Borich. 2006: 146) แบ่งโครงสร้างองค์ประกอบของการควบคุมอารมณ์ไว้ดังนี้

1. การตระหนักรู้ต่อตนเอง (Self-awareness) ความอดทนอดกลั้น และยอมรับอารมณ์รับรู้ตามความเป็นจริง จุด แข็ง จุดอ่อนของตัวเอง

2. การตระหนักรู้ต่อสังคม (Social awareness) เข้าใจและยอมรับถึงความแตกต่าง และความคิดความเชื่อของผู้อื่น

3. การจัดการตนเอง (Self-management) ตั้งเป้าหมาย สร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง มี วินัยในตนเอง รู้จักการระงับอารมณ์

4. ทักษะสัมพันธ์ (Relationship skill) ความสามารถในการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี สามารถเจรจา ต่อรอง กล้าปฏิเสธ จัดการกับความขัดแย้ง

5. ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ (Responsible decision making) มีเหตุผล แยกแยะ ปัญหา แก้ปัญหาได้ ด้วยการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ อยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม เติร์ลัคซ์และคนอื่นๆ (Durlak; et al. 2011: 405-432) กำหนดองค์ประกอบของการควบคุมอารมณ์ไว้ดังนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง เป็นความสามารถในการรู้จัก เข้าใจความรู้สึกและความคิดของคน ซึ่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม สามารถประเมินจุดแข็ง- จุดอ่อนของตัวเองได้อย่างถูกต้อง

2. การจัดการตนเอง เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่ต้องการ รวมไปถึงการจัดการความเครียด การควบคุมสิ่งมากระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้กับ ตนเองได้

3. การตระหนักรู้ทางสังคม เป็นความสามารถในการเอาใจใส่ เข้าใจผู้อื่นในมุมมองที่ หลากหลาย เข้าใจบรรทัดฐานทางสังคม รับรู้ถึงสภาพครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

4. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ เป็นความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธ์ที่ดี มีการสื่อสารที่ชัดเจนให้ความร่วมมือในการต่อต้านสิ่งที่ไม่เหมาะสมในสังคมเจรจาต่อความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์ และแสวงหาความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น

5. การรับผิดชอบในการตัดสินใจ เกี่ยวกับบรรทัดฐานการประเมินผลตามจริงจากการกระทำ และ ความสงบสุขของตนเองและผู้อื่น

จากโครงสร้างและองค์ประกอบของการควบคุมอารมณ์ ดังที่นักวิชาการกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าความสามารถในการเรียนรู้และควบคุมอารมณ์ สำหรับที่มาปรับใช้กับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบไปด้วยความสามารถและองค์ประกอบต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ด้านการตระหนักรู้ต่อตนเอง เช่น ความอดทนอดกลั้น และยอมรับอารมณ์รับรู้ตามความเป็นจริง จุดแข็ง จุดอ่อนของตัวเอง เข้าใจความรู้สึกและความคิดของคน
2. ด้านการตระหนักรู้ต่อสังคม เช่น ความสามารถในการเอาใจใส่ การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติส่วนใหญ่ของสังคม
3. ด้านการจัดการตนเอง เช่น รู้จักการระงับอารมณ์ มีเหตุผล แก้ปัญหาได้
4. ด้านทักษะสัมพันธ์ เช่น ความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธ์ที่ดี มีการสื่อสารที่ชัดเจนในการยอมรับฟังความคิดเห็นและเข้าใจความต้องการของผู้อื่น
5. ด้านความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ในสังคม

ตาราง 2 การสังเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม

ทฤษฎี	คำจำกัดความ	หลักการ แนวคิด	การจัดการเรียนรู้	การประเมินผล
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์	คนเราทุกคนตั้งแต่เกิดมามีความพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และ โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นผู้พร้อมที่จะเริ่มกระทำก่อน (Active) เพียเจต์ถือว่ามนุษย์เรามี แนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ การจัดและรวบรวม (Organization) และการปรับตัว (Adaptation)	พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กตามทฤษฎีของเพียเจต์นั้นความต่อเนื่องและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการต้องส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมสะท้อนถึงความรู้สึก ความคิดที่เหมาะสมเพื่อซึมซับประสบการณ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและปรับโครงสร้างทางปัญญาซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้	ผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนและต้องเน้นให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุดในการเรียนรู้จัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้และเป็นผู้ชี้แนะผู้เรียนมากกว่าเป็นผู้สอนเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้อื่น การให้ผู้เรียนได้คิด พุดอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประเมินความคิดของตนเองและผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น โดยการจัดให้ผู้เรียนรู้จักคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เช่น การสอนแบบใช้ความคิดรวบยอด	1. มีการทดสอบแบบการให้เหตุผลของผู้เรียน 2. พยายามให้ผู้เรียนแสดงเหตุผลในการตอบคำถามนั้นๆ 3. ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่ำกว่าเพื่อนร่วมชั้น

ตาราง 2 (ต่อ)

ทฤษฎี	คำจำกัดความ	หลักการ แนวคิด	การจัดการเรียนรู้	การประเมินผล
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg	พัฒนาการทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับความฉลาดหรือการพัฒนาทางสติปัญญา	จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุ กาลเวลา สถานที่ วัฒนธรรม และสภาพการณ์ซึ่งความหมายว่า “ความถูกต้อง” “ความดี” “ความงาม” ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ และองค์ประกอบอื่นๆ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับการบรรลุวุฒิภาวะเชิงจริยธรรมพร้อมกับการพัฒนาด้านอื่น	สอนโดยใช้กิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาจริยธรรมคือการอภิปรายและแลกเปลี่ยนทัศนะความคิดเห็นโดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ผู้ดำเนินการเสนอประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวที่มีความยากแก่การตัดสินใจ 2. แยกผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3. ให้กลุ่มย่อยอภิปรายเหตุผลพร้อมหาข้อสรุปว่า เหตุผลที่ถูกต้อง - ผิด หรือควรทำ ไม่ควรทำ เพราะเหตุอะไร 4. สรุปเหตุผลของฝ่ายที่คิดว่าควรทำและไม่ควรทำ	ประเมินผลจากการแสดงออก และพฤติกรรมของผู้เรียน

ตาราง 2 (ต่อ)

ทฤษฎี	คำจำกัดความ	หลักการ แนวคิด	การจัดการเรียนรู้	การประเมินผล
ทฤษฎีต้นไม้ จริยธรรม	ลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบ ทางจิตใจซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ พึงปรารถนาเพื่อส่งเสริมให้บุคคล เป็นคนดีและคนเก่ง	แนวคิดต้นไม้จริยธรรม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ - ส่วนที่ 1 ได้แก่ ดอกและผลไม้ออก บนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรม การทำดีละเว้นชั่วและพฤติกรรม การทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อ ส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรม ของพลเมืองดีพฤติกรรมที่เอื้อเพื่อ ต่อการพัฒนาประเทศ - ส่วนที่ 2 ได้แก่ ส่วนลำต้นของ ต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรม การทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุม ตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	1. การศึกษาเรียนรู้กระทำได้โดย - การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง - การเข้าร่วมประชุมสัมมนา - การเรียนรู้จากประสบการณ์ ชีวิตและจากประสบการณ์ใน สถานที่ปฏิบัติงาน 2. การวิเคราะห์ตนเอง 3. การฝึกตนเอง	ประเมินผลจากการวิจัยพฤติกรรม และจิตลักษณะของผู้เรียนได้อย่าง เหมาะสมกับอายุจึงเป็นสาเหตุของ พฤติกรรมของคนดีและของคนเก่ง

ตาราง 2 (ต่อ)

ทฤษฎี	คำจำกัดความ	หลักการ แนวคิด	การจัดการเรียนรู้	การประเมินผล
		5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม - ส่วนที่ 3 ได้แก่งานของต้นไม้มที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงาน อาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ 1) สติปัญญา 2) ประสพการณ์ทางสังคม 3) สุขภาพจิต		
ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์	ผู้เรียนต้องเข้าใจถึงการตระหนักรู้ต่อตนเองและสังคมการจัดการอารมณ์ตนเอง การมีทักษะสัมพันธ์และความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กระทำ	การที่ผู้เรียนปฏิบัติยอมรับ ปฏิบัติ และมีความพยายามที่จะควบคุม กระบวนการทั้งหมดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะและคุณความดีซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ การจัดการตนเอง การแสดงออกทางอารมณ์ การสังเกตตนเอง และการบันทึกพฤติกรรมตนเอง เพื่อให้ตนเองมีความคิดและการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสมในสถานการณ์นั้น	1. การศึกษาเรียนรู้กระทำได้โดย - การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง - การใช้ทักษะสัมพันธ์โดยกระบวนการกลุ่ม - การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง - การฝึกควบคุมตนเอง	ประเมินผลจากการแสดงออกและพฤติกรรมของผู้เรียน - การสังเกต

1.4 แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม

นักวิชาการการศึกษาและนักวิจัยได้ให้ความหมายคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

พิภพ วังเงิน (2545: 19; อ้างอิงจาก หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ) กล่าวว่า คุณลักษณะของจริยธรรมเป็นสิ่งที่แสดงลักษณะเฉพาะของจริยธรรมเพื่อให้เห็นเด่นชัดในด้านหนึ่งและมีความแตกต่างจากจริยธรรมด้านอื่นๆ ทั้งนี้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการศึกษาหลายหน่วยงาน ได้กำหนดโครงสร้างจริยธรรม พร้อมทั้งกำหนดคุณลักษณะของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไว้ดังนี้

- 1) ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจ มีความละเอียดรอบคอบ มีความพากเพียรพยายามเพื่อให้งานหรือภาระที่รับผิดชอบอยู่บรรลุผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย
- 2) ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ตรงต่อความเป็นจริง ทั้งการ วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น
- 3) ความมีเหตุผล หมายถึง การรู้จักใช้สติปัญญา ไตร่ตรอง คิดใคร่ครวญ หรือพิสูจน์สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประจักษ์ โดยไม่ผูกพันกับอารมณ์ และความยึดมั่นในความคิดของตนเอง
- 4) ความกตัญญูกตเวที หมายถึง ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณของบุคคลผู้มีอุปการคุณหรือสิ่งอันมีคุณต่อมนุษย์เรา และแสดงออกถึงความสำนึกในบุญคุณนั้นด้วยการตอบแทนคุณ อาจกระทำด้วยสิ่งของหรือการกระทำอย่างนอบน้อม
- 5) ความอดุสาหะ หมายถึง ความพยายามอย่างยิ่งยวด เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จใน การงานหรือกิจกรรมที่ทำด้วยขยันขันแข็งกระตือรือร้น อดทน ถึงแม้จะประสบปัญหาหรืออุปสรรคขัดขวางก็ไม่ยอมแพ้และไม่ย่อท้อ
- 6) ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การให้ความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว รวมทั้งมีความรักในหมู่คณะของตน
- 7) ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณทางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและศีลธรรม
- 8) ความเสียสละ หมายถึง การลดละความเห็นแก่ตัว การแบ่งปันแก่คนที่ควรให้ด้วย ทรัพย์สิน กำลังกาย และกำลังปัญญาของตนเอง
- 9) ความประหยัด หมายถึง การใช้สิ่งของหรือใช้จ่ายอย่างระมัดระวังและพอเหมาะพอควรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยจนเกิดฐานะของตน
- 10) ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความเที่ยงตรง การพิจารณาเรื่องราวต่างๆ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ไม่มีความลำเอียงหรือเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- 11) ความเมตตากรุณา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข และมีความสงสารอยากจะช่วยให้อื่นพ้นจากความทุกข์

อมร ปราน้อย (2542: 47) ได้เสนอแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ไว้ดังนี้คือ

1. ด้านคุณธรรม

- 1.1 มีความโอบอ้อมอารี มีเมตตา
- 1.2 มีความศรัทธาต่อศาสนา มีความละเอียดซื่อ กลัวบาป
- 1.3 มีความสามัคคี ร่วมกันทำงาน
- 1.4 มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- 1.5 มีความซื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น

2. ด้านจริยธรรม

- 2.1 มีความเพียรในการเฝ้าหาความรู้ และมีวินัยการปฏิบัติที่ถูกต้อง
- 2.2 รู้จักตนเอง รู้จักสังคม วัฒนธรรม ภูมิใจในความเป็นไทย
- 2.3 รู้จักกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ
- 2.4 มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดมั่นในความคิดของตนฝ่ายเดียว ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแล้วนำมาวิเคราะห์
- 2.5 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 2.6 มีความซื่อสัตย์สุจริต คิดดี คิดชอบ

ผกา สัตยธรรม (2544: 41) กล่าวถึงการใช้จริยธรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งผู้เรียนควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 ประการดังต่อไปนี้

- 1) การมีฉันทะ คือ ความพอใจในการทำงาน มีความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จและต้องมีความพอใจร่วมกันในผลงานกลุ่ม
- 2) การมีวินัย ความร่วมมือ เป็นคุณธรรมที่ต้องใช้ในการร่วมประชุมปรึกษาเพื่อวางแผนการทำงาน เป็นการฝึกความสามัคคีและความรับผิดชอบ
- 3) การมีความยุติธรรม เช่น การแบ่งกลุ่มทำงานให้มีความเสมอภาคกัน ไม่ให้มีการเอาเปรียบแต่ละคนได้ปฏิบัติงานจริงตามส่วนที่ได้รับมอบหมายอย่างยุติธรรม
- 4) การมีความอดทน ผู้สอนสามารถสังเกตจากการรายงานผลการทำงานของผู้เรียน การฝึกจริยธรรมการสู้งานด้วยความมุ่งมั่นจนสำเร็จสามารถปลูกฝังจริยธรรมความซื่อสัตย์ได้ด้วย
- 5) การมีความซื่อสัตย์ การที่ผู้เรียนไปค้นคว้าหาความรู้ก็เป็นความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เพราะมีความตั้งใจที่จะไปค้นคว้าหาความรู้อยู่แล้ว
- 6) การมีความรับผิดชอบ เมื่อทุกคนในกลุ่มได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในด้านใดมาก็มีความรับผิดชอบถ้าทุกคนรับผิดชอบงานก็จะดำเนินไปได้ด้วยดี และเกิดความสำเร็จตามที่มุ่งหมายไว้
- 7) การสู้งาน เป็นลักษณะของการรู้จักทำงานพบอุปสรรคปัญหาใดก็แก้ไข ขอคำปรึกษาจากผู้สอน หาทางแก้ไขทำต่อไปจนสำเร็จไม่ปล่อยหรือเลิกกลางคัน

8) การควบคุมตนเอง เป็นลักษณะของการชนะใจตนเองที่จะทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้แล้ว พยายามควบคุมตนเองให้ทำงานที่ตั้งใจไว้จนเป็นผลสำเร็จ

9) การมีความประณีตในการทำงาน เช่น การเขียนลายมืออ่านง่าย ผลงานมีคุณภาพ

10) การมีความขยันหมั่นเพียร ผู้สอนสามารถสังเกตจากการทำงานที่แข่งกับเวลา ส่งงานก่อนกำหนด เป็นต้น

11) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น การเสนอแนวคิดใหม่ๆ ผลงานสามารถสาธิต และแสดงแบบจำลองที่เป็นรูปธรรมได้

12) การรู้จักแก้ปัญหา เช่น การตั้งปัญหาถามเพื่อน เมื่อเสนอผลงานจบ การที่ผู้ฟัง ชักถาม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่

กุหลาบ รัตสังขรธรรม (2547: 21) กล่าวถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณ วิชาชีพ พบคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ สรุปได้ 3 ด้านดังนี้

1) ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ได้แก่ ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่การ ตรงต่อเวลา การรู้ใจเขาใจเรา การมีเหตุผล การสำนึกต่อส่วนรวม การเป็นผู้ให้และผู้รับ การ ประหยัด รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น และการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น

2) ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ความซื่อสัตย์ต่อ วิชาชีพ การปฏิบัติตามต่อระเบียบกฎหมาย การรักษามาตรฐานวิชาชีพ การปฏิบัติวิชาชีพด้วย ความยุติธรรม การมีศรัทธาต่อวิชาชีพ การยกย่องให้เกียรติวิชาชีพอื่นๆ การช่วยเหลือเกื้อกูลใน วิชาชีพ การคำนึงถึงความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ

3) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้อื่น สังคมและประเทศชาติ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพ ของประชาชน การเคารพศักดิ์ศรีของประชาชน และการเคารพศักดิ์ศรีของเพื่อนร่วมงาน

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549: 10-11) กล่าวว่าคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ คุณลักษณะที่พึงงามและถูกต้องที่มีอยู่ในจิตใจของนิสิตนักศึกษาอันส่งผลให้นิสิตนักศึกษายึดถือและ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามที่ประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมโดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) ความใฝ่รู้ หมายถึง ความสนใจและเพียรพยายามในการแสวงหาความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอโดยมีพฤติกรรมการแสดงออกดังนี้มีความกระตือรือร้นกล้าแสดง ความ คิดเห็นมีนิสัยรักการอ่านชอบศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ใหม่เสมอรวมทั้งสนใจติดตามข่าวสารที่ เป็นประโยชน์

2) ความมีวินัยและรับผิดชอบ หมายถึง การรู้จักหน้าที่และสามารถควบคุมตนเองใน การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยความมุ่งมั่นและเพียรพยายามจนงานนั้นๆ ประสบผลสำเร็จทันเวลา โดยมีพฤติกรรมแสดงออกดังนี้มีความตรงต่อเวลา มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ กล้าเผชิญต่อความจริง และยอมรับในผลของการกระทำของตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รู้จัก บทบาทและหน้าที่ของตน ทำงานเสร็จและทันเวลาที่กำหนดโดยไม่มีการควบคุม ขยันขันแข็งและ ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง

3) ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริงประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกายวาจาใจต่อตนเองและผู้อื่นโดยมีพฤติกรรมแสดงออกดังนี้เช่น ไม่สับปลับกลับกลอก พูดความจริง ไม่คดโกง ไม่หยิ่งของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ไม่ทุจริตในการสอบ ยอมรับเมื่อทำผิดไม่ถือเอาของของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่ประพฤติตนเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก ไม่ปลอมแปลงเอกสารและไม่นำสิ่งของส่วนรวมไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน

4) ความอดทนอดกลั้น หมายถึง การมีความเข้มแข็ง มั่นคงและความหนักแน่นของจิตใจเมื่อมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีมากระทบต่อร่างกายและจิตใจ ยังคงสามารถรักษาสภาพความสงบของจิตใจเอาไว้ได้เพื่อนำตนเองให้ผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ แล้วนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของความสำเร็จในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ ตลอดจนบรรลุถึงความดีงามได้ด้วยความอดทน โดยมีพฤติกรรมแสดงออกดังนี้ มีความอดทนต่อความยากลำบากทั้งทางกายและทางใจ ยืนหยัดเพียร ไม่หลีกเลี่ยงการทำงานที่ยากลำบากด้วยความตั้งใจ ค้นหาวิธีการแก้ปัญหา กล้ายอมรับในสิ่งที่ผิดพลาดรู้จักให้อภัยผู้อื่น ไม่แสดงอารมณ์เมื่อถูกข่มขู่ ไม่แสดงความเสียใจเมื่อถูกตำหนิ และรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วยจิตใจหนักแน่น

5) ความประหยัด หมายถึง การรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินเวลาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีพฤติกรรมแสดงออกดังนี้ มีการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ไม่ใช้จ่ายอย่างฟุ้งเฟ้อให้หมดเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ มีการเก็บสะสมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ รักษาซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ช่วยดูแลและประหยัดการใช้พลังงาน เช่น ไฟฟ้าน้ำประปาทั้งที่บ้าน สถาบันการศึกษา และในที่สาธารณะ

6) ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การมีความรู้สึกสำนึกหรือการกระทำสิ่งที่ดีหรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนในพระคุณของบิดามารดาครูอาจารย์และผู้มีพระคุณอื่นๆ ด้วยการกระทำวาจาหรือสิ่งของโดยมีพฤติกรรมแสดงออกดังนี้ แสดงความเคารพนับถือให้การดูแลและไม่ละทิ้งผู้มีพระคุณในยามที่ท้อลำบากหรือเดือดร้อน ไม่ทำตนให้เป็นທີ່เสื่อมเสียชื่อเสียงแก่ผู้มีพระคุณและวงศ์ตระกูล ทำให้ผู้มีพระคุณมีความสุขใจ ปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณด้วยความซื่อตรง ช่วยดูแลและรักษาสาธารณะสมบัติและทรัพยากรธรรมชาติ มีจิตสำนึกในหน้าที่และกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด รักษาเกียรติยศและนำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัวสถาบันการศึกษาและประเทศชาติและมีความจงรักภักดีต่อชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์

จิตติวิสัย สุขป้อม (2555: 12-13) ให้ความหมายของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำแนกเป็นด้าน 6 ด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่แสดงออกด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความผูกพัน ความพากเพียร ความละเอียดรอบคอบ ไม่หลีกเลี่ยง ตรงต่อเวลาและยอมรับผลของกระทำในการปฏิบัติ หน้าที่ทั้งด้านผลดีและผลเสียเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2) ด้านความมีระเบียบวินัย หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่เป็นผู้รู้และปฏิบัติตามแบบแผนของตนเอง และสังคมกำหนดไว้ โดยที่จะปฏิเสธไม่รับรู้กฎเกณฑ์หรือกติกาต่างๆ ของสังคมไม่ได้ และต้องปฏิบัติสม่ำเสมอจนกว่าจะปฏิบัติได้เองและเกิดความเคยชิน

3) ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่ปฏิบัติตนทางกาย วาจา จิตใจ ที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกลวง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ล้วนว่าจว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จเป็นยอดดี มีความจริงใจต่อทุกคน จนเป็นที่ไว้วางใจของคนทุกคน

4) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่ปฏิบัติตน ในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์เป็นหมู่ เป็นคณะหรือกลุ่ม โดยมีการติดต่อสื่อสารกัน และทำงานเป็นทีม ระหว่างบุคคลระหว่างกลุ่มเพื่อให้ทราบความต้องการของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มรวมไปถึงวิธีการจูงใจและประสานความต้องการของบุคคลและกลุ่มให้ผสมผสานกลมกลืนกันตามระบบที่สังคมต้องการ

5) ด้านความกตัญญูกตเวที หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่ปฏิบัติตน ในการรู้จักบุญคุณของคน สิ่งของ ความดี และรู้จักกระทำตอบแทนในความรู้สึกให้เกิดความกตัญญูกตเวที

6) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่ปฏิบัติตนให้เกิดจิตสำนึกในการปฏิบัติตามหน้าที่หรือจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเองโดยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านhiri โอตตปปะ

เพอร์วิน (Pervin. 1994: 108) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน กล่าวว่า คุณลักษณะทางจริยธรรม เป็นการประเมินลักษณะของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะคุณภาพของจริยธรรมที่มีเสถียรภาพ เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกันกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ แนวความคิดคุณลักษณะทางจริยธรรม สามารถบ่งบอกถึงความหลากหลาย ความแตกต่างระหว่างบุคคล การขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงการดำรงอยู่ในสังคม ถึงแม้ว่าในระดับของวัฒนธรรมลักษณะพฤติกรรมทางจริยธรรมของกลุ่มบุคคลที่คนในสังคมปฏิบัติจะเป็นตัวกำหนดวัฒนธรรมที่แตกต่างจากคนอื่นๆ เพอร์วิน ได้กำหนดคุณลักษณะทางจริยธรรม ไว้ดังนี้

1) ความเห็นอกเห็นใจ หมายถึง การรับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น รู้จักส่งเสริมผู้อื่นด้วยการแสดงออก สนับสนุนโดยไม่สนใจข้อบกพร่องของบุคคลเหล่านั้น มีการให้อิเกาส์ผู้อื่นและแสดงออกถึงการรับรู้ความคิดเห็นและสัมพันธภาพที่ดี

2) ความกล้าหาญ หมายถึง การพยายามที่จะเอาชนะความกลัว ไม่ยอมให้ความกลัวมาขัดขวางความมุ่งมั่นของตน ในขณะที่คนอื่นอาจหวั่นไหวและเกิดความกลัว ความกล้าหาญจะเป็นแรงกระตุ้นให้คิดแก้ปัญหาต่อปัญหา พยายามคิดหาทางออก และถ่ายทอดเป็นคำพูดที่มีพลังและให้กำลังใจทุกคนให้กล้าเผชิญปัญหา

3) ความอดทนอดกลั้น หมายถึง ความเคารพสิทธิและยอมรับพฤติกรรมของผู้อื่น แม้จะไม่เห็นด้วยซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญก่อให้เกิดสติปัญญาการควบคุมจากการกระตุ้นสิ่งเร้าต่างๆ และเมตตา มีเจตนาดีต่อผู้อื่น ทำให้รู้จักรอคอย รวมทั้งความมุ่งมั่น บากบั่น

4) ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความประพฤติดี ความประพฤติชอบ ประพฤติตรง และจริงใจไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวงมุ่งประพฤติแต่ความดีจนติดเป็นนิสัยเป็นบุคคลที่ประกอบด้วยคุณธรรม เกรงกลัวต่อความชั่ว

5) ความจงรักภักดี หมายถึง การมีทัศนคติที่ดี ความเชื่อมั่นต่อบุคคลหรือสิ่งเหล่านั้น ก่อให้เกิดความผูกพันใจรักด้วยความเคารพนับถือ

สมพร นิ้วสกุล; และคณะ (2553: 32-34) ได้กล่าวสรุป คุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ของผู้สำเร็จการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องประกอบด้วย การมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความสนใจใฝ่รู้ การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ความรักสามัคคี ความกตัญญูกตเวที ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งตนเอง และความอดกลั้น โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 สรุปคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	พฤติกรรมบ่งชี้
1. การมีมนุษยสัมพันธ์	1) แสดงกิริยาท่าทางสุภาพต่อผู้อื่น 2) พุดจาสุภาพไพเราะ 3) ช่วยเหลือผู้อื่น 4) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 5) ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น 6) ชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ 7) กล่าวคำขอบคุณ หรือขอโทษ ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
2. ความมีวินัย	1) ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับและ ข้อตกลงต่างๆ ของสถานศึกษา 2) การตรงต่อเวลา 3) รักษาสาธารณสมบัติสิ่งแวดลอมและเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ครู อาจารย์ ผู้สอนกำหนด 4) ประพฤติตนถูกต้องตามศีลธรรมอันดีงาม
3. ความรับผิดชอบ	1) มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน 2) ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ 3) ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ 4) ปฏิบัติงานด้วยความละเอียด รอบคอบ 5) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ เรียบร้อยตามเวลากำหนด 6) มีความเพียรพยายามในการเรียนและการปฏิบัติงาน 7) ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง 8) ยอมรับผลการกระทำของตนเอง 9) ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงปลอดภัยต่อตนเอง 10) ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อผู้อื่น 11) ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อส่วนรวม

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	พฤติกรรมบ่งชี้
4. ความซื่อสัตย์สุจริต	1) พูดความจริง 2) ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง 3) ไม่ทุจริตในการสอบ 4) ไม่ลักขโมย
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง	1) กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล 2) กล้าทักท้วงในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 3) กล้ายอมรับความจริง 4) เสนอตัวเข้าแข่งขันหรือทำงานที่ท้าทาย 5) กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง
6. การประหยัด	1) ใช้วัสดุถูกต้องและเหมาะสมกับงาน 2) ปิดน้ำ ปิดไฟ ทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ 3) ใช้จ่ายเงินของส่วนรวมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
7. ความสนใจใฝ่รู้	1) ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง 2) ชักถามปัญหา ข้อสงสัย 3) แสวงหาประสบการณ์ ฝึกทักษะตนเอง 4) มีความกระตือรือร้นในการเฝ้าหาความรู้ใหม่
8. การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน	1) ไม่สูบบุหรี่ 2) ไม่ดื่มสุราและของมึนเมา 3) ไม่เสพสิ่งเสพติดอื่นๆ 4) ไม่เล่นการพนัน 5) หลีกเลี่ยงในการเข้าไปอยู่ในสถานที่มีการเล่นการพนัน

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	พฤติกรรมบ่งชี้
9. ความรักสามัคคี	1) ไม่ทะเลาะวิวาท 2) ร่วมมือในการทำงาน
10. ความกตัญญูทวดเวท	1) ตระหนักในพระคุณครู อาจารย์ 2) มีสัมมาคารวะต่อครู อาจารย์อย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้า และลับหลัง 3) อาสาช่วยเหลืองานครู อาจารย์
11. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1) คิดสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม 2) มีความคิดหลากหลายในการแก้ปัญหา
12. การพึ่งตนเอง	1) สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ ด้วยตนเอง 2) ทหารายได้พิเศษด้วยตนเองเมื่อจำเป็น
13. ความอดกลั้น	1) มีสติ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี 2) ควบคุมกิริยามารยาทในสถานการณ์ ที่ไม่พึงประสงค์ได้

ที่มา: สมพร จั่วสกุล; และคณะ.(2553). การศึกษาปัจจัยสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา
การออกกลางคันของนักเรียนนักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเขตตรวจ
ราชการ. หน้า. 32-34.

1.5 แนวคิดคุณลักษณะสติปัญญาที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

แนวคิดของ โจเซฟสัน; และคณะ (Josephson Institute. 2013: 200) ได้กล่าวถึง
องค์ประกอบของคุณลักษณะทางสติปัญญาด้านคุณธรรม จริยธรรม 6 องค์ประกอบดังนี้

- 1) ความน่าเชื่อถือ หมายถึง ความซื่อสัตย์ สุจริต การรักษาสัญญา ความจงรักภักดี
- 2) ความเคารพ หมายถึง การแสดงมารยาทและมีมารยาทต่อผู้อื่น ให้เกียรติ
การรักษาศักดิ์ศรี ตระหนักถึงความเป็นคนใจกว้างและไม่ใช้ความรุนแรง
- 3) ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเต็มใจยอมรับของบุคคลว่า มีหน้าที่รับผิดชอบต่อ
ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ทั้งในด้านผลดีและผลเสียในการปฏิบัติงานและหน้าที่ที่ได้รับ
มอบหมายให้ดีที่สุดที่จะสามารถทำได้ และรวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

4) ความยุติธรรม หมายถึง ความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผล เปิดใจกว้าง เลือกปฏิบัติในวิถีที่เป็นธรรม ให้โอกาสตามที่เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่เป็นกลาง และสังเกตเห็น

5) ความเห็นอกเห็นใจ หมายถึง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นความมีน้ำใจเอื้ออาทร ตระหนักรู้ในตน บอกอารมณ์และความรู้สึกในปัจจุบันของตนได้ มีความเห็นรู้สึกอกเห็นใจด้วยการคิดและรู้สึก ในมุมมองของผู้อื่น

6) ความมีระเบียบวินัยของพลเมือง หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย การแสดงออกทางประชาธิปไตย รวมถึงการควบคุมความประพฤติของตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม กับจรรยาบรรณทางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและศีลธรรม

แนวคิดของ บอร์บา (Borba. 2001: 4-9) นักจิตวิทยาการศึกษากล่าวถึงคุณลักษณะสติปัญญาทางจริยธรรมในบทความ เรื่อง Moral Intelligence: Parents Do Make A Difference และเป็นพื้นฐานทางการศึกษา พบว่า พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครองสามารถทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลทางจริยธรรมได้ โดยจากพ่อแม่ ผู้ปกครองที่เป็นต้นแบบ การสั่งสอน การให้กำลังใจ การให้คำชม ให้แรงเสริมด้วยความรัก ล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในตัวผู้เรียนและเป็นรากฐานของการพัฒนาทางสติปัญญาทางจริยธรรม ในตัวผู้เรียนซึ่งหมายความว่ารวมถึง การช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงจริยธรรม รู้จักขจัดความขัดแย้งใจ รู้จักเอื้ออาทรผู้อื่น รู้จักรับหรือควบคุมอารมณ์โกรธ รู้จักการต่อรอง มีความยุติธรรมและเคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักบังคับใจและควบคุมตนเองได้ พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

จากการศึกษาแนวคิดของบอร์บา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างโดยการสั่งสอน ปลุกฝังให้ลูกหรือผู้เรียนเกิดสติปัญญา ความคิด มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีความเห็นอกเห็นใจ รู้จักบังคับใจตนเอง เคารพผู้อื่น มีความเมตตา อดทนอดกลั้น ยุติธรรม ความซื่อสัตย์และมีคุณธรรมและการให้อภัยเพื่อให้ลูกหรือผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักยภาพในสังคม โดยแสดงถึงความเห็นอกเห็นใจ ความตระหนักในการควบคุมตนเอง มีความเคารพ ความสุภาพ ความอดทนและความเป็นธรรมต่อผู้อื่น

แนวคิดของ เลนนิก; และไค (Lennick; & Kiel. 2005, 2011: 77-113) กล่าวถึงคุณลักษณะสติปัญญาทางจริยธรรมในหนังสือเรื่อง Moral Intelligence: Enhancing Business Performance and Leadership Success ว่าเปรียบเทียบเป็นเข็มทิศที่จะนำพาบุคคลหรือผู้เรียนให้ประพฤติปฏิบัติตามอุดมการณ์ค่านิยมและความเชื่อของตนเอง ให้ประสบความสำเร็จว่า จะต้องมีความแน่วแน่และยึดมั่นในหลักการ อุดมการณ์ซึ่งเป็นสากลทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด ซึ่งได้แก่ ความกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ยึดมั่นในคุณธรรมชั้นสูงความรับผิดชอบความเมตตาการให้อภัย เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า หลักจริยธรรมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมของบุคคลหรือผู้เรียน สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุขสติปัญญาทางจริยธรรมเป็นรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลในการเรียนรู้ และตัดสินใจต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งตามมาตรฐานความดีหรือไม่ดีชั่วคราว

ประเพณีปฏิบัติและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคม เพื่อสามารถแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องโดยมีองค์ประกอบ ได้แก่

1. ความซื่อสัตย์มีคุณธรรม หมายถึง การพูดความจริงและยืนยันในสิ่งที่ถูกต้อง และได้รับความเชื่อถือไว้วางใจในสิ่งที่พูดและสิ่งที่ทำ
2. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเต็มใจยอมรับของบุคคลว่ามีหน้าที่รับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ทุกสิ่งที่ได้กระทำลงไป การยอมรับรวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาในสิ่งที่กระทำให้ดียิ่งขึ้น
3. ความเมตตากรุณา หมายถึง การที่บุคคลกระทำในสิ่งที่จะเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนการตัดสินใจของผู้อื่น บางครั้งอาจหมายถึงการเอาใจใส่ดูแลผู้อื่นเท่าที่พวกเขาจะทำได้ เป็นความปรารถนาดี ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจดีต่อกัน ที่ต้องการสร้างเสริมประโยชน์สุขให้แก่เพื่อนมนุษย์
4. การให้อภัย หมายถึง การปล่อยวางไม่ถือสาในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นทั้งของตนเองและของผู้อื่น

จากการศึกษาแนวคิดของเลนิกและไค ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของสติปัญญาทางจริยธรรม ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา การให้อภัย

จากการสังเคราะห์แนวคิดต่างๆ ของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมผู้วิจัยสามารถสรุปได้ตารางดังนี้

ตาราง 4 สรุปการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม

คุณลักษณะ ทางคุณธรรม จริยธรรม	อมร ปราน้อย (2542)	ผกา สัตยธรรม (2544)	พิภพ วชังเงิน (2545)	อรพินท์ สันติชัย- อนันต์ (2549)	สมพร จั่วสกุล & คณะ (2552)	จิตติวัตร สุโขทัย (2555)	เพอร์วิน (1994)	บอร์บา (2001)	เลนนิค และโค (2005& 2011)	โจ เซฟสัน (2013)	รวม
ความเมตตา					✓			✓	✓		5
ศรัทธา เชื้อมั่น	✓						✓				2
ความสามัคคี มนุษยสัมพันธ์	✓	✓	✓		✓	✓					5
ความกตัญญู	✓		✓	✓	✓	✓				✓	6
อดทน อดกลั้น	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓			7
ขยัน ความเพียร	✓	✓	✓	✓	✓						5
ความเคารพ	✓		✓	✓	✓		✓	✓		✓	7
ความยุติธรรม	✓	✓	✓		✓			✓		✓	6
ความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	9
ซื่อสัตย์สุจริต	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	9
ความตั้งใจ		✓			✓						2
ความประณีต		✓									1
ควบคุมตนเอง		✓	✓		✓			✓			4

ตาราง 4 (ต่อ)

คุณลักษณะทาง คุณธรรมจริยธรรม	อมร ปราน้อย (2542)	ผกา สัตยธรรม (2544)	พิภพ วรางเงิน (2545)	อรพินท์ สันติชัย- อนันต์ (2549)	สมพร นั้วสกุล & คณะ (2552)	จิตติวัตร สุขป้อม 2555)	เพชรวิณ (1994)	บอร์บา (2001)	เลนนิก และไค (2005& 2011)	โจ เซฟสัน (2013)	รวม
ความคิดสร้างสรรค์		✓			✓						2
ความมีวินัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	7
การแก้ปัญหา		✓									1
ความประหยัด				✓	✓						2
ความเสียสละ			✓								1
ความมีเหตุผล			✓								1
ความเชื่อมั่น			✓		✓						2
เห็นอกเห็นใจ					✓		✓	✓			3
การให้อภัย					✓		✓		✓		3
จรรยาบรรณ ต่อวิชาชีพ						✓					1

สำหรับในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของเลนนิค; และไค (Lennick; & Kiel) เป็นหลักร่วมกับบอร์บา (Borba) เพอร์วิน (Pervin) แนวคิดของ โจเซฟสัน; และคณะ (Josephson Institute) แต่มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้มีความเหมาะสมโดยพิจารณาพร้อมกับข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ศึกษาในบริบทของไทย ได้แก่ สมพร จั่วสกุล; และคณะ (2553: 32-34) จิตวิวัฒน์ สุขป้อม (2555: 12-13) อรพินธ์ สันติชัยอนันต์ (2549: 10-11) พิภพ วังเงิน (2545: 19) อมร ปรานน้อย (2542: 47) ผกา สัตยธรรม (2544: 41) กุหลาบ รัตสัจธรรม (2547: 21) จากนั้นจึงนำมาสังเคราะห์ทำให้ได้แนวคิดหลักคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

จากการศึกษาและการสังเคราะห์แนวคิด บทความ งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่าคุณธรรมจริยธรรมในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาการโรงแรมซึ่งเป็นประเด็นสำคัญมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษากำหนดไว้ และได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่สังเคราะห์ได้ ซึ่งสรุปได้เป็น องค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความซื่อสัตย์สุจริต 2. ความรับผิดชอบ 3. ความเคารพ 4. ความมีวินัย 5. ความอดทน อดกลั้น

1.6 แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ในเขตกรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2554: ออนไลน์) กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ไว้ดังนี้คือ

- 1) มีความซื่อสัตย์ สุจริต และสามารถเข้าใจและจัดการปัญหาด้านจริยธรรมและความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 2) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ เคารพและแสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม ถูกต้องสม่ำเสมอ
- 3) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และมีภาวะผู้นำ
- 4) มีวินัย ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2554: ออนไลน์) กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ไว้ดังนี้คือ

- 1) มีความรับผิดชอบต่อตรงต่อเวลา มีวินัย และเป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรและสังคม
- 2) มีความซื่อสัตย์ เสียสละและมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
- 3) เคารพสิทธิผู้อื่น คำนึงถึงความถูกต้อง รวมถึงกฎระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (2554: ออนไลน์) กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ไว้ดังนี้คือ

- 1) มีความซื่อสัตย์ สุจริต และสามารถจัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 2) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และแสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ
- 3) มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนา มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น
- 4) มีวินัยในการทำงาน เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (2556: ออนไลน์) กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ไว้ดังนี้คือ

- 1) การเคารพ ความจงรักภักดีต่อ กฎระเบียบของมหาวิทยาลัย
- 2) มีจิตสาธารณะ เสียสละ บำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- 3) มีความรับผิดชอบในหน้าที่
- 4) มีความรู้ทางวิชาชีพ และทักษะของสังคม
- 5) มีความซื่อสัตย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (2555: ออนไลน์) กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555 ไว้ดังนี้คือ

- 1) มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ และต่อสังคม
- 2) สามารถปฏิบัติงานภายใต้จรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3) มีความซื่อสัตย์ สุจริต
- 4) มีจิตสาธารณะ การบริการ

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (2554: ออนไลน์) กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โรงเรียนการท่องเที่ยวและการโรงแรม หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ไว้ดังนี้คือ

- 1) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม
- 2) มีความเคารพ การยอมรับความเห็นของผู้อื่น
- 3) มีทักษะในวิชาชีพ

- 4) มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 5) มีวินัย ตรงต่อเวลา
- 6) มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการโรงแรมของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่มีบริบทการรับนักศึกษา คุณลักษณะของนักศึกษาใกล้เคียงกัน โดยได้จำแนกประเด็นคุณธรรม และจริยธรรมของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ลักษณะเด่นได้ดังนี้

ตาราง 5 ประเด็นคุณธรรม และจริยธรรมของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ 6 มหาวิทยาลัย

ชื่อมหาวิทยาลัย	ความ รับผิดชอบ	ความ ซื่อสัตย์สุจริต	ความเคารพ	ความมีวินัย	มีความรู้ ทักษะ	จรรยาบรรณ วิชาชีพ	จิต สาธารณะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	✓	✓	✓	✓		✓	
มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	✓	✓	✓				
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	✓	✓	✓	✓			
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	✓	✓	✓		✓		✓
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	✓	✓				✓	✓
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
รวม	6	6	5	3	2	3	2

จากการสังเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์คุณธรรม และจริยธรรมของ 6 มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบได้ 5 องค์ประกอบดังนี้คือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพ ความมีวินัย และ จรรยาบรรณวิชาชีพ

1.7 การสัมภาษณ์นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมจำนวน 5 ท่าน ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพสำหรับองค์ประกอบคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. อาจารย์ บุญมี คลองรวี อายุ 40 ปี กำลังศึกษาปริญญาเอกทางด้านการพัฒนาองค์กร ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำงานโรงแรมด้านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรมา 12 ปี เป็นวิทยากรรับเชิญตามสถาบันการศึกษาและการโรงแรมตำแหน่งงาน Group Training Project manager ของโรงแรม Siam@Siam Bangkok and Pattaya

กล่าวว่า “...นักศึกษาที่มาฝึกงานโรงแรมนั้น สิ่งแรกที่พึงมีคือ ความซื่อสัตย์ สุจริต เพราะว่าเราต้องทำงานใกล้ชิดกับแขกผู้มาเข้าพัก ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานได้มีความรับผิดชอบ เพราะมีกำหนดเวลาในการฝึกงานมีการทดสอบและประเมินผลเพื่อส่งให้ทางมหาวิทยาลัย เป็นการฝึกตนเองให้มีวินัยด้วยการรู้จักเคารพผู้อื่นเป็นสัญญาณของควมมีสติปัญญาและความภาคภูมิใจต่อตนเอง เรามีสติปัญญาในการแยกแยะสิ่งที่พึงปฏิบัติ รวมถึงเคารพนับถือและยอมรับในความสามารถของผู้อื่น ใช้กริยาวาจาสุภาพ อ่อนน้อมการฝึกอารมณ์ โดยการอดทน อดกลั้นต่อคำพูดและพฤติกรรมของคนเป็นสิ่งที่พึงกระทำ การฝึกสมาธิ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร เพื่อหลีกเลี่ยงการร้องเรียนจากแขกผู้เข้าพัก...”

สรุปคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมควรประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตความรับผิดชอบ มีวินัยต่อตนเองและองค์กร การเคารพผู้อื่น ความอดทน อดกลั้น

2. อาจารย์ พงษ์ศักดิ์ โกสกุล อายุ 61 ปี

การศึกษาปริญญาตรี รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำงานโรงแรมด้านการสอนงานและฝึกอบรมมา 34 ปี มีประสบการณ์ทำงานที่โรงแรมแมนดารินโอเรียนเต็ล กรุงเทพฯ

ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษางานโรงแรมแมนดารินโอเรียนเต็ล กรุงเทพฯและตำแหน่ง Senior Executive and Assistant Group training managerนิเทศงานนักศึกษาฝึกงานการโรงแรมของ Siam@Siam Bangkok

“...การทำงานโรงแรมความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญของนักศึกษาในการปฏิบัติงานเนื่องจากงานบริการ เป็นธุรกิจที่เปิด 24 ชั่วโมง การตรงต่อเวลาทำให้เราสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ถ้าเรารู้จักยอมรับความผิดพลาดได้ ก็สามารถปรับปรุงแก้ไขในสิ่งนั้นได้ดีและถูกต้อง

ความรับผิดชอบแล้วสิ่งที่สำคัญที่ต้องปฏิบัติต่อลูกค้าคือการให้ความเคารพ ความซื่อสัตย์ ลูกค้าคือพระเจ้าถ้าเราขาดความซื่อสัตย์ก็จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมในการทำงานกับผู้คนต้องมีการระงับอารมณ์ เช่น อารมณ์โกรธ ไม่พอใจต่อคนรอบข้าง แต่ในสายงานโรงแรมต้องไม่แสดงออกมาไม่ว่าทั้งสีหน้า อารมณ์ คำพูด เราต้องปลูกฝังให้นักศึกษามีทักษะด้านนี้เพราะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้เข้าพักเป็นภาพพจน์ของโรงแรม...”

สรุปคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมควรประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ สุจริตความรับผิดชอบ มีวินัย การควบคุมอารมณ์ การเคารพผู้อื่น ความอดทน อดกลั่น

3. อาจารย์ปราชญา อุณากุล อายุ 54 ปี การศึกษาปริญญาตรี รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำงานโรงแรมด้านการสอนงานและฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรมา 34 ปี เป็นวิทยากรรับเชิญตามสถาบันการศึกษารวมถึงโรงแรมชั้นนำต่างๆ

กล่าวว่า “...นักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพโรงแรมนั้นต้องมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ การใช้ชีวิตในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีวินัยในตนเอง จึงต้องมีการให้ความเคารพ มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ต่อทุกคนไม่มีการแบ่งแยก เพราะเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของเรา ให้เราได้อยู่จุดอ่อน จุดแข็งของเรา อีกทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการทำงานที่เราเผชิญความอดทน สู้งานแม้งานหนักเพียงใดเป็นการฝึกฝน เพราะการทำงานโรงแรมเป็นงานบริการ พบปะผู้คนต้องมีการระงับอารมณ์ เช่น อารมณ์โกรธ ไม่พอใจต่อคนรอบข้าง แต่ในสายงานโรงแรมต้องไม่แสดงออกมาไม่ว่าทั้งสีหน้า อารมณ์ คำพูด เราต้องปลูกฝังให้นักศึกษามีทักษะด้านนี้เพราะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้เข้าพักเป็นภาพพจน์ของโรงแรม...”

สรุปคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมควรประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตความรับผิดชอบมีวินัย การควบคุมอารมณ์ความเคารพความอดทนอดกลั่นต่อผู้รับบริการ

4. คุณ จารุณี พันธุ์ศิริ อายุ 30 ปี การศึกษาปริญญาโท การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตำแหน่ง อาจารย์แผนกฝึกอบรม สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (PMAT)

กล่าวว่า “...นักศึกษาวิชาชีพโรงแรมต้องมีความรับผิดชอบ การควบคุมภาวะอารมณ์ สุภาพ นอบน้อมต่องานที่ปฏิบัติ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เคารพต่อตนเองและผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ดูแลรักษาทรัพย์สิน อุปกรณ์เครื่องมือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีทัศนคติที่ดี มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ โดยแสดงพฤติกรรมออกมาให้เห็นเด่นชัด เช่น มีจิตสาธารณะ การให้ความช่วยเหลือต่อคนรอบข้างและองค์กร

สรุปคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมควรประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตความรับผิดชอบการควบคุมอารมณ์ ความเคารพ ความอดทน อดกลั่นมีทัศนคติที่ดีมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

5. คุณธำรง ตรีประเสริฐพจน์ อายุ 34 ปี การศึกษาปริญญาโทสาขาการบริหารธุรกิจ ประเทศ ออสเตรเลีย เจ้าของธุรกิจการโรงแรม My Hotel CMYK ในเครือเทนกรู๊ป

กล่าวว่า “...การทำงานบริการ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีใจรักงานบริการความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูล โอบอ้อมอารี มีเมตตาการให้เคารพผู้อื่นไม่เฉพาะแต่ผู้ที่มีอาวุโสกว่าเราเท่านั้นที่เราควรเคารพและ ให้เกียรติ แต่ควรเคารพทุกๆ คน ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า เพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่คนที่มีตำแหน่งต่ำกว่าเรา ควรปฏิบัติต่อพวกเขาด้วยความสุภาพ สิ่งที่สำคัญที่สุดของพนักงานโรงแรมต้องมีความซื่อสัตย์นักศึกษาฝึกงานหรือพนักงานผู้นั้นต้องทำงานใกล้ชิดกับแขกผู้เข้าพัก มีความอดทนอดกลั้นไม่แสดงออกมา ไม่ว่าทั้งสีหน้า ท่าทาง อารมณ์ คำพูด”

สรุปคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ควรประกอบด้วย มีจิตใจการรับบริการ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตาความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบความเคารพความอดทนอดกลั้น

ตาราง 6 ความคิดเห็นของอาจารย์ นักวิชาการ เจ้าของกิจการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม	บุญมี คลองไร่ (2558)	พงษ์ศักดิ์ โกสกุล (2558)	ปราชญา อุณากร (2558)	จารุณี พันธุ์ศิริ (2558)	อัมร ตรีประเสริฐพจน์ (2558)	รวม
ความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓	5
ความซื่อสัตย์สุจริต	✓	✓	✓	✓	✓	5
ความมีวินัย	✓	✓	✓			3
ความเคารพ	✓	✓	✓	✓	✓	5
ความอดทน อดกลั้น	✓	✓	✓	✓	✓	5
การควบคุมอารมณ์		✓	✓			2
จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ				✓		1
ความเมตตา					✓	1
รักบริการ มี Service mind					✓	1
ทัศนคติที่ดี				✓		1

จากตาราง 6 จะได้องค์ประกอบจากการสัมภาษณ์อาจารย์ นักวิชาการ เจ้าของกิจการคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้ 5 องค์ประกอบคือ 1. ความรับผิดชอบ 2. ความซื่อสัตย์สุจริต 3. ความเคารพ 4. ความอดทนอดกลั้น 5. ความมีวินัย

1.8 สรุปแนวคิดการสังเคราะห์แนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตาราง 7 สรุปแนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม

แหล่งข้อมูล	ประเด็นสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ตัวแปรตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม
การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม	ความเมตตาศรัทธา เชื้อมั่นความสามัคคี มนุษยสัมพันธ์ ความกตัญญู อดทนอดกลั้น ควบคุมตนเอง ขยัน มีความเคารพ ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต ความตั้งใจ ความประณีต ความคิดสร้างสรรค์ ความมีวินัย การแก้ปัญหา ประหยัด ความเสียสละความมีเหตุผล ความเชื่อมั่น เห็นอกเห็นใจ การให้อภัย จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความอดทน อดกลั้น	

ตาราง 7 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	ประเด็นสำรวจคุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ตัวแปรตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ 6 มหาวิทยาลัย	ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพ มีวินัยมีความรู้ มีทักษะ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ จิตสาธารณะ	ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพ ความมีวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพ	1. ความซื่อสัตย์สุจริต 2. ความรับผิดชอบ 3. ความมีวินัย 4. การควบคุมอารมณ์
ความคิดเห็นของอาจารย์ นักวิชาการ เจ้าของกิจการ	ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ทักษะที่ดี ความเคารพ อุดหนุนอดกลั้นโดย การควบคุมอารมณ์ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ความเมตตาบริการ	ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความอดทน อดกลั้นโดย การควบคุมอารมณ์	

สรุปได้องค์ประกอบตัวแปรคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมได้ 4 องค์ประกอบคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัยและการควบคุมอารมณ์

1.9 องค์ประกอบและแนวทางการวัดคุณธรรมจริยธรรม

คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในอันที่สร้างสรรค์ประโยชน์ คุณค่าตลอดจนความดีความงามให้เกิดขึ้นในสังคม คุณลักษณะเหล่านี้ เช่น ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี ฯลฯ การวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมนั้น ถ้าจะให้การวัดครอบคลุมและควรวัดใน 4 ส่วน คือความรู้ ทักษะคิด เหตุผลและพฤติกรรม (สุจิรา สุขसार. 2545: 39-40) ซึ่งลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรมแต่ละลักษณะมีธรรมชาติและคุณสมบัติที่ค่อนข้างจะแตกต่างกัน จึงเป็นไปได้ยากที่จะใช้เครื่องมือหรือเทคนิคเดียวกันในการวัดหลายๆ ลักษณะก่อนจะเลือกหรือสร้างเครื่องมือเพื่อวัดคุณลักษณะใดจึงควรได้ใช้ความพินิจพิจารณาอย่างรอบคอบเสียก่อน อย่างไรก็ตามในกรณีทั่วๆ ไปอาจเลือก ใช้เครื่องมือวัดจริยธรรมให้เหมาะสมกับลักษณะที่ต้องการวัดได้ดังนี้ (โกศล มีคุณ. 2533: 94-98)

1. ลักษณะด้านความรู้ความคิดเป็นการเน้นวัดความสามารถทางสมองหรือกระบวนการแก้ปัญหาของมนุษย์ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 6 ชั้น เรียงลำดับจากขั้นต่ำสุดไปชั้นสูงสุดได้คือ

- 1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge)
- 1.2 ความเข้าใจ (Comprehension)
- 1.3 การนำไปใช้ (Application)
- 1.4 การวิเคราะห์ (Analysis)
- 1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis)
- 1.6 การประเมินค่า (Evaluation)

หลักของการวัดความสามารถทางสมองคือ นำสิ่งเร้าที่เป็นปัญหา สถานการณ์ หรือคำถามไปกระตุ้นให้บุคคลได้ใช้สมองในการระลึก การคิดเพื่อการตอบสนองงานเหล่านั้นเครื่องมือที่นิยมใช้เพื่อวัดคุณ ลักษณะประเภทนี้คือ ข้อสอบหรือแบบทดสอบ นอกจากนั้นที่พอใช้ได้ก็คือการซัก-ถาม (สัมภาษณ์) หรือการให้ทำงานแก้ปัญหา

2. ลักษณะทางด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะนี้ก็ยังถือว่าเป็นความสามารถทางด้านสมองจึงควรวัดได้ด้วยข้อสอบ การสัมภาษณ์หรือให้ทำงานแก้ปัญหา แต่เนื่องจากเหตุผลเชิงจริยธรรมมีโครงสร้างทางทฤษฎีที่แยกออกไปต่างหาก ดังนั้นวิธีการถามและการตอบจึงอาจแตกต่างไปจากข้อสอบที่ใช้วัดลักษณะด้านความรู้ความคิดที่กล่าวมาในข้อ 1 นอกจากนั้นลักษณะคำตอบของคำถามแบบนี้ก็ไม่มีลักษณะถูก-ผิดเหมือนข้อสอบ วัดความรู้ความคิด คำตอบทุกคำตอบ จะได้รับการยอมรับและถูกตีค่าออกมาเป็นระดับหรือคะแนน ซึ่งแสดงถึงระดับขั้นทางจริยธรรมของผู้ตอบตามหลักทฤษฎีของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การวัดคุณลักษณะนี้ใช้ข้อสอบเป็นสถานการณ์ ซึ่งสามารถทำให้ผู้สอบวัดความสามารถพิจารณาตัดสินได้จากคำตอบหรือเหตุผลของผู้ถูกวัดว่ามีลักษณะทางจริยธรรมด้านนี้เป็นอย่างไร

3. ลักษณะทางด้านความรู้สึก อันหมายรวมถึงความสนใจ เจตคติ ค่านิยม การวัดทางด้านความรู้สึกไม่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบเพราะแบบทดสอบจะให้คำตอบที่ว่าถูกหรือผิด และผู้ถูกทดสอบพยายามจะทำให้ถูก ในสถานการณ์การสอบนั้นก็ต้องพยายามตั้งใจให้ผู้ถูกทดสอบได้ใช้ความสามารถของเขาอย่างเต็มที่แต่ในการวัดด้านความรู้สึกนั้นไม่มีคำตอบประเภทถูกหรือผิด สิ่งที่ถูกทดสอบต้องการทราบก็คือ ความรู้สึกหรือสภาพจิตใจอันแท้จริงของผู้ตอบขณะนั้น ปัญหาของการวัดทางด้านนี้ก็คือเป็นการยากที่จะทราบว่า สิ่งที่เขาตอบนั้นเป็นความเชื่อ ความคิดเห็น เจตคติ หรือความรู้สึกอันแท้จริงหรือไม่ ดังนั้นประเด็นสำคัญก็คือผู้สอบวัด จะต้องพยายามหาวิธีการที่จะทำให้คำตอบเปิดเผยความรู้สึกอันแท้จริงของเขาโดยตรงไปตรงมาเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดลักษณะทางด้านความรู้สึกนี้อาจแยกได้เป็น 2 ประเภท คือประเภทที่ผู้วัดเป็นผู้ประเมิน เช่น จากการสังเกตพฤติกรรม และประเภทที่ผู้ถูกวัดรายงานความรู้สึกของตนเอง ซึ่งได้แก่ การให้ตอบแบบสำรวจแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการทำ (ตอบ) สเกลวัดเจตคติ เป็นต้น

4. ลักษณะทางด้านพฤติกรรม การวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นการวัดสิ่งที่บุคคลแสดงออกภายนอก ซึ่งผู้สอบวัดอาจสังเกตเห็นได้ เช่น ความรับผิดชอบ ความร่วมมือความสนใจ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์

วิธีการสังเกตน่าจะดีที่สุดสำหรับการวัดพฤติกรรมทางจริยธรรม แต่ข้อจำกัดของวิธีการดังกล่าวอยู่ตรงที่ผู้สังเกตมักไม่ค่อยมีโอกาสดูได้เห็นพฤติกรรมที่แท้จริงตามธรรมชาติของผู้ถูกสังเกต เพราะบุคคลมักจะระมัดระวังพฤติกรรมของตนเองเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น อีกประการหนึ่งก็คือพฤติกรรมทางจริยธรรมนั้นจะแสดงออกก็ต่อเมื่อมีเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมเกิดขึ้นเท่านั้น และเหตุการณ์ดังกล่าวไม่ใช่จะเกิดขึ้นตลอดเวลา หรือตามที่ต้องการให้เกิด จึงเป็นการยากที่ผู้สังเกตจะเฝ้ารออยู่ ที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งก็คือพฤติกรรมที่แสดงออกเพียงครั้งสองครั้งไม่สามารถนำมาสรุปได้ว่าเป็นพฤติกรรมประจำตัวบุคคลเพราะอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นลักษณะอันแท้จริงของเขาหรือไม่ก็ได้ด้วยข้อจำกัดของวิธีการสังเกตที่กล่าวมานั้น การวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจึงอาจใช้เทคนิคอื่นๆ อีกด้วย เช่น

1. เทคนิคการให้รายงานพฤติกรรมของตนเองโดยให้มีการบันทึกหรือตรวจสอบพฤติกรรมของตนเองเป็นประจำ เช่น ทุกวัน ทุกสัปดาห์
 2. การตรวจสอบพฤติกรรมโดยการสังเกตอย่างสม่ำเสมอ และมีแบบบันทึก
 3. การตรวจสอบผลงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการทำงาน
 4. การวัดพฤติกรรมโดยสร้างสถานการณ์นักวิจัยทางด้านพฤติกรรมศาสตร์นิยมใช้วิธีนี้ เพราะสามารถทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เราให้ผู้ถูกวัดแสดงพฤติกรรมทางจริยธรรม การสร้างสถานการณ์ที่สมจริงและเฝ้าสังเกตโดยผู้ถูกวัดไม่รู้ตัวจะทำให้ทราบพฤติกรรมทางจริยธรรมได้เป็นอย่างดี
- จุฑาทิพย์ เจริญนำ (2548 : 43) กล่าวว่าไม่ว่าจะใช้เทคนิควิธีใดก็ตาม สิ่งที่คุณสอบวัดต้องการก็คือพฤติกรรมอันแท้จริงที่แสดงถึงคุณภาพทางจริยธรรมของผู้แสดงพฤติกรรมนั้นจากที่กล่าวมาทั้งหมดอาจสรุปเครื่องมือหรือเทคนิควัดจริยธรรมกับคุณลักษณะทางจริยธรรมได้ดังตาราง 8

ตาราง 8 เทคนิคหรือเครื่องมือที่ใช้วัดจริยธรรมลักษณะต่างๆ

ลักษณะทางจริยธรรม	เทคนิคหรือเครื่องมือวัด
1. ลักษณะด้านความรู้ความคิด	1. ข้อสอบ หรือแบบทดสอบ 2. การซัก -ถาม หรือสัมภาษณ์ 3. สถานการณ์หรือการแก้ปัญหา
2. ลักษณะด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	1. แบบทดสอบที่เป็นสถานการณ์ 2. การสัมภาษณ์โดยใช้สถานการณ์ 3. ให้ทำงานแก้ปัญหาที่เป็นสถานการณ์
3. ลักษณะด้านความรู้สึก	1. การสังเกตพฤติกรรม 2. แบบสำรวจ 3. แบบสอบถาม 4. การสัมภาษณ์ 5. สเกลวัดเจตคติ
4. ลักษณะด้านพฤติกรรม	1. การสังเกต 2. ใช้สถานการณ์จำลอง 3. ตรวจสอบผลงาน 4. รายงานพฤติกรรมตนเองแบบสำรวจ

ที่มา: จุฑาทิพย์ เจริญนา. (2548). การศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. หน้า.43.

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า จริยธรรมในแต่ละลักษณะสามารถวัดได้หลายวิธีและบางลักษณะก็อาจใช้วิธีเดียวกันหรือคล้ายกับลักษณะอื่นได้ ในแต่ละลักษณะไม่อาจกล่าวได้ว่าวิธีใดดีที่สุด การจะเลือกใช้เครื่องมือชนิดใด ย่อมขึ้นอยู่กับงานวิจัย สถานการณ์ ความพร้อมและความเหมาะสมขณะนั้น

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

1.10.1 งานวิจัยในประเทศ

อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549) ศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญู กตเวทีจำแนกตามเพศ ภูมิภาคของ

สถาบันอุดมศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของ ครอบครัว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวนทั้งสิ้น 1,492 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1. นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตนักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัย และรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนอดกลั้น ความประหยัด และความกตัญญูตกอยู่ในระดับสูง และมีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความใฝ่รู้อยู่ในระดับปานกลาง 2. นิสิตนักศึกษาชายและนิสิตนักศึกษาหญิง มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรวัฒน์ อิมประครองศิลป์ (2550) ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานในแผนกแม่บ้าน ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานใน สถานประกอบการด้านการโรงแรม ได้แก่ผู้จัดการแผนกบุคคลและฝึกอบรม หัวหน้าแผนกแม่บ้าน และพนักงาน ปฏิบัติงานแม่บ้าน รวมทั้งสิ้น 510 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ F-test ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานแม่บ้าน และด้านความรู้ ทางวิชาพื้นฐาน การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน ด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน พบว่าโดยรวมแตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานแม่บ้าน และด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรมจริยธรรม พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

จิราพร รัตนคำ; และวินัย รัตนคำ (2553) ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ด้านความรับผิดชอบ ด้านการเสียสละ ด้านการพึ่งตนเอง และด้านความขยันหมั่นเพียรและเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ คณะวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักศึกษาจากสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพรและสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสมุทรสาคร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552 จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การ

หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในแต่ละด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และคณะศิลปศาสตร์ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการพึ่งตนเอง นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพกับนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความขยันหมั่นเพียร นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมแตกต่างกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ด้านความรับผิดชอบ และด้านการเสียสละ ไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

จรัสสรณ์ กาญจนศิลาพันธ์ (2553) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรในโรงแรม: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทัศนคติต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรในโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านมาตรฐานทั่วไปของบุคลากรผู้ให้บริการในสถานที่พักแรม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถทั่วไป และด้านความสามารถ/ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร (2) ศึกษาทัศนคติต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรในโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความรู้และทักษะเฉพาะตำแหน่ง โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 แผนกหลัก ได้แก่ แผนกบริการส่วนหน้า แผนกอาหารและเครื่องดื่ม และแผนกแม่บ้านและบริการส่วนห้องพัก (3) วิเคราะห์นโยบายการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร และ (4) ศึกษาหาแนวทางเพื่อการพัฒนาบุคลากรในงานโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำมาตรฐานระดับชาติของบุคลากรโรงแรมในประเทศไทย: มาตรฐานด้านคุณลักษณะทั่วไปของบุคลากรในสถานประกอบการที่พักแรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านบุคลิกภาพ 2) มาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม 3) มาตรฐานด้านความรู้ ความสามารถทั่วไป และ 4) มาตรฐานด้านความสามารถ/ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำแนกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ พนักงานโรงแรมระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานในแผนกบริการส่วนหน้า แผนกบริการอาหารและเครื่องดื่ม และแผนกแม่บ้าน/งานบริการส่วนห้องพัก ในโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้สัมภาษณ์ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าแผนกจำนวน 12 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้การถอดแบบสอบถามแล้วจึงเก็บรวบรวมและทำการบรรณาธิกรข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์ประมวลผลด้วยสถิติเชิงบรรยายและการทดสอบด้วยการสร้างตาราง Cross-tab โดยเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางไขว้ประกอบการแปลความเชิงอรรถอธิบาย

ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี สถานภาพโสด และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เมื่อแยกกลุ่มตัวอย่างตามแผนกที่ทำการศึกษาคำนวณ 3 แผนกหลัก และเรียงตามลำดับจำนวนมากไปหาน้อยได้แก่ 1) แผนกบริการอาหารและเครื่องดื่ม 2) แผนกแม่บ้านและบริการส่วนห้องพัก และ 3) แผนกบริการส่วนหน้า ความคิดเห็นต่อการพัฒนาตนเองในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองได้รับการพัฒนาตามคุณลักษณะทั่วไปของบุคลากรในสถานประกอบการที่พักแรมทั้ง 4 ด้านมากที่สุดแล้ว คือ อยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องปรับปรุง โดยเห็นว่ามาตรฐานด้านบุคลิกภาพได้รับการพัฒนามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ความสามารถทั่วไป และด้านความสามารถทักษะด้านภาษาและการสื่อสารตามลำดับ

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2555) ศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปี และมหาวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 420 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา โดยข้อความที่สร้างขึ้นเป็นแบบมาตรประเมินค่า (Rating scale) แบบ 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9406 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบ ได้แก่ t-test และ One-Way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า (1) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับสูง (= 3.78) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความอดทน อดกลั้น ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ยกเว้นจริยธรรม ความประหยัดอดออม ที่อยู่ในระดับปานกลาง (2) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมสูงกว่านักศึกษาชาย (3) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน (4) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏที่เรียนในชั้นปีที่ต่างกัน มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน (5) นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 6 แห่ง มีพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัดอดออม ด้านความอดทน อดกลั้น ด้านความยุติธรรม และด้านความมีระเบียบวินัย

ณัฏสวรรณ ธนาพงษ์อนันท์ (2557) ศึกษาคุณลักษณะด้านจริยธรรมของนิสิตวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนิสิตวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความยุติธรรม และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิตวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจำนวน 334 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่ามีความเที่ยงเท่ากับ 0.77 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.55 ถึง 0.87 การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 322 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ LSD ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณลักษณะทางจริยธรรมของนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬามีระดับค่อนข้างสูง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ความยุติธรรม ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีระเบียบวินัย ส่วนระดับคุณลักษณะสูง มีจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบและความขยันหมั่นเพียร (2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจริยธรรมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศพบว่า ด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีระเบียบวินัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจริยธรรมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามตัวแปรชั้นปีการศึกษาพบว่า คุณลักษณะจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบและความขยันหมั่นเพียรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่านิสิตชั้นปีการศึกษาที่สี่มีความความรับผิดชอบและขยันหมั่นเพียรสูงกว่านิสิตชั้นปีการศึกษาอื่นๆ (4) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจริยธรรมทั้ง 6 ด้าน จำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านโดยเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า กลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 มีความขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัยและมีความยุติธรรมสูงกว่ากลุ่มอื่น ส่วนกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความสามัคคีสูงกว่ากลุ่มอื่น

พระมหามงคล สามารถ (2558) ศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและในแต่ละด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความประหยัดจำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

จำนวน 435 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.876 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก (2) นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักศึกษาที่ศึกษาในโปรแกรมวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (5) นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐฤดี สันทิพย์สมบูรณ์ (2558) ศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิต สาขาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้จัดการแผนกบริการอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งมีจำนวน 150 คน ใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ที่ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานผู้จัดการแผนกบริการ อาหารและเครื่องดื่มของสถานประกอบการด้านการโรงแรม ข้อมูลระดับความคาดหวังและระดับ ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิต สาขาการโรงแรม มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติแบบเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสถิติ เปรียบเทียบแบบไคส์แควร์ (Chi Squares) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคาดหวังในภาพรวม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้เชิงทฤษฎี ด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้ภาษา ด้านทัศนคติที่มีต่องานโรงแรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($X = 4.07$) 2) ระดับความพึงพอใจในภาพรวม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้เชิงทฤษฎี ด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้ภาษา ด้านทัศนคติที่มีต่องานโรงแรม ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเหมาะสมในระดับมาก ($X = 4.02$) 3) ระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้จัดการฝ่ายบริการอาหารและเครื่องดื่มต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาการโรงแรม ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน และ 4) ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ การเสริมทักษะให้บัณฑิตในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ในเชิงทฤษฎี ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น รวมทั้งการฝึกงาน ทำงานนอกเวลาอยู่เป็นประจำเพื่อให้ได้ประสบการณ์ตรง

1.10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ลิกโคนา (Lickona. 1992) ศึกษาการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมถือเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการพัฒนาประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ (1) ความรอบรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Moral Knowing) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการคือ ความตระหนักในคุณธรรมจริยธรรม (Moral awareness) ความรอบรู้ค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรม (Knowing moral values) การรับรู้มุมมองของคนอื่น (Perspective - taking) การมีเหตุผลทาง คุณธรรมจริยธรรม (Moral reasoning) การตัดสินใจ (Decision - making) ความรู้ในตัวเอง (Self - knowledge) ส่วนที่ (2) ความรู้สึกและอารมณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Moral Feeling) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ (Conscience) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self - esteem) การเข้าใจผู้อื่น (Empathy) รักดี (Loving the good) การควบคุมตนเอง (Self - control) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility) ส่วนที่ (3) ความประพฤติด้านคุณธรรมจริยธรรม (Moral Action) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ สมรรถนะ (Competence) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน (Will) ลักษณะนิสัยส่วนตัว (Habit) ลักษณะนิสัยที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมส่งผลให้บุคคลเกิดการตระหนักในการกระทำของตน รู้ผิดชอบชั่วดี และตัดสินใจได้ว่าสิ่งไหนควรทำ สิ่งไหนไม่ควรทำ ควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบของสังคม

โบนาวิตซ์ (Bonawitz. 2002) ศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาที่จะต้องเรียนรายวิชาจริยศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพทางการศึกษา โดยศึกษาจากสาขาวิชาการบัญชีธุรกิจและสาขาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ธุรกิจ การเรียนรายวิชาจริยศาสตร์และระดับผลการเรียน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่เรียนรายวิชาจริยศาสตร์มีระดับการพัฒนาจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียนวิชานี้ ซึ่งมีผลการเรียนเท่ากัน มีพัฒนาจริยธรรมแตกต่างกันนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเรียนรายวิชาจริยศาสตร์กับนักศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่เรียนรายวิชานี้ นักศึกษาพัฒนาจริยธรรมได้ดีกว่ารายวิชาการศึกษา หลังจากนำวิชาจริยศาสตร์ศึกษามาใช้ในห้องเรียน แล้วนักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมไม่เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน แต่นักศึกษาชายที่เรียนวิชาแตกต่างกันมีการพัฒนาจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนนักศึกษาหญิงมีระดับการพัฒนาจริยธรรมเพิ่มขึ้น หลังจากเรียนรายวิชานี้แต่นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเอกต่างกัน มีการพัฒนาจริยธรรมหลังจากเรียน แล้วไม่แตกต่างกัน

แทมมาร่า แอน (Tamara Ann Goetz. 2009) ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ในสถานศึกษา โดยสร้างและติดตามผลการใช้เครื่องมือเป็นเวลา 3 ปี เป็นการรวบรวมโปรแกรมต่างๆ เพื่อนำเข้าสู่หลักสูตรของโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความสามารถคุณลักษณะใน 5 ด้านอย่างสมบูรณ์ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ครั้ง เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือ ครั้งที่ 1 ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลการนำโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ทางอารมณ์ไปใช้ ครั้งที่ 2 รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และครั้งที่ 3 เป็นการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมใช้ทั้งการ

สำรวจและสังเกตภายในห้องเรียนถึงทัศนคติของผู้เรียนและผู้สอนต่อการใช้โปรแกรม เพื่อให้ได้โปรแกรมที่สมบูรณ์ในการนำมาใช้สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน

เมเดห์ ม็อกฮาเดห์; และมาแยม คาลิจี (Maedeh Moghadas; & Maryam Khaleghi. 2013) ได้ศึกษาเรื่อง Investigate of relationship between moral intelligence and distress tolerance in Isfahan staff มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ คุณลักษณะสติปัญญาทางคุณธรรม จริยธรรมและความอดทนอดกลั้นของพนักงานในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยอิสฟาฮันต์ภาควิชา ศิลปะการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 250 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน จากมหาวิทยาลัยฟาราฟาอันท์ เป็นมหาวิทยาลัยที่สอนศิลปศึกษาในเมืองอิสฟาฮาน อิหร่าน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจริยธรรมของเลนิกและโค จำนวน 40 ข้อของ Likert scale 5 ระดับและแบบสอบถามคุณลักษณะสติปัญญาทางคุณธรรมจริยธรรมความอดทนอดกลั้นการทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างคุณลักษณะสติปัญญาทางคุณธรรมจริยธรรมและความอดทนอดกลั้น ($P \leq 0/05$) พบว่า ความอดทนต่อความทุกข์เป็นผลจากหลักการปฏิบัติ การกระทำ ค่านิยมและความเชื่อที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปการวิเคราะห์ผลจากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศและในประเทศ ซึ่งการศึกษาและวิเคราะห์งานวิจัยต่างประเทศและในประเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีดังนี้

1. ด้านขอบเขตของตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่าจะครอบคลุมในเรื่องความรู้ สติปัญญา ความรู้สึก อารมณ์ และการแสดงพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งแสดงถึงขอบเขตของการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมในต่างประเทศที่ได้แพร่ขยายออกไปกว้างขึ้นอย่างชัดเจน แต่จากการศึกษางานวิจัยในประเทศพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่ศึกษาตัวแปรด้านคุณธรรมจริยธรรมเชิงเปรียบเทียบเชิงพฤติกรรม ความคาดหวังและความพึงพอใจของคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมเท่านั้น

2. ด้านกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยในต่างประเทศมีแนวโน้มให้ความสำคัญในการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็น นิสิตนักศึกษา รวมถึงการควบคุมอารมณ์ คุณลักษณะสติปัญญาทางคุณธรรมจริยธรรมและความอดทนอดกลั้น ซึ่งผลของการวิจัยในต่างประเทศที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ที่สูงขึ้น แต่จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่างานวิจัยที่เน้นการศึกษาและการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมยังมีน้อยส่วนใหญ่เป็นวิชาชีพอื่นๆ

3. ด้านรูปแบบการวิจัย จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เช่น การใช้แบบวัดหรือแบบสอบถาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำรูปแบบงานวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มาใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เพื่อให้งานวิจัยมีความหลากหลายและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากรูปแบบงานวิจัยเชิงผสมผสานจะช่วยให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย์ในอนาคตต่อไป

2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

2.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ หรือ Action Learning เป็นการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานจากการเรียนรู้ที่บุคคลหรือผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากการทำงานหรือปัญหาจากการดำเนินชีวิตแล้วต้องการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบและพยายามเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อแก้ปัญหานั้นๆ (สุชาติ จัยโชค. 2557: 17) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงปฏิบัติดังต่อไปนี้

แม็คกิล; และบิวตี้ (ประจวบ แผลมหลัก. 2547: 22; อ้างอิงจาก McGill; Beaty. 1995) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการต่อเนื่อง ทั้งการเรียนรู้และสะท้อนการคิด ที่ดำเนินการโดยผู้ร่วมกระบวนการ เพื่อที่จะทำให้กระบวนการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์

กิลเล่ย์; และเมนูคิช (วารินทร์ สินสูงสุด. 2550: 50; อ้างอิงจาก Gilley; & Maycunich. 2000: 116-117) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันเป็นการบริหารจัดการกับความยากลำบากจากสถานการณ์ในชีวิตจริง โดยการถาม การสะท้อน และการไตร่ตรองการกระทำในการแก้ไขปัญหา

อาชัญญา รัตนอุบล (2547: 2-3) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะ ทศนคติ และค่านิยมของตนเองขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ ทั้งในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง มีการวิพากษ์วิจารณ์ การอภิปราย การพิจารณา การไตร่ตรอง การทบทวนและการสะท้อนความคิดของตนเองออกมา โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน หรือในสถานที่ทำงานก็ได้ การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจึงเป็นความพยายามที่จะเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ เป็นการบูรณาการความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากับความรู้เดิมหรือ ประสบการณ์เดิมเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของบุคคล

อรพรรณ บุตรกัตัญญ (2549: 20) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้และการสะท้อนความคิดจากประสบการณ์อย่างต่อเนื่องเป็นรายบุคคลผ่านกลุ่มการเรียนรู้ ในประเด็นที่สนใจศึกษาร่วมกัน ด้วยการสร้างสรรค์ทางปัญญาพร้อมกับการลงมือปฏิบัติ

เบญจมาภรณ์ วงษ์สิน (2553: 51) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบของบุคคล โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาและแสวงหาคำตอบด้วยการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อแก้ปัญหา นั้น มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของบุคคลและสังคม

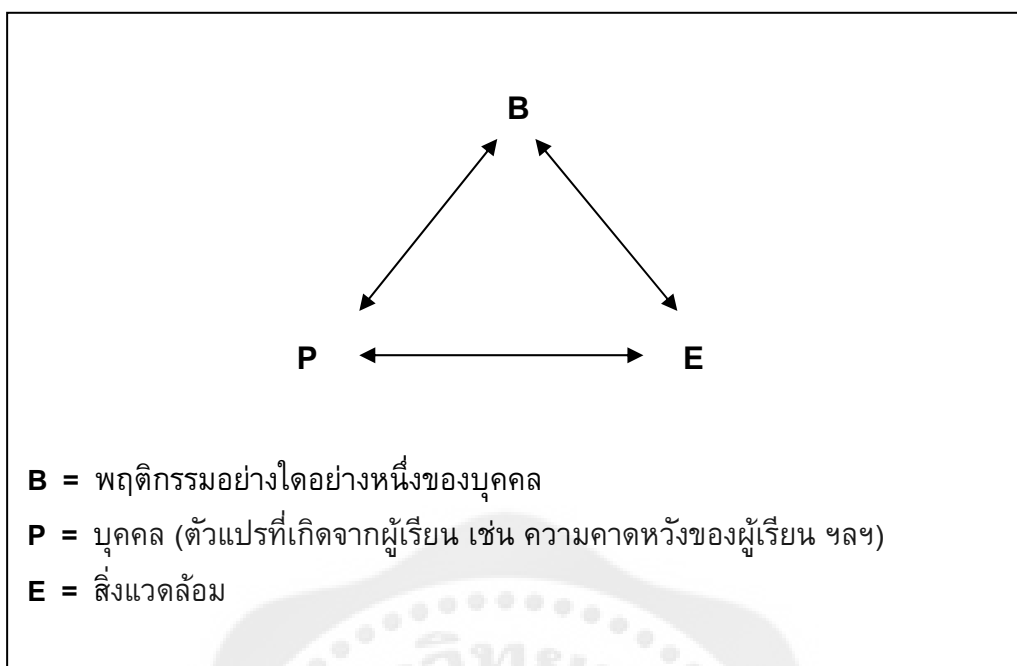
ประสิทธิ์ ชุมศรี (2555: 51) กล่าวว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในขณะที่ปฏิบัติงาน โดยการรวมตัวกันทำงานเป็นทีม เน้นการพัฒนา ความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ จากการแลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ ร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่แท้จริงขององค์กร

จากความหมายการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่มีนักวิชาการการศึกษาได้ให้ความหมายนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบของบุคคล ทั้งการเรียนรู้และสะท้อนการความคิดจากประสบการณ์ การทำงานเป็นทีม เน้นการพัฒนาซึ่งผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาของตนเอง โดยคิดคำถามของตนเองและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง แสวงหาคำตอบด้วยการลงมือปฏิบัติและกระทำจริง และเป็นการบูรณาการความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากับความรู้เดิมหรือ ประสบการณ์เดิมเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของบุคคล

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

2.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Theory of Social Cognitive) พัฒนาโดยนักจิตวิทยา อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) มีความเชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้ โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวอยู่ เสมอ แบนดูราจึงอธิบายว่า การเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน (ดวงเดือน ศาสตราภกร. 2547: 114-115; สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต; 2553: 48-60; สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2556: 235-248) แบนดูรา เชื่อว่า การศึกษา พฤติกรรมในปัจจุบันนี้ควรลดการให้ความสำคัญในเรื่องการควบคุมภายใน แต่ควรให้ความสำคัญในการศึกษาตัวควบคุมภายนอก คือ ตัวเสริมแรงต่างๆ ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมซึ่งอธิบายได้ ดังนี้

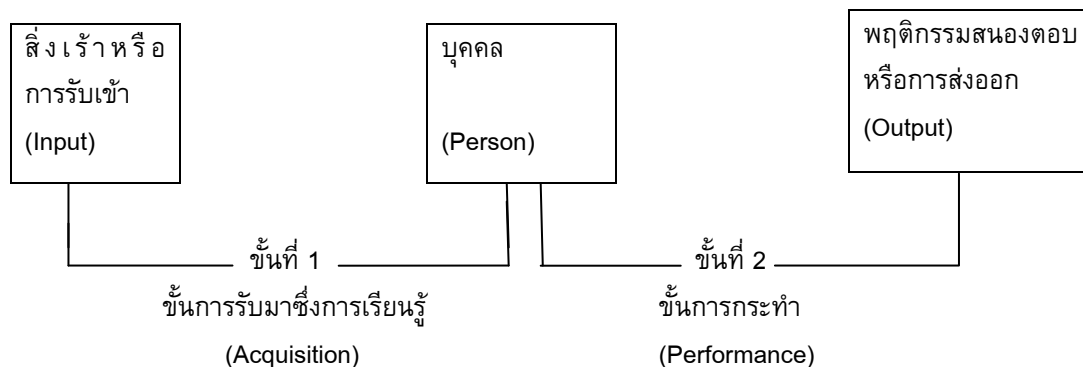

ภาพประกอบ 2 การแสดงการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล พฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม

ที่มา: สุรางค์ โค้วตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. หน้า. 238.

การปฏิสัมพันธ์ของอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อม จะเห็นว่าพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมไม่สามารถแยกออกจากกันได้และเขายังเชื่อว่ามนุษย์ ใช้สภาพเงื่อนไขของสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและประสบการณ์ในการตัดสินใจพฤติกรรมครั้ง ต่อไป

ขั้นของการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบ แบนดูรา (Bandura. 1986) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางสังคมด้วยการรู้คิดจากการเลียนแบบมี 2 ขั้น คือ ขั้นแรกเป็นขั้นการได้รับมาซึ่งการเรียนรู้ (Acquisition) ทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้ ขั้นที่ 2 เรียกว่าขั้นการกระทำ (Performance) ซึ่งอาจจะกระทำหรือไม่กระทำก็ได้การแบ่งขั้นของการเรียนรู้แบบนี้ทำให้ทฤษฎีการเรียนรู้ของแบนดูราแตกต่างจากทฤษฎีพฤติกรรมนิยมชนิดอื่นๆ การเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น 2 ขั้น อาจจะแสดงด้วยภาพประกอบ 3 ดังต่อไปนี้ (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2556: 239-242)

ภาพประกอบ 3 ขั้นของการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ

ที่มา: สุรางค์ โคว์ตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. หน้า. 239.

ภาพประกอบ 4 ส่วนประกอบของการเรียนรู้ขั้นการรับมาซึ่งการเรียนรู้

ที่มา: สุรางค์ โคว์ตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. หน้า. 240.

จากภาพประกอบจะเห็นได้ว่าส่วนประกอบทั้ง 3 อย่างของการรับมาซึ่งการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) ความใส่ใจที่เลือกสิ่งเร้ามีบทบาทสำคัญในการเลือกตัวแบบ และในขั้นการกระทำ (Performance) นั้นขึ้นอยู่กับผู้เรียน เช่น ความสามารถทางด้านร่างกาย ทักษะต่างๆ รวมทั้งความคาดหวังที่จะได้รับแรงเสริมซึ่งเป็นแรงจูงใจ

กระบวนการในการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ

แบนดูรา ได้อธิบายกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเรียนรู้โดยตัวแบบ มี 4 กระบวนการ ดังนี้คือ

1. กระบวนการความใส่ใจ (Attentional Process) ความใส่ใจของผู้เรียนมีความสำคัญอย่างมาก ถ้าผู้เรียนไม่มีความใส่ใจหรือสนใจในการ เรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบก็肯定不会เกิดขึ้น

แบนดูรา กล่าวว่า ผู้เรียนจะต้องรับรู้ ส่วนประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมของผู้ที่เป็นตัวแบบ องค์ประกอบที่สำคัญแบบที่มีอิทธิพลต่อ ความใส่ใจของผู้เรียนมีหลายอย่าง เช่น เป็นผู้มีความสามารถสูง หน้าตาดีมีอำนาจให้รางวัลหรือลงโทษ เป็นต้น และคุณลักษณะของผู้เรียนก็มีความสัมพันธ์กับกระบวนการความใส่ใจ เช่น วัยของผู้เรียน ความสามารถทางด้านพุทธิปัญญา ทักษะทางการใช้มือ และส่วนต่างๆ ของ ร่างกาย ความรู้สึกว่าตนนั้นมีค่า (Self-Esteem) ความต้องการและทัศนคติของผู้เรียน เป็นต้น

2. กระบวนการจดจำ (Retention Process) แบนดูรา อธิบายว่า การที่ผู้เรียนหรือผู้สังเกตสามารถที่จะเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ก็เป็นเพราะผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว พบว่า ผู้สังเกตที่สามารถอธิบายพฤติกรรม หรือการกระทำของตัวแบบด้วยคำพูด หรือสามารถมีภาพพจน์สิ่งที่ตนสังเกตไว้ในใจจะเป็นผู้ที่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ โดยการสังเกตได้ดีกว่าผู้ที่เพียงแต่ดูเฉยๆ หรือทำงานอื่นในขณะที่ดูตัวแบบไปด้วย สรุปแล้วผู้สังเกตที่สามารถระลึกถึงสิ่งที่สังเกต เป็นภาพพจน์ในใจ (Visual Image) และสามารถเข้ารหัสด้วยคำพูดหรือถ้อยคำ (Verbal Coding) จะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบได้แม้ว่าเวลาจะผ่านไปนานๆ และนอกจากนี้ถ้าผู้สังเกตหรือผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำก็จะเป็นการช่วยความจำให้ดีขึ้น

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ (Reproduction Process) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแปรสภาพ (Transform) ภาพพจน์ (Visual Image) หรือสิ่งที่จำไว้เป็นการเข้ารหัสเป็นถ้อยคำ (Verbal Coding) ในที่สุดแสดงออกมาเป็นการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้เรียน ถ้าหากผู้เรียนไม่มีความพร้อมก็จะไม่สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้ แบนดูรา กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่ลอกแบบอย่างตรงไปตรงมา การเรียนรู้โดยการสังเกตประกอบด้วย กระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) และความพร้อมทางด้านร่างกายของผู้เรียน ฉะนั้นในขั้นการแสดงพฤติกรรม เหมือนตัวแบบ (Reproduction) ของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันไปผู้เรียนบางคนก็อาจจะทำได้ดีกว่า ตัวแบบที่ตนสังเกตหรือบางคนก็สามารถเลียนแบบได้เหมือนมาก บางคนก็อาจจะทำได้ไม่เหมือนกับ ตัวแบบเพียงแต่คล้ายคลึงกับตัวแบบ มีบางส่วนเหมือนบางส่วนไม่เหมือนกับตัวแบบและผู้เรียน บางคนจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ ฉะนั้น แบนดูรา จึงให้คำแนะนำแก่ผู้ที่มีหน้าที่เป็นตัวแบบ เช่น ผู้ปกครองหรือครูควรใช้ผลย้อนกลับที่ต้องตรวจสอบแก้ไข (Correcting Feedback) เพราะจะเป็นการช่วยเหลือให้ผู้เรียนหรือผู้สังเกตมีโอกาสทบทวนในใจว่าการแสดงพฤติกรรมของตัวแบบมีอะไรบ้างและพยายามแก้ไขให้ถูกต้อง

4. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) แบนดูรา อธิบายว่าแรงจูงใจของผู้เรียนที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ตนสังเกต เนื่องมาจากความคาดหวังว่าการเลียนแบบจะนำประโยชน์มาให้ เช่น การได้รับแรงเสริมหรือรางวัลหรืออาจจะนำประโยชน์บางสิ่งบางอย่างมาให้ รวมทั้งการคิดว่าการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะทำให้ตนหลีกเลี่ยงปัญหาได้หรือควบคุมสถานการณ์ได้ กล่าวคือ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมทุกอย่างที่ตนเรียนรู้เสมอไป ดังนั้นการจูงใจให้เกิดการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญ ในการเลียนแบบจากการสังเกต ผู้เรียนจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ให้ผลดีกับเขามากกว่าที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ให้โทษ และมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่เขาพอใจมากกว่าพฤติกรรมที่เขาทำแล้วไม่สบายใจ (ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์, 2547: 114-115)

ฟิชเชอร์, และคนอื่นๆ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2553: 51; อ้างอิงจาก Fischer; & Gochros, 1975; Ross, 1981) ได้สรุปหน้าที่ของตัวแบบออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ทำหน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีที่ผู้เรียนหรือผู้สังเกตตัวแบบนั้นยังไม่เคยได้เรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวมาก่อนเลยในอดีต เช่น พฤติกรรมการพูดของเด็ก พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะในการช่วยเหลือตนเอง เป็นต้น

2. ทำหน้าที่เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ในกรณีที่ผู้เรียนหรือผู้สังเกตตัวแบบเคยเรียนรู้พฤติกรรมมาบ้างแล้วในอดีต ตัวแบบจะทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่เคยเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวพยายามพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

3. ทำหน้าที่ยับยั้งการเกิดพฤติกรรมในกรณีที่ผู้เรียนหรือผู้สังเกตมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือยังไม่เคยมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาก่อน ตัวแบบนั้นก็จะช่วยทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นลดลงหรือไม่เกิดขึ้น

ประเภทของตัวแบบสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์, 2556: 50)

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง (Live Model) คือ ตัวแบบที่บุคคลได้มีโอกาสสังเกตและปฏิสัมพันธ์โดยตรง

2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือ ตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น นิทาน การ์ตูน วิทยุโทรทัศน์หนังสือนิตยสาร เป็นต้น

ผู้วิจัยสรุปว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา เป็นทฤษฎีที่เน้นการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน เรียนผ่านตัวแบบจากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ สังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยา สภาพแวดล้อม ผลการกระทำที่ตัวแบบได้รับและเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้เองของผู้เรียน และผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมได้ดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สังเกตได้ ข้อมูลย้อนกลับจากการแสดงพฤติกรรมและเทียบเคียงกับภาพที่จำได้ประกอบ กับทักษะของผู้เรียนในการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบออกมา การที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วจะแสดงพฤติกรรมอีกหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจต้องมีสิ่งล่อใจจากภายนอกกระตุ้นการรับรู้ทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

2.2.2 ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของการกระทำ (Operant Conditioning Therapy)

กฎแห่งผลของธอร์นไดค์ที่มีหลักการว่า การกระทำใดเมื่อกระทำแล้วได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ การกระทำนั้นก็มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ในทางตรงข้ามการกระทำใดเมื่อทำแล้วได้รับผลที่น่าพึงพอใจ การกระทำนั้นก็มีแนวโน้มลดลง (นุชลี อุปภัย. 2555: 133-134) ทำให้สกินเนอร์ (Skinner) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน นำแนวคิดไปพัฒนาเป็นทฤษฎีการวางเงื่อนไขของการกระทำโดย สกินเนอร์ เห็นว่ามีพฤติกรรมที่มีได้เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า แต่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Respondents) แต่เกิดจากการที่บุคคลตั้งใจกระทำพฤติกรรมนั้นๆ (operants) โดยสกินเนอร์เชื่อว่า พฤติกรรมเปรียบเสมือนแซนด์วิชที่อยู่ระหว่างผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นเหตุให้บุคคลทำพฤติกรรม (Consequences) ซึ่งในเวลาต่อมาผลที่ได้รับอาจแปรเปลี่ยนเป็นเหตุที่ทำให้บุคคลกระทำพฤติกรรมก็เป็นได้ (Woolfolk. 2004: 203)

สจวร์ต โคว์ตระกูล (2556: 191) กล่าวว่า พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เป็นพฤติกรรมประเภท Operant Behavior ซึ่งสิ่งที่มีชีวิต (Organism) ทั้งคนและสัตว์เป็นผู้เริ่มที่จะกระทำต่อ (Operate) สิ่งแวดล้อมของตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้แบบนี้บางครั้งเรียกว่า Instrumental Condition ถ้าต้องการให้ Operant Behavior คงอยู่ต่อไป จำเป็นที่จะต้องให้แรงเสริม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แรงเสริมบวก (Positive Reinforcement) และแรงเสริมลบ Negative Reinforce) แรงเสริมบวก หมายถึง สิ่งของหรือคำพูด หรือสภาพการณ์ที่จะช่วยให้พฤติกรรมโอเปอเรนต์เกิดขึ้นอีก หรือสิ่งทำให้เพิ่มความน่าจะเป็นไปได้ของการเกิดพฤติกรรมโอเปอเรนต์ สำหรับแรงเสริมลบ หมายถึง การเปลี่ยนสภาพการณ์หรือเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมบางอย่างก็อาจจะทำให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมโอเปอเรนต์

วาร์กัส (Vargas. 2005: 6) กล่าวว่า การเสริมแรงเป็นการทำให้พฤติกรรมนั้นๆ เพิ่มขึ้นหรือเข้มข้นขึ้น โดยมีความเกี่ยวข้องกับรางวัล (Reward) ที่บุคคลจะได้รับเมื่อทำพฤติกรรม โดยมีตัวเสริมแรง (Reinforcer) เข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวเสริมอาจเป็นได้ทั้งตัวเสริมแรงบวก (Positive Reinforcer) และตัวเสริมทางลบ (Negative Reinforcer) ทั้งตัวเสริมแรงบวก หมายถึง สิ่งเร้าที่บุคคลปรารถนา ส่วนตัวเสริมทางลบ หมายถึง สิ่งเร้าที่บุคคลไม่พึงปรารถนา ดังนั้นการเสริมแรงจึงทำได้ 2 แบบ คือ การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) และการเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) การเสริมแรงทางบวก เป็นการเสริมแรงเมื่อบุคคลได้รับตัวเสริมแรงบวก กล่าวคือ เมื่อบุคคลทำพฤติกรรมใดแล้วเกิดสิ่งเร้าบางอย่างขึ้น ซึ่งสิ่งเร้านี้เป็นสิ่งที่บุคคลปรารถนา ตัวเสริมทางบวก เป็นเหตุให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งเร้าดังกล่าว เช่น เมื่ออ่านหนังสือแล้วได้รับคำชมจากพ่อแม่ หรือเมื่อตั้งใจสอบแล้วได้คะแนนเต็ม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเสริมแรงทางบวกมิได้หมายถึงการทำให้บุคคลมีพฤติกรรมทางบวกเพิ่มมากขึ้น ดังตัวอย่างเท่านั้น การที่ผู้เรียนลอกงานเพื่อนมาส่งและครูสอนให้คะแนนเต็ม ถือว่าเป็นการเสริมแรงทางบวกให้กับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องระมัดระวังมิให้เกิดขึ้น เพราะจะเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องโดยที่ผู้สอนไม่รู้ตัว

ออสมรอด (Ormrod. 2003: 308) กล่าวว่า การเสริมแรงอีกลักษณะหนึ่งคือการเสริมแรงทางลบเป็นการเสริมแรงที่ตรงกันข้ามกับ การเสริมแรงทางบวก เกิดจากการที่บุคคลไม่ต้องการได้รับตัวเสริมแรงทางลบ เมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมแล้วจะไม่ได้รับสิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนาเป็นการตอบแทน กล่าวว่าเป็นการนำสิ่งเร้าที่บุคคลไม่ต้องการออกไปหรือขจัดสิ่งเร้าที่บุคคลไม่ต้องการออกไป ดังนั้นเมื่อบุคคลทำพฤติกรรมแล้วมาพบหรือไม่ต้องได้รับสิ่งที่ตนไม่ปรารถนาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เมื่อบุคคลทำพฤติกรรมแล้วสามารถหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่ตนเองที่ไม่ต้องการได้ ผลที่ตามมาคือ บุคคลมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นเพิ่มมากขึ้น เช่น การส่งงานตามเวลาจะไม่ถูกตัดคะแนน จากตัวอย่างจะเห็นว่า การเสริมแรงทางลบมิได้หมายถึง การเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมทางลบหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แต่เป็นวิธีการที่ไม่ให้หรือลบออก หรือถอดถอนตัวเสริมแรงทางบวกหรือสิ่งที่บุคคลไม่ต้องการออก อันเป็นผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรม (ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบก็ตาม) เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากทำพฤติกรรมแล้วช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่ไม่ต้องการได้

ในการควบคุมพฤติกรรม ส่วนใหญ่มักเป็นไปในรูปของการเสริมแรงทางลบมากกว่า การเสริมแรงทางบวก โดยถ้าบุคคลไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขก็จะได้รับการลงโทษ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การเสริมแรงทางบวกและทางลบจะให้ผลในการเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมได้ไม่แตกต่างกัน แต่การเสริมแรงทางบวกจะก่อให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์น้อยกว่า ตัวอย่างเช่น การให้ผู้เรียนมาตรงเวลา ถ้าใช้การเสริมแรงทางลบ คือ ถ้าผู้เรียนมาตรงเวลาจะไม่ถูกตัดคะแนน ถ้าใช้การเสริมแรงทางบวก คือ ถ้าผู้เรียนมาตรงเวลาจะได้คะแนนพิเศษเพิ่ม จะเห็นว่าการเสริมแรงทางบวก สามารถทำให้ผู้เรียนมาตรงเวลาได้ แต่ให้ผลกระทบที่แตกต่างกันกล่าวคือ การเสริมแรงทางบวก ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการทำพฤติกรรมแล้วจะได้ผลที่ดีตอบแทน จึงเกิดความรู้สึกเต็มใจทำมากกว่า ในขณะที่การเสริมแรงทางลบ ผู้เรียนทำพฤติกรรมก็จริง แต่เหมือนถูกบังคับ จึงอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกไม่ชอบวิชานั้นๆ ไม่ชอบผู้สอน ไม่ชอบโรงเรียน และถ้าผู้เรียนไม่สามารถทำตามเงื่อนไขได้ก็อาจเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เช่นการต่อต้านกฎระเบียบต่างๆ ดังนั้นในการเรียนการสอน การเสริมแรงทางบวก จะให้ผลในการเสริมสร้างพฤติกรรมผู้เรียนได้ดีกว่าการเสริมแรงทางลบ

นักจิตวิทยาจำนวนมากพยายามอธิบายสาเหตุที่บุคคลพยายามทำพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเสริมทางบวก หรือเพื่อให้สามารถหลีกเลี่ยงตัวเสริมทางลบ โดยบางทฤษฎีเชื่อว่าเป็นการตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล บางทฤษฎีเชื่อว่าเป็นการลดความตึงเครียดให้กับบุคคล แต่สำหรับสกินเนอร์ เห็นว่าไม่มีประโยชน์ที่จะคาดเดาว่าทำไมการเสริมแรงจึงทำให้บุคคลกระทำพฤติกรรมและศึกษาลักษณะนิสัยความต้องการ และความตึงเครียดของบุคคลที่น่าจะเป็นสาเหตุ แต่สิ่งที่สกินเนอร์มุ่งศึกษาคือ ผลกรรมที่ทำให้พฤติกรรมของมนุษย์มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นมากกว่า (Woolfook. 2004: 203) การลงโทษ มักมีการสับสนระหว่างการลงโทษกับการเสริมแรงทางลบ คิดการทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพิ่มขึ้น โดยการให้ในสิ่งที่บุคคลพึงปรารถนาหรือละเว้นสิ่งที่บุคคลไม่พึงปรารถนา ในขณะที่การลงโทษทำให้บุคคลมีพฤติกรรมลดน้อยลงหรือหยุดพฤติกรรม โดยการให้ในสิ่งที่บุคคลไม่พึงปรารถนาหรือให้ตัวเสริมทางลบนั่นเองที่สำคัญพึงระลึกไว้เสมอว่า

บุคคลมีสิ่งที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนาแตกต่างกันไปสิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคลหนึ่งอาจเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของอีกบุคคลหนึ่งได้ เช่นเดียวกับการเสริมแรง การลงโทษสามารถทำได้ 2 แบบ คือ การให้ (Presentation Punishment) กับการถอดถอน (Remove Punishment) การให้การลงโทษหมายถึง การเสนอสิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนาหลังจากที่บุคคลกระทำพฤติกรรม เพื่อให้บุคคลงดหรือหยุดการกระทำนั้นๆ ในภายหลัง ส่วนการถอดถอน สิ่งที่ไม่พึงปรารถนา หมายถึงไม่ให้หรือตัดสิ่งเร้าที่บุคคลได้รับและชื่นชอบออกไป เช่น การตัดสิทธิที่บุคคลได้รับหรือการขอเวลานอก (Time Out) สำหรับการขอเวลานอกใช้เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยจะให้บุคคลหยุดดำเนินพฤติกรรมนั้นและให้พักช่วงระยะเวลาหนึ่งก่อนที่จะให้ดำเนินพฤติกรรมต่อ ซึ่งจากการศึกษานี้พบว่าวิธีการนี้ช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ (Slavin. 2003: 149)

จากแนวคิดที่สำคัญของผู้วิจัยสรุปได้ว่าการเสริมแรงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมซ้ำและพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมแบบเรียนรู้ปฏิบัติและพยายามเห็นว่า การตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดๆ ของบุคคล สิ่งเร้านั้นจะต้องมีสิ่งเสริมแรงอยู่ในตัว หากลดการเสริมแรงลงเมื่อใด ปฏิกริยาการตอบสนองจะลดลงเมื่อนั้น ซึ่งแรงเสริมเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

2.3.1 ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์

นักวิชาการและนักวิจัยหลายคนได้ให้มุมมอง ด้านความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์ได้แก่

วอลเตอร์; และมาร์ค (Walter; & Marks. 1981: 240) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning) หมายถึง การกระทำ (Learning by doing) หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) ที่เน้นในกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมขององค์กร และ

คอพเบตต์ (Corbett. 2005: 473-491; อ้างอิงจาก Kolb. 1984) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning) หมายถึง กระบวนการสร้างความรู้ที่ได้มาจากการแปลความหมายของประสบการณ์ บุคคลแต่ละคนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ การสะท้อนผล การคิดพิจารณา และการทดลอง

โคโฮเนน (Kohonen. 2009: 1) กล่าวว่าพฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ คือ การกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาที่มุ่งสู่การรวบรวมองค์ประกอบทางทฤษฎีและการปฏิบัติของการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยเน้นความสำคัญของประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งได้มาจากการจัดการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ เช่น จากการเรียนรู้ในองค์กรธุรกิจและบริการ การศึกษาและเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมาย ประสบการณ์ของแพทย์จากคลินิก เป็นต้น แต่หลักการและแนวทางการปฏิบัติของการเรียนรู้จากประสบการณ์นี้ยังสามารถนำไปใช้ได้ทั้งบริบทที่เป็นทางการและ

ไม่เป็นทางการ และเทคนิคของการเรียนรู้จากประสบการณ์มาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลในหลากหลายรูปแบบอันส่งผลให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และจากประสบการณ์ที่สะท้อนผลออกมาจากเหตุการณ์หรือบันทึกต่าง ๆ ของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย เช่น บันทึกประจำวัน แฟ้มสะสมงาน (portfolios) ประเด็นที่นำขึ้นมาพูดซึ่งสะท้อนมาจากการไตร่ตรองแล้ว เรื่องราวของแต่ละบุคคลและกรณีศึกษา

แอนเดอร์เซน บอร์ด; และโคเฮน (Andresen, Boud; & Cohen. 1993: 1) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning or Experience based learning or Learning from experience) หมายถึง ประสบการณ์ของผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการคิดใคร่ครวญที่เป็นผลมาจากการสั่งสอนและการเรียนรู้ ซึ่งประสบการณ์นี้อาจจะรวมถึงเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดมาก่อน เหตุการณ์ในปัจจุบัน หรือเหตุการณ์ที่เกิดตามมาจากกรณีที่ผู้เรียนเข้ามีส่วนร่วมกัน ในปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมที่จัดทำโดยครูและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์คือการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เรียนด้วยวิธีการสะท้อนผล การประเมินผล และการสร้างแนวคิดขึ้นใหม่เพื่อที่จะให้ความหมายของสิ่งนั้นๆ ตามความจริงจาก ประสบการณ์ที่พวกเขามีมาก่อน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 22) ให้ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่า หมายถึง กระบวนการสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติด้วยการนำเอา ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาบูรณาการเพื่อสร้างความรู้ใหม่ขึ้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ เป็นรูปธรรมได้จากความรู้สึกที่เกิดหลังจากการทำกิจกรรมหนึ่งๆ และผู้ทำกิจกรรมนั้นแสดงความ คิดเห็นหรือให้ข้อมูลสะท้อนผลจากสิ่งที่สังเกตเห็น และนำมาประมวลสร้างเป็นสิ่งที่เรียนรู้ในรูปของแนวคิดต่างๆ เป็นทฤษฎี หรือกฎเกณฑ์ของตนเอง สุดท้ายผู้เรียนจะนำผลสรุปของสิ่งที่เรียนรู้ไป ทดลองใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่ต่างออกไป (Active Experimentation) และหมุนเวียนอยู่ในวงจรการเรียนรู้

เมษยา ชื่นอาภรณ์ (2550: 18) กล่าวว่า พฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญที่ต่อเนื่องกัน โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมผนวกกับ ประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ สร้างเป็นความรู้ของผู้เรียนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ขึ้นเอง

กาญจนา รอดแก้ว (2550: 10) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นกระบวนการค้นหาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การผสมผสานเพื่อสร้างเป็นความรู้ใหม่สำหรับตนเองเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และการสรุปบทเรียนเพื่อสร้างประสบการณ์และความรู้ใหม่สำหรับตนเองต่อไป

อุบลทิพย์ ไชยแสง (2553: 13-16) การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง คือการศึกษาโดยการดู ได้ยินและได้สัมผัสจากประสบการณ์ตรง นอกห้องเรียนปกติของผู้เรียนอันก่อให้เกิดความเข้าใจและจดจำสิ่งที่ได้พบเห็นในเวลาอันรวดเร็ว และเป็นเวลานาน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นกระบวนการสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติด้วยการนำเอา ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาบูรณาการเพื่อสร้างความรู้ใหม่ขึ้น โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมผนวกกับ ประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ สร้างเป็นความรู้ของผู้เรียนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ขึ้นเอง

2.3.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb)

โคลบ (Kolb. 1984: 38) กล่าวว่าประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้จากเงื่อนไขที่ชัดเจน นำไปสู่จุดเริ่มต้นด้านสติปัญญาในการทำงาน โดยมี “เหตุผล” ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการ เรียนรู้ เพราะแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในลักษณะของการเรียนรู้โดยเฉพาะด้านการรับรู้ การจัดการ ด้านการศึกษาของตนเอง เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับการทำงานทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างประสบการณ์ โดยรวม การตระหนักรู้ สติปัญญาหรือการรู้คิดและพฤติกรรม สอดคล้องกับ วีรนุช แซ่ฉิน (2558: 9) ที่ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เข้าไปสู่ประสบการณ์ที่ต้องการเรียนรู้ โดยนำความรู้เดิมที่มีอยู่เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการสังเกตอย่างไตร่ตรอง ทำการสรุปข้อมูลให้เป็นหลักการ และสามารถนำหลักการนั้นไปทำการทดลองหรือปฏิบัติจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ของผู้เรียน

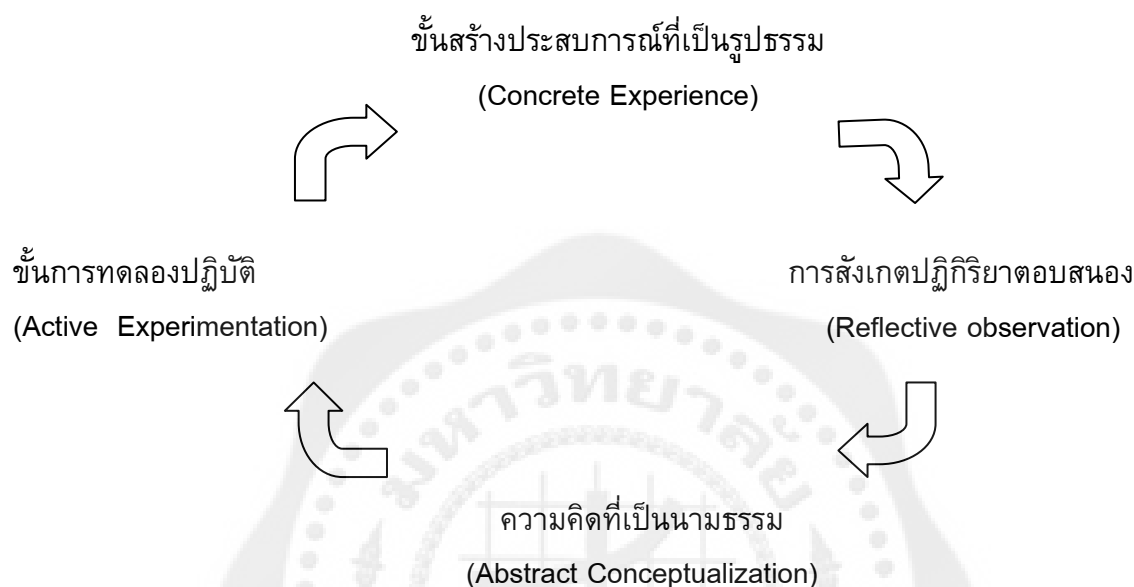
แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 21) เสนอกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่า ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นสร้างประสบการณ์ (Concrete Experience) เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเข้าไป มีส่วนร่วมและรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ เน้นการใช้ความรู้สึกและยึดถือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามที่ตนประสบในขณะนั้น ได้แก่ การเรียนการสอนในห้องเรียน การอ่านหนังสือ การดูวีดิทัศน์ การทดลอง การพูดคุยและการประชุม

2. ขั้นสังเกตปฏิกิริยาตอบสนอง การไตร่ตรอง (Reflective Observation) เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความแตกต่าง มุมมองอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ขณะนั้น แล้วสะท้อนแนวคิดของตนเองออกมาด้วยมุมมองที่หลากหลาย ได้แก่ การเขียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ การบันทึกการเรียนรู้ การทำการบ้าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน (Dialogue / Discussion)

3. ขั้นมโนทัศน์เชิงนามธรรม (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปความรู้จากการสังเกตและสะท้อนความคิด บูรณาการสิ่งต่างๆ ที่ได้รับรู้เข้าเป็นทฤษฎีอย่างเป็นเหตุเป็นผล ได้แก่ การเขียนแผนภาพมโนทัศน์ (Mind Mapping) การสรุปการเรียนรู้ออกมาเป็น Model หรือ Framework การนำเสนอผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ขั้นทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเอาความเข้าใจที่สรุปได้ในขั้นที่ 3 ไปทดลองปฏิบัติจริง เพื่อทดสอบว่า ถูกต้องหรือขั้นตอนนี้เน้นที่การประยุกต์ใช้เป็นสถานการณ์ใหม่ได้แก่ สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ต่อไป แนวทางในการพัฒนาต่อ หรือ ศึกษาต่อ รวบรวมสิ่งที่เรียนรู้ถูกต้องหรือผิดพลาดเพื่อการดำเนินการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 1

ภาพประกอบ 5 วงจรการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตามแนวคิดของโคลบ

ที่มา: Kolb. (1984). *Experiential Learning : Experience as the Source of Learning and Development*. p. 1-2.

ตาราง 9 ตัวอย่างข้อความในแบบสำรวจตามแนวคิดของโคลบ (Kolb. 1984: 21)

แบบการคิด	ตัวอย่างข้อความ
1. ประสบการณ์เชิงรูปธรรม	1. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะยอมรับประสบการณ์ใหม่ๆ ในขณะที่เรียน
2. การไตร่ตรอง	2. ข้าพเจ้าเรียนได้ดีที่สุดจากการสังเกต
3. สรุปเป็นหลักการนามธรรม	3. ข้าพเจ้ามักมีเหตุผลให้กับเรื่องต่างๆ ที่กำลังเรียน
4. การทดลองปฏิบัติจริง	4. ข้าพเจ้าชอบทดลองทำสิ่งต่างๆ ให้เห็นจริง

ที่มา: Kolb. (1984). *Experiential Learning : Experience as the Source of Learning and Development*. p. 21.

ผู้วิจัยสรุป แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลัมรูปแบบการเรียนรู้ เป็นผลมาจากลักษณะนิสัยทางพันธุกรรมประสบการณ์เดิม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นการเน้นความแตกต่างของวิธีการเรียนรู้วิธีพื้นฐาน 4 แบบ ที่ถือเป็นหลักในทฤษฎีการเรียนรู้แบบประสบการณ์” คือ 1. ประสบการณ์ตรง 2. การสังเกตพฤติกรรมยาโต้ตอบหรือสังเกตผลการสะท้อนกลับ 3. ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม 4. การทดลองปฏิบัติ

2.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากประสบการณ์

งานวิจัยในประเทศ

พรปภัสสร ปริญชาญกุล (2546) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงาน สำหรับนักศึกษาสาขาศิลปศาสตรบัณฑิตในสถาบันราชภัฏ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ในสถาบันราชภัฏ มี 3 รูปแบบ คือการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ในห้องเรียน การเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ในและนอกห้องเรียน และการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์นอกห้องเรียน และจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้ง 3 ทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเสร็จสิ้นการเรียนหนึ่งเดือนสูงกว่าหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รักษนก โสภพิศ (2553) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า EDCATOP Model มีองค์ประกอบคือ หลักการมุ่งเน้นการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณภาพทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ และสังคม ให้มีความสามารถในงานบริการและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย 3 คุณสมบัติ คุณสมบัติด้านทัศนคติ คุณสมบัติด้านลักษณะนิสัย และคุณสมบัติด้านความรู้และทักษะ เทคนิคการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน 4 ขั้น คือ 1. สร้างประสบการณ์ (Experience: E) 2. อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Discussion: D) 3. สรุป (Conceptualization: C) 4. ประยุกต์ใช้ (Application: A) นอกห้องเรียน 3 ส่วนคือ 1. ศึกษาดูงาน (Study tour: S) 2. สังเกตการณ์ (Observe: O) 3. ปฏิบัติ (Practice: P) และรูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว การเตรียมมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.93/89.07 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2. ความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวที่เตรียมความพร้อมด้วยรูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสูงกว่านักศึกษาที่ได้รับรูปแบบการเตรียมความพร้อมแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 3. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในการเตรียมความพร้อมมากที่สุด ในด้านการฝึกทักษะในการปฏิบัติ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกในการแก้ปัญหา ฝึกการสื่อสาร การใช้เวลาให้เหมาะสมในการจัดเตรียมความพร้อม และจัดกิจกรรมให้สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติได้

กิตติคม คาวีรัตน์ (2555) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักศึกษา 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่เรียกว่า KAECPAR Model ประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการ และเงื่อนไข ผลการประเมินการใช้รูปแบบพบว่า ความรู้ พฤติกรรม ทักษะกระบวนการ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ เจตคติการสร้างเสริมสุขภาวะหลัง สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ ความรับผิดชอบและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของอาจารย์อยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

ไอเนอร์ส (Eisner. 1993) การสร้างรูปแบบประเมินการศึกษาเรื่อง ดัชนีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้เกิดจากการเรียนผ่านประสบการณ์ สามารถช่วยให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนทั้งกระบวนการ ไม่ใช่แค่เพียงบางส่วนและสามารถเลือกการตอบกลับได้หลากหลายวิธี นอกจากนี้เป็นการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหา และการตีความ

แฮมเมอร์ (Hammer 2000) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเรื่องการประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนการสอนมาใช้ในชั้นเรียนช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน การทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ

เอนี ปีคเคอรี (Anne Pitkethey. 2005) ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์การฝึกงานของนักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา งานวิจัยนี้ได้ศึกษาข้อมูล ทศนคติและประสบการณ์ของนักศึกษาที่ได้ทำการบันทึกเพื่อวิเคราะห์ให้เกิดประสิทธิภาพของการฝึกงานในปีแรกมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยที่ได้เรียนตามโครงการใหม่ ซึ่งมีข้อเสนอแนะให้มีการเพิ่มเติมการพัฒนากระบวนการแนะนำหลักสูตร การปฐมนิเทศ และการช่วยเหลือในระหว่างการฝึกงานเป็นรายบุคคล สิ่งสำคัญทั้งนักศึกษาและผู้ดูแลรายวิชาฝึกงานในปีแรกๆ ต้องทำให้ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ใกล้เคียงกับชีวิตจริงให้มากที่สุด เพราะการเรียนในชั้นปีแรกๆ คือ ช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและด้านการศึกษาของนักศึกษา

กราดี้ (Grady. 2006: 17-27) ศึกษาการเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักการศึกษา ด้าน การเกษตร 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการ และบริบทของการเรียนรู้ พบว่า ด้านกระบวนการนั้น การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นวงจรตามธรรมชาติ ลักษณะกระบวนการที่เริ่มต้นจากจุดเน้นของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสร้างประสบการณ์โดยตัวผู้เรียน เข้าสู่ปฏิริยาสะท้อนประสบการณ์ ปรับเป็น แนวคิดพื้นฐาน จากนั้นจะทดสอบแนวคิดใหม่ที่สร้างขึ้น นำไปเป็นจุดเน้นสำหรับ ประสบการณ์ใหม่ ในด้านบริบทการเรียนรู้มี 4 มิติ คือ มิติระดับของรูปธรรมนำสู่นามธรรม มิติ ระยะเวลาตั้งแต่วินาทีถึงนานเป็นปีมิติเป้าหมายของการเรียนรู้ในแบบเปิดเผย มีปฏิสัมพันธ์ การ ระบุความชัดเจน การเป็นระดับสากล การเผยแพร่ แบบของการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และ การเรียนรู้ตามอัธยาศัย

จูริซา; และคนอื่นๆ (Juriza; & others. 2011: 622-625) ศึกษาการจัดค่าย ฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ของนักศึกษา แพทย์ พบว่า สามารถปรับเปลี่ยนการรับรู้เป้าหมายความสำเร็จของการศึกษาแพทย์ ได้ถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการทำงานเป็นทีมและมีภาวะผู้นำ จากสภาพการทำงานแบบ การแก้ปัญหาเดี่ยวเป็นการร่วมกันแก้ปัญหาแบบทีมสุขภาพ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้จาก ประสบการณ์มีอิทธิพลต่อการรับรู้การทำงานเป็นทีมของบุคลากรทางการแพทย์

2.3.4 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) (ทิตนา แชมมณี. 2554: 119-146)

1. แบบเน้นตัวผู้เรียน

1.1 การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ (Individualized Instruction) เป็น การจัดสภาพการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงภูมิหลังและสติปัญญา ความสามารถ ความ ถนัด ความสนใจและความต้องการของแต่ละคนด้วย ผู้สอนไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยผู้เรียนและทดสอบ ผู้เรียนก่อนเรียน

1.2 จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง (Self-Directed Learning) เป็นการ ให้โอกาสผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครอบคลุมวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของ ตน การตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้การแสวงแหล่งความรู้ โดยครูอยู่ในฐานะกัลยาณมิตร ทำหน้าที่กระตุ้นและให้คำปรึกษาผู้เรียนในการวินิจฉัยความต้องการ กำหนดวัตถุประสงค์ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

2. แบบเน้นความรู้ ความสามารถ

2.1 การจัดการเรียนรู้แบบรู้จริง (Mastery Learning) เป็นกระบวนการใน การดำเนินการให้ผู้เรียนทุกคนซึ่งมีความสามารถและสติปัญญาที่ต่างกัน สามารถเกิดการเรียนรู้ที่ แท้จริง โดยมีการประเมินผลว่าผู้เรียนรู้จริงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดจึงจะสามารถไปเรียนตาม

วัตถุประสงค์อื่นได้ หากว่าผู้เรียนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้สอนต้องหาวิธีการมาช่วยจนผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2 การจัดการเรียนการสอนแบบรับประกันผล (Verification Teaching) เป็นการ จัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ โดยผู้เรียนรับรู้มาก่อนว่าจะมีการทดสอบตามวัตถุประสงค์นั้น จากผลการทดสอบ หากผู้เรียนยังไม่เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนจะต้องดำเนินการสอนซ้ำให้แก่ผู้เรียน และทำการทดสอบใหม่จนกระทั่งผู้เรียนทุกคน เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้นต้องเหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับผู้เรียน

2.3 การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นโน้ตทัศน์ (Concept-Based Instruction) เป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยการระดมโน้ตทัศน์หรือความคิดรวบยอดที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับและดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการและกระบวนการต่างๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจโน้ตทัศน์ และสามารถนำโน้ตทัศน์นั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ รวมทั้งมีการประเมินผลโดยมุ่งไปที่ความเข้าใจของผู้เรียนในโน้ตทัศน์นั้นๆ

3. แบบเน้นประสบการณ์

3.1 การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการดำเนินการเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายโดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ก่อน และให้ผู้เรียนสังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นและนำสิ่งนั้นมาพิจารณาไตร่ตรองจนเกิด ความคิดรวบยอดหรือสมมติฐาน แล้วนำไปทดลองหรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ต่อไปได้

3.2 การจัดการเรียนรู้โดยรับใช้สังคม (Service Learning) เป็นการดำเนินการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการให้ผู้เรียนเข้าไปมีประสบการณ์ในการรับใช้สังคม ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องมีการสำรวจความต้องการของชุมชนที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียน และวางแผนการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ลงมือปฏิบัติการรับใช้สังคมตามแผน และนำประสบการณ์ทั้งหลายมาคิดพิจารณา ไตร่ตรอง จนกระทั่งเกิดความคิดรวบยอด

3.3 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) เป็นการดำเนินการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการให้ผู้เรียนเข้าไปเผชิญสภาพการณ์จริง ปัญหาจริง ในบริบทจริง และร่วมกันศึกษาการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ข้อมูล และวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหา นั้น และได้รับผลการประเมินตามมาตรฐานคุณภาพในชีวิตจริง

4. แบบเน้นปัญหา

4.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-Based Instruction) เป็นการ จัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญกับสถานการณ์จริง หรือผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้

ผู้เรียนเกิดการเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ

4.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก (Project-Based Instruction) เป็นการ จัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษา ข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจาก ประสบการณ์ทั้งหมด

5. แบบเน้นทักษะกระบวนการ

5.1 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการสืบสอบ (Inquiry Based Instruction) หลักการ เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ที่มีการใช้คำถามที่เหมาะสม นิยาม การ เรียนการสอนใช้คำถามในการกระตุ้นการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ การสรุปข้อมูล การอภิปรายโต้แย้งทางวิชาการ และการทำงานเป็นกลุ่ม ตัวบ่งชี้ ครูผู้สอนจะมีเอกสาร กระบวนการสอน ทักษะ และการประเมินแก่ผู้เรียน

5.2 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด (Thinking Based Instruction) หลักการ เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องอาศัยสิ่งเร้า สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการคิดที่ หลากหลาย นิยาม เป็นการเรียนการสอนที่ต้องใช้ทักษะและเทคนิคในการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมการคิดได้หลากหลาย

5.3 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process Based Instruction) หลักการ เป็นการเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มโดยมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งภายในกลุ่มมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิด นิยาม เน้นการทำงาน เป็นกลุ่ม ตัวบ่งชี้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในกลุ่ม รู้จักการวิเคราะห์ และการประเมิน การ เรียนทั้งด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการกลุ่ม

5.4 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการวิจัย (Research Based Instruction) หลักการ เป็นกระบวนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง นิยาม การสอนเน้นกระบวนการวิจัย คือ การจัดสภาพของการเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัย ตัวบ่งชี้ ผู้สอนมีการนำวิจัยเข้ามาเป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนมีการอภิปราย ร่วมกัน และผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการวิจัย

5.5 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Instruction Emphasizing Self - Learning Process) หลักการ ผู้เรียนมีความสนใจอยู่เป็นธรรมชาติ ดังนั้น ผู้สอน จำเป็นต้องส่งเสริมการเรียนรู้ นิยาม การจัดสภาพการณ์การเรียนรู้ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนหา ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาตามความเหมาะสม ตัวบ่งชี้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน

ตามความสนใจของตนเองและดำเนินการศึกษาด้วยตนเอง ส่วนผู้สอนมีการจัดเตรียมเนื้อหาและประเมินผล

6. แบบเน้นการบูรณาการ

หลักการ เป็นลักษณะแบบองค์รวม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแก้ปัญหาด้วยตัวเอง และยังช่วยเปิดโลกทัศน์ของผู้สอนและผู้เรียน การเรียนการสอนน่าสนใจ น่าตื่นเต้น และสามารถคิดได้หลายแง่มุม นวัตกรรม มีการนำเนื้อที่เป็นเรื่องเดียวกันมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์รวม และสามารถนำความรู้นี้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตัวบ่งชี้ ผู้สอนมีการจัดเตรียมหน่วย ผู้สอนและผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันแต่ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำ ส่วนผู้เรียนมีการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะ ประสบการณ์ สร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตลอดจนผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้ด้วยตนเอง

2.3.5 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning PBL)

ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มาจากภาษาอังกฤษว่า Problem-Based Learning (PBL) ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ใช้ชื่อที่แตกต่างกัน เช่น การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2553: 333-334; อ้างอิงจาก ทิศนา ขัมมณี, 2550: 1) ให้ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สอดคล้องกันว่าเป็นเทคนิค กระบวนการหรือวิธีการในการจัดการเรียนรู้ ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นตัวกระตุ้นหรือนำทาง สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือจัดสภาพการณ์ของการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความอยากรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ครูอาจใช้สถานการณ์ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวเพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงที่พบบ่อยหรือจัดสภาพการณ์ให้นักเรียนเผชิญปัญหาฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาร่วมกัน เป็นกลุ่มกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ต้องการแสวงหาค้นคว้าหา เหตุผลหรือทางเลือกหรือวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา รวมทั้งช่วยให้เกิดความใฝ่รู้ ฝึกทักษะ กระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ หรือเพื่อค้นพบคำตอบหรือเพื่อให้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดของปัญหานั้นด้วยตนเอง ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีมภายในกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และมีส่วนเกี่ยวข้องน้อยที่สุดและนักเรียนเป็นผู้ประเมินผลงานด้วยตนเอง ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

อย่างแท้จริง ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือผู้ให้คำแนะนำเท่านั้น รวมทั้งมีนักวิชาการในต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทอร์พ; และแซก; และบาเรลล์ (วาสนา กิมเท็ง. 2553: 11; อ้างอิงจาก Torp; & Sage. 1998: 14-16; & Barell. 1998: 7) ให้ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สอดคล้องกันว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากการสำรวจ ค้นคว้าและการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันซึ่ง ผู้เรียนอาจพบเจอหรือเพื่อจะตอบคำถามสิ่งที่อยากรู้ อยากรู้เห็น ข้อสงสัยและความไม่มั่นใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติในชีวิตจริงที่มีความซับซ้อน มีความยากหรือมีข้อสงสัยมาก และสามารถมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นเป็นทั้งยุทธวิธีการเรียนการสอนและใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะดึงดูดนักเรียนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ครูจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและสำรวจ ครูสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ด้วยตนเองและบูรณาการสิ่งต่างๆ ที่เรียนรู้ ในโรงเรียนกับชีวิตจริงเข้าด้วยกัน ในขณะที่เรียนรู้ ผู้เรียนจะเป็นนักแก้ปัญหาและพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองได้ กระบวนการเรียนรู้ที่ครูจะเป็นผู้ร่วมในการแก้ปัญหาที่มีหน้าที่ในการสร้างความสนใจ สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการ จัดสภาพการณ์ การเรียน การสอนหรือการจัดกิจกรรมที่ใช้สภาพปัญหาต่างๆ เป็นเครื่องมือที่จะนำผู้เรียนไปสู่การแสวงหาความรู้ ซึ่งผู้เรียนจะได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหาจริงหรือใกล้เคียงมากที่สุด ซึ่งกระบวนการแสวงหาความรู้โดยใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือนี้จะนำผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ทักษะต่างๆ และคุณลักษณะที่ดีอย่างอัตโนมัติ โดยที่ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด

2.3.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

มิโล; และเอฟเวนเซน (บุญนำ อินทนนท์. 2551: 13; อ้างอิงจาก Hmelo; & Evenson. 2000: 4) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) ซึ่งมีรากฐานจากการเรียนรู้ของเพียเจต์และวิกตอเรียที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างความรู้เกิดจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและเกิดการซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ใหม่ และปรับโครงสร้างสติปัญญาให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่ นอกจากนั้นยังมีทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการค้นพบของบรูเนอร์ ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงมาจากการค้นพบของแต่ละบุคคล โดยผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เมื่อผู้เรียนเผชิญกับปัญหาที่ไม่รู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความขัดแย้งทางปัญญา และผลักดันให้ผู้เรียนไปแสวงหาความรู้ และนำความรู้ใหม่กับความรู้เดิมเพื่อ

แก้ปัญหา และบุญนำ อินทนนท์ (2551: 14) กล่าวว่า การเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีแนวคิดพื้นฐานมาจากกระบวนการสร้างความรู้ใหม่โดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่ด้วยตนเองจากการที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ต้องลงมือกระทำด้วยตนเอง จนการค้นพบความรู้หรือข้อมูลใหม่ และสามารถนำข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางเท่านั้น

2.3.7 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

สถาบันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์แห่งอิลลินอยด์ (Illinois Mathematics and Science Academy, 2006. Online) ได้เสนอลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

1. ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะนำเสนอปัญหาที่มีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลายเป็นอันดับแรก และเป็นจุดศูนย์กลางของเนื้อหาสาระและบริบทของการเรียนรู้
2. ปัญหาที่เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้จะมีแนวทางในการแก้ปัญหาได้หลากหลาย มีความซับซ้อนไม่ตายตัว มีรูปแบบการแก้ปัญหาไม่แน่นอน การหาคำตอบมีได้หลายแนวทางซึ่งอาจไม่ได้คำตอบที่รวดเร็วทัน
3. ในชั้นเรียนผู้เรียนมีบทบาทเป็นนักแก้ปัญหา ครูจะมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ
4. ในกระบวนการเรียนการสอนนั้นจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ แต่ความรู้ที่ผู้เรียนจะต้องสร้างขึ้นด้วยตนเอง การคิดต้องชัดเจนและมีความหมาย

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 333-334) เสนอลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

1. ต้องมีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและเริ่มต้นการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานตัว กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
2. ปัญหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ควรเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเป็นปัญหาที่พบเห็นได้ในชีวิตจริงของผู้เรียนหรือมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นจริง
3. ผู้เรียน เรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ค้นหาและแสวงหาความรู้ คำตอบด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงต้องวางแผนการเรียนเอง บริหารเวลาเอง คัดเลือกวิธีการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้เอง รวมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียน เรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความรู้ ข้อมูล ผู้เรียน มีทักษะรับส่งข้อมูล ได้มีโอกาสเรียนรู้ เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและฝึกจัดระบบตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีม ความรู้ คำตอบที่ได้มาอย่างหลากหลายจะมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์และมีการตัดสินใจร่วมกัน

5. การเรียนรู้จะเป็นการบูรณาการความรู้ และบูรณาการทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ คำตอบที่ชัดเจน

6. ความรู้ที่เกิดขึ้นจะได้มาภายหลังจากผ่านการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแล้วเท่านั้น หมายความว่า จะไม่ทราบหรือมีความรู้ มาก่อนการเรียนรู้

7. การประเมินผลเป็นการประเมินจากสภาพจริง โดยพิจารณาจากการปฏิบัติงานของผู้เรียน และประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน

ทิสนา แคมมณี (2555: 137-138) เสนอลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

1. ครูและผู้เรียนมีการร่วมกันเลือกปัญหาที่ตรงกับความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน
2. ครูและผู้เรียนมีการออกไปเผชิญสถานการณ์จริงหรือครูมีการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา
3. ครูและผู้เรียนมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา
4. ผู้เรียนมีการวางแผนการแก้ปัญหาาร่วมกัน
5. ครูมีการให้คำปรึกษาแนะนำ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการแสวงหาข้อมูล การศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
7. ครูมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาที่หลากหลายและพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสม
8. ผู้เรียนมีการลงมือแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและประเมินผล
9. ครูมีการติดตามปฏิบัติงานของผู้เรียนและให้คำปรึกษา
10. ครูมีการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งด้านผลงานและกระบวนการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ ต้องมีปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ที่จะผู้เรียนได้ ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุของปัญหา วางแผนการแก้ปัญหาาร่วมกัน มีการศึกษาค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในการแก้ปัญหาที่หลากหลายและพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสม รวมทั้งมีการสรุปและประเมินผลโดยประเมินจากสภาพจริง และครูเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาและช่วยอำนวยความสะดวกในการแสวงหาข้อมูล

2.3.8 ลักษณะของปัญหาในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 3-4) ได้เสนอลักษณะของปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้สอดคล้องกัน ซึ่งปัญหาหรือสถานการณ์ที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ลักษณะสำคัญของปัญหามีดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงและเกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียนหรือ ผู้เรียนมีโอกาสเผชิญหน้ากับปัญหา
2. ปัญหาที่พบบ่อยๆ มีความสำคัญ มีข้อมูลประกอบเพียงพอสำหรับการค้นคว้า
3. ปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจน ตายตัว เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนคลุมเครือ สร้างคำ ถามหรือเกิดความสงสัยในใจของนักเรียน
4. ปัญหาที่เป็นประเด็นข้อขัดแย้ง ข้อถกเถียงในสังคม ยังไม่มีข้อยุติ
5. ปัญหาอยู่ในความสนใจ เป็นสิ่งที่มีความอยากรู้ แต่ไม่รู้
6. ปัญหาที่สร้างความเดือดร้อน เสียหาย เกิดโทษภัยและเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่พึงปรารถนาในสังคม
7. ปัญหาที่มีการยอมรับว่าจริง ถูกต้อง แต่ผู้เรียนไม่เชื่อว่าจริงไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียน
8. ปัญหาที่อาจมีคำตอบ หรือมีแนวทางในการแสวงหาคำตอบได้หลายทางเป็นปัญหาที่ครอบคลุมการเรียนรู้ ที่กว้างขวางหลากหลายเนื้อหา
9. ปัญหาที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน
10. ปัญหาที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันที เป็นปัญหาที่ต้องการ การสำรวจ การค้นคว้าและการรวบรวมข้อมูลหรือทดลองดูก่อนจึงจะได้คำตอบ ไม่สามารถจะคาดเดาหรือทำนายได้ง่ายๆ ว่าต้องใช้ความรู้ อะไรบ้าง จะไม่รู้ ว่ายุทธวิธีในการสืบเสาะหาความรู้ จะเป็นอย่างไรหรือคำตอบหรือผลของความรู้เป็นอย่างไร จำเป็นต้องทำการศึกษาก่อน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 335)

สถาบันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์แห่งอิลลินอยด์ (Illinois Mathematics and Science Academy. 2006: Online) เสนอลักษณะของปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

1. โครงสร้างที่มีลักษณะที่สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลายเป็นลักษณะตามแบบธรรมชาติทั่วไป
2. สถานการณ์จะมีลักษณะที่ยุกยากซับซ้อน ไม่ตายตัว
3. มีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เมื่อมีข้อมูลใหม่ๆ เพิ่มเข้ามา
4. ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ง่ายๆ หรือรูปแบบการแก้ปัญหาไม่แน่นอน
5. ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเสมอไป

จากการศึกษาลักษณะของปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สรุปได้ว่าต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงที่ผู้เรียนมีโอกาสมองเห็นกับปัญหา ปัญหาที่พบบ่อยๆ มีความสำคัญกับผู้เรียนและมีความยุ่งยากซับซ้อน ไม่ตายตัว เป็นปัญหาที่อาจมีคำตอบหรือมีแนวทางในการแสวงหาคำตอบได้หลายทาง และเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ง่ายๆ ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันทีจะต้องมีการสำรวจ ค้นคว้าและการรวบรวมข้อมูลหรือทดลองดูก่อนจึงจะได้คำตอบ

2.3.9 ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 6-8) แบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เชื่อมโยงปัญหาและระบุปัญหา เป็นขั้นที่ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหา สามารถระบุสิ่งที่ปัญหาที่ผู้เรียน อยากรู้ อยากเรียนและเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

ขั้นที่ 2 กำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการศึกษา ค้นคว้าทำความเข้าใจอภิปรายปัญหาภายในกลุ่ม ระดมสมอง คิดวิเคราะห์ เพื่อหาวิธีการหาคำตอบ ครูคอยช่วยเหลือกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายภายในกลุ่มให้ผู้เรียนเข้าใจวิเคราะห์ปัญหาแหล่งข้อมูล

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำข้อค้นพบ ความรู้ ที่ได้ค้นคว้าม้า แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน อภิปรายผลและสังเคราะห์ความรู้ ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้ และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ครูประเมินผลการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 341-344) ได้เสนอขั้นตอนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นจัดเตรียมและแบ่งกลุ่ม เป็นขั้นที่ครูแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรม
2. ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ครูจัดสถานการณ์ต่างๆ เพื่อกระตุ้น ยั่วเย้า ให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัว สนใจและมองปัญหาต่างๆ สามารถกำหนดสิ่งที่ปัญหาที่อยากรู้ อยากเรียนได้ และเกิดความสนใจใคร่รู้ ที่จะค้นหาคำตอบ

3. ขั้นทำความเข้าใจปัญหาที่กำหนด เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจในปัญหาที่ต้องการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ ดังนี้

- 3.1 ให้คำนิยามหรือความหมายของปัญหานั้น

- 3.2 อธิบายสถานการณ์ซึ่งเป็นปัญหา

- 3.3 กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนไม่รู้ และต้องการแสวงหาความรู้

4. ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติดังนี้

- 4.1 อภิปรายเพื่อแสวงหาทางในการศึกษาค้นคว้า อธิบายวิธีการในการแสวงหาข้อมูล

4.2 กำหนดวิธีการและแหล่งทรัพยากรในการค้นคว้า จัดเรียงลำดับการปฏิบัติงาน

4.3 สมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่แบ่งงานกันไปปฏิบัติอย่างอิสระ ครูเป็นผู้สังเกตและอำนวยความสะดวก

5. ขั้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่สมาชิกในกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนความรู้ ทำการอภิปรายและสังเคราะห์ความรู้ ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ถูกต้องและเพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นคำตอบหรือไม่ หากข้อมูลที่ได้มายังไม่เหมาะสม กลุ่มจะต้องช่วย กันวิเคราะห์ว่าต้องการข้อมูลอะไรเพิ่มเติมและแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกไปค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม

6. ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบเป็นขั้นที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของตนเองและประเมินผลงานของตนว่าข้อมูลที่ค้นคว้ามามีความเหมาะสมหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ความรู้ที่ได้มามีความลุ่มลึกและตอบคำถามหรือปัญหาที่กำหนดไว้ตอนต้นได้เพียงพอหรือไม่ ผู้เรียน ร่วมกันอภิปรายข้อมูลที่ได้มา

7. ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะนำข้อมูลที่ได้นำเสนอเป็นผลงาน โดยอาจเสนอแผนการดำเนินการของกลุ่ม ตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายในขั้นนี้ ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานของกลุ่มตนเอง และได้มีโอกาสประเมินผลงานของกลุ่มตนเองและกลุ่มเพื่อน ทั้งที่เป็นการประเมินกระบวนการทำงาน และประเมินจากข้อมูลความรู้ที่หามาได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีหลายขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องกำหนดขั้นตอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ระดับชั้นสาระวิชา ตลอดจนเนื้อหาสาระในการเรียนแต่ละครั้งสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เชื่อมโยงปัญหาและระบุปัญหา 2) กำหนดแนวทางที่เป็นไปได้ 3) ดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) สังเคราะห์ความรู้ 5) สรุปและประเมินค่าของคำตอบ และ 6) นำเสนอและประเมินผลงาน เพราะเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ที่ไม่ยุ่งยากและซับซ้อนเกินไป

2.3.10 บทบาทของผู้เรียนและครูในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 339) เสนอบทบาทของผู้เรียนไว้ ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีความรู้เดิมที่เหมาะสมและเพียงพอกับปัญหาที่กำหนด หากผู้เรียนมีความรู้เดิมน้อยเกินไป ไม่เหมาะสมกับปัญหาจะทำให้เกิดความยากลำบากและเสียเวลามากในการค้นหาคำตอบ

2. เนื่องจากเป็นการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการทำงานกลุ่มและสามารถในการติดต่อสื่อสารกับคนอื่นในกลุ่ม จะทำให้การเรียนรู้ ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น เช่น บทบาทการเป็นผู้นำผู้ตาม เป็นต้น

3. เนื่องจากเป็นการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญ ของการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมายและร่วมมือกับเพื่อนในกลุ่มในการทำงาน

4. ผู้เรียนจะต้องมีทักษะความสามารถพื้นฐานในการทำงาน อาทิ ทักษะในการ ค้นหา เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เช่น การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต ทักษะการ สัมภาษณ์ การค้นหาเอกสารต่างๆ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 339-340) ได้เสนอบทบาทของครูไว้ดังนี้

1. เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียน ครูจะต้องมีวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียน สามารถที่จะเรียนรู้ได้ โดยการกระตุ้นยั่วให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็นและอยากแสวงหาความรู้ เป็นผู้จัด ประสบการณ์ให้ผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้เตรียมสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ให้ คำแนะนำและอำนวยความสะดวก เสนอปัญหาที่น่าสนใจ ให้แก่ผู้เรียนตลอดจน จัดเตรียมประสบการณ์ สื่อ เครื่องมือต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนในการค้นหาคำตอบ ได้เองอย่างไม่มีเบื่อหน่าย

2. เป็นผู้เชี่ยวชาญในการป้อนความรู้ที่ตนเชี่ยวชาญให้แก่ผู้เรียน ฟังระมัดระวัง การบอกคำตอบหรือข้อมูลแก่ผู้เรียน ควรกระตุ้นให้นักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอื่น

3. กระตุ้น แนะนำให้ผู้เรียนไปค้นคว้าข้อมูลข่าวสารอย่างลึกซึ้ง โดยใช้คำถาม ที่ดีกระตุ้นให้รู้จักคิดและไตร่ตรองได้เอง

4. แนะนำผู้เรียนให้เรียนรู้ ผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ที่ละขั้นและให้กำลังใจในการ ค้นคว้าหาความรู้

5. ครูอาจไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญสาขาใดๆ แต่ต้องถ่ายทอดทักษะ กระบวนการ ค้นหาคำความรู้ แก่ผู้เรียน ตลอดจนจัดเตรียมสื่อ เอกสาร ทัศนูปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยครูอาจมี การเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับนักเรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 9-13) กล่าวว่า ผู้สอนมีบทบาท โดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ลักษณะของผู้สอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ควรมีลักษณะดังนี้

1. ผู้สอนต้องมุ่งมั่นตั้งใจสูง รู้จักแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
2. ผู้สอนต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เข้าใจศักยภาพของผู้เรียน เพื่อสามารถให้ คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนได้ตลอดเวลา

3. ผู้สอนต้องเข้าใจขั้นตอนของแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน อย่างถ่องแท้ทุกขั้นตอน เพื่อจะได้แนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง

4. ผู้สอนต้องมีทักษะและศักยภาพสูงในการจัดการเรียนรู้ และการติดตามประเมิน ผลการพัฒนาของผู้เรียน

5. ผู้สอนต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้วยการจัดหา สนับสนุนสื่ออุปกรณ์ การเรียนรู้ให้เหมาะสมเพียงพอ จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้จัดเตรียมห้องสมุด อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

6. ผู้สอนต้องมีจิตวิทยา สร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา
7. ผู้สอนต้องคอยชี้แจงและปรับทัศนคติของผู้เรียนให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของ การเรียนรู้แบบนี้
8. ผู้สอนต้องมีความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพ จริงให้ครบทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น ฐาน ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอกับปัญหาที่กำหนด ต้องมีทักษะการทำงานกลุ่ม และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับคนอื่นในกลุ่ม ต้องมีความรับผิดชอบต่อการ ทำงาน และ ต้องมีทักษะความสามารถพื้นฐาน ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ สำหรับบทบาทของครู คือ เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียน กระตุ้น แนะนำให้ผู้เรียนไปค้นคว้าข้อมูลข่าวสาร คอยแนะนำ ผู้เรียนให้เรียนรู้ ผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ทีละขั้น ให้กำลังใจในการค้นคว้า ต้องมุ่งมั่นรู้จักแสวงหา ความรู้อยู่เสมอ เข้าใจขั้นตอนของแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างถ่องแท้ทุก ขั้นตอน และต้องมีความรู้ ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

2.3.11 ข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 340-341) เสนอข้อจำกัดของการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหา เป็นฐาน ไว้ดังนี้

1. บางรายวิชาเนื้อหาที่ไม่สามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม อาจจะมีเพียง 2-3 เนื้อหาเท่านั้นที่สามารถจะกำหนดเป็นปัญหาสำหรับจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐานได้
2. เนื้อหาสาระวิชาที่เป็นกฎ สูตร ทฤษฎีที่ตายตัว มีคำตอบเดียวที่แน่นอน ชัดเจนเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว ไม่เหมาะที่จะจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. หากความรู้ความสามารถของนักเรียนไม่สัมพันธ์กับปัญหาที่ครูกำหนดหรือ ปัญหาที่ยากเกินไป ผู้เรียนขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ จะทำให้ผู้เรียนไม่สามารถแสวงหา ความรู้และค้นหาคำตอบได้ตนเอง ผู้เรียนมีความยากลำบากและเสียเวลามากในการเรียนรู้ ทำให้ ขาดประสิทธิภาพในการเรียนรู้
4. สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นหาและแสวงหา ความรู้และคำตอบไม่เหมาะสม มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอ ไม่สามารถใช้การได้ดี ก็จะทำให้การสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไม่ประสบความสำเร็จ

5. เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นเรื่องใหม่ ครูและผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับบทบาทใหม่ที่ผู้เรียนต้องค้นคว้าค้นหาความรู้เองและประเมินความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องพยายามปรับบทบาทเป็นผู้ชี้แนะและจัดสถานการณ์สิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อาจครอบคลุมเนื้อหาการสอนได้น้อยกว่า แต่เมื่อเวลาผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้แล้ว ผู้เรียนจะมีความลึกซึ้งกว่า ครูอาจกังวลใจ เนื่องจากเกรงใจว่ายังขาดเนื้อหาบางอย่างที่ไม่ได้สอน

2.3.12 การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

บาเรลล์ (วาสนา กิมเท็ง. 2553: 37; อ้างอิงจาก Barell. 1998: 159-160) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีลักษณะ ดังนี้

1. ประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ไม่ประเมินผลด้วยการสอบเพียงอย่างเดียวและไม่ควรประเมินผลแค่ตอนจบบทเรียนเท่านั้น
2. ประเมินผลจากสภาพจริง โดยให้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียนที่สามารถเจอในชีวิตประจำวัน
3. ประเมินผลที่ความสามารถที่แสดงออกมาหรือจากการทำงานที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในความคิดรวบยอด

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 336-337) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะแตกต่างจากการประเมินผลแบบเดิมที่เป็นการประเมินจากการทดสอบหรือจากผลงาน เพื่อวัดความรู้ความสามารถของนักเรียน แต่การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนจะเป็นผู้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม การประเมินประกอบด้วย

1. การประเมินความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบดูว่า ตนเองเรียนรู้ อะไรและบกพร่องในจุดใด การประเมินจะเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง จึงต้องเริ่มทำการประเมินตั้งแต่วันแรกของการเรียนรู้ จนกระทั่งถึงวันสุดท้ายที่เสนอผลงานออกมา
2. การประเมินผลรวม เป็นการประเมินผลรวมหรือผลงานของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบดูว่า ผลงานของตนเองสามารถนำไปใช้ในการตอบคำถามได้ดีเพียงใด สามารถนำไปใช้ในสภาพจริงได้มากน้อยเพียงใด เครื่องมือประเมินประกอบด้วย แฟ้มการเรียนรู้ของผู้เรียนและการบันทึกการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เผชิญปัญหาจริง และหาวิธีการแก้ไข อย่างเป็นระบบและเหมาะสมโดยผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย เน้นกระบวนการกลุ่มระดมความคิดร่วมกันกรอง

ความรู้ที่แสวงหามาจนเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม จนเกิดเป็นทักษะที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับสถานการณ์ปัญหาที่ผู้เรียนต้องเผชิญในอนาคต เกิดเป็นทักษะที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่จะทำให้ผู้เรียนเติบโตและดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันอย่างมีสติและมีความสุข

2.3.13 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน

งานวิจัยในประเทศ

เมธาวิ พิมพันธ์ (2549) ศึกษาการสร้างชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง พื้นที่ผิวดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องพื้นที่ผิว ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องพื้นที่ผิวด้วยชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม เป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับมาก

พิจิตร อุดตะโปน (2550) ศึกษาการสร้างชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากการอาสาสมัคร จำนวน 16 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ด้วยชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม เป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในระดับมาก

วาสนา กิมเท็ง (2553) ศึกษาเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนป้อมนาคราช สวาทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 36 คน ใช้เวลาในการทดลอง 18 คาบ แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ One-Group Pretest-Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ t-test for Dependent Samples และค่าสถิติ t-test for One Sample ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

ปีเตอร์เซน (Pedersen. 2000) ได้ศึกษาผลของเครื่องมือช่วยให้คำแนะนำในการเรียน โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก พบว่าเครื่องมือช่วยให้คำแนะนำโดยตัวแบบพุทธิปัญญา มีประสิทธิภาพกว่า แบบอื่นๆ และยังพบว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักสร้างแรงจูงใจในการเรียนมากกว่าการเรียนแบบอื่น

ชอร์; และคนอื่นๆ (Shore, M.; Shore, J; & Boggs. 2004) ได้ศึกษาปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักในวิชาคณิตศาสตร์ โดยการพัฒนา หนังสือคณิตศาสตร์จำนวน 450 หน้าเนื้อหาประกอบด้วยปัญหาที่หลากหลายสาขา แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือดังกล่าวมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนโดยครูคนเดียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แคนเตอร์ก; และเบเซอร์ (Canturk; & Baser. 2009a; 2009b) ได้ศึกษาเจตคติของนักศึกษา ครูและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นักศึกษา 7 ระดับชั้น จำนวน 20 คน ครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 7 คน และคณาจารย์ 6 คนจาก 2 คณะในมหาวิทยาลัยที่ใช้วิธีการนี้ ในปีการศึกษา 2005-2006 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา ครูและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีเจตคติที่ดี และได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาใช้แบบ แผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก กลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้โดยปัญหาเป็นหลักมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักศึกษาที่เรียนรู้จากแบบปกติ

2.4 ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

การออกแบบการสอนเพื่อใช้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

ความเป็นมาของการสอน

จอห์นสัน; และโฟ (Johnson; & Foa. 1989: 5) กล่าวว่า การออกแบบการสอนนั้นอยู่บนพื้นฐานทางแนวคิดทฤษฎีทางด้านพฤติกรรมและสังคมศาสตร์ (Behavioral and social

science) ศาสตร์ทางด้านการบริหารจัดการ (Management science) และด้านวิศวกรรม (Engineering) ตลอดจนศาสตร์ทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Information science) ที่ถูกใช้ในการบูรณาการเป็นพื้นฐานของการออกแบบการสอน

คามีนุย; และซิมมอนส์ (Kameenui; & Simmons. 1990: 8 - 9) ได้อธิบายถึงฐานคติเกี่ยวกับการสอน (Assumptions of teaching) ไว้ว่าการสอนเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนเหมือนวงดนตรีออเคสตรา (Orchestra) ที่ครูเปรียบเสมือนผู้ควบคุมวงดนตรี (Conductor) ที่ทำให้นักดนตรี (ผู้เรียน) แต่ละคนรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนและที่สำคัญผู้สอนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยภายนอกห้องเรียนด้วยไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมสังคมการเมืองเชื้อชาติสติปัญญาภูมิหายและปัจจัยด้านส่วนบุคคลของผู้เรียนองค์ประกอบสำคัญสำหรับการออกแบบการสอน ได้แก่ ผู้สอน (Teacher) ผู้เรียน (Learner) และเนื้อหาทักษะ (Content/Skill) ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้จะต้องเกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

เมอร์ริว (Merrill. 1994: 5 - 10) ได้อธิบายแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการออกแบบการสอนว่าจุดมุ่งหมายพื้นฐานของการออกแบบการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน (Improving the quality of instruction) โดยผ่านกิจกรรมพื้นฐานสำคัญ 2 กิจกรรม คือ การพัฒนาการสอน (Instructional development) และการประเมินการสอน (Instructional evaluation) ซึ่งทั้งสองกิจกรรมดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 3 ระยะย่อยได้แก่ ออกแบบ (Design) เป็นการสร้างภาพหรือเค้าโครงการสอนเหมือนกับการเขียนแบบพิมพ์เขียวในการสร้างบ้าน (Blueprint) ระยะผลผลิตหรือสิ่งที่ผลิตขึ้นมาได้ (Production) เป็นการบอกได้ว่าการสอนนั้นก่อให้เกิดผลของผู้เรียนในเรื่องอะไรและระยะการให้เหตุผล (Validation) หมายถึง การทดสอบตรวจสอบเกี่ยวกับโปรแกรมที่ออกเป็นการสอนนั้นเป็นอย่างใดหรือไม่ดีอย่างไร

ทั้ง 3 ระยะที่กล่าวข้างต้นถึงแม้จะเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการออกแบบการสอน แต่เมอร์ริวได้เน้นย้ำถึงการออกแบบการสอนนั้นต้องอาศัยวิธีต่างๆ ประยุกต์เข้าไปช่วยทำให้การออกแบบการสอนนั้นมีหลักการและมีระบบมากขึ้นโดยมีวิธีการที่เป็นแนวคิดพื้นฐานดังนี้

1. วิธีทางด้านศิลปะ (Artistic approach) เป็นหลักการที่อาศัยความรู้ที่เกิดขึ้นในจิตใจ (Intuition) ที่ก่อให้เกิดผลผลิต (Production)

2. วิธีทางด้านการเชิงประจักษ์ (Empirical approach) ที่นอกจากอาศัยหลักความรู้ที่เกิดขึ้นในจิตใจแล้วยังต้องมีการทดสอบ (Tested) ผล (Result) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

3. วิธีทางด้านการวิเคราะห์ (Analytic approach) เป็นแนวทางของการใช้ความเป็นวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและเทคนิคต่างๆ สำหรับการออกแบบการสอน

ผู้วิจัยสรุปว่า การออกแบบการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน โดยผ่านกิจกรรมพื้นฐานสำคัญ 2 กิจกรรม คือ การพัฒนาการสอน และการประเมินการสอน ซึ่งได้นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติได้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์

การสร้างความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการกลุ่ม การใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

รูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่ารูปแบบของการออกแบบการสอนอาจเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ที่มีต่อปัญหาการออกแบบการสอนซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพของปัญหาการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ซึ่งรูปแบบการออกแบบการสอนนั้นมีมากมายหลากหลาย ซึ่งจะเป็นรูปแบบที่มีความเฉพาะเจาะจงหรืออาจเกิดจากความตั้งใจเฉพาะของผู้ออกแบบการสอนว่าต้องการเน้นในเรื่องอะไรเกี่ยวกับการออกแบบการสอนดังรายละเอียดที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยนี้ต่อไป (สกล วรเจริญศรี. 2558: 68; Instructional Design Center. 2008: Online; & Clark. 1995: Online)

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy; อ้างอิงจาก จิตรภาพ ลีละวัฒน์. 2554 6 - 9) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา พฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

1.1 ความรู้ความจำ (Remembering) ความสามารถในการเก็บรักษามวลประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่รับรู้ไว้และระลึกสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการเปรียบเทียบบันทึกเสียง หรือวิธีทัศนที่สามารถเก็บเสียง และภาพของเรื่องราวต่าง ๆ ได้สามารถเปิดฟังหรือดูภาพเหล่านั้น ได้เมื่อต้องการ

1.2 ความเข้าใจ (Understanding) เป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ คาดคะเน ขยายความ หรือการกระทำอื่นๆ

1.3 การนำความรู้ไปใช้ (Applying) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถนำไปใช้ได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analyzing) ผู้เรียนสามารถคิด หรือแยกแยะเรื่องราวสิ่ง ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้อง กัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อยๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย การกำหนดวางแผนวิธีการดำเนินงานขึ้นใหม่ หรืออาจจะเกิดความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในรูปแบบ หรือแนวคิดใหม่

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสิน ตีราคา หรือสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่างๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมซึ่งอาจ เป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้นๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านจิตใจค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดคล้องที่ดึงดูดอยู่ ตลอดเวลาจะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ด้านจิตพิสัยจะประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยๆ 5 ระดับ ได้แก่

2.1 การรับรู้ (Receive) เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์หรือสิ่งเร้า อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้านั้นว่าคืออะไรแล้วจะ แสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

2.2 การตอบสนอง (Respond) เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้านั้นซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

2.3 การเกิดค่านิยม (Value) การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่านั้นๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกลายเป็นความเชื่อแล้วจึง เกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

2.4 การจัดระบบ (Organize) การสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไปแต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับอาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

2.5 บุคลิกภาพ (Characterize) การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัวให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องดึงดูดพฤติกรรมด้านนี้จะเกี่ยวกับความรู้สึก และจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อมแล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่างๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็นควบคุมทิศทาง พฤติกรรมของคนคนจะรู้ตัวหรือรู้อย่างไรนั้น ก็เป็นผลของพฤติกรรมด้านนี้

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญซึ่งแสดงออกมา ได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยๆ 5 ขั้น ดังนี้

3.1 การรับรู้ (Imitation) เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือเป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ

3.2 กระทำตามแบบ หรือเครื่องชี้แนะ (Manipulation) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจ และพยายามทำซ้ำเพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้ หรือสามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ

3.3 การหาความถูกต้อง (Precision) พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะเมื่อได้กระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

3.4 การกระทำอย่างต่อเนื่อง (Articulation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตัวเองจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่องจนปฏิบัติงานที่ย่างยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง คล่องแคล่วการที่ผู้เรียนเกิดทักษะได้ต้องอาศัยการฝึกฝน และกระทำอย่างสม่ำเสมอ

3.5 การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) พฤติกรรมที่ได้จากการฝึกอย่างต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติ ได้คล่องแคล่วองไวโดยอัตโนมัติ เป็นไปอย่างธรรมชาติซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรม ใหม่ที่ค่อนข้างถาวรและพฤติกรรมใหม่นี้เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ หรือวุฒิภาวะ หรือพิษยาต่างๆ หรืออุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจะต้องเปลี่ยนไปอย่างค่อนข้างถาวร จึงจะถือว่าเกิดการเรียนรู้ขึ้น หากเป็นการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวก็ยังไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้

สรุปเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้มากขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมอง

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคติ ค่านิยม (Affective Domain) หมายถึง เมื่อบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ก็ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจ

3. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญ (Psychomotor Domain) หมายถึง การที่บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิด ความเข้าใจ และเกิดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความ สนใจด้วยแล้ว ได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น เช่น การใช้มือ เป็นต้น

รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Gagne's 9 Events of Instruction Model

โมเดลนี้ผู้พัฒนาคือ Robert M. Gagne นักจิตวิทยาการศึกษาชาวอเมริกันได้พัฒนารูปแบบการออกแบบการสอนและการฝึกอบรมขึ้นอย่างเป็นระบบโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ของพฤติกรรมที่ได้จากการฝึกอบรม (กาญจนา จันทรประเสริฐ. 2554: 25; & Gagné, R. M.; Briggs, L. J.; & Wager, W. W. 1992: 1-3) และแบ่งกระบวนการสอนและการฝึกอบรมออกเป็น 9 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 เพิ่มความตั้งใจ (Gain attention)

เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งเร้าหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี

ขั้นที่ 2 บอกผู้เรียนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน (Inform learner of objective)

เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ความคาดหวัง

ขั้นที่ 3 กระตุ้นการเรียนรู้ที่ผ่านมาก่อนหน้า (Stimulate recall of prior learning)

ทบทวนความรู้เดิมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 นำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้ (Present stimulus material)

ผู้สอนควรจัดสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเห็นลักษณะสำคัญของสิ่งเร้านั้นอย่างชัดเจนเพื่อความสะดวกในการเลือกรับรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ให้แนวทางต่างๆ ในการเรียนรู้ (Provide learner guidance)

ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับสาระที่เรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น

ขั้นที่ 6 พยายามดึงพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียนออกมา (Elicit performance)

เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสดบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสาระที่เรียน

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide feedback)

เป็นการให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนและข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน

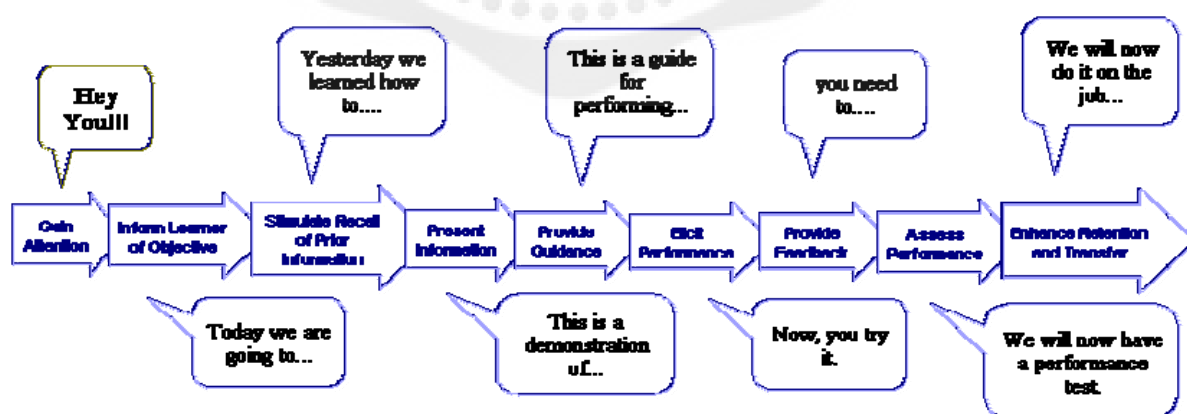
ขั้นที่ 8 ประเมินผลการฝึกปฏิบัติ (Assess performance)

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 9 เพิ่มการจำและถ่ายโยงผลการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกฝน (Enhance retention)

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นและสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่นๆ ได้

เนื่องจากการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการจดจำของมนุษย์ ดังนั้นผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้สาระที่นำเสนอได้ดี รวดเร็วและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้นาน นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้เพิ่มพูนทักษะในการจัดระบบข้อมูล การสร้างความหมายของข้อมูล รวมทั้งการแสดงความสามารถของตนเองด้วย

ภาพประกอบ 6 Gagne's 9 Events of Instruction แบบประยุกต์

ที่มา: Clark. (1995). Online.<http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/learning/development.html>

การประยุกต์แนวคิดเพื่อการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

จากความสำคัญและการสังเคราะห์เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำหลักแนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของบลูม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของการกระทำของสกินเนอร์ การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจากรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb นำมาบูรณาการกับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้แก่

1. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการสอนที่ผู้สอนใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือและกระตุ้นในการช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีให้นักศึกษาออกไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาโดยยึดกระบวนการคิด วิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่ม

2. เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่มซึ่งจุดมุ่งหมายสำคัญของการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

3. แนวคิดการฝึกอบรมของวิลสัน แบบ High-Impact Training Model เป็นเทคนิคการสอนแบบฝึกอบรมที่มุ่งเน้นถึงความสำคัญของประสิทธิผล และเป้าหมายของการฝึกอบรมได้ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม 6 ชั้น คือ ชั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม ชั้นสังเกตประสบการณ์ ชั้นพัฒนาเชื่อมโยง ชั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นประยุกต์ใช้ ชั้นติดตามผล

3.1 ชั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา ซึ่งขัดแย้งกับเรื่องที่ต้องการปลูกฝังตามที่ผู้สอนกำหนดในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การแสดงละคร การสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้บทบาทสมมติ คลิปวีดีทัศน์ เกมส์ กิจกรรมกลุ่ม กรณีศึกษา หลังจากนั้นจึงให้สมาชิกในกลุ่มสรุปว่าปัญหานั้นคืออะไร การสอนในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความตั้งใจ สร้างความตระหนักในเรื่องที่ปลูกฝัง เร่งเร้าความสนใจ ยินดีและเต็มใจที่จะรับการปลูกฝัง สนใจและรับเรื่องดังกล่าวนั้นมาไว้ในตนเอง

3.2 ชั้นสังเกตประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ควรปฏิบัติตามประเด็นที่สรุปได้จากขั้นที่ 1 โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งสามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จากประสบการณ์ โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกต การคิด การจำ เน้นประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้โดยการกระทำและการแสดงออก โดยการใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน การใช้สื่อ การใช้ทักษะของผู้เรียนเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม การสอนในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับที่จะตอบสนองและพึงพอใจต่อเรื่องที่จะปลูกฝังการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การคิดวิเคราะห์ มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

3.3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง เป็นขั้นที่ผู้สอนใช้เทคนิคการฝึกอบรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมที่จะปลูกฝังโดยใช้สื่อกิจกรรมที่สอดคล้องในคุณธรรมจริยธรรมแต่ละด้านแล้วบันทึกสิ่งที่ได้รับลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลขที่ 1

3.4 ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นขั้นที่ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อให้แต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 ต่อสมาชิกภายในกลุ่มโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี จากนั้นจึงให้ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 2 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ

3.5 ขั้นประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจตัวเองว่ายังขาดคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด และจะนำแนวทางส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากสมาชิกทุกกลุ่มไปประยุกต์ใช้กับตนเองอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 3

3.6 ขั้นติดตามผล เป็นขั้นที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ตัวผู้เรียนได้แสดงคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้านอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 4 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ต่อไป

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

ปิยดา ยศสุนทร (2553) การใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกระบวนการวินิชาเคมีประยุกต์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวินิชาเคมีประยุกต์จากการใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติและศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 คือ บทนำ ปิโตรเลียม เชื้อเพลิงทดแทน ตอนที่ 2 คือ พลาสติก สียางสังเคราะห์ยางธรรมชาติ ตอนที่ 3 คือ น้ำและผลิตภัณฑ์ซักล้าง และทำความสะอาด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ ศึกษารายวิชาเคมีประยุกต์ ในภาคการเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 17 คน โดยการ ทดลองใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design ผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 71.85 ผลสัมฤทธิ์ของการสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติ มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนโดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับร้อยละ 93.14 และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เจนศักดิ์ คชนิล; และ ยมลภัทร ภัทรคุปต์ (2556) การพัฒนาการเรียนรู้ในห้องเรียนของ นักศึกษาสาขาบริหารงานก่อสร้าง การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการศึกษและเลือกใช้วิธีการเรียนที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนักศึกษาที่เรียนรายวิชาการเขียนแบบสถาปัตยกรรมด้วยคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาหลักสูตรบริหารงานก่อสร้างชั้นปีที่ 4 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์จำนวน 25 คน โดยมีขั้นตอนการศึกษาวิจัยคือ จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนจำนวน 3 วิธีคือ การบรรยายโดยใช้สื่อการเรียน คือ MS Power Point และการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง(วิธี A) การบรรยายโดยใช้สื่อการเรียน คือคลิปวิดีโอการสอน และการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง (วิธี B) และการบรรยายโดยใช้สื่อการเรียน คือ กระดานไวท์บอร์ดและการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง (วิธี C) ทำการเก็บข้อมูลด้านความรู้จากแบบทดสอบความรู้ เก็บข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม และด้านความพึงพอใจจากแบบสอบถาม ผลจากการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธี C เหมาะสมที่สุดในทุกด้านที่ทำการประเมิน คือ ด้านความรู้ของผู้เรียน วิธี C (88.60%), วิธี A (73.20%), และวิธี B (70.80%) ผลคะแนนเฉลี่ยพบว่า วิธี A และ วิธี B มีคะแนนเฉลี่ย ที่ใกล้เคียงกันมากโดยมีค่าเฉลี่ยทั้งสองวิธีเท่ากับ ร้อยละ 72 ซึ่งวิธี C มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งสอง วิธีเท่ากับร้อยละ 16.6 สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธี C เหมาะสมที่สุดในด้านความรู้ของ ผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน วิธี C (4.24), วิธี A (3.96), และวิธี B (3.68) โดยมีระดับการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ดังนี้ วิธี C ระดับมาก, วิธี A ระดับมาก, และ วิธี B ระดับ มากและด้านความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจของผู้เรียนแต่ละด้านดังนี้ คือ ด้านการเตรียมการสอน ทุกวิธีอยู่ในระดับมาก ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา วิธี A ระดับมาก วิธี B ระดับปานกลาง วิธี C ระดับมากที่สุด ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน วิธี A, B ระดับมาก วิธี C ระดับมากที่สุด และด้านการใช้อุปกรณ์และสื่อในการสนับสนุนการเรียนรู้ทุกวิธีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ วิธี A ระดับมาก วิธี B ระดับมาก และวิธี C ระดับมากที่สุด โดยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในการวิจัยนี้คือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ในชั้นเรียน วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก

จารุกิตติ์ สายสิงห์ (2558) ผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชาการบริหารสารสนเทศ 2 โดยเน้นรูปแบบฝึกปฏิบัติจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชาการบริหารสารสนเทศ 2 ในรูปแบบฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบ ก่อนเรียนหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศชั้นปีที่ 2 จำนวน 2 หมู่เรียน จำนวน 62 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียน พบว่าการทดสอบหลังเรียนมีนักศึกษาผ่านเกณฑ์ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 67.74 และนักศึกษาที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนบรรยายและพาฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง

แล้วจึงดำเนินการทดสอบ พบว่า การทดสอบหลังเรียนมีนักศึกษาผ่านเกณฑ์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 90.32 2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการบริหารสารสนเทศ 2 โดยเน้นรูปแบบฝึกปฏิบัติจริงของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านเนื้อหาของรายวิชา ($\bar{X} = 3.93$) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.92$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.89$) ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.70$) และด้านปัจจัยส่งเสริมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.68$)

งานวิจัยต่างประเทศ

วัลลิล (Waddill. 2004) ศึกษาเพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่มีต่อประสิทธิผลการจัดหลักสูตร e-learning ซึ่งออกแบบการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นเองของตนเอง แล้วจึงใช้คำถามสะท้อนความคิด และหลังจากเข้าร่วมกระบวนการจึงทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมจำนวน 12 คน โดยการใช้การประเมินผล 4 ระดับของ Kirkpatrick ซึ่งมี 4 ระดับ ดังนี้ 1. ปฏิกริยา 2. การเรียนรู้ 3. พฤติกรรม 4. ผลลัพธ์ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า 1) ผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดยใช้วิธีการสอนทางอินเทอร์เน็ต ยังต้องการมาตรฐานขององค์ประกอบหลักสูตรอีกหลายข้อในการออกแบบ เช่น เป้าหมายของหลักสูตร หัวเรื่อง เนื้อหา กรอบเวลา และบทบาทของผู้อำนวยความสะดวก ยุทธศาสตร์ของหลักสูตรและแหล่งทรัพยากรของหลักสูตร 2) สามารถใช้การประเมินผลเพื่อประเมินผลหลักสูตรการเรียนรู้จากการปฏิบัติทางอินเทอร์เน็ตได้ 3) การประเมินผล ขึ้นอยู่กับปัญหาที่นำเสนอในการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประเภทของผลที่คาดหวัง 4) วิธีการสอนโดยใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติสามารถนำมาใช้ในการจัดการสอนทางอินเทอร์เน็ตได้ในสภาพแวดล้อมและเวลาที่ต่างกัน โดยจำเป็นต้องมีการปรับองค์ประกอบของหลักสูตรบางอย่าง 5) การเรียนรู้จากการปฏิบัติสามารถนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรทางอินเทอร์เน็ตได้

ยีน เคลลี; และคณะ (Jean, Kellie; & et al. 2010: Online) ได้นำกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติมาพัฒนาโปรแกรมสำหรับพัฒนาการทำงานของผู้ปฏิบัติงานพยาบาลในด้านการประสานงานและการมีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานพยาบาล และจากกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่นำไปใช้พบว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ พร้อมทั้งสามารถนำเสนอวิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหา และพัฒนาแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาโดยใช้กระบวนการพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการโดยมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมโปรแกรม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

3.1 รูปแบบและความหมายของรูปแบบการเรียนรู้

รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้นและเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการแสวงหาคำตอบความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับสมมติฐานอันเป็นข้อความที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ของสถานการณ์นั้นๆ โดยสร้างขึ้นจากความรู้ข้อค้นพบประสบการณ์การหยั่งรู้หรือจากทฤษฎีและหลักการต่างๆ ซึ่งรูปแบบที่สร้างขึ้นนั้นไม่ใช่ทฤษฎีคิฟส์ (Keeves. 1997: 386-387; อ้างอิงจาก ทิศนา ขัมมณี. 2550: 220)

ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้นไว้เป็นแนวทางในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2550: 220) รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไต่อะแกรม หรือแผนภาพเพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

ณัฐศักดิ์ จันทรผล (2552: 125) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างโปรแกรมแบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและเทศะพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งโดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบนั้นๆ

มาลี สืบกระแสน (2552: 108-109) รูปแบบมีสองลักษณะคือ รูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงานและรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูปแผนภาพหรือเขียนในรูปสมการ คณิตศาสตร์หรือสมการพยากรณ์หรือเขียนเป็นข้อความจำนวนหรือภาพหรือแผนภูมิหรือรูปสามมิติ

คัมภีร์ สุดแท้ (2553: 179) กล่าวว่ารูปแบบ หมายถึงสิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ปัญญา ทองนิล (2553: 24-25) ได้กล่าวว่ารูปแบบ หมายถึงโครงสร้างที่เกิดจากทฤษฎีประสบการณ์การคาดการณ์นำเสนอในรูปของข้อความหรือแผนผัง

พลอเตอร์; และพอล (Procte; & Paul. 1978: 174) ให้ความหมายของคำนี้ไว้ใน Longman Dictionary of Contemporary English โดยสรุปแล้วจะมี 3 ลักษณะใหญ่คือ Model ที่หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของจริงมีความหมายนี้ตรงกับภาษาไทยว่าแบบจำลองเช่นแบบจำลองของเรือดำน้ำ เป็นต้น Model ที่หมายถึงสิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครู

แบบอย่างนักเดินแบบหรือแม่แบบในการวาดภาพศิลป์เป็นต้น Model ที่หมายถึงแบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์รุ่น 864X เป็นต้น

บาร์โด; และฮาร์ทแมน (Bauardo; & Hartman. 1982: 245) ได้กล่าวถึงรูปแบบในทางสังคมศาสตร์ไว้ว่า “เป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจเพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและหรือบรรยายคุณสมบัตินั้นๆ” บาร์โดและฮาร์ทแมน อธิบายต่อไปว่ารูปแบบเป็นอะไรบางอย่างที่เราพัฒนาขึ้นมาเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจรูปแบบจึงมิใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุมเพราะการทำเช่นนั้น จะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำความเข้าใจซึ่งจะทำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นด้อยลงไปส่วนการที่จัดระบบรูปแบบหนึ่งๆ จะต้องมียารละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและรูปแบบนั้นๆ ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วปรากฏการณ์แต่ละอย่างและวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ อย่างไร

สโตนเนอร์; และแวนเกิล (Stoner; & Wankel. 1986: 44) ให้ทัศนะว่ารูปแบบเป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์เพื่อให้เราได้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

ไรรย์ (Raj. 1996: 45) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ในหนังสือ Encyclopedia of Psychology and Education ไว้ 2 ความหมายดังนี้ 1) รูปแบบคือ รุปย่อของความจริงของปรากฏการณ์ ซึ่งแสดงด้วยข้อความจำนวนหรือภาพโดยการลดทอนเวลาและเทศะทำให้เข้าใจความจริงของปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น 2) รูปแบบคือตัวแทนของการใช้แนวความคิดของโปรแกรมที่กำหนดเฉพาะโดยสรุปแล้วรูปแบบหมายถึงแบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบดังกล่าวได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นหรือในบางกรณีอาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

กู๊ด (Good. 1973: 177) ในพจนานุกรมการศึกษาได้รวบรวมความหมายของรูปแบบเอาไว้ 4 ความหมายคือ 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ 2) เป็นตัวอย่างเพื่อเลียนแบบเช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นต้น 3) เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติ ซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด 4) เป็นชุดของปัจจัยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมตัวกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคมอาจจะเขียนออกมาเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายเป็นภาษาก็ได้

ทิงค์เอ็กซิสต์ (Thinkexist. 2008: 1) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ไว้ว่าเป็นแบบจำลองระบบการปฏิบัติงานหรือแบบแปลนของการก่อสร้างที่วาดไว้ล่วงหน้าหรือสิ่งของที่เป็นตัวแทนแสดงความคิดของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือสิ่งที่เตรียมเอาไว้ล่วงหน้า

อาร์ดิกชันนารี (Ardictionaary. 2008: 1) ได้นิยามความหมายของ (Model) ว่าหมายถึงแบบจำลองที่เป็นสัดส่วนหรือเป็นประเภทเดียวกันกับของจริงหรือสัญลักษณ์ของการเป็นตัวแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตหรือแบบแผนของสิ่งที่เตรียมไว้การให้ความหมายของรูปแบบ (Model) ในหนังสือ Encyclopedia of Psychology and Education ไว้ 2 ความหมายดังนี้

1. รูปแบบ คือ รุปย่อของความจริงของปรากฏการณ์ซึ่งแสดงด้วยข้อความจำนวนหรือภาพโดยการลดทอนเวลาและเทศะทำให้เข้าใจความจริงของปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

2. รูปแบบ คือ ตัวแทนของการใช้แนวความคิดของโปรแกรมที่กำหนดเฉพาะ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบหมายถึงรูปธรรมของความคิดเป็นสิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิด และเกิดโครงสร้างที่มาจากทฤษฎีประสบการณ์การคาดการณ์นำเสนอในรูปของข้อความหรือแผนผังเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโดยใช้สื่อที่ทำให้เข้าใจได้ง่ายและกระชับถูกต้อง และสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับปรากฏการณ์จริงได้เพื่อช่วยให้ตนเองและคนอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจน ประกอบด้วยความสัมพันธ์ของตัวแปรในกระบวนการปฏิบัติงานกับงานวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

3.1.1 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี (2555: 220) กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (prediction) ผลที่ตามมาสามารถพิสูจน์และทดสอบได้กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อนำไปพิสูจน์และทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือเรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (imagination) มโนทัศน์ (concept) และความสัมพันธ์ (interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (structural relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (associative relationships)

3.1.2 ลักษณะของรูปแบบการเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี (2555: 220-221; อ้างอิงจาก Kaplan. 1964; อ้างอิงจาก Keeves. 1988. Education Research, Methodology and Measurement. pp: 386-387)

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะของการเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ อย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไปรูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทาง การใช้ภาษาพูดและเขียนรูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์
3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออก ผ่านทางสูตรคณิตศาสตร์ซึ่งส่วนมากจะเกิดขึ้นหลังจากได้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว
4. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกผ่านทาง แผนผังแผนภาพแผนภูมิกราฟ เป็นต้น
5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) ได้แก่ ความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่างๆ ของสภาพการณ์หรือปัญหาใดๆ ส่วนใหญ่มักเป็นรูปแบบด้านศึกษาศาสตร์ จากรูปแบบต่างๆ ที่นำเสนอพบว่ารูปแบบทางด้านศึกษาศาสตร์มักเป็นรูปแบบเชิงสาเหตุและมักใช้ คำว่ารูปแบบการเรียนรู้ในความหมายที่มีลักษณะเดียวกันกับกระบวนการเรียนรู้หากพิจารณาตาม คุณสมบัติขององค์ประกอบที่สำคัญแล้วรูปแบบการเรียนรู้เป็นลักษณะของการจัดการเรียนรู้อย่าง เป็นระบบตามปรัชญาทฤษฎีหลักการ หรือความเชื่อต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงองค์ ประกอบสำคัญๆ ของระบบนั้นโดยได้รับการยอมรับพิสูจน์หรือทดสอบถึงประสิทธิภาพเรียบร้อยแล้วแต่นักการศึกษา ทั่วไปมักนิยมใช้คำว่า “ระบบ” หมายถึงระบบใหญ่ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญๆ ของการศึกษาหรือ การเรียนรู้ในภาพรวมและนิยมใช้คำว่า “รูปแบบ” กับระบบย่อยโดยเฉพาะกับ “วิธีรู้” ด้วยเหตุผล ดังกล่าวจึงสามารถนิยามได้ว่า “รูปแบบการเรียนรู้คือสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม องค์ประกอบที่สำคัญซึ่งได้จัดไว้อย่างเป็นระบบตามหลักปรัชญาทฤษฎีหลักการแนวคิดหรือความเชื่อ ต่างๆ อันประกอบไปด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนรู้รวมถึงวิธีการและเทคนิคการ จัดการเรียนรู้ต่างๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนรู้เป็นไปตามทฤษฎีหลักการหรือแนวคิดที่ ยึดถือมากที่สุด ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับแล้วว่ามีความมีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผนใน การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้นๆ ได้” ดังนั้นรูปแบบการเรียนรู้จึง จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาทฤษฎีหลักการแนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของ รูปแบบการเรียนรู้
2. การบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ หลักการที่ยึดถือ
3. การจัดระบบคือมีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในระบบ ให้สามารถช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้นๆ
4. การอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ต่างๆ อัน จะช่วยให้การจัดกระบวนการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรูปแบบการเรียนรู้จะต้องสามารถทำนาย ผลที่จะเกิดตามมาภายหลังได้และมีศักยภาพในการสร้างมโนทัศน์และความสัมพันธ์ใหม่ได้ด้วย

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

3.2.1 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม

กระบวนการกลุ่ม (Group process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ โดยสมาชิกกลุ่มต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนร่วมกัน และที่สำคัญจะต้องมีการประเมินผลงานของกลุ่ม ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม ประเมินบทบาทของสมาชิกว่า สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้นได้อย่างไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจว่าควรมีการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงอะไร และอย่างไร ดังนั้นกระบวนการกลุ่มจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

คาแกน (Kagan, 1994: 1-11) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือว่าต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจนโดยมีแนวคิดสำคัญ 6 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. เป็นกลุ่ม (Team) ซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ประมาณ 2-6 คน เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมมืออย่างเท่าเทียมกัน ภายในกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่แตกต่างกัน

2. มีความตั้งใจ (Willing) เป็นความตั้งใจที่ร่วมมือในการเรียนและทำงาน โดยช่วยเหลือกันและกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน

3. มีการจัดการ (Management) การจัดการเพื่อให้การทำงานกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

4. มีทักษะ (Skills) เป็นทักษะทางสังคมรวมทั้งทักษะการสื่อความหมาย การช่วยสอน และการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งทักษะเหล่านี้จะช่วยให้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. มีหลักการสำคัญ 4 ประการ (Basic principles) เป็นตัวบ่งชี้ว่าเป็นการเรียนเป็นกลุ่มหรือการเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบร่วมมือต้องมีหลักการ 4 ประการ ดังนี้

- 5.1 การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก (Positive interdependence) การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อสู่ความสำเร็จและตระหนักว่าความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม

- 5.2 ความรับผิดชอบรายบุคคล (Individual accountability) ทุกคนในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ ความสำเร็จในการค้นคว้าทำงาน สมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนเหมือนกันจึงถือว่าเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

- 5.3 ความเท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วม (Equal participation) ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งทำได้โดยกำหนดบทบาทของแต่ละคน

- 5.4 การมีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อมๆ กัน (Simultaneous interaction) สมาชิกทุกคนจะทำงาน คิด อ่าน ฟัง ฯลฯ ไปพร้อมๆ กัน

3.2.2 บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม

วิลเลอร์; และไรอัน (เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 66; อ้างอิงจาก Wheeler; & Ryan. 1990: 402-407) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในการเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1. บทบาททางตรง คือ การให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องของบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การฝึกทักษะทางสังคมเพื่อให้งานกลุ่มมีประสิทธิภาพ ติดตามดูพฤติกรรมของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มว่าถูกต้อง เหมาะสมเพียงใด ตลอดจนให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้อภิปราย ซึ่งเป็นเรื่องหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในการสอนแต่ละครั้ง รวมทั้งเก็บผลงานของผู้เรียนมาศึกษา ปัญหาข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขในชั่วโมงต่อไป

2. บทบาททางอ้อม คือ ครูคอยติดตามสังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่ม คอยให้คำแนะนำเมื่อผู้เรียนมีปัญหาและพยายามให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงานหากมีปัญหาการไม่ยอมรับสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม ครูต้องพยายามช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับให้ได้ ครูต้องคอยให้กำลังใจและให้คำชมเชยแก่ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนสามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จ

วันชัย ก่อนกำเนิด (2550: 33) ครูควรมีบทบาทดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่ม (โดยปกติ ประมาณ 2-6 คนต่อกลุ่ม) และลักษณะกลุ่ม ซึ่งควรเป็นกลุ่มที่คล่องความสามารถ (มีผู้เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน)
2. ดูแลการจัดลักษณะการนั่งของสมาชิกกลุ่มให้สะดวกที่จะทำงานร่วมกันและง่ายต่อการสังเกตและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม
3. ชี้แจงกรอบกิจกรรมให้ผู้เรียนแต่ละคนเข้าใจวิธีการและกฎเกณฑ์การทำงาน
4. สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม
5. เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อยและคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม
6. ยกย่องเมื่อผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รางวัล คำชมเชยในลักษณะกลุ่ม
7. กำหนดว่าผู้เรียนควรทำงานร่วมกันแบบกลุ่มนานเพียงใด

สรุปบทบาทของครูในการจัดการเรียนแบบร่วมมือทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์และเป็นที่ปรึกษาและแก้ไขปัญหาเพื่อการดำเนินของกลุ่มประสบความสำเร็จ

3.2.3 ประโยชน์ของการจัดการเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 69; อ้างอิงจาก พิมพันธ์ เตชะคุปต์. 2544) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนร่วมมือโดยใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่ม มีดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุก ๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน

2. สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด พูดแสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน

3. เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น ผู้เรียนเก่งช่วยผู้เรียนที่เรียนไม่เก่ง ทำให้ผู้เรียนเก่งภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา ส่วนผู้เรียนที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้ง ในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

4. ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก และวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก

5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเข้าใจกันและกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

วันชัย ก่อนกำเนิด (2550: 33) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบกระบวนการกลุ่มดังนี้

1. ช่วยพัฒนาความคิด ความเชื่อมั่นของผู้เรียน
2. ช่วยส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันและทักษะทางด้านสังคม
3. ทำให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์หรือมุมมองกว้างขวาง
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
5. ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
6. มีกิจกรรมหลากหลายสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคล

จากประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยสรุปว่า การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม เป็นการเรียนแบบร่วมมือทำให้เกิดบรรยากาศของความไว้วางใจและมิตรภาพ ความรักความเมตตา ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความมุ่งมั่น เกิดชุมชนของการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลกับจิตใจและปัญญา สามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ และยังเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีกด้วย

3.2.4 เทคนิคที่ใช้ในการเรียนแบบร่วมมือกระบวนการกลุ่ม

เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือกระบวนการกลุ่มมีอยู่ 2 แบบคือ เทคนิคที่ใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคที่ไม่ได้ใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอน ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจที่จะเลือกใช้เทคนิคที่ไม่ใช้ตลอดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมงอาจใช้ในขั้นนำหรือจะสอดแทรกในขั้นสอนตอนใดก็ได้ หรือใช้ในขั้นสรุป ขั้นทบทวน ขั้นวัดผลของคาบเรียนใดคาบเรียนหนึ่งตามที่ครูผู้สอนกำหนดเทคนิควิธีเรียนแบบร่วมมือที่มีลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. เทคนิคการพูดเป็นคู่ (Rally robin) เป็นเทคนิควิธีเรียนแบบร่วมมือที่ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย แล้วครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูด ตอบ แสดงความคิดเห็นเป็นคู่ๆ แต่ละคู่จะผลัดกันพูด และฟังโดยใช้เวลาเท่าๆ กัน (Kagan. 1995: 35)

2. เทคนิคการพูดรอบวง (Round robin) เป็นเทคนิคที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนในกลุ่มผลัดกันพูด ตอบ อธิบาย ซึ่งเป็นการพูดที่ผลัดกันทีละคนตามเวลาที่กำหนดจนครบ 4 คน (Kagan. 1995: 32-33)

3. เทคนิคการเขียนรอบวง (Round table) เป็นเทคนิคที่เหมือนกับการพูดรอบวง แตกต่างกันที่เน้นการเขียนแทนการพูด เมื่อครูถามปัญหาหรือให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนจะผลัดกันเขียนลงในกระดาษที่เตรียมไว้ทีละคนตามเวลาที่กำหนด (Kagan. 1995: 34-35)

4. เทคนิคการเขียนพร้อมกันรอบวง (Simultaneous round table) เทคนิคนี้เหมือนการเขียนรอบวง แตกต่างกันที่เน้นให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเขียนคำตอบพร้อมกัน (Kagan. 1995: 35)

5. เทคนิคคู่ตรวจสอบ (Pairs check) เป็นเทคนิคที่ให้สมาชิกในกลุ่มจับคู่กันทำงาน เมื่อได้รับคำถามหรือปัญหาจากครู ผู้เรียนคนหนึ่งจะเป็นคนทำและอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เสนอแนะ หลังจากที่ทำข้อที่ 1 เสร็จ ผู้เรียนคู่หนึ่งจะสลับหน้าที่กัน เมื่อทำเสร็จครบแต่ละ 2 ข้อ แต่ละคู่จะนำคำตอบมาและเปลี่ยนและตรวจสอบคำตอบของคู่อื่น (Kagan. 1995: 32-33)

6. เทคนิคพร้อมกันคิด (Numbered heads together) เทคนิคนี้แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มด้วยกลุ่มละ 4 คน ที่มีความสามารถคละกัน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว แล้วครูถามคำถาม หรือมอบหมายงานให้ทำ แล้วให้ผู้เรียนได้อภิปรายในกลุ่มย่อยจนมั่นใจว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนเข้าใจคำตอบ ครูจึงเรียนหมายเลขประจำตัวผู้เรียน หมายเลขที่ครูเรียกจะเป็นผู้ตอบคำถามดังกล่าว (Kagan. 1995: 28-29)

7. เทคนิคการแก้ปัญหาด้วยจิ๊กซอว์ (Jigsaw problem solving) เป็นเทคนิคที่สมาชิกแต่ละคนคิดคำตอบของตนไว้ แล้วนำคำตอบของแต่ละคนมารวมกัน เพื่อแก้ปัญหาให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์เหมาะสมที่สุด (Kagan. 1995: 32-33)

8. เทคนิคการอภิปรายเป็นคู่ (Pair discussion) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดหัวข้อหรือคำถาม แล้วให้สมาชิกที่นั่งใกล้กันร่วมกันคิดและอภิปรายเป็นคู่ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2541: 45; อ้างอิงจาก Kagan. 1995: 35)

9. เทคนิคเพื่อนเรียน (Partners) เป็นเทคนิคที่ให้นักเรียนในกลุ่มจับคู่เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนในบางครั้งคู่หนึ่งอาจไปขอคำแนะนำ คำอธิบายจากคู่อื่นๆ ที่คาดว่าจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวดีกว่าและเช่นเดียวกันเมื่อนักเรียนคู่หนึ่งเกิดความเข้าใจที่แจ่มชัดแล้ว ก็จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนคู่อื่นๆ ต่อไป (อรพรรณ พรสีมา. 2540: 17)

10. เทคนิคการคิดเดี่ยว คิดคู่ ร่วมกันคิด (Think - pair - share) เป็นเทคนิคที่เริ่มจากปัญหาที่ครูผู้สอนกำหนดผู้เรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบด้วยตนเองก่อนแล้วนำคำตอบไปอภิปรายกับเพื่อนที่เป็นคู่ จากนั้นจึงนำคำตอบของแต่ละคู่มาอภิปรายพร้อมกัน 4 คน เมื่อมั่นใจว่าคำตอบของตนถูกต้องหรือดีที่สุด จึงนำคำตอบเล่าให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง (Kagan. 1995: 46-47; อ้างอิงจาก พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2541: 41-44)

11. เทคนิคการทำเป็นกลุ่ม ทำเป็นคู่ และทำคนเดียว (Team - pair - solo) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดปัญหาหรืองานให้แล้วผู้เรียนทำงานร่วมกันทั้งกลุ่มจนงานสำเร็จ จากนั้นจะแยกทำงานเป็นคู่จนงานสำเร็จ สุดท้ายผู้เรียนแต่ละคนแยกมาทำเองจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง (Kagan. 1995: 10; อ้างอิงจาก พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2541: 41-45)

12. เทคนิคการอภิปรายเป็นทีม (Team discussion) เป็นเทคนิคที่ครูกำหนดหัวข้อหรือคำถาม แล้วให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันระดมความคิด และพูดอภิปรายพร้อมกัน (Kagan. 1995: 38; อ้างอิงจาก พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2541: 45)

13. เทคนิคแลกเปลี่ยนปัญหา (Trade-a-problem) เป็นเทคนิคที่ให้ผู้เรียนแต่ละคู่ตั้งคำถามเกี่ยวกับหัวข้อที่เรียนและเขียนคำตอบเก็บไว้ จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละคู่แลกเปลี่ยนคำถามกับเพื่อนคู่อื่น แต่ละคู่จะช่วยกันแก้ปัญหาจนเสร็จ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับวิธีการแก้ปัญหาของเพื่อนเจ้าของปัญหานั้น (Kagan. 1995: 59)

14. เทคนิคแบบเล่นเลียนแบบ (Match mine) เป็นเทคนิคที่ให้ผู้เรียนกลุ่มหนึ่งเรียงวัตถุที่กำหนดให้เหมือนกัน โดยผลัดกันบอกซึ่งแต่ละคนจะทำตามคำบอกเท่านั้นห้ามไม่ให้ดูกัน วิธีนี้ใช้ประโยชน์ในการฝึกทักษะด้านการสื่อสารให้แก่นักเรียนได้ (Kagan. 1996: 16)

3.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกระบวนการกลุ่ม

งานวิจัยในประเทศ

กัมปนาท บริบูรณ์ (2550) ศึกษาการสร้างหลักสูตรฝึกกอบรมการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิดตามแนวการคิดเป็นโดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกกอบรมการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิดตามแนวการคิดเป็นโดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง และเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรฝึกกอบรมการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิดตามแนวการคิดเป็นโดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ขั้นตอนในการวิจัยมี 4 ขั้นตอน 1) การศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง การคิดเป็นและข้อมูลของโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างหลักสูตรฝึกกอบรม 3) การทดสอบประสิทธิผลของหลักสูตร 4) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง กองทัพเรือ 1 ปี 2549 รุ่น 2 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการคิดเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในหลักสูตรฝึกกอบรม คู่มือฝึกกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ผลการวิจัย พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิดตามแนวคิดเป็นโดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง ประกอบด้วย เนื้อหาสาระในการฝึกอบรม ประกอบด้วย แผนกิจกรรมฝึกอบรม 6 ด้าน คือ 1.รู้จักตนเองและคุณค่าของตนเอง 2. การสื่อสาร 3. การจัดการกับปัญหา 4. การทำงานร่วมกัน 5. การสร้างเป้าหมายในชีวิต 6. คุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพดีและมีความเหมาะสมเพียงพอต่อการนำไปใช้ ส่วนการหาประสิทธิผลของหลักสูตร สรุปได้ว่าผลการเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง หลังกาทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบการคิดเป็นของนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และผลการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจากนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

โอเวน (Owen. 2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งจะใช้วิธีการเรียนแบบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสในการอภิปรายอย่างเต็มที่ และพยายามใช้ ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ครั้งนี้เป็นการแสดงความคิดเห็น 3 ด้าน คือ ความคิดเห็นส่วนบุคคลของสมาชิกในกลุ่มความคิดเห็นโดยรวมของกลุ่ม และความคิดเห็นที่ต้องมีการพัฒนาของกลุ่มสำหรับข้อมูลที่ศึกษาทั้ง 3 ด้านนั้น ได้เก็บรวบรวมไว้เป็นทฤษฎีและข้อปฏิบัติ สำหรับงานวิจัย เช่น ข้อสรุปเกี่ยวกับทฤษฎีที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน รวมถึงกระบวนการที่ใช้ในการจัดการกับปัญหา

3.3 แนวคิดการฝึกอบรมของวิลสัน (Wilson)

รูปแบบการฝึกอบรม High-Impact Training Model นี้ มุ่งเน้นที่ความสำคัญของประสิทธิผลและเป้าหมายของการฝึกอบรม (Wilson. 1995: 24-26) โดยแบ่งออก เป็น 6 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การกำหนดเป้าหมายและความจำเป็นในการฝึกอบรม (Identify targeted training needs) เป็นขั้นตอนของการระบุว่าการฝึกอบรมที่จัดขึ้นนั้นจะมีบทบาทอย่างไรที่จะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานของพนักงานที่คาดว่าจะเป็กลุ่มเป้าหมายให้มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น

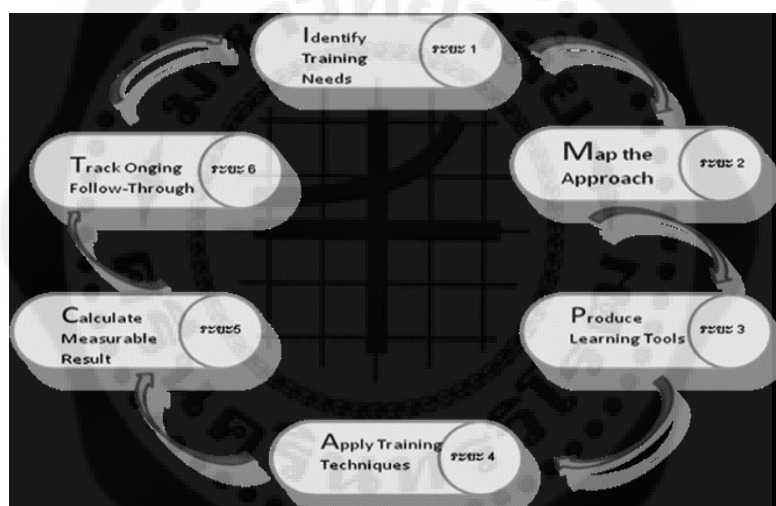
ระยะที่ 2 การทำแผนการฝึกอบรม (Map the approach) เป็นขั้นตอนการเลือกวิธีการที่มีความเหมาะสมกับการฝึกอบรม ที่จะเป็สิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะเป็ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปรับปรุงการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

ระยะที่ 3 การผลิตเครื่องมือที่ใช้เป็นเทคนิคในการเรียนรู้ (Produce learning techniques) เป็นขั้นตอนของการพิจารณาว่าองค์ประกอบที่เครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้อะไรบ้างที่จำเป็น ต้องใช้ควบคู่ไปกับการดำเนินการฝึกอบรม

ระยะที่ 4 การประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ ในการฝึกอบรม (Apply training techniques) เป็นขั้นตอนของการดำเนินการการออกแบบเทคนิคต่างๆ ที่ทำให้มั่นใจว่าการฝึกอบรมนั้นมีความ เหมาะสมและเกิดประสิทธิผล

ระยะที่ 5 การคำนวณผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Calculate measurable results) เป็น ขั้นตอนของการประเมินความสำเร็จของการดำเนินการฝึกอบรมที่แท้จริง โดยการวัดผลกับ วัตถุประสงค์ที่ดำเนินการในการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม

ระยะที่ 6 การติดตามผล (Track ongoing following-through) เป็นขั้นตอนของการ ติดตามว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ในการทำงาน ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 High-IMPACT Training Model (Wilson. 1995: 24)

ที่มา: Wilson. (1995). *Applying Successful Training Techniques*. London: Kogan Page. p.24.

จากแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ High-Impact Training Model การฝึกอบรมเพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การมุ่งพัฒนาและทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้น ที่ความสำคัญของประสิทธิผล และเป้าหมายของการฝึกอบรม และทำให้กระบวนการและขั้นตอน การจัดฝึกอบรมมีหลักการ และแนวทางที่ชัดเจนมากขึ้น

3.3.1 วิธีการประเมินผลการฝึกอบรม

สกล วรเจริญศรี (2558: 327) กล่าวว่า การพิจารณาเครื่องมือนั้นต้องพิจารณาถึงความสอดคล้องกับประเภท วิธีการในการฝึกอบรม โดยเครื่องมือที่สำคัญ และนิยมใช้ในการฝึกอบรมมีดังต่อไปนี้ (Prior. 1997: 234 - 242)

1. การใช้แบบทดสอบ (Test) เป็นวิธีการประเมินผลการดำเนินการฝึกอบรมเพื่อวัดระดับความรู้ ความเข้าใจ หรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยทั่วไปการวัดระดับความรู้ในเชิงของการศึกษา คือ การวัดพุทธิพิสัย (Cognitive domain) สามารถแบ่งระดับออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ การวัดด้านความจำ การวัดด้านความเข้าใจ การวัดด้านการนำไปใช้ การวัดด้านการวิเคราะห์ การวัดด้านการสังเคราะห์ และการวัดด้านการประเมินโดยมีประเภทของเครื่องมือในการวัด แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ (ชูชัย สมิทธิไกร. 2548: 213-214) ได้แก่ ประเภทที่ 1 แบบอัตนัย / แบบทดสอบปลายเปิด (Essay / open-ended test) และประเภทที่ 2 แบบปรนัย โดยทั่วไปแล้วแบบทดสอบแบบปรนัยนั้นจะมีข้อดีตรงที่มีความเป็นโครงสร้าง (Structure) มากกว่าแบบอัตนัยโดยสามารถแบ่งออกเป็นชนิดต่างๆ ประกอบด้วย ชนิดถูกผิดหรือบังคับตอบ (Force choice or true false test) ชนิดเติมคำในช่องว่าง หรือเขียนคำตอบสั้นๆ (Write-in or short-answer test) ชนิดจับคู่ (Matching test) และชนิดตัวเลือก (Multiple choice test) เป็นต้น

2. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือการประเมินผลการฝึกอบรมที่ใช้วัดระดับความคิดเห็น ความรู้สึก ทศนคติ และอารมณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินผลการฝึกอบรมมีหลายลักษณะ ได้แก่ แบบกำหนดคำตอบ (Check list) แบบปลายเปิด (Open end) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) สำหรับแบบมาตราส่วนประเมินค่าอาจแบ่งออกเป็นหลายชนิด แต่สำหรับชนิดที่ได้รับความนิยมในการประเมินผลการดำเนินการฝึกอบรม ได้แก่ แบบ Likert scale และแบบ Osgood scale เป็นต้น

3. การใช้การสังเกต (Observation) เป็นเครื่องมือการประเมินผลการดำเนินการฝึกอบรมอีกอย่างหนึ่งที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และในบางครั้งใช้เพื่อช่วยในการเสริม และตรวจสอบข้อมูลที่ได้ ซึ่งอาจจะเป็นการสังเกตโดยตั้งใจ หรือการสังเกตโดยบังเอิญ (Incidental Observation) เช่น การที่มีทีมการดำเนินการฝึกอบรม หรือตัววิทยากร เข้าห้องน้ำหรือแอบได้ยินข้อมูลย้อนกลับในการเป็นวิทยากรจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยบังเอิญ เป็นต้น หรืออาจใช้วิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยให้เพื่อนร่วมงานเป็นผู้สังเกต และให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่กำหนดอย่างมีจุดมุ่งหมาย

4. การใช้การสัมภาษณ์ (Interview) แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของการประเมินผลการดำเนินการฝึกอบรม เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ผู้เก็บข้อมูลมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับผู้ตอบ ส่วนใหญ่นิยมใช้เพื่อถามความคิดเห็น ความรู้สึก โดยการสัมภาษณ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิดได้แก่ แบบมีโครงสร้าง (Structure form) และแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured form) จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น

จากการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการสำหรับการประเมินผลการฝึกอบรมสามารถทำได้โดยใช้แบบทดสอบ การใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ ซึ่งแต่ละวิธีก็มีหลักการและวัตถุประสงค์ของการใช้ที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้อาจมีวิธีการอื่นๆ อีกที่ใช้ในการประเมินผลการฝึกอบรม ได้แก่ การบันทึกการปฏิบัติงาน (Records of performance) การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด (Action plan follow - up) การประเมินตนเอง (Self - assessment) เป็นต้น ดังนั้นผู้ประเมินผลการดำเนินการฝึกอบรมควรพิจารณาความเหมาะสมของวิธีการกับสิ่งที่ต้องการจะประเมินว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเป็นดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

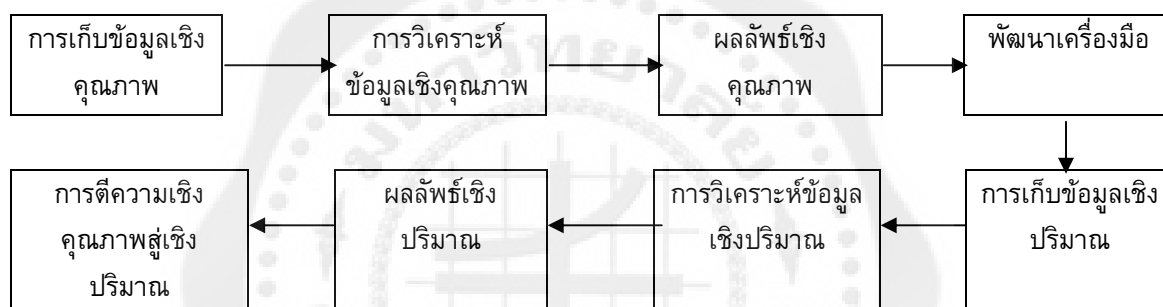
2. พัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

3. ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและเชิงลึกมากขึ้นแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์หาองค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เริ่มต้นจากการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นเรื่ององค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรมที่นักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมควรมีลักษณะที่โดดเด่นในด้านใดบ้าง จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview) จำนวน 5 ท่าน และทำการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ เจ้าของธุรกิจและผู้บริหารระดับสูง จำนวน 2 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านการโรงแรมเป็นเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารโรงแรมมืออาชีพ ผู้บริหารระดับสูงที่มีประสบการณ์ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรมสำหรับนักศึกษาฝึกงานวิชาชีพการโรงแรมและพนักงานของโรงแรมมากกว่า 10 ปีขึ้นไป กลุ่มครู อาจารย์ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา พุทธศาสนาด้านคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม มีความเชี่ยวชาญทางด้านการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรมมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และผู้เชี่ยวชาญสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม หัวหน้าแผนกที่นิเทศงานนักศึกษาและเจ้าของกิจการ โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงและโดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ

การศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมจำนวน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์ จากนั้นจึงวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบยืนยันนิยามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งในระยะที่ 1 นี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัย Exploratory Design: Instrument Development Model ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้วิจัยใช้ในการสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณด้วยข้อค้นพบเชิงคุณภาพเพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพช่วยในการพัฒนาเครื่องมือหรือทดสอบทฤษฎีผลลัพธ์ (อัสตรา ประเสริฐสิน. 2557: 113; อ้างอิงจาก Creswell; & Plano Clark. 2007) ดังภาพประกอบ 8

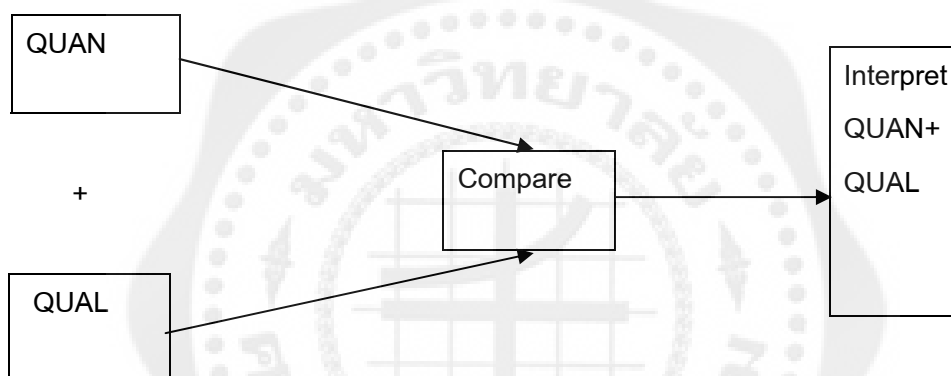

ภาพประกอบ 8 การวิจัยแบบผสมผสานวิธี Exploratory Design: Instrument Development Model

ที่มา: อัสตราประเสริฐสิน. (2557). *การวิจัยเชิงประเมินแบบผสมผสานวิธี*. รวมบทความวิธีวิทยาและทฤษฎีเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมในองค์กร. หน้า. 113.

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถพัฒนานิยามศัพท์ตามระยะที่ 1 และนำไปทดลองใช้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ที่ได้จากการศึกษาเอกสารบทความ ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้ได้รายละเอียด และข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมและนำรูปแบบที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คนเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงของการนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติไปใช้

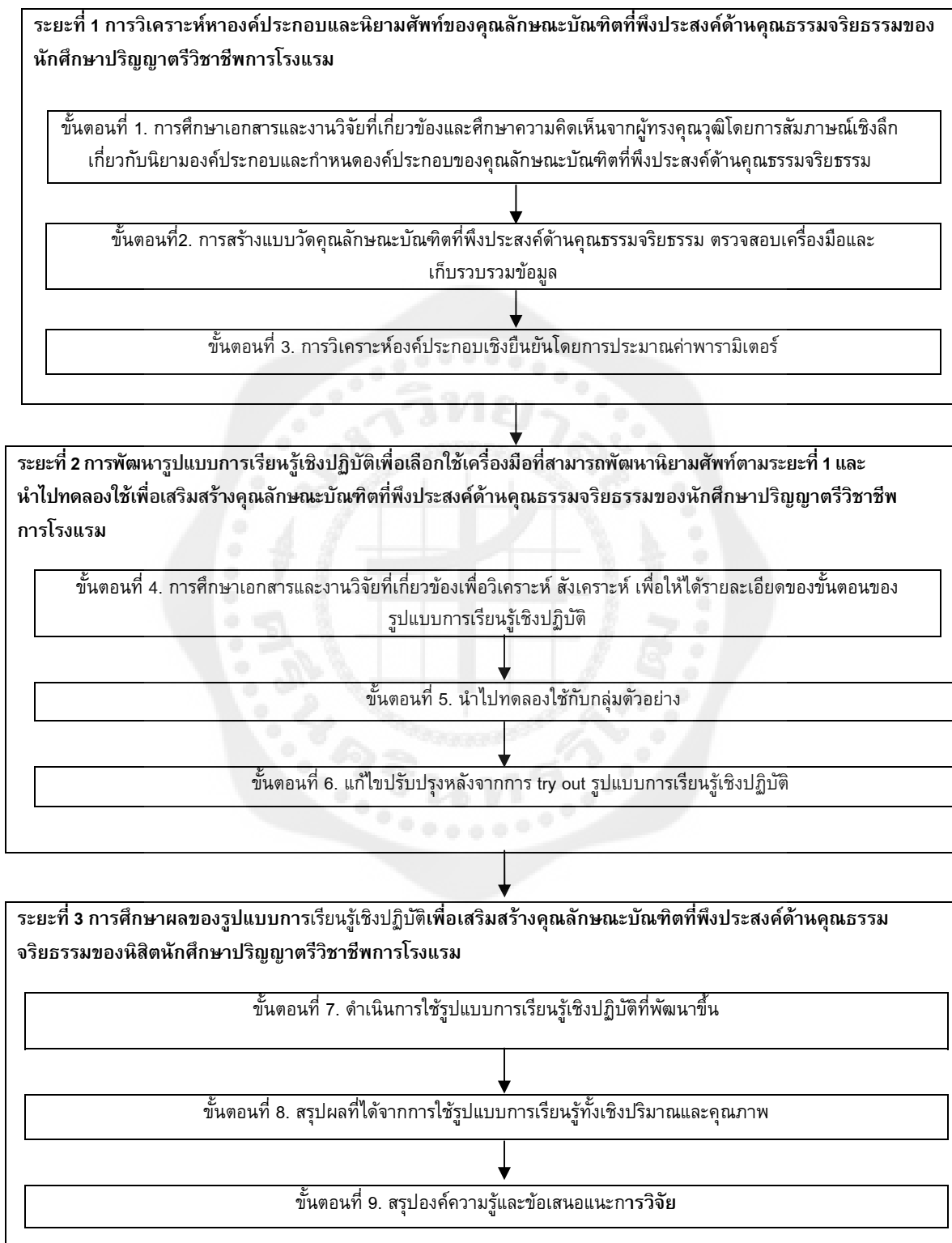
ระยะที่ 3 การศึกษาผลของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีแบบแผนแบบสามเส้า (Triangulation Design) เป็นรูปแบบ วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้การศึกษาเชิงปริมาณหาคำตอบไปพร้อมกับการศึกษาเชิงคุณภาพ และให้ความสำคัญของวิธีการวิจัยทั้งสองอย่างเท่าเทียมกัน ใช้ช่วงระยะเวลาดำเนินการวิจัยในระยะเดียวกันคำถามการวิจัย จะมีลักษณะเอื้อให้ใช้เทคนิควิธีการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นเดียวกัน โดยวิธีการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่มดำเนินการไปพร้อมกัน หลังจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาเปรียบเทียบ ความเหมือนและความแตกต่างแล้วสรุปตีความ (นิทรา กิจธีระวุฒิวงษ์ 2555: 136-137; อ้างอิงจาก Creswell; & Plano Clark. 2007) (ดังรายละเอียดในขั้นตอนการดำเนินการวิจัย) ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 แสดงรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Triangulation design)

ที่มา: นิทรา กิจธีระวุฒิวงษ์. (2555). การวิจัยผสมผสานทางสาขารณสุข. วารสารสาขารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา. หน้า 137.

กระบวนการวิจัยทั้ง 3 ระยะดังกล่าวผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวทางการดำเนินงานวิจัย
ดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 สรุปกรอบแนวทางการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์หาค่าประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ขั้นตอนที่ 1

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเพื่อกำหนดนิยามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารวิชาการและบทความวิจัยในวารสารวิชาการทั้งในและต่างประเทศ (พิภพ วังเงิน. 2545: 19; อรพินท์ สันติชัยอนันต์. 2549: 10-11; สมพร น่วมสกุล; และคณะ. 2553: 32-34; จิตวิวัฒน์ สุขป้อม. 2555: 12-13; Pervin. 1994: 108; Sigelman; & Rider. 2003: 346; Borba. 2001: 4-9; Lennick; & Kiel. 2005 & 2011: 77-113; Josephson Institute. 2013: 200) ร่วมกับที่ผู้วิจัยจะศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เป็นผู้มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานหรือมีความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยาคุณธรรมจริยธรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพการโรงแรม 10 ปีขึ้นไปหรือมีความเชี่ยวชาญทางด้านการเรียนการสอนคุณธรรมจริยธรรมหรือมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 คน ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญการสอน นักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมหัวหน้าแผนกที่นิเทศงาน นักศึกษาและเจ้าของกิจการ ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงและด้วยการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อตรวจสอบนิยามองค์ประกอบและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้องค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์ประกอบ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การควบคุมอารมณ์

2) นำข้อสรุปที่ได้ในข้อ 1 มาสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2

ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ประชากร

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการมหาวิทยาลัยสวนดุสิตเขตกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 3,416 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2559: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากหลักของ เบนท์เยอร์; และเชา (อัสตรา ประเสริฐสิน. 2555: 46; อ้างอิงจาก Bentier; & Chou. 1987) ที่ระบุว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้องมีกลุ่ม ตัวอย่าง 5-20 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ในงานวิจัยนี้มี 4 พารามิเตอร์และจากหลักของกาเย่; และแฮนคอค (อัสตรา ประเสริฐสิน. 2555: 46; Gagne; & Hancock. 2006) ที่ได้ระบุว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันควรมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 400 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจำนวน 512 คน ซึ่งผู้วิจัยจะมีการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในจำนวนที่มากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเนื่องจากต้องการได้รับจำนวนอัตราการตอบกลับของข้อมูลและได้รับข้อมูลตรงตามจำนวนที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ได้โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Sample sampling)

ตาราง 10 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ

มหาวิทยาลัย	คณะและสาขา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขา การจัดการธุรกิจโรงแรมและที่พัก	684	150
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	คณะวิทยาการจัดการสาขาการโรงแรม	776	45
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	คณะวิทยาการจัดการสาขาการโรงแรม	463	50
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	คณะวิทยาการจัดการสาขาการโรงแรม	360	50
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	คณะวิทยาการจัดการ สาขาการโรงแรม	288	27
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	การท่องเที่ยวและการโรงแรม สาขาการโรงแรม ธุรกิจการโรงแรม	845	190
รวมทั้งสิ้น		3,416	512

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมและแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างประกอบด้วย 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษานิยามองค์ประกอบตัวบ่งชี้และแนวทางพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมแล้วนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาวิเคราะห์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2. นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับนิยามองค์ประกอบตัวบ่งชี้และแนวทางพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาข้อคำถามและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์เมื่อได้ข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิโดยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิส่งหน้าเพื่อนัดวันและเวลาที่จะทำการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตัวเองทุกคน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยนำแบบวัดที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมกับรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยวัตถุประสงค์การวิจัยกรอบแนวคิดการวิจัยและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจากนั้นผู้วิจัยจะนำนิยามของแต่ละองค์ประกอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนโดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ว่าเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปด้านการวิจัยจิตวิทยาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ในสาขาวิชาชีพการโรงแรมจำนวน 5 คน มีความรู้ประสบการณ์ทางด้านการวิจัยทางจิตวิทยาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

วิชาชีพการโรงแรม ในสาขาวิชาชีพการโรงแรม การวัดและประเมินผลการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบและนิยามโดยคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (The Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก หน้า 248 - 251) ซึ่งถือว่าเป็นข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้รวมถึงปรับภาษาของข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญภายหลังการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเป็นปรนัยและผู้วิจัยจะทำการปรับข้อคำถาม

2. ความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความเที่ยงโดยการนำผลจากการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาปริญญาตรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัดด้านความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และแสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Corrected Item-Total Correlation หรือ CITC) ของแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยการนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งภาพรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation) ด้วยแบบสอบถามโดยภาพรวมมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง -0.134 – 0.660 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการขอหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยจากมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยจะทำการติดต่อประสานในแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อนำแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่พัฒนาขึ้นไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสาร ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของนักศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ลักษณะการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบจะต้องอ่านข้อความในสถานการณ์แล้วพิจารณาตนเองว่าถ้าประสบเหตุการณ์เช่นนั้นจริง ๆ แล้ว จะเกิดความรู้สึกหรือเลือกปฏิบัติตามคำตอบในตัวเลือกใด ลักษณะการตรวจให้คะแนน ตัวเลือกที่กำหนดไว้ในข้อคำถามหนึ่ง ๆ ต้องสามารถนำมาแปลความหมาย

ในรูปของค่าน้ำหนักหรือคะแนนได้ ดังนั้นตัวเลือกในคำถามข้อหนึ่งๆ จึงต้องเป็นลักษณะการกระทำที่แสดงถึงคุณลักษณะที่จะวัดมากน้อยต่าง ๆ กัน (เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 161-162) เช่น ตัวเลือกที่แสดงถึง

พฤติกรรมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมสูง 2 คะแนน

พฤติกรรมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมปานกลาง 1 คะแนน

พฤติกรรมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำ 0 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในองค์ประกอบที่ 1 มีจำนวน 10 ข้อคำถาม คะแนนเต็ม 20 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย

การแปลความหมาย

13.34-20.00

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมสูง

6.67-13.33

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมปานกลาง

0.00-6.66

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในองค์ประกอบที่ 2-4 มีจำนวน 8 ข้อคำถาม คะแนนเต็ม 16 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย

การแปลความหมาย

10.68-16.00

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมสูง

5.34-10.67

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมปานกลาง

0.00-5.33

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมใน 4 องค์ประกอบ มีจำนวน 34 ข้อ คะแนนเต็ม 68 คะแนน

คะแนนเฉลี่ย

การแปลความหมาย

45.34-68.00

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมสูง

22.67-45.33

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมปานกลาง

0.00-22.66

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปร ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ใช้ในการวิจัย เพื่อวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรว่ามีการวัด

คุณลักษณะที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นไปตามองค์ประกอบที่ผู้วิจัยระบุไว้หรือไม่ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม LISREL

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม และแนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ การสังเคราะห์แนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม และทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของการกระทำของสกินเนอร์ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กระบวนการกลุ่ม แนวคิดการฝึกอบรมแบบ High-Impact Training Model มุ่งเน้นที่ความสำคัญของ ประสิทธิภาพ และเป้าหมายของการฝึกอบรมของ วิลสัน (Wilson, 1995: 24-26) นำมาประยุกต์เป็น รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ที่มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ของพฤติกรรมที่ได้ ประยุกต์ใช้เป็นสถานการณ์ใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นด้วยตนเอง กับการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานโดยการนำปัญหามาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะ ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตลอดจนผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้ด้วยตนเองโดยนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process) นำมาบูรณาการ เพื่อประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาขั้นตอนการสอนในรูปแบบชุดกิจกรรมฝึกอบรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรมการฝึกอบรม แนวคิดหลัก วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนิน กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผลของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 2 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสนับสนุนการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยมีขั้นตอน รูปแบบดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม
ขั้นตอนที่ 2	ขั้นสังเกตอย่างไตร่ตรอง
ขั้นตอนที่ 3	ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง

ขั้นตอนที่ 4	ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ
ขั้นตอนที่ 5	ขั้นนำไปประยุกต์ใช้
ขั้นตอนที่ 6	ขั้นติดตามผล

2. จัดทำร่างรูปแบบเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้าน

คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วยหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ และการประเมินผล

3. นำรูปแบบเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ขั้นตอน การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล สื่อและอุปกรณ์ เพื่อรับฟังคำวิจารณ์และข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา

4. นำรูปแบบเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ปรับปรุงแก้ไขไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและสำหรับนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมจำนวน 5 ท่าน และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำรูปแบบเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทอีกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติโดยการฝึกอบรมว่ามีความเหมาะสมในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมปริญญาตรีหรือไม่โดยประเมินในประเด็นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ 6 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 2) ขั้นสังเกตอย่างไตร่ตรอง 3) ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 4) ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ขั้นนำไปประยุกต์ใช้ 6) ขั้นการติดตามผล สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงพร้อมสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยนำคำตอบที่ได้รับจากแบบประเมินความเหมาะสมซึ่งเป็นแบบวัดที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อความและตรวจความเที่ยงตรงเพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence :

IOC) ของแบบประเมิน แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 50-100) โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินตรงตามประเด็นการถามข้อนั้น (เหมาะสม)
 - 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าแบบประเมินตรงตามประเด็นการถามข้อนั้นหรือไม่ (ปรับปรุง)
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบประเมินไม่ตรงตามประเด็นการถามข้อนั้น (ไม่เหมาะสม)
- จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดและ

นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องมาก
- 3 หมายถึง เป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องน้อย
- 1 หมายถึง เป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องน้อยที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมรายข้อใดที่อยู่ในระดับปานกลางถึงน้อยที่สุดผู้วิจัยจะ

นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและวิเคราะห์เนื้อหาตามความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม พร้อมทั้งดำเนินการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานแบบ (Triangulation design) โดยมีการวัดก่อน ระหว่าง และหลังทดลอง ด้วยวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 11 แบบแผนการทดลองแบบ Pretest-Posttest Control Group Design

กลุ่ม	สอบก่อน ทดลอง	ทดลองรูปแบบ	สอบหลัง ทดลอง	สอบในระยะติดตามผล
E	O ₁	X	O ₂	O ₃

ความหมายแทนสัญลักษณ์ มีดังนี้

E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
O ₁	หมายถึง	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
X	หมายถึง	การจัดกระทำ (Treatment) โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้
O ₂	หมายถึง	การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)
O ₃	หมายถึง	การทดสอบในระยะติดตามผล (Follow up)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ วิชาเอกการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย จาก 60 คน เหลือ 40 คน และมา 20 คน โดยดูจากคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 20 คน แต่ขณะทดลองเหลือจำนวน 18 คนที่สมัครใจและเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ระยะ คือ ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง มีรายละเอียด ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มทดลอง (วัดก่อนให้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ) รวมทั้งมีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มทดลอง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

2. ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้กับกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน แต่ขณะทดลองเหลือจำนวน 18 คนที่สมัครใจและเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรม ซึ่งระหว่างการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มทดลอง มีการอัดวีดีโอ ถ่ายภาพโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมกับกลุ่มทดลองโดยใช้แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมหลังดำเนินการทดลองเช่นเดียวกับก่อนการทดลอง หลังการทดลองผู้วิจัยจะมีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มทดลองอีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้เชิง

ปฏิบัติที่กลุ่มทดลองใช้ เพื่อนำข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการเรียนรู้และหาข้อสรุป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาเชิงคุณภาพ ในการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ด้านเนื้อหาจากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมแบบมีส่วนร่วม การอัดวิดีโอ และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการด้วยคำถามปลายเปิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ นักศึกษาที่ได้รับรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองและอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งระยะก่อนทดลอง ระยะทดลอง และระยะสิ้นสุดการทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของพฤติกรรมบ่งชี้ที่กลุ่มทดลองใช้ในแสดงออกทางพฤติกรรม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ สรุปและตีความจากข้อมูลเพื่ออธิบายและสนับสนุนผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ปริญญาตรีวิชาชีพ การโรงแรมด้วยปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้น

2. การศึกษาเชิงปริมาณ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณและวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนจากแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มทดลอง

2.2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมกลุ่มทดลองก่อนทดลอง หลังทดลอง และการติดตามผล 1 เดือนภายหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA Repeated Measurement)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วยผลการศึกษาเชิงปริมาณและผลการศึกษาเชิงคุณภาพ
2. ผลการพัฒนาการเรียนรู้อย่างปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
3. ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

1. ผลการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผลการศึกษาการวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ประกอบด้วยผลการศึกษาเชิงปริมาณ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
MIN	แทน	ค่าต่ำสุด
MAX	แทน	ค่าสูงสุด
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SK	แทน	ค่าความเบ้
KU	แทน	ค่าความโด่ง
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)
CFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation)
SRMR	แทน	ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standard Root Mean Square Residual)
b	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Score)
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test)
FS	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยการวิเคราะห์ความถดถอย (Factor Score Regression)
SC	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Completely Standardize Solution)
CR	แทน	ค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability)

ตัวอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรชีวิต ดังนี้

HON1	แทน	การรักษาความสัตย์
HON2	แทน	การพูดความจริง
HON3	แทน	การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน
HON4	แทน	การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่
HON5	แทน	การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด
RES1	แทน	ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ
RES2	แทน	ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย
RES3	แทน	การรักษาเวลา
RES4	แทน	การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่
DIS1	แทน	การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร

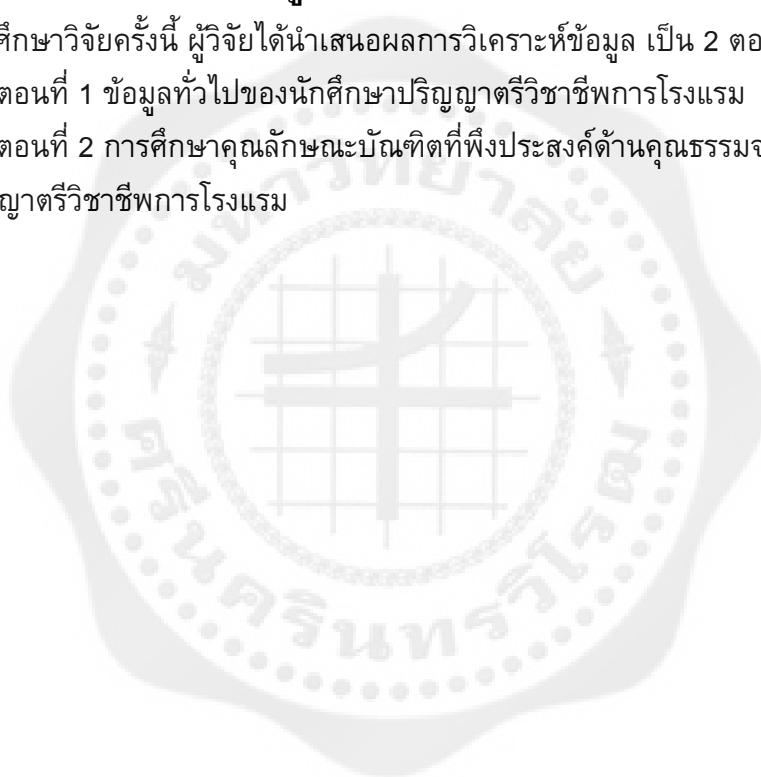
DIS2	แทน	การควบคุมตนเอง
DIS3	แทน	การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น
DIS4	แทน	การรู้จักรักษาสีทริชของตนและผู้อื่น
CON1	แทน	ความสามารถในการอดทนอดกลั้น
CON2	แทน	การรู้จักระงับอารมณ์
CON3	แทน	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
CON4	แทน	การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ
นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมด้วยการหาจำนวนและร้อยละ ดังตาราง 12

ตาราง 12 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	135	26.400
หญิง	377	73.600
รวม	512	100.000
2. อายุ		
18 ปี	19	3.711
19 ปี	102	19.922
20 ปี	113	22.070
21 ปี	177	34.570
22 ปี	80	15.625
23 ปี	12	2.344
24 ปี	1	0.195
ไม่ระบุ	8	1.563
รวม	512	100.000
3. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	173	33.789
ชั้นปีที่ 2	137	26.758
ชั้นปีที่ 3	150	29.297
ชั้นปีที่ 4	52	10.156
รวม	512	100.000

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. คณะ		
วิทยาการจัดการ	160	31.250
ศิลปศาสตร์	58	11.328
มนุษยศาสตร์	292	57.031
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	2	0.391
รวม	512	100.000
5. มหาวิทยาลัย		
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	150	29.297
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	27	5.273
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	45	8.789
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	50	9.766
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	50	9.766
โรงเรียนการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	190	37.109
รวม	512	100.000

จากตาราง 12 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.600 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.400 นักศึกษาส่วนใหญ่อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.570 รองลงมาคือ อายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.070 อายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.922 อายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.625 อายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.711 อายุ 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.344 ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 1.563 และอายุ 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.195 ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.789 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 29.297 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.758 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 10.156 โดยส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ที่คณะมนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 57.031 รองลงมาคือ คณะวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 31.250 คณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 11.328 และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 0.391 และนักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่โรงเรียนการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คิดเป็นร้อยละ 37.109 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คิดเป็นร้อยละ 29.297 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีและมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คิดเป็นร้อยละเท่ากันเท่ากับ 9.766 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร คิดเป็นร้อยละ 8.789 และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คิดเป็นร้อยละ 5.273 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	MIN	MAX	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
ความซื่อสัตย์	0.000	2.000	1.639	0.310	-1.391	2.911
การรักษาความลับสัญญา	0.000	2.000	1.570	0.404	-1.400	3.104
การพูดความจริง	0.000	2.000	1.430	0.498	-0.691	0.056
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	0.000	2.000	1.756	0.439	-2.085	4.378
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	0.000	2.000	1.684	0.483	-1.470	1.432
การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	0.000	2.000	1.758	0.461	-2.088	3.927
ความรับผิดชอบ	0.130	2.000	1.718	0.365	-1.538	1.669
ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้สำเร็จ	0.000	2.000	1.830	0.360	-2.421	6.095
ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตาม ความมุ่งหมาย	0.000	2.000	1.785	0.423	-2.167	4.372
การรักษาเวลา	0.000	2.000	1.717	0.492	-1.839	2.647
การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่	0.000	2.000	1.527	0.618	-1.163	0.223

ตาราง 13 (ต่อ)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	MIN	MAX	$\bar{X}$	S.D.	SK	KU
ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
ความมีวินัย	0.250	2.000	1.552	0.327	-0.528	0.058
การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร	0.000	2.000	1.305	0.559	-0.456	0.394
การควบคุมตนเอง	0.000	2.000	1.522	0.580	-0.960	0.058
การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น	0.000	2.000	1.749	0.427	-1.873	3.309
การรู้จักรักษาสีทริชของตนและผู้อื่น	0.000	2.000	1.624	0.442	-1.250	1.404
การควบคุมอารมณ์	0.000	2.000	1.702	0.420	-1.572	1.576
ความสามารถในการอดทนอดกลั้น	0.000	2.000	1.752	0.495	-2.000	3.039
การรู้จักระงับอารมณ์	0.000	2.000	1.666	0.538	-1.564	1.470
การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	0.000	2.000	1.730	0.527	-1.998	2.990
การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น	0.000	2.000	1.664	0.514	-1.646	2.168
รวม	0.000	2.000	1.652	0.355	-1.257	1.553

จากตาราง 13 พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.652 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.355 มีความเบ้ซ้ายและมีความโด่งมาก แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลมีการกระจายข้อมูลใกล้เคียงปกติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.718 รองลงมาคือ การควบคุมอารมณ์ และความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.702 และ 1.639 ส่วนความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.552 ตามลำดับ และสามารถพิจารณาตามตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.430-1.758 ตัวบ่งชี้การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.758 รองลงมาคือ การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ การรักษาคำมั่นสัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.756 1.684 และ 1.570 ส่วนการพูดความจริง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.570 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 2 ความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.527-1.830 ตัวบ่งชี้ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.830 รองลงมาคือ ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และการรักษาเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.785 และ 1.717 ส่วนการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.527 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 3 ความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.305-1.749 ตัวบ่งชี้การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.749 รองลงมาคือ การรู้จักรักษาสีทริชของตนและผู้อื่น และการควบคุมตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.624 และ 1.522 ส่วนการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.305 ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 4 การควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.664-1.752 ตัวบ่งชี้ความสามารถในการอดทน อดกลั้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.752 รองลงมาคือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการรู้จักระงับอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.730 และ 1.666 ส่วนการเข้าใจความต้องการของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 1.664 ตามลำดับ

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ดังตาราง 14

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

ตัวบ่งชี้	HON1	HON2	HON3	HON4	HON5
HON1	1.000				
HON2	.349**	1.000			
HON3	.203**	.247**	1.000		
HON4	.351**	.250**	.379**	1.000	
HON5	.261**	.337**	.447**	.395**	1.000

**p<.01

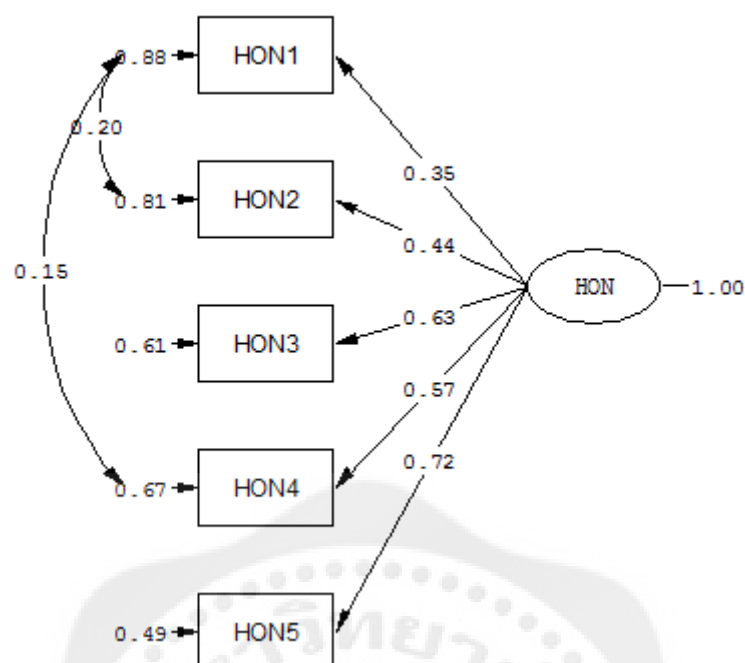
จากตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .203-.447 ทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน (HON3) กับการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด (HON5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .447 ส่วนการรักษาความสัตย์ (HON1) กับการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน (HON3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .203

ตาราง 15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

ความซื่อสัตย์	น้ำหนักองค์ประกอบ					C.R.
	b	SE	t	FS	SC	
การรักษาความสัตย์	0.350	0.054	6.502	0.041	0.350	0.122
การพูดความจริง	0.440	0.051	8.714	0.149	0.440	0.194
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	0.630	0.050	12.506	0.298	0.630	0.391
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	0.570	0.050	11.458	0.238	0.570	0.327
การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	0.720	0.051	14.104	0.428	0.720	0.513

$$\chi^2=2.640 \text{ df}=3 \text{ p}=.450 \text{ GFI}=0.998 \text{ AGFI}=0.990 \text{ CFI}=1.000 \text{ RMSEA}=0.000 \text{ SRMR}=0.012$$

จากตาราง 15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=2.640$ df=3 p=.450 GFI=0.998 AGFI=0.990 CFI=1.000 RMSEA=0.000 SRMR=0.012) โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.350-0.720 การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.720 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 51.300) รองลงมาคือ การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.630 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 39.100) ส่วนการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่และการพูดความจริง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.570 และ 0.440 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 32.700 และ 19.400) ส่วนการรักษาความสัตย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.350 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 12.200) ดังภาพประกอบ 11

$\chi^2=2.640$ df=3 p=.450 GFI=0.998 AGFI=0.990 CFI=1.000 RMSEA=0.000 SRMR=0.012

ภาพประกอบ 11 โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
ด้านความซื่อสัตย์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้าน
ความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ
องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ
นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ดังตาราง 16

ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

ตัวแปร	RES1	RES2	RES3	RES4
RES1	1.000			
RES2	.376**	1.000		
RES3	.471**	.435**	1.000	
RES4	.486**	.472**	.538**	1.000

**p<.01

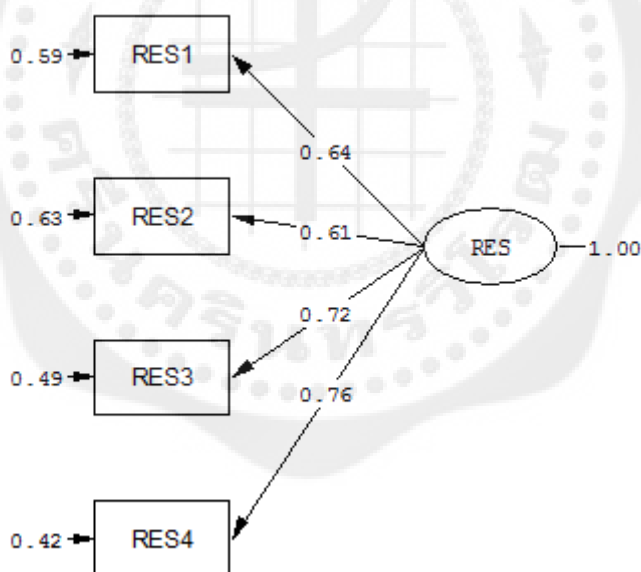
จากตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .376-.538 ทุกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการรักษาเวลา (RES3) กับ การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ (RES4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .538 ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ (RES1) กับความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (RES2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .376

ตาราง 17 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
(n=512)

ความรับผิดชอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ					C.R.
	b	SE	t	FS	SC	
ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ	0.640	0.045	14.313	0.232	0.640	0.412
ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย	0.610	0.045	13.444	0.206	0.610	0.371
การรักษาเวลา	0.720	0.044	16.269	0.314	0.720	0.514
การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่	0.760	0.044	17.357	0.380	0.760	0.576

$\chi^2=0.800$ df=2 p=.670 GFI=0.999 AGFI=0.996 CFI=1.000 RMSEA=0.000 SRMR=0.006

จากตาราง 17 การวิเคราะห์หึ่งค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=0.800$ df=2 p=.670 GFI=0.999 AGFI=0.996 CFI=1.000 RMSEA=0.000 SRMR=0.006) โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.610-0.760 โดยการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.760 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 57.600) รองลงมาคือ การรักษาเวลา และความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.720 และ 0.640 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 51.400 และ 41.200) ส่วนความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งมั่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.610 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.100) ตามลำดับ ดังภาพประกอบ 12

$\chi^2=0.800$ df=2 p=.670 GFI=0.999 AGFI=0.996 CFI=1.000 RMSEA=0.000 SRMR=0.006

ภาพประกอบ 12 โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ดังตาราง 18

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

ตัวบ่งชี้	DIS1	DIS2	DIS3	DIS4
DIS1	1.000			
DIS2	.171**	1.000		
DIS3	.066**	.339**	1.000	
DIS4	.197**	.333**	.322**	1.000

**p<.01

จากตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .066-.339 ทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการควบคุมตนเอง (DIS2) กับการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น (DIS3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .339 ส่วนการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร (DIS1) กับการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น (DIS3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .066

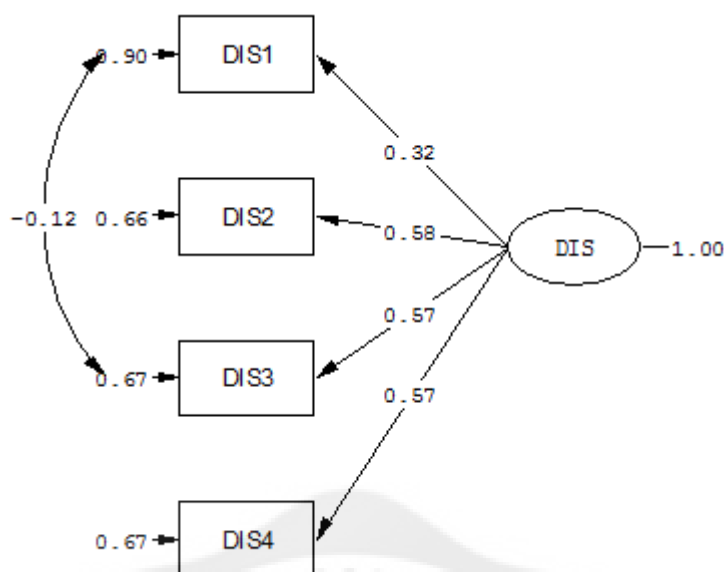
ตาราง 19 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

ความมีวินัย	น้ำหนักองค์ประกอบ					C.R.
	b	SE	t	FS	SC	
การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร	0.320	0.062	5.157	0.177	0.320	0.102
การควบคุมตนเอง	0.580	0.057	10.174	0.325	0.580	0.336
การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น	0.570	0.060	9.552	0.348	0.570	0.328
การรู้จักรักษาสีทึขของตึนและผู้อื่น	0.570	0.060	9.552	0.348	0.570	0.328

$$\chi^2=0.390 \text{ df}=1 \text{ p}=.532 \text{ GFI}=1.000 \text{ AGFI}=0.996 \text{ CFI}=1.000 \text{ RMSEA}=0.000 \text{ SRMR}=0.006$$

จากตาราง 19 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=0.39 \text{ df}=1 \text{ p}=.532 \text{ GFI}=1.000 \text{ AGFI}=0.996 \text{ CFI}=1.000 \text{ RMSEA}=0.000 \text{ SRMR}=0.006$) โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.320-0.580 การควบคุมตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.580 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 33.600) รองลงมาคือ การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นและการรู้จักรักษาสีทึขของตึนและผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.570 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 32.800) ส่วนการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.320 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 10.200) ตามลำดับ

ดึงภาพประกอบ 13

$\chi^2=0.390$ $df=1$ $p=.532$ $GFI=1.000$ $AGFI=0.996$ $CFI=1.000$ $RMSEA=0.000$ $SRMR=0.006$

ภาพประกอบ 13 โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ดังตาราง 20

ตาราง 20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
ด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

ตัวบ่งชี้	CON1	CON2	CON3	CON4
CON1	1.000			
CON2	.542**	1.000		
CON3	.644**	.585**	1.000	
CON4	.453**	.434**	.553**	1.000

**p<.01

จากตาราง 20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .434-.644 ทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการอดทนอดกลั้น (CON1) กับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (CON3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .644 ส่วนการรู้จักระงับอารมณ์ (CON2) กับการเข้าใจความต้องการของผู้อื่น (CON4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .434

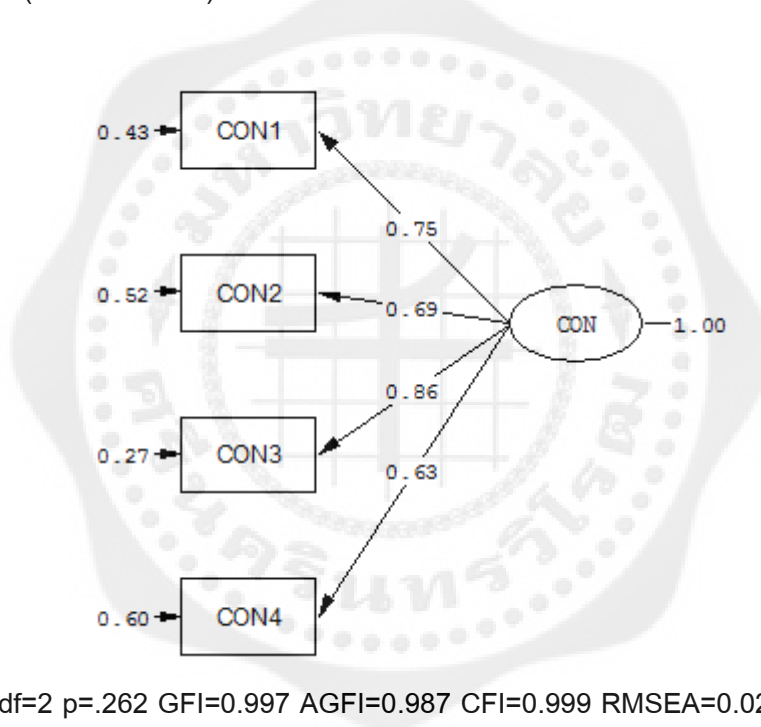
ตาราง 21 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

การควบคุมอารมณ์	น้ำหนักองค์ประกอบ					C.R.
	b	SE	t	FS	SC	
ความสามารถในการอดทนอดกลั้น	0.750	0.041	18.401	0.262	0.750	0.567
การรู้จักระงับอารมณ์	0.690	0.042	16.592	0.202	0.690	0.482
การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	0.860	0.039	21.706	0.482	0.860	0.733
การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น	0.630	0.043	14.701	0.157	0.630	0.397

$\chi^2=2.670$ df=2 p=.262 GFI=0.997 AGFI=0.98 CFI=0.999 RMSEA=0.026 SRMR=0.010

จากตาราง 21 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการ

โรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=2.670$ df=2 p=.262 GFI=0.997 AGFI=0.987 CFI=0.999 RMSEA=0.026 SRMR=0.010) โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.630-0.860 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.860 มีความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 73.300) รองลงมาคือ ความสามารถในการอดทนอดกลั้น และการรู้จักระงับอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.750 และ 0.690 มีความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.700 และ 48.200) ส่วนการเข้าใจความต้องการของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.630 ความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 39.700) ตามลำดับ ดังภาพประกอบ 14

$\chi^2=2.670$ df=2 p=.262 GFI=0.997 AGFI=0.987 CFI=0.999 RMSEA=0.026 SRMR=0.010

ภาพประกอบ 14 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2.6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังตาราง 22

ตาราง 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
(n=512)

ตัว บ่งชี้	HON1	HON2	HON3	HON4	HON5	RES1	RES2	RES3	RES4	DIS1	DIS2	DIS3	DIS4	CON1	CON2	CON3	CON4
HON1	1.000																
HON2	.337**	1.000															
HON3	.188**	.234**	1.000														
HON4	.346**	.241**	.366**	1.000													
HON5	.243**	.319**	.437**	.379**	1.000												
RES1	.262**	.278**	.436**	.407**	.506**	1.000											
RES2	.244**	.197**	.350**	.312**	.417**	.376**	1.000										
RES3	.245**	.298**	.403**	.342**	.473**	.472**	.435**	1.000									
RES4	.311**	.296**	.340**	.363**	.462**	.492**	.470**	.562**	1.000								
DIS1	.300**	.293**	.140**	.218**	.098*	.084*	.226**	.125**	.188**	1.000							
DIS2	.235**	.323**	.235**	.221**	.315**	.284**	.246**	.350**	.464**	.173**	1.000						
DIS3	.215**	.249**	.269**	.309**	.276**	.336**	.312**	.461**	.438**	.068	.334**	1.000					
DIS4	.242**	.313**	.318**	.222**	.309**	.314**	.329**	.344**	.378**	.196**	.332**	.324**	1.000				
CON1	.237**	.195**	.376**	.368**	.478**	.441**	.501**	.488**	.495**	.117**	.281**	.479**	.428**	1.000			
CON2	.162**	.240**	.288**	.301**	.350**	.387**	.383**	.418**	.442**	.136**	.329**	.377**	.337**	.525**	1.000		
CON3	.226**	.257**	.385**	.314**	.417**	.456**	.442**	.522**	.567**	.073*	.360**	.459**	.390**	.638**	.577**	1.000	
CON4	.251**	.184**	.261**	.275**	.278**	.344**	.313**	.372**	.394**	.146**	.296**	.325**	.310**	.440**	.422**	.544**	1.000

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 22 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .073-.638 ความสามารถในการอดทนอดกลั้น (CON1) กับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (CON3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .638 ส่วนการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร (DIS1) กับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (CON3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .073 และสามารถพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบได้ดังนี้

ความซื่อสัตย์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .188-.437 การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน (HON3) กับการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด (HON5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .437 ส่วนการรักษาความลับ (HON1) กับการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน (HON3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .188

ความรับผิดชอบ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .376-.562 ส่วนการรักษาเวลา (RES3) กับการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ (RES4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .562 โดยความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ (RES1) กับการพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (RES2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .376

ความมีวินัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .173-.334 การควบคุมตนเอง (DIS2) กับการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น (DIS3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .334 ส่วนการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร (DIS1) กับการควบคุมตนเอง (DIS2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .173

การควบคุมอารมณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .422-.638 ความสามารถในการอดทนอดกลั้น (CON1) กับการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (CON3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ .638 ส่วนการรู้จักระงับอารมณ์ (CON2) กับการเข้าใจความต้องการของผู้อื่น (CON4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ .422

2.7 โมเดลการวัดการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มาทำการทดสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลใหม่ ด้วยการลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนระหว่างองค์ประกอบ จนข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตาราง 23

ตาราง 23 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ					C.R.
	b	SE	t	FS	SC	
การรักษาคำมั่นสัญญา	0.400	0.047	8.359	0.047	0.400	0.156
การพูดความจริง	0.450	0.046	9.668	0.087	0.450	0.200
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	0.610	0.045	13.486	0.194	0.610	0.366
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	0.560	0.045	12.340	0.143	0.560	0.310
การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	0.690	0.043	15.837	0.253	0.690	0.471
ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ	0.640	0.042	15.194	0.103	0.640	0.411
ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย	0.610	0.042	14.271	0.102	0.610	0.367
การรักษาเวลา	0.730	0.040	18.176	0.194	0.730	0.535
การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่	0.770	0.040	19.321	0.243	0.770	0.586
การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร	0.350	0.045	7.090	0.179	0.350	0.126
การควบคุมตนเอง	0.540	0.045	11.907	0.143	0.540	0.292
การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น	0.670	0.049	13.561	0.327	0.670	0.449
การรู้จักรักษาสีทริชของตนและผู้อื่น	0.600	0.049	12.372	0.240	0.600	0.364
ความสามารถในการอดทนอดกลั้น	0.750	0.040	18.950	0.199	0.750	0.562
การรู้จักระงับอารมณ์	0.680	0.041	16.682	0.156	0.680	0.468
การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	0.850	0.038	22.504	0.404	0.850	0.723
การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น	0.620	0.042	14.756	0.125	0.620	0.386

$\chi^2=100.320$ df=88 p=.173 GFI=0.978 AGFI=0.962 CFI=0.999 RMSEA=0.026 SRMR=0.031

จากตาราง 23 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=100.320$ df=88 p=.173 GFI=0.978 AGFI=0.962 CFI=0.999 RMSEA=0.026 SRMR=0.031) สามารถพิจารณาเป็นรายด้านและรายตัวบ่งชี้ ได้ดังนี้

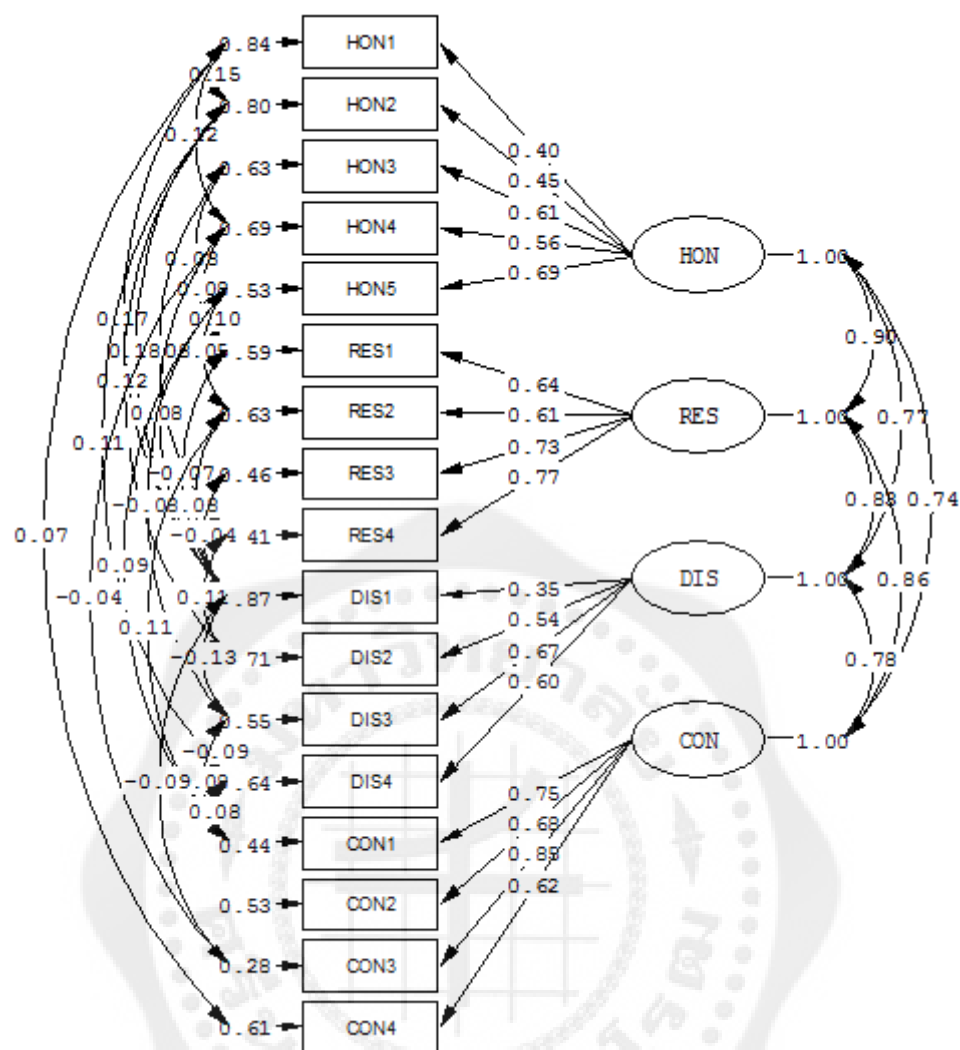
ด้านความซื่อสัตย์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.400-0.690 โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.690 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 47.100) รองลงมาคือ การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.610 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 36.600) การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่และการพูดความจริง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.560 และ 0.450 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 31.000 และ 20.000) ส่วนการรักษาความลับ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.400 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 15.600) ตามลำดับ

ด้านความรับผิดชอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.610-0.770 โดยการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.770 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 58.600) รองลงมาคือ การรักษาเวลา และความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.730 และ 0.640 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.500 และ 41.100) ส่วนความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งมั่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.610 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 36.700) ตามลำดับ

ด้านความมีวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.350-0.670 การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.670 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.900) รองลงมาคือ การรู้จักรักษาสีทึบของตนเอง และผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.600 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 36.400) ส่วนการควบคุมตนเองและการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.540 และ 0.350 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 29.200 และ 12.600) ตามลำดับ

ด้านการควบคุมอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.620-0.850 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.850 มีความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 72.300) รองลงมาคือ ความสามารถในการอดทนอดกลั้น และการรู้จักระงับอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.750 และ 0.680 มีความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.200 และ 46.800) ส่วนการเข้าใจความต้องการของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.620 มีความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 38.600) ตามลำดับ

ดังภาพประกอบ 15

$\chi^2=100.320$ $df=88$ $p=.173$ $GFI=0.978$ $AGFI=0.962$ $CFI=0.999$ $RMSEA=0.026$ $SRMR=0.031$

ภาพประกอบ 15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของโมเดลการวัดคุณลักษณะ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตาราง 24 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=512)

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ					C.R.
	b	SE	t	FS	SC	
ความซื่อสัตย์	0.350	0.044	8.031	-	0.890	0.795
ความรับผิดชอบ	0.628	0.043	14.636	-	0.990	0.978
ความมีวินัย	0.278	0.040	6.967	-	0.860	0.738
การควบคุมอารมณ์	0.649	0.041	15.970	-	0.870	0.752
ตัวบ่งชี้						
การรักษาความลับสัญญา	1.000	-	-	0.018	0.390	0.155
การพูดความจริง	1.131	0.157	7.199	0.035	0.450	0.199
การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	1.538	0.208	7.406	0.077	0.600	0.365
การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	1.430	0.183	7.818	0.061	0.560	0.317
การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	1.740	0.225	7.727	0.102	0.690	0.471
ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ	1.000	-	-	0.068	0.640	0.406
ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย	0.953	0.082	11.634	0.066	0.610	0.367
การรักษาเวลา	1.151	0.085	13.490	0.127	0.730	0.537
การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่	1.204	0.087	13.911	0.151	0.770	0.586
การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร	1.000	-	-	0.059	0.360	0.130
การควบคุมตนเอง	1.677	0.265	6.321	0.046	0.540	0.293
การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น	2.067	0.326	6.338	0.108	0.670	0.448
การรู้จักรักษาสีทริชของตนและผู้อื่น	1.867	0.291	6.423	0.079	0.600	0.363

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ					C.R.
	b	SE	t	FS	SC	
ความสามารถในการอดทนอดกลั้น	1.000	-	-	0.133	0.750	0.563
การรู้จักระดับอารมณ์	0.913	0.061	14.982	0.117	0.680	0.467
การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1.131	0.062	18.352	0.302	0.850	0.722
การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น	0.829	0.061	13.504	0.093	0.620	0.384

จากตาราง 24 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=104.550$ df= 90 p=.140 GFI=0.977 AGFI=0.961 CFI=0.998 RMSEA=0.018 SRMR=0.032) โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.860-0.990 ซึ่งด้านความรับผิดชอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.990 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 97.800) รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ และการควบคุมอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.890 และ 0.870 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 79.500 และ 75.200) ส่วนความมีวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.860 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 73.800) ตามลำดับ และสามารถพิจารณาเป็นรายด้านและรายตัวบ่งชี้ ได้ดังนี้

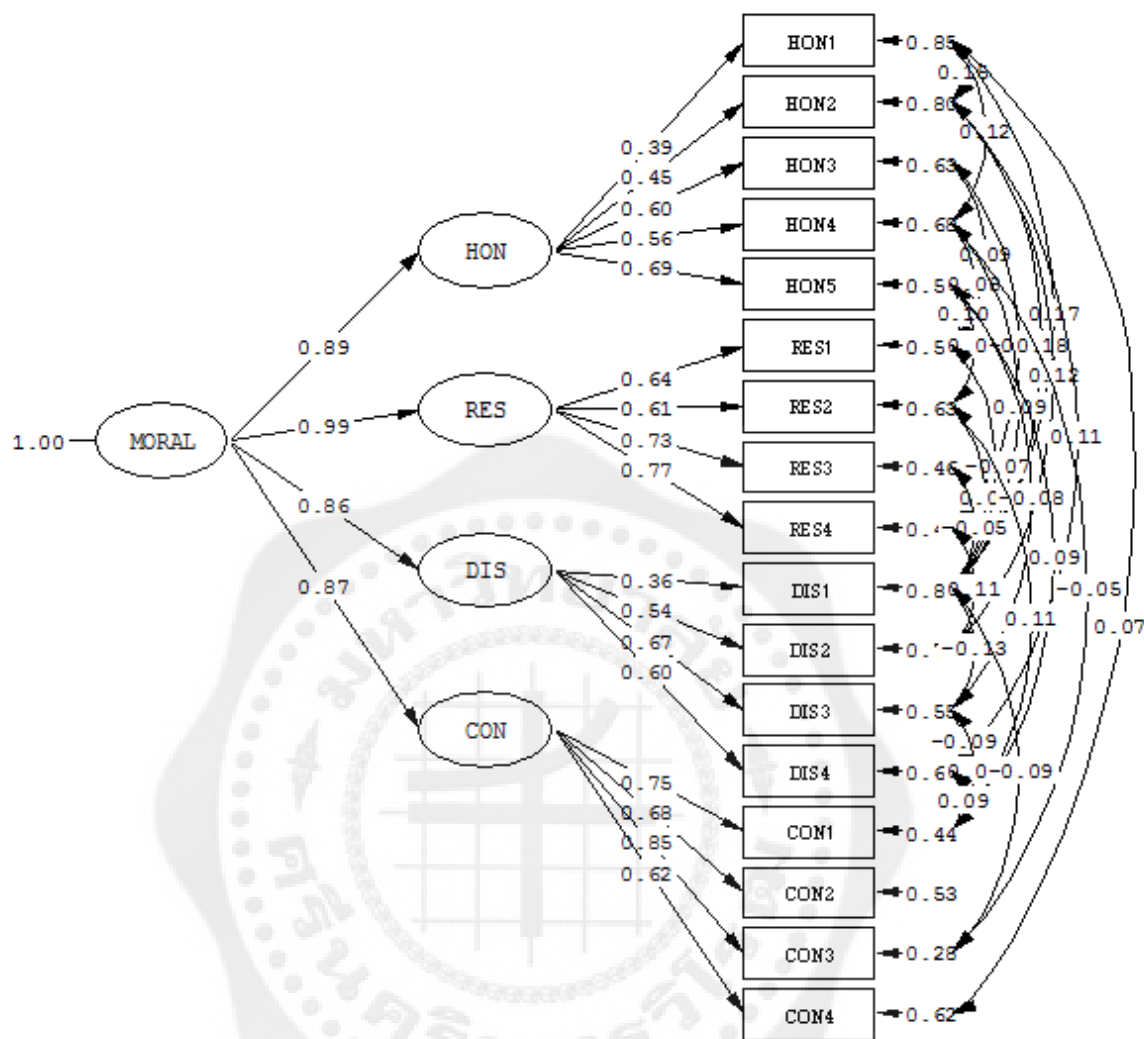
ด้านความซื่อสัตย์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.390-0.690 การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.690 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 47.100) รองลงมาคือ การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.600 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 36.500) ส่วนการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่และการพูดความจริง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.560 และ 0.450 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 31.700 และ 19.900) ส่วนการรักษาความลับสัญญา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.390 มีความแปรผันร่วมกับด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 15.500) ตามลำดับ

ด้านความรับผิดชอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.610-0.770 การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.770 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 58.600) รองลงมาคือ การรักษาเวลา และความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.730 และ 0.640 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.700 และ 40.600) ส่วนความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.610 มีความแปรผันร่วมกับด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 36.700) ตามลำดับ

ด้านความมีวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.360-0.670 โดยการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.670 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.800) รองลงมาคือ การควบคุมตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.540 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 36.300) ส่วนการรู้จักรักษาสិทธิของตนและผู้อื่นและการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.540 และ 0.360 มีความแปรผันร่วมกับด้านความมีวินัยอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 29.300 และ 13.000) ตามลำดับ

ด้านการควบคุมอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.620-0.850 โดยการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.850 มีความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 72.220) รองลงมาคือ ความสามารถในการอดทนอดกลั้น และการรู้จักระงับอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.750 และ 0.680 มีความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.300 และ 46.700) ส่วนการเข้าใจความต้องการของผู้อื่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.620 ความแปรผันร่วมกับด้านควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 38.400) ตามลำดับ

ดังภาพประกอบ 16

$$\chi^2=104.550 \text{ df}= 90 \text{ p}=.140 \text{ GFI}=0.977 \text{ AGFI}=0.961 \text{ CFI}=0.998 \text{ RMSEA}=0.018$$

$$\text{SRMR}=0.032$$

ภาพประกอบ 16 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2. ผลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและการสนทนากลุ่มเฉพาะจาก
ผู้เชี่ยวชาญองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม
จริยธรรม

ผลการศึกษาเอกสารเชิงคุณภาพเกี่ยวกับองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยการ
วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ความคิดเห็นโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview) รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารระดับสูง จำนวน 2 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านการโรงแรมเป็นเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารโรงแรมมืออาชีพ ผู้บริหารระดับสูงที่มีประสบการณ์ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรมสำหรับนักศึกษาฝึกงาน วิชาชีพการโรงแรม และพนักงานของโรงแรมมากกว่า 10 ปีขึ้นไป กลุ่มครู อาจารย์ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา พุทธศาสนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม มีความเชี่ยวชาญทางด้านการเรียนการสอน คุณธรรม จริยธรรมมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ส่วนผลการศึกษาและวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม หัวหน้าแผนกที่นิเทศงานนักศึกษาและเจ้าของกิจการ โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง และโดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ ซึ่งองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สรุปได้องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบคือ ด้านความซื่อสัตย์ (Honesty) ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) ด้านความมีวินัย (Discipline) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Temperance) ดังรายละเอียดการสัมภาษณ์ ในตาราง 25 ดังนี้

ตาราง 25 รายละเอียดการสัมภาษณ์

องค์ประกอบคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิการสหภาพกลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ขององค์ประกอบ
1. ด้านความซื่อสัตย์ (Honesty)	“นักศึกษาที่มาฝึกงานโรงแรมนั้น สิ่งแรกที่พึงมีคือ ความซื่อสัตย์ สุจริต เพราะว่า เราต้องทำงานใกล้ชิดกับแขกผู้มาเข้าพัก ไม่พูดปด การประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1) “นักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพโรงแรมนั้นต้องมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ การใช้ชีวิตในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ต่อทุกคนไม่มีการแบ่งแยก เพราะเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของเรา ให้เราได้อยู่จุดอ่อน จุดแข็งของเรา อีกทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3) “ลูกค้าคือพระเจ้าถ้าเราขาดความซื่อสัตย์ก็จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมในการทำงานกับผู้คน ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7) “เป็นการประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ตรงต่อความเป็นจริง ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)	พฤติกรรมที่แสดงถึง - การรักษาความสัตย์ - การพูดความจริง - การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน - การตั้งใจทำหน้าที่อย่างเต็มที่ - การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด

ตาราง 25 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิการสหนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ขององค์ประกอบ
2. ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility)	“การทำงานโรงแรมนั้นความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญของนักศึกษาในการปฏิบัติงาน เนื่องจากงานบริการ เป็นธุรกิจที่เปิด 24 ชั่วโมง การตรงต่อเวลาทำให้เราสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ถ้าเรารู้จักยอมรับความผิดพลาดได้ ก็สามารถปรับปรุงแก้ไขในสิ่งนั้นได้ดีและถูกต้อง ความรับผิดชอบแล้วสิ่งสำคัญที่ต้องปฏิบัติต่อลูกค้าคือการให้ความเคารพ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1) “การทำงานบริการ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีใจรักในงานบริการความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ช่วยเหลือเกื้อกูล โอบอ้อมอารี มีเมตตาการให้เคารพผู้อื่นไม่เฉพาะแต่ผู้ที่มีอาวุโสกว่าเราเท่านั้นที่เราควรเคารพและ ให้เกียรติ แต่ควรเคารพทุกๆ คน ไม่ว่าจะเป็นลูกค้าเพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่คนที่มีตำแหน่งต่ำกว่าเรา ควรปฏิบัติต่อพวกเขาด้วยความสุภาพ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5) “ต้องเป็นบุคคลมีความประพฤติดี ที่มีใจรักในงานบริการ มีความเป็นมิตร มีอัธยาศัย ยิ้มแย้มแจ่มใส ต่อลูกค้า เช่น การไหว้ การทักทาย การยิ้ม การสบสายตา มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นตั้งใจทำงาน มีวินัย ขยันหมั่นเพียร ละเอียดยรอบคอบ ตรงต่อเวลาในการทำงาน โดยเฉพาะกับแขกที่เข้าพัก ให้ความเคารพต่อทุกๆ คน เพราะการทำงานบริการต้องมาจากภายใน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)	พฤติกรรมที่แสดงออกถึง - ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ - การมีความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย - การรักษาเวลา - การยอมรับผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

องค์ประกอบคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิการสหนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ขององค์ประกอบ
3. ด้านความมีวินัย (Discipline)	“การปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจ มีความละเอียดรอบคอบ มีความพากเพียรพยายามเพื่อให้งานหรือภาระที่รับผิดชอบอยู่บรรลุผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7) “การฝึกตนเองให้มีวินัยด้วยการรู้จักเคารพผู้อื่นเป็นสัญญาณของความมีสติปัญญาและความภาคภูมิใจต่อตนเอง เรามีสติปัญญาในการแยกแยะสิ่งที่พึงปฏิบัติ รวมถึงเคารพนับถือและยอมรับในความสามารถของผู้อื่น ใช้กริยาจาสุภาพ อ่อนน้อม เพื่อหลีกเลี่ยงการ Complaint จากแขกผู้เข้าพัก” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1) “นักศึกษาวิชาชีพโรงแรมต้อง มีระเบียบวินัย มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ดูแลรักษาทรัพย์สิน อุปกรณ์เครื่องมือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยแสดงพฤติกรรมออกมาให้เห็นเด่นชัด เช่น มีจิตสาธารณะ ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ การให้ความช่วยเหลือต่อคนรอบข้างและองค์กร” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4) “ความมีวินัยในตนเองต้องมีจิตอาสา รั้งงานบริการ การอยู่ร่วมกันในหมู่คณะและเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ถ้าต่างคนต่างทำตามความต้องการของตนเอง ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้ง ไม่มีความสุข จะส่งผลเสียต่องาน เพื่อนร่วมงานและแผนกได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)	พฤติกรรมที่แสดงออกถึง - การปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร - การควบคุมตนเอง - การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น - การรู้จักรักษาสีทริชของตนและผู้อื่น

ตาราง 25 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิการสหนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ขององค์ประกอบ
	“มีความระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณทางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและศีลธรรม (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)	
4. ด้านการควบคุมอารมณ์ (Temperance)	“ต้องระงับอารมณ์ เช่น อารมณ์โกรธ ไม่พอใจต่อคนรอบข้าง แต่ในสายงานโรงแรมต้องไม่แสดงออกมา ไม่ว่าทั้งสีหน้า อารมณ์ คำพูด เราต้องปลูกฝังให้นักศึกษามีทักษะด้านนี้เพราะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้เข้าพักเป็นภาพพจน์ของโรงแรม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2) “งานบริการเป็นการทำงานที่เราเผชิญความอดทน สู้งาน แม้งานหนักเพียงใดเป็นการฝึกฝน การ พบปะผู้คนต้องมีการระงับอารมณ์ เช่น อารมณ์โกรธ ไม่พอใจต่อคนรอบข้าง แต่ในสายงานโรงแรมต้องไม่แสดงออกมา ไม่ว่าทั้งสีหน้า อารมณ์ คำพูด เราต้องปลูกฝังให้นักศึกษามีทักษะด้านนี้เพราะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้เข้าพักเป็นภาพพจน์ของโรงแรม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)	พฤติกรรมที่แสดงถึง - ความสามารถในการอดทนอดกลั้น - รู้จักการระงับอารมณ์ - การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น

ตาราง 25 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิการสหนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ขององค์ประกอบ
	“ต้องสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองภายใต้ความกดดันได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)	
	“สามารถอดทนต่องานที่ทำ สามารถปรับตัว รับอารมณ์ได้” ทุกสถานการณ์ มีพัฒนาการทางอารมณ์ได้อย่างดีเยี่ยม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)	
	“เป็นผู้มีความรู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตใน สังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำงานภายใต้แรง กดดันจากอารมณ์และควรมีพฤติกรรมบ่งชี้ประกอบไปด้วยสัมปชัญญะ เป็นแกน ให้มีความรู้ชัด 4 ประการคือ (1) มีความยั้งคิดถึงประโยชน์ตน และประโยชน์ส่วนรวม หมายถึงการยั้งคิดและคำนึง ถึงประโยชน์ที่จะ เกิดจากการกระทำและคำพูดของตนก่อนเสมอ ใคร่ครวญและหมั่น ตรวจสอบพฤติกรรมของตนก่อนลงมือทำ ให้รู้จักบริหารการควบคุม ตนเองในขณะปฏิบัติงาน (2) มีการเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับตัวเองและ บริบทในขณะ นั้น หมายถึง ให้รู้จักพอเหมาะและควรกับตัวเอง	

ตาราง 25 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	รายละเอียดจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิการสหนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ	พฤติกรรมบ่งชี้ขององค์ประกอบ
	(3) มีการยึดหลักธรรมประจำตนเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ เป็นหลักยึดในการประกอบวิชาชีพ หมายถึง มีธรรมประจำใจ เหมือนการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับตนเอง ไม่ใช่จิตติดอกุศล (ความชั่ว)เกิดขึ้นในใจ เหมือนการฉีดวัคซีนเข้าใจในจิตใจ นั่นก็หมายถึงการยึดหลักธรรมประจำใจการปฏิบัติงาน (4) มีการฝึกจิตใจไม่ให้หลง ลืม หมายถึง การไม่หลงลืมตัว หากเจอสถานการณ์ยั่วยากก็จักสามารถยับยั้งชั่งใจ ไม่ใช่อารมณ์ในการแก้ไขปัญหา หากปล่อยตัวตกไปในทางที่ผิดก็จะรีบเตือนตนให้มีสติและกลับตนได้ทัน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)	

สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากข้อมูลการศึกษาจากเอกสารข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมต้ององค์ประกอบที่สำคัญด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัยและการควบคุมอารมณ์ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานโรงแรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2.1 ผลการออกแบบกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม โดยนำผลที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (ผลการวิจัยในระยะที่ 1) มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม รวมถึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมมาใช้ในการออกแบบกิจกรรม

การออกแบบกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์การดำเนินการจัดสภาพการเรียนรู้การสอนโดยบูรณาการแนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของบลูม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของการกระทำของสกินเนอร์ หลักการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ์ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม การฝึกอบรมแบบ High-Impact Training Model เพื่อนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อใช้กับนักศึกษากลุ่มทดลอง

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม ส่งผลให้ได้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมทั้งสิ้น 16 กิจกรรม สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลักคือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม และซึ่งประกอบด้วย

6 ขั้นตอนย่อยซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ประกอบด้วย ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม ขั้นสังเกตประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ประกอบด้วย ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรมขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ขั้นประยุกต์ใช้ ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรมขั้นติดตามผล รายละเอียดแต่ละขั้นมีดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเพื่อนำเสนอผลงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาซึ่งขัดแย้งกับเรื่องที่ต้องการปลูกฝังตามที่คุณสอนกำหนดในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การแสดงละคร การสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้บทบาทสมมติ คลิปวิดีโอ เกมส์ กิจกรรมกลุ่ม กรณีศึกษา จากนั้นจึงให้สมาชิกในกลุ่มสรุปว่าปัญหานั้นคืออะไร การสอนในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความตั้งใจ สร้างความตระหนักในเรื่องที่ปลูกฝัง เร่งเร้าความสนใจ ยินดีและเต็มใจที่จะรับการปลูกฝัง สนใจและรับเรื่องดังกล่าวเข้ามาไว้ในตนเอง

2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ควรปฏิบัติตามประเด็นที่สรุปได้จากขั้นที่ 1 โดยการสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งสามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จากประสบการณ์ การทบทวนความรู้เดิม การสังเกต การคิด การจำ เน้นประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้โดยการกระทำและการแสดงออก โดยการใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน การใช้สื่อ การใช้ทักษะของผู้เรียนเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม การสอนในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับที่จะตอบสนองและพึงพอใจต่อเรื่องที่จะปลูกฝังการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม

3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง เป็นขั้นที่ผู้สอนใช้เทคนิคการฝึกอบรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมที่จะปลูกฝังโดยใช้สื่อกิจกรรมที่สอดคล้องในคุณธรรม จริยธรรมแต่ละด้านแล้วบันทึกสิ่งที่ได้รับลงในแบบบันทึกพฤติกรรม

4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นขั้นที่ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อให้แต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม ต่อสมาชิกภายในกลุ่มโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี จากนั้นจึงให้ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

5. ชั้นประยุกต์ใช้ เป็นชั้นที่ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจตัวเองว่ายังขาดคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด และจะนำแนวทางส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากสมาชิกทุกกลุ่มไปประยุกต์ใช้กับตนเองอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม

ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม

6. ขั้นติดตามผล เป็นชั้นที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ตัวผู้เรียนได้แสดงคุณธรรม จริยธรรมในแต่ละด้านอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ต่อไปโดยสาระและผลของการออกแบบกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม ดังตาราง โครงสร้างของการออกแบบกิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมในภาคผนวก

ภายหลังการสร้างรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกล วรเจริญศรี อาจารย์ ดร. พจนา บุญคุ้ม อาจารย์ ดร. วิฑิตวิมล สุขป้อม เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของผล สอดคล้องทั้งในเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วัตถุประสงค์วิธีดำเนินการ และการประเมินผล รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00

สรุปผลการตรวจค่า IOC และจากคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ในการปรับแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ได้มาปรับแก้ไขดังนี้

1. เขียนตารางสรุป รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ก่อนเขียนรายละเอียด เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน ดังตารางข้างล่างนี้

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	เทคนิคที่ใช้

2. ความคิดรวบยอด และ สาระการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องกัน ควรมีอ้างอิงด้วย

3. ภาพต่าง ๆ อาจใส่เป็นลิ้งค์ แทนเป็นจรรยาบรรณในการวิจัย

4. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน การทำกิจกรรมแต่ละครั้งต้องระบุการสร้างสัมพันธภาพด้วย

5. ก่อนเริ่มแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งใหม่ ให้นักศึกษาทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากครั้งที่ผ่านมา

6. การประเมินผล สังเกตความสนใจในการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาเกี่ยวกับ.....ต้องเขียนให้ชัดเจน

7. การสังเกตพฤติกรรมจากการที่นักศึกษาให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เกี่ยวกับ....เขียนให้ชัดเจนทุกที่

8. ผลงานของนักศึกษา เกี่ยวกับ... เขียนให้ชัดเจน

9. นอกจากการทำใบงาน อาจปรับเป็นรูปแบบอื่นบ้างจะน่าสนใจมากขึ้นและมีความหลากหลายของแผนการจัดการเรียนรู้

จากนั้นผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับลำดับขั้นตอน ระยะเวลา และเนื้อหาต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมทั้ง 4 องค์กรประกอบ ประกอบด้วย องค์กรประกอบย่อยต่าง ๆ 17 องค์กรประกอบ ซึ่งเป็นโมเดลที่ดำเนินการโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ จำนวน 16 ครั้ง และดำเนินการครั้งละ 1.30 ชั่วโมง โดยรายละเอียดของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติดังแสดงในภาคผนวก

ในตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปกระบวนการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อให้เห็นความชัดเจนของทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ตลอดจนแนวคิดและเทคนิคด้านจิตวิทยาที่ใช้ในการพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม แต่ละองค์ประกอบ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 26 สรุปทฤษฎีและเทคนิคแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และเทคนิคต่าง ๆ ทางด้านจิตวิทยาที่นำมาใช้การพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา	เทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา
ครั้งที่ 1 การรักษาคำมั่นสัญญา	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของบลูม 2. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของโคลส์บ 3. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 5. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กรณีศึกษา 3. กระบวนการกลุ่ม 4. การระดมสมอง 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตาราง 26 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา	เทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา
ครั้งที่ 2 การไม่นำของผู้อื่นมาเป็น ของตน	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของ บลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกตของ แบนดูรา 3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ของ โคล์บ 4. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 5. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 6. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. การระดมสมอง 3. กระบวนการกลุ่ม 4. บทบาทสมมติ 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบ อย่างเคร่งครัด	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของ บลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกตของ แบนดูรา 3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 4. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 5. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 6. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. สถานการณ์จำลอง 4. การสะท้อนความคิด 5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 4 สรุปความสำคัญและ พฤติกรรมความซื่อสัตย์	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของ บลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกตของ แบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การสอนโดยการยกตัวอย่าง 4. การสอนโดยการบอกกล่าว เล่าเรื่อง 5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตาราง 26 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา	เทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา
ครั้งที่ 5 ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. กรณีศึกษา 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การเล่นเกมส์ 4. การสะท้อนความคิด 5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 6. การรักษาเวลา	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. กรณีศึกษา 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การสอนโดยการยกตัวอย่าง 4. เทคนิคการวาดรูปคน 5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 7 การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติหน้าที่	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ	1. กรณีศึกษา 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การเล่นเกมส์ 4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ 5. การสะท้อนความคิด

ตาราง 26 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา	เทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา
ครั้งที่ 7 (ต่อ)	5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	
ครั้งที่ 8 สรุปความสำคัญและ พฤติกรรมความรับผิดชอบ	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การสอนโดยการยกตัวอย่าง 4. การสอนโดยการบอกกล่าว เล่าเรื่อง 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
กิจกรรมครั้งที่ 9 การยอมรับการ ตัดสินใจของผู้อื่น	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. สถานการณ์จำลอง 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การเล่นเกม 4. การสะท้อน ความคิด 5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตาราง 26 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา	เทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา
ครั้งที่ 10 การควบคุมตนเอง	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. การระดมสมอง 3. กระบวนการกลุ่ม 4. บทบาทสมมติ 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 11 การปฏิบัติตนตามระเบียบ กฎเกณฑ์ขององค์กร	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. การระดมสมอง 3. กระบวนการกลุ่ม 4. การเล่นเกมส์ 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 12 สรุปความสำคัญและ พฤติกรรมความมีวินัย	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การสอนโดยการยกตัวอย่าง 4. การสอนโดยการบอกกล่าว เล่าเรื่อง 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตาราง 26 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา	เทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา
	5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	
ครั้งที่ 13 ความสามารถในการ ถอดท่อนอกกลับ	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคลบ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การสะท้อนความคิด 4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 14 การรู้จักระบับอารมณ์	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคลบ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การเล่นเกมส์ 4. การแสดง 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตาราง 26 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้ เชิงปฏิบัติ	ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา	เทคนิคการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา
ครั้งที่ 15 การยอมรับความคิดเห็น ของผู้อื่น	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของ โคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การระดมสมอง 4. การสะท้อนความคิด 5. การให้ข้อมูลย้อนกลับ
ครั้งที่ 16 สรุปความสำคัญและ พฤติกรรมการควบคุมอารมณ์	1. ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา ของบลูม 2. การเรียนรู้โดยการสังเกต ของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเสริมแรงของ สกินเนอร์ 4. การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของโคล์บ 5. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหา เป็นฐาน 6. การสร้างความรู้ด้วยตนเอง 7. การฝึกอบรมของวิลสัน	1. การอภิปราย 2. กระบวนการกลุ่ม 3. การสอนโดยการยกตัวอย่าง 4. การสอนโดยการบอกกล่าวเล่าเรื่อง 5. การสะท้อนความคิด 6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 26 พบว่าในการพัฒนาองค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ 1. ความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย การรักษาความสัตย์สุจริต การพูดความจริง ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนไม่คดโกงเห็นแก่ได้ มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงานและตั้งใจทำหน้าที่อย่างเต็มที่ และปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด 2. ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ ความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย การรักษาเวลา และการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ 3. ความมีวินัย ประกอบด้วย ความสามารถของใน

การควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม การปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร การควบคุมตนเอง การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น และการรู้จักรักษาสិทธิของตนและผู้อื่น

4. การควบคุมอารมณ์ ประกอบด้วย ความสามารถในการอดทนอดกลั้น การรู้จักยับยั้งอารมณ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการเข้าใจความต้องการของผู้อื่น โดยใช้ทฤษฎีจิตวิทยา การศึกษาของบลูม การเรียนรู้โดยการสังเกตของแบนดูรา ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การสร้างความรู้ด้วยตนเอง และการฝึกอบรมของวิลสัน และมีเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การอภิปราย กระบวนการกลุ่ม การเล่นเกมส์ การแสดง การระดมสมอง บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลองการสอนโดยการยกตัวอย่าง การสอนโดยการบอกกล่าวเล่าเรื่อง การสะท้อนความคิด การให้ข้อมูลย้อนกลับ

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นักศึกษาวิชาชีพระเบียงการโรงแรมการ Try out รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพระเบียงการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ วิชาเอกการท่องเที่ยวและการโรงแรม ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 คน พบว่า นักศึกษาวิชาชีพระเบียงการโรงแรม ได้สะท้อนถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาวิชาชีพระเบียงการโรงแรมทั้ง องค์ประกอบความซื่อสัตย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์สุจริต

“... พยายามที่จะเรียนรู้และเข้าใจเรื่องการความซื่อสัตย์สุจริต เช่น การพูดความจริง ในบางครั้งทางปฏิบัติ ที่ต้องถนอมหน้าใจ จิตใจของเพื่อน อาจต้องโกหกเพื่อความสบายใจ แต่ถ้าใน การทำงานโรงแรม ความซื่อสัตย์สำคัญมาก เพราะจะขาดความเชื่อถือ...”

(นักศึกษาวิชาชีพระเบียงการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครคนที่ 1, สัมภาษณ์)

“...ความซื่อสัตย์สุจริต มีส่วนประกอบหลายอย่าง เรื่องการนำเอาของผู้อื่นมาเป็นของ ตนไม่มีอยู่แล้ว แต่การพูดความจริงกับเพื่อน คนอื่น บางกรณีมีการโกหกบ้าง แล้วแต่สถานการณ์ ที่ ได้เรียนรู้ในวันนี้ก็ได้ประโยชน์ จะนำไปปรับใช้ในชีวิตการเรียน ทำงานได้...”

(นักศึกษาวิชาชีพระเบียงการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครคนที่ 2, สัมภาษณ์)

“...คุณค่าของความซื่อสัตย์ มีความเกี่ยวข้องกับการทำงานบริการในงานโรงแรมและ การเรียน แต่พฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ของก็ยังเห็นอยู่ได้มากในมหาวิทยาลัย เช่น แต่งกายผิด ระเบียบ ฝ่าฝืนกฎระเบียบของโรงเรียน การลอกงานเพื่อน ไม่จริงใจการเอาเปรียบผู้อื่น...”

(นักศึกษาวิชาชีพระเบียงการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครคนที่ 3, สัมภาษณ์)

“...การปฏิบัติงานโรงแรม เราต้องมีความจริงใจและความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง ลูกค้าและองค์กรเพราะต่อให้เราเก่งแค่ไหนมีทักษะในการพูดแต่ไม่มีความจริงใจและความซื่อสัตย์ก็ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จทั้งการเรียนและการทำงานและต้องซื่อสัตย์ในความรู้สึกที่ยินดีบริการลูกค้าด้วยความเต็มใจเมื่อเราทำงานโรงแรมในอนาคต แต่ในทางกลับกันก็เชื่อว่า มีบางครั้งที่เราขาดความซื่อสัตย์แต่ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน..”

(นักศึกษาวิชาชีพอการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา คนที่ 4, สัมภาษณ์)

“...เราจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต เพราะเราต้องมีการพัฒนาตนเอง เพราะเราจบไปก็ต้องประกอบวิชาชีพ ถ้าเราไม่พัฒนาและยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ก็ไม่สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และหน่วยงาน องค์กรก็ไม่นอยอมรับ..”

(นักศึกษาวิชาชีพอการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา คนที่ 5, สัมภาษณ์)

ผู้วิจัยสรุป ผลสัมภาษณ์นักศึกษาวิชาชีพอการโรงแรมจากการ Try out รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติว่า นักศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเองเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใจถึงความหมาย พฤติกรรม การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต แต่ในบางบริบท หรือบางสถานการณ์นักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความไม่ซื่อสัตย์สุจริต ในเหตุจำเป็นต่าง ๆ เช่น การรักษาหน้าใจเพื่อนหรือคนรอบข้าง แต่ในทางปฏิบัติในการเรียนและการทำงานความซื่อสัตย์สุจริตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพอการโรงแรมได้

ตาราง 27 ผลจากตัวอย่างการ Try out ใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ
การโรงแรม

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
1. ความ ซื่อสัตย์ เรื่อง การรักษา คำมั่นสัญญา	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงาน ข้อที่ 1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและ ผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถ วิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและ ชัดเจน ในชั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษา ร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุ และผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นได้ไม่ดีเป็นเอกฉันท์ มีบางคนซึ่ง มี เหตุผลในการเลือกแตกต่างกันไป การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนา เชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรม การฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาดูคลิปวิดีโอ เรื่อง จงรักษาสัญญา คำพูด ซึ่งข้อคิดที่ได้ จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิด ผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความ หลากหลาย แต่ในชั้นที่ 4 เมื่อนักศึกษาได้อ่าน ใบความรู้เรื่อง คำพูดเป็นนายเสมอ สามารถ สะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่ม ย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควร ให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อ ความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาด คุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ ช่วยส่งเสริม การรักษาคำมั่นสัญญา	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้ความชัดเจนมากขึ้นโดยปรับแก้ไข เป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไข ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการรักษาคำมั่น สัญญา การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนความคิดเมื่อนักศึกษาได้ อ่านใบความรู้เรื่องคำพูดเป็นนายเสมอ สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดี หลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจาก การทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษา ยกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความ ชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาด คุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติ ที่ช่วยส่งเสริม การรักษาคำมั่นสัญญา

จากตัวอย่างการ Try out ใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ผู้วิจัยสรุปว่าผู้วิจัยควรกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าใจหลักคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญของการทำงานโรงแรมเกี่ยวกับการเรียนรู้และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาตนเองจากในปัจจุบันจนถึงเป้าหมายการทำงานในวิชาชีพการโรงแรมในอนาคต กระทำได้โดยการปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม ให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาสามารถสรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมยกตัวอย่างประกอบได้ตรงประเด็นรวมทั้ง.เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนั้นเพื่อให้เกิดการสะท้อนคิดและหาข้อสรุปได้ชัดเจนมากขึ้น

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

3.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมไปทดลองกับของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมจำนวน 18 คน จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติเชิงบรรยาย และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ดังตาราง 28-29

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (n=18)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			ติดตามผล		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความซื่อสัตย์	17.056	1.626	สูง	19.556	1.464	สูง	19.889	0.323	สูง
ความรับผิดชอบ	11.222	1.166	สูง	14.667	3.531	สูง	16.000	0.000	สูง
ความมีวินัย	11.611	2.660	สูง	15.222	1.957	สูง	15.944	0.236	สูง
การควบคุมอารมณ์	9.889	1.745	ปานกลาง	14.889	0.323	สูง	15.833	0.514	สูง
รวม	49.778	4.493	สูง	64.333	6.499	สูง	67.667	0.594	สูง

จากตาราง 26 พบว่า ก่อนทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.778 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.493 อยู่ในระดับสูง หลังทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล (n=18)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	SS	df	MS	F	p
ความซื่อสัตย์					
ระยะเวลาในการทดลอง	86.333	2.000	43.167	28.406	.000**
ความคลาดเคลื่อน	51.667	34.000	1.520		
รวม	138.000	36.000	3.833		
ความรับผิดชอบ					
ระยะเวลาในการทดลอง	218.815	1.092	200.419	20.994	.000**
ความคลาดเคลื่อน	177.185	18.560	9.546		
รวม	396.000	19.652	20.150		
ความมีวินัย					
ระยะเวลาในการทดลอง	194.037	1.452	133.602	25.381	.000**
ความคลาดเคลื่อน	129.963	24.690	5.264		
รวม	324.000	26.042	12.938		
การควบคุมอารมณ์					
ระยะเวลาในการทดลอง	367.370	1.061	346.154	153.713	.000**
ความคลาดเคลื่อน	40.630	18.042	2.252		
รวม	408.000	19.103	21.357		
รวม					
ระยะเวลาในการทดลอง	3257.926	1.479	2202.751	76.844	.000**
ความคลาดเคลื่อน	720.741	25.143	28.665		
รวม	3788.667	26.622	142.099		

**p<.01

จากตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=76.844$ $df=1.479$ $p=.000$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้

นักศึกษาที่มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ ($F=28.406$ $df=2$ $p=.000$) ด้านความรับผิดชอบ ($F=20.994$ $df=1.092$ $p=.000$) ด้านความมีวินัย ($F=25.381$ $df=1.452$ $p=.000$) และด้านการควบคุมอารมณ์ ($F=153.713$ $df=1.061$ $p=.000$) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมโดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของบอนโฟโรนี (Bonferroni Method) ดังตาราง 30

ตาราง 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล ($n=18$)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระยะเวลา	MD	p
ความซื่อสัตย์	หลังทดลอง-ก่อนทดลอง	2.500	.000**
	ติดตามผล-ก่อนทดลอง	2.833	.000**
	หลังทดลอง-ติดตามผล	-0.333	1.000
ความรับผิดชอบ	หลังทดลอง-ก่อนทดลอง	3.445	.002**
	ติดตามผล-ก่อนทดลอง	4.778	.002**
	หลังทดลอง-ติดตามผล	-1.333	.392
ความมีวินัย	หลังทดลอง-ก่อนทดลอง	3.611	.000**
	ติดตามผล-ก่อนทดลอง	4.333	.000**
	หลังทดลอง-ติดตามผล	-0.772	.457
การควบคุมอารมณ์	หลังทดลอง-ก่อนทดลอง	5.000	.000**
	ติดตามผล-ก่อนทดลอง	5.944	.000**
	หลังทดลอง-ติดตามผล	-0.944	.920
รวม	หลังทดลอง-ก่อนทดลอง	14.555	.000**
	ติดตามผล-ก่อนทดลอง	17.889	.000**
	หลังทดลอง-ติดตามผล	-3.334	.090

** $p<.01$

จากตาราง 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนติดตามผลมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำกว่าติดตามผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมทั้ง 4 องค์กรประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สามารถเข้าใจและเรียนรู้ถึงความสำคัญและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ที่ต้องใช้ในการทำงานโรงแรมที่สำคัญอย่างยิ่ง ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะที่ช่วยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจ เป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วย ถ้าขาดความซื่อสัตย์ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่น่าคบหาสมาคมเป็นที่ระแวงแคลงใจของเพื่อนและบุคคล ใกล้ชิด ซึ่งการทำงานโรงแรมนั้นความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมบ่งชี้ที่แสดงถึงการรักษาคำมั่นสัญญา หรือคำพูดเป็นนิสัยที่ควรฝึกฝนให้ติดตัว ต้องคิดไตร่ตรองก่อนว่าสามารถทำได้จึงรับปากหรือให้สัญญา เพราะเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงความสำเร็จที่มั่นคงในชีวิต การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน การเคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกัน ไม่คดโกงเห็นแก่ได้ การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงานและตั้งใจทำหน้าที่อย่างเต็มที่และเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการทำงานบริการต่อลูกค้า เนื่องจากจะสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในกับลูกค้าที่มาใช้บริการแล้วยังได้รับความเชื่อถือไว้วางใจในสิ่งที่พูดและสิ่งที่กระทำ ซึ่งความซื่อสัตย์มีความเชื่อมโยงกับการประกอบวิชาชีพการโรงแรมเป็นความคาดหวังขององค์กรที่มีต่อผู้ประกอบการวิชาชีพการโรงแรมทั้งในด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งนักศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถและเสริมสร้างการปฏิบัติตนในการทำงานและแบบอย่างที่ดีต่อหน่วยงาน องค์กร และสังคม

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จตามเป้าหมาย มีความพยายามเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย การรักษาเวลา เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีศักยภาพในการทำงานที่สูงเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ โดยการฝึกฝนมีหลักในการทำงาน และมีเป้าหมายที่ผ่านเข้ามา ดังนั้นการเรียนรู้โดยนำประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้กับสิ่งใหม่ทำให้พัฒนาตนเองในด้านความรับผิดชอบมากขึ้นและเพิ่มศักยภาพในการ

เรียนรู้ให้กับตนเองตลอดไป มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม และการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ การทำงานไม่ว่าสิ่งที่ได้เกิดขึ้นมาจากความไม่ตั้งใจหรือความรอบคอบก็ตาม นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม จะเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงเวลาของการเป็นนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมที่ส่งผลดีต่อการทำงานในวิชาชีพการโรงแรมสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการเป็นคนที่ดีของสังคม

ด้านความมีวินัย พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สามารถแสดงถึงการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร การควบคุมตนเอง การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น การรู้จักรักษาสติของตนเองและผู้อื่นได้พอสมควร การทำงานโรงแรมต้องมีความพร้อมในการทำงานเพื่อสามารถสนองบริการได้อย่างทันใจ ดังนั้นวินัยในการทำงานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในช่วงเวลาปฏิบัติงาน แต่จากการทดลองพบว่าด้านความมีวินัยต่ำกว่าองค์ประกอบด้านอื่นอีก 3 ด้าน แต่นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมได้นำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนกันเกี่ยวกับการเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนรู้เพื่อให้ตนเองและเพื่อนนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมได้พัฒนาการเรียนรู้เพื่อใช้ในการทำงานต่อไปเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีศักยภาพในการทำงานที่สูงขึ้นเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ โดยการฝึกฝน มีหลักในการทำงาน และมีเป้าหมายที่ผ่านเข้ามา ดังนั้นการเรียนรู้ สิ่งใหม่และพัฒนาตนเองให้ก้าวต่อไป จึงจะทำให้คุณเป็นคนที่ยังคงมีศักยภาพในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้ตลอดไป

ด้านการควบคุมอารมณ์ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สามารถที่จะจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน โดยที่เราจะไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่จะสังเกต เห็นได้ทางอ้อม โดยดูจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมต่างๆ ที่มีได้แสดงออกมาเป็นคำพูด เช่น การแสดงออกทางสี หน้า กิริยาท่าทาง ซึ่งบุคคลที่มีการควบคุมอารมณ์ที่ดี ต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการอดทนอดกลั้น การรู้จักระงับอารมณ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิและยอมรับพฤติกรรมของผู้อื่นแม้จะไม่เห็นด้วยซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญก่อให้เกิดสติปัญญา การควบคุมจากการกระตุ้นสิ่งเร้าต่างๆ การเข้าใจความต้องการและรู้สึกของผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพยายามเรียนรู้ผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมต้องรู้เท่าทัน ยอมรับอารมณ์ตนเอง แต่ไม่ใช่จะแสดงออกไปทุกอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับเรา การทำงานบริการต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ การบริหารอารมณ์ ย่อมสามารถควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในขอบเขต ที่เหมาะสมตามแต่สถานการณ์ รวมถึงมีการวิเคราะห์ถึงสิ่งที่ตนเองควรปฏิบัติต่อไปซึ่งจะช่วยในการวางแผนทางพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและการทำงานโรงแรมให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีความมุ่งหมายเฉพาะของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยการเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และเมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผล

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมในระยะหลัง เสร็จสิ้นการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 3 ระยะ สามารถสรุปรายละเอียดของการศึกษาในแต่ละระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

การดำเนินการในระยะนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ด้วยเทคนิควิธีเชิงคุณภาพ คือ รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ กลุ่มเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารระดับสูง จำนวน 2 ท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านการโรงแรม เป็นเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารโรงแรมมืออาชีพ ผู้บริหารระดับสูงที่มีประสบการณ์ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรมสำหรับนักศึกษาฝึกงานวิชาชีพการโรงแรมและพนักงานของโรงแรมมากกว่า 10 ปีขึ้นไป กลุ่มครู อาจารย์ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา พุทธศาสนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม มีความเชี่ยวชาญทางการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรมมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

การสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม หัวหน้าแผนกที่นิเทศงานนักศึกษาและเจ้าของกิจการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม คือ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 3,416 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากหลักของเบนเทียร์; และเซา (อัจตรา ประเสริฐสิน. 2555: 46; อ้างอิงจาก Bentier; & Chou. 1987) ที่ระบุว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต้องมีกลุ่มตัวอย่าง 5--20 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ในงานวิจัยนี้มีพารามิเตอร์มี 4 พารามิเตอร์และจากหลักของกาเย; และแฮนคอค (อัจตรา ประเสริฐสิน. 2555: 46; Gagne; & Hancock. 2006) ที่ได้ระบุว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ

เชิงยืนยันควรมีกุณลักษณะอย่างน้อย 400 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 1-4 สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจำนวน 512 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การควบคุมอารมณ์ ได้พฤติกรรมบ่งชี้ทั้งหมด 17 ตัวบ่งชี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 คือ

1. แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มี 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านการควบคุมอารมณ์ เป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ จำนวน 34 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.134 - 0.660 มีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัคทั้งฉบับเท่ากับ 0.830 ซึ่งในจำนวนข้อที่ติดลบนั้น ที่ต้องนำมาใช้งานเพราะถ้าตัดข้อคำถามนี้ไปจะวัดได้ไม่ครอบคลุมในรายองค์ประกอบ โดยการปรับการใช้ข้อความเพื่อความเหมาะสมและเข้าใจง่ายขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ของการวิเคราะห์องค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ติดต่อประสานงานเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารระดับสูงจำนวน 2 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านการโรงแรมเป็นเจ้าของธุรกิจและผู้บริหารโรงแรมมืออาชีพ ผู้บริหารระดับสูงที่มีประสบการณ์ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรมสำหรับนักศึกษาฝึกงานวิชาชีพการโรงแรมและพนักงานของโรงแรมมากกว่า 10 ปีขึ้นไป กลุ่มครู อาจารย์ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา พุทธศาสนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม มีความเชี่ยวชาญทางด้านการเรียนการสอนคุณธรรม จริยธรรมมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญการสอน นักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม หัวหน้าแผนกที่นิเทศงาน นักศึกษาและเจ้าของกิจการ เพื่อทำการนัดวันและเวลาในการสนทนากลุ่ม

3. ดำเนินการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา การสอนการโรงแรม การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม ตามวันเวลา สถานที่นัดหมาย โดยใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 3 ชั่วโมง

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังคณบดีคณะ มนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการ ท่องเที่ยวและการบริการของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 มหาวิทยาลัยเพื่อ ขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 นำแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษา จริงที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 100 คน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2560

2.2 นำแบบวัดฉบับสมบูรณ์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปวัดกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 512 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ที่คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะ ศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการของ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานคร โดยเริ่มเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ.2560

2.2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบและคัดเลือกแบบวัดที่ใช้ในการวิจัยอีกครั้ง โดยตรวจสอบ ฉบับที่มีความสมบูรณ์ จำนวนทั้งหมด 512 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์แสดงหลักฐานความเชื่อมั่น หลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างนิยามศัพท์เฉพาะและนำไปพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถิติวิเคราะห์พื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัด โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับภาพรวม ใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถพัฒนานิยามศัพท์ตามระยะที่ 1 และนำไปทดลองใช้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

การดำเนินการในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงปริมาณ โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาชีพการโรงแรม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เขตกรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 3,416 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม จำนวน 25 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดคุณลักษณะเชิงคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมตั้งแต่ 25 เปอร์เซนต์ไทล์ลงมา และมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 25 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 1 กลุ่ม จำนวน 25 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถพัฒนานิยามศัพท์ตามระยะที่ 1 และนำไปทดลองใช้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตัวแปรจัดกระทำ คือ การใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านการควบคุมอารมณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2. การศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ดังนี้

2.1 การสังเคราะห์แนวคิดจิตวิทยาการศึกษาของบลูม (Bloom) การเรียนรู้โดยการสังเกตของแบนดูรา (Bandura) การเสริมแรงของสกินเนอร์ (Skinner) กับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของ (Kolb) ประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นสร้างประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม 2. ขั้นสังเกต ปฏิบัติตอบสนองโดยการไตร่ตรอง เป็นขั้นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความแตกต่าง 3. ขั้นมโนทัศน์เชิงนามธรรม เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปความรู้จากการสังเกตและสะท้อนความคิด 4. ขั้นทดลองปฏิบัติจริง ประยุกต์ใช้เป็นสถานการณ์ใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นด้วยตนเอง การฝึกอบรมแบบ High-Impact Training Model ที่มุ่งเน้นที่ความสำคัญของประสิทธิผลและเป้าหมายของการฝึกอบรมของวิลสัน (Wilson, 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการนำปัญหามาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลก เป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา โดยใช้ทักษะประสบการณ์ เพื่อพัฒนาสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสรุปความรู้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตลอดจนผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้ด้วยตนเองโดยนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) โดยกระบวนการกลุ่มเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ได้แนวทางในการพัฒนาขั้นตอนการสอนในรูปแบบชุดกิจกรรมฝึกอบรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติซึ่งประกอบด้วย ชื่อ กิจกรรมการฝึกอบรม แนวคิดหลัก วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผลของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยมีขั้นตอนของรูปแบบ คือ (1) ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม (2) ขั้นสังเกตประสบการณ์ (3) ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง (4) ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (5) ขั้นประยุกต์ใช้ (6) ขั้นติดตามผล

3. ผู้วิจัยจะจัดทำร่างรูปแบบเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วยหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ และการประเมินผล

4. ผู้วิจัยนำรูปแบบเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การประเมินผล สื่อและอุปกรณ์ เพื่อรับฟังคำวิจารณ์และข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา

5. นำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติไปศึกษาคุณภาพในด้านความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และการออกแบบกิจกรรม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมจำนวน 5 ท่าน

6. นำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 25 คน เป็นนักศึกษาที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ แต่ไม่ใช้กลุ่มเดียวกันก่อนนำไปใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

การดำเนินการในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

ประชากร

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ วิชาเอกการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา ตลาดการท่องเที่ยวและการโรงแรม ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักศึกษา 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2560 ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก 60 คน เหลือ 40 คน และมา 20 คน โดยดูจากคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 20 คน แต่ขณะทดลองเหลือนักศึกษา จำนวน 18 คนที่สมัครใจและเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมได้มาเป็นกลุ่มทดลอง ทั้งนี้เพื่อให้การจัดรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติมีความเหมาะสมกับช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพภายในวิธีวิทยา การวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยจะนำวิธีเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสังเกตมาใช้ในระหว่างการทดลองและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มทดลองทั้งก่อนและหลังดำเนินการทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถพัฒนาทดลองใช้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตัวแปรจัดกระทำ คือ การใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านการควบคุมอารมณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 3 คือ

รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และเทคนิคต่างๆ ของจิตวิทยาการศึกษา พุทธศาสนา และเทคนิคการ ฝึกอบรมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านการควบคุมอารมณ์และเป็นรูปแบบที่ดำเนินการโดยใช้ การฝึกอบรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ จำนวน 16 ครั้ง และดำเนินการครั้งละ 1.30 ชั่วโมง มีค่าดัชนี ความสอดคล้องที่ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับระยะที่ 3 ของการวิจัยการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อ การเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ การโรงแรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การออกแบบแผนการทดลอง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิง ทดลอง โดยใช้การวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 1 กลุ่ม โดยมีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม แบบแผนการทดลองดังกล่าวจัดเป็นแบบแผนที่มีการวัดซ้ำ (Repeated Measures Design) โดยมีการวัดทั้งหมด 3 ครั้ง ได้แก่ การวัดก่อนการทดลอง หลังการ ทดลอง และการวัดระยะติดตามผล

2. การดำเนินการทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม ณ ห้อง 1504 ชั้น 9 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ก่อนทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาที่มีคะแนนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม (Pretest) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากประชากรที่มีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวนทั้งหมด 60 คน เหลือ 40 และ 20 คนตามลำดับ แต่มีผู้สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ 18 คน และผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับประธานสาขาวิชา อาจารย์ผู้สอนเพื่อทำการเข้าไปพูดคุยและอธิบายเกี่ยวกับเหตุผลที่นักศึกษาได้รับการคัดเลือกเข้ากลุ่ม วัตถุประสงค์ของการทดลอง ขั้นตอนระยะเวลาในการทดลอง และประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับ และให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตกลงร่วมกัน ในการเลือกวันเวลาในการทดลองตามวันเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดและตามที่นักศึกษาสะดวก ซึ่งผู้วิจัยมีเงื่อนไขที่สำคัญของการทดลอง คือ ความสมัครใจและความพร้อมในการเข้าร่วมการทดลอง

2.2 ระยะเวลาทดลอง

ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว ไปใช้กับกลุ่มทดลอง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 18 คน ไม่มีกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 18 คน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเป็นการสอนเสริมในรายวิชาการตลาดการท่องเที่ยวและการบริการในหัวข้อจิตวิทยาการบริการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที

2.3 ระยะเวลาหลังการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการวัดคุณลักษณะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่เป็นกลุ่มทดลองอีกครั้ง ภายหลังจากการทดลองครบทั้ง 16 ครั้ง แล้วใช้คะแนนจากการวัดดังกล่าวเป็นคะแนนภายหลังการทดลอง (Posttest) และดำเนินการนัดกลุ่มทดลองเพื่อทำการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

2.4 ระยะติดตามผล

ภายหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยดำเนินการติดตามผลการทดลองจากกลุ่มทดลอง โดยผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองตอบแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เพื่อเป็นคะแนนระยะติดตามผล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงปริมาณเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติวิเคราะห์พื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลต่างค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหาของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ส่วนที่ 3 สถิติที่ใช้การทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณลักษณะรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง โดยพิจารณาจากค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย โดยจัดลำดับการนำเสนอออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง

ประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 5 ท่านเป็นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านการโรงแรม เจ้าของธุรกิจและผู้บริหารระดับสูง มีประสบการณ์ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การฝึกอบรมสำหรับนักศึกษาฝึกงานวิชาชีพการโรงแรมและพนักงานของโรงแรมมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และครู อาจารย์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม พุทธศาสนาด้านคุณธรรม จริยธรรม มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การทำสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 5 ท่าน เป็นนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรม หัวหน้าทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม หัวหน้าแผนกที่นิเทศงานนักศึกษาและเจ้าของกิจการ โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงและโดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อศึกษาองค์ประกอบและนิยามศัพท์ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เมื่อนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มและข้อมูลจากการสังเคราะห์บทความ ทฤษฎี แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมาเปรียบเทียบกันได้เป็น 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านการควบคุมอารมณ์ พบว่า ทุกด้านมีประเด็นคุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและจิตวิทยา เจ้าของธุรกิจและผู้บริหาร

ระดับสูง นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม พุทธศาสนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้ง 10 คน เห็นด้วยกับองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ทั้ง 4 ด้าน

2. จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.600 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.400 นักศึกษาส่วนใหญ่อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.570 รองลงมาคือ อายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.070 อายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.922 อายุ 22 ปี คิดเป็น ร้อยละ 15.625 อายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.711 อายุ 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.344 ไม่ระบุ คิดเป็น ร้อยละ 1.563 และอายุ 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.195 ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 คิดเป็น ร้อยละ 33.789 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 29.297 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 26.758 และ ชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 10.156 โดยส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ที่คณะมนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 57.031 รองลงมาคือ คณะวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 31.250 คณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 11.328 และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 0.391 และนักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่โรงเรียนการ ท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คิดเป็นร้อยละ 37.109 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา คิดเป็นร้อยละ 29.297 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีและมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา คิดเป็นร้อยละเท่ากันเท่ากับ 9.766 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร คิดเป็นร้อยละ 8.789 และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คิดเป็นร้อยละ 5.273 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

3.1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วยเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม พบว่า ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม โดยภาพรวมเท่ากับ 1.652 ส่วนแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้าน ความซื่อสัตย์ องค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ องค์ประกอบด้านความมีวินัย และองค์ประกอบ ด้านการควบคุมอารมณ์ อยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.639, 1.718, 1.552 และ 1.702 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรชี้วัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .073-.638 ซึ่งทุกตัวแปรชี้วัดมี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า โมเดลการวัดคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ผู้วิจัยได้ นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มาทำการทดสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดล การวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการ โรงแรม ไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดลใหม่ ด้วยการ

ลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนระหว่างองค์ประกอบ จนข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดล การวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมี ค่า (χ^2) เท่ากับ 104.550, $df = 90$, $p = .140$, ค่า $GFI = 0.977$, ค่า $AGFI = 0.961$, ค่า $RMSEA = 0.018$, ค่า $SRMR = 0.032$ ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่า $CFI = 0.998$ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ตามสอดคล้อง พบว่า ค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และดัชนีอื่น ๆ ยังชี้ให้เห็นว่าโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.859-0.989 โดยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมทุกด้านและทุกตัวแปรชี้วัด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านความรับผิดชอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.989 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 97.800) รองลงมาคือ ความซื่อสัตย์ และการควบคุมอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.892 และ 0.867 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 79.500 และ 75.200) ส่วนความมีวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.859 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 73.800) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย และด้านการควบคุมอารมณ์ โดยทั้ง 4 ด้าน มีค่าความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลที่วัดในแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเลือกใช้เครื่องมือที่สามารถพัฒนานิยามศัพท์ตามระยะที่ 1 และนำไปทดลองใช้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

1. การสร้างรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ทั้ง 4 องค์ประกอบ (17 ด้านย่อย) และดำเนินการ โดยกลุ่มฝึกอบรม จำนวน 16 ครั้ง และครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ถึง 2 ชั่วโมงโดยนำกรอบแนวคิดในการศึกษาจากเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต การสัมภาษณ์นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญการสอนนักศึกษาหลักสูตรการโรงแรมการสังเคราะห์แนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้วิจัยนำหลัก แนวคิด ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาของบลูม การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจากรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb นำมาบูรณาการ กับหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริม สร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม 6 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกตประสบการณ์ (Experience Observation) ขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง (Association Development) ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reflection) ขั้นที่ 5 ขั้นประยุกต์ใช้ (Active Experience) ขั้นที่ 6 ขั้นติดตามผล (Follow Up) โดยแต่ละขั้นผู้วิจัยได้นำเทคนิคการวิธีการสอนตามหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 วิธีคือ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม ตลอดจนนำหลักการและเทคนิคการฝึกอบรม แบบ High-Impact Training Model ของวิลสัน มาบูรณาการในกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนมาประยุกต์ใช้ในโมเดล คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเมื่อตรวจสอบโมเดลคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของความสอดคล้องทั้งในเนื้อหาแนวคิด ทฤษฎี เทคนิค วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และการประเมินผล การฝึกอบรมกลุ่มเชิงจิตวิทยา พบว่า โมเดลคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่า ดัชนีความสอดคล้อง อยู่ที่ 1.00 ซึ่งเกณฑ์ประเมินว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่า 0.50 ขึ้นไปแสดงว่าเป็นตัวแทนของจุดประสงค์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ระยะที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

การเปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาปริญญาตรี
วิชาชีพการโรงแรมโดยรวมและรายด้านของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมชั้นปีที่ 2 ที่กำลัง
ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง
หลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยรวมก่อนการวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำคะแนนแบบวัดคุณลักษณะ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมโดยรวมที่
ได้จากผลการวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยทำการ
เปรียบเทียบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ
การโรงแรม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality) ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk มีค่า
p อยู่ระหว่าง .21-.45 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ผู้วิจัยจึงทำการความ
แปรปรวนแบบวัดซ้ำทางเดียว (One-Way Repeated ANOVA และสรุปผลการศึกษาดังนี้

พบว่า ก่อนทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง
ประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.778 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 4.493 อยู่ในระดับสูง หลังทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.333 มีส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 6.499 อยู่ในระดับสูง และติดตามผลนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมี
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.667
มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.594 และสามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

ก่อนทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.056 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ
1.626 อยู่ในระดับสูง หลังทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง
ประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.556 มีส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 1.464 อยู่ในระดับสูง และติดตามผลนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมี
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.889 มีส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.323 อยู่ในระดับสูง

ก่อนทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.222 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ
1.166 อยู่ในระดับสูง หลังทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง
ประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.667 มีส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 3.531 อยู่ในระดับสูง และติดตามผลนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมี

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.000 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.000 อยู่ในระดับสูง

ก่อนทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.611 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.660 อยู่ในระดับสูง หลังทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.222 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.957 อยู่ในระดับสูง และติดตามผลนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.944 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.236 อยู่ในระดับสูง

ก่อนทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.889 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.745 อยู่ในระดับปานกลาง หลังทดลองนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.889 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.323 อยู่ในระดับสูง และติดตามผลนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.833 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.514

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=76.844$ $df=1.479$ $p=.000$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ ($F=28.406$ $df=2$ $p=.000$) ด้านความรับผิดชอบ ($F=20.994$ $df=1.092$ $p=.000$) ด้านความมีวินัย ($F=25.381$ $df=1.452$ $p=.000$) และด้านการควบคุมอารมณ์ ($F=153.713$ $df=1.061$ $p=.000$) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมโดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของบอนโฟโรนี (Bonferroni Method) และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนติดตามผลมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำกว่าติดตามผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลได้ว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมและทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย และด้านการควบคุมอารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนติดตามผลมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังทดลอง

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผลการสัมภาษณ์นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมทั้ง 4 องค์กรประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สามารถเข้าใจและเรียนรู้ถึงความสำคัญและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ที่ต้องใช้ในการทำงานโรงแรมที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการรักษาสัญญา พูดความจริงทั้งกับตนเองและที่ให้กับผู้อื่น ไม่อยากได้โดยนำทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่คดโกงเห็นแก่ได้ มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงานและตั้งใจทำหน้าที่อย่างเต็มที่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดกับการทำงานโรงแรม ซึ่งความซื่อสัตย์มีความเชื่อมโยงกับการประกอบวิชาชีพการโรงแรมเป็นความคาดหวังขององค์กรที่มีต่อผู้ประกอบการโรงแรมทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งนักศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถและเสริมสร้างการปฏิบัติตนในการทำงานและแบบอย่างที่ดีต่อหน่วยงาน องค์กร และสังคม

ด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีความรับผิดชอบมากขึ้นหลังได้ทำกิจกรรม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม มีความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพียรพยายามเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย มีเงื่อนไขการรักษาเวลาในสิ่งที่ได้รับมอบหมายมา และการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ การทำงานไม่ว่าสิ่งที่ได้เกิดขึ้นมาจากความไม่ตั้งใจหรือความรอบคอบก็ตาม นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงเวลาของการเป็นนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมที่ส่งผลดีต่อการทำงานในวิชาชีพการโรงแรม นักศึกษามีความคาดหวังว่า ตนเองสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการเป็นคนที่ดีของสังคม

ด้านความมีวินัย พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สามารถแสดงถึงการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร การควบคุมตนเอง การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น การรู้จักรักษาสีทิมของตนเองและผู้อื่น การทำงานโรงแรมต้องมีความพร้อมในการทำงาน เพื่อสามารถสนองบริการได้อย่างทันใจ ดังนั้นวินัยในการทำงานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในช่วงเวลาปฏิบัติงาน

แต่จากการทดลองพบว่าด้านความมีวินัยต่ำกว่าองค์ประกอบด้านอื่นอีก 3 ด้าน แต่นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมได้นำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนกันเกี่ยวกับการเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนรู้เพื่อให้ตนเองและเพื่อนนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมได้พัฒนาการเรียนรู้เพื่อใช้ในการทำงานต่อไปในอนาคต

ด้านการควบคุมอารมณ์ พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สามารถ เคารพสิทธิและยอมรับพฤติกรรมของผู้อื่นแม้จะไม่เห็นด้วยซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญก่อให้เกิดสติปัญญา การควบคุมจากการกระตุ้นสิ่งเร้าต่างๆ การอดทนอดกลั้น การรู้จักระงับอารมณ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมต้องรู้เท่าทัน ยอมรับอารมณ์ตนเอง แต่ไม่ใช่จะแสดงออกไปทุกอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับเรา การทำงานบริการต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ย่อมสามารถควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในขอบเขต ที่เหมาะสมตามแต่สถานการณ์ รวมถึงมีการวิเคราะห์ถึงสิ่งที่ตนเองควรปฏิบัติต่อไปซึ่งจะช่วยให้การวางแผนทางพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและการทำงานโรงแรมให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในระบะที่ 1

การวิจัยในระบะที่ 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ผลการศึกษพบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยและด้านการควบคุมอารมณ์ ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 17 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือ รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.652 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.355 มีความแปรปรวนและความโด่งมาก แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลมีการกระจายข้อมูลใกล้เคียงปกติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.718 รองลงมาคือการควบคุมอารมณ์ และความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.702 และ 1.639 ส่วนความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.552 ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู อาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิและนักศึกษพบว่าในปัจจุบันนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมบางส่วนยังขาดคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน เช่น ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม การมีวินัย เคารพกฎกติกา

ข้อบังคับของสถาบันการศึกษาหรือองค์กรที่ไปฝึกงาน รวมถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมด้านอารมณ์ซึ่งส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในปัจจุบันและจะส่งผลกระทบต่อการทำงานในวิชาชีพการโรงแรมในอนาคต ซึ่งคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างให้กับนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสาขาวิชาชีพการโรงแรมซึ่งจะช่วยการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาในด้านการควบคุมพฤติกรรมการเรียนรู้ การมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น การมีความพากเพียร ความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาศักยภาพของตนเองในช่วงของการเป็นนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรม รวมถึงส่งผลต่อการเตรียมพร้อมสู่การทำงานในวิชาชีพการโรงแรมและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรในอนาคต ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ลิคโคนา (Lickona, 1991: 65) ที่อธิบายว่าคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมจะมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ การที่ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้และเป็นคนดี ซึ่งหมายรวมถึงการรู้ถึงความดี เข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึก การรักที่จะประพฤตินิสัยดี ๆ และการปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมที่ดี และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ชวาทซ์ (Schwartz, 2008: 6) ที่กล่าวถึง การศึกษาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมว่าเป็นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะในองค์ประกอบ 3 ด้านที่ดีของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย การรู้คิด (Cognitive) ความรู้สึกอารมณ์ (Feeling) และพฤติกรรม (Behavior) ในการดำเนินชีวิตด้านคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการดำรงชีวิตอยู่ตามหลักค่านิยมที่พึงประสงค์ของบริบทสังคม รวมถึงสอดคล้องกับ นุชชี (Nucci, 2008: 24) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะศึกษาคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบคือ คุณลักษณะด้านการรู้คิด คุณลักษณะด้านอารมณ์ความรู้สึก และคุณลักษณะด้านพฤติกรรม

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1.718 และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.990 ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่พบว่าในปัจจุบันนักศึกษายังขาดการปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจ การไม่ตรงต่อเวลา ไม่มีความละเอียดรอบคอบ ขาดความเพียรพยายามเพื่อให้งานหรือภาระที่รับผิดชอบอยู่บรรลุผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย เพราะการทำงานบริการโรงแรมนั้นความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานเนื่องจากเป็นธุรกิจที่ให้บริการ 24 ชั่วโมง เป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องปฏิบัติต่อลูกค้าด้วยหน้าที่และจิตบริการ ผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ จิตติวิสัย สุขป้อม (2555: 12-13) กับงานวิจัยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมในองค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่แสดงออกด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความผูกพัน ความพากเพียร ความละเอียดรอบคอบ ไม่หลีกเลี่ยงงาน ตรงต่อเวลาและยอมรับผลของกระทำในการปฏิบัติ หน้าที่ทั้งด้านผลดีและผลเสีย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น รวมถึงสอดคล้องกับโจเซฟสันและคณะ (Josephson Institute, 2013: 200) ได้กล่าวถึง ความรับผิดชอบ เป็นความเต็มใจยอมรับ

ของบุคคลว่า มีหน้าที่รับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง ทั้งในด้านผลดีและผลเสีย ในการปฏิบัติงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดที่จะสามารถทำได้ และรวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์คุณธรรมและจริยธรรม

องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่อยู่ในลำดับที่ 2 คือ การควบคุมอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.702 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.870 แสดงให้เห็นว่าการควบคุมอารมณ์เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่พบว่า งานบริการเป็นการทำงานที่เราเผชิญความอดทน สู้ทน แม้งานหนักเพียงใดเป็นการฝึกฝน การพบปะผู้คนต้องมีการควบคุมอารมณ์ เช่น อารมณ์โกรธ ไม่พอใจต่อคนรอบข้าง แต่ในสายงานโรงแรมต้องไม่แสดงออกมาไม่ว่าทั้งสีหน้า อารมณ์ คำพูด ต้องปลุกฝังให้นักศึกษามีทักษะด้านนี้เพราะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับแขกผู้เข้าพักเป็นภาพพจน์ของโรงแรม ต้องควบคุมพฤติกรรมตนเองภายใต้ความกดดันในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ซิน; และคนอื่นๆ (Zin; et al. 2004: 6) กล่าวไว้ว่าความสามารถในการเรียนรู้ทางอารมณ์ เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความสามารถในการประมวลความคิด ความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยความสามารถที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางอารมณ์ประกอบไปด้วยการรู้จักจัดการกับอารมณ์ สร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น การตั้งเป้าหมายในทางบวกที่มีความเหมาะสมกับตนเอง และความต้องการของสังคม ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจโดยคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดของอี ชู ออง (Ai - choo Ong Gary D. Borich. 2006: 146) โครงสร้างองค์ประกอบของการควบคุมอารมณ์ ประกอบด้วย การตระหนักรู้ต่อตนเองและสังคม การจัดการตนเอง ทักษะสัมพันธ์ และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและรวมถึงสอดคล้องกับเดอลัก; และคนอื่นๆ (Durlak; & et. al. 2011: 405-432) กล่าวว่าความสามารถในการเรียนรู้ทางอารมณ์และการควบคุมอารมณ์เป็นกระบวนการที่เป็นพื้นฐานให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นทักษะที่ต้องนำไปใช้ทั้งกับตนเองและกับบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของหลักคุณธรรมจริยธรรม

องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่อยู่ในลำดับที่ 3 คือ ความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.639 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.890 แสดงให้เห็นว่าความซื่อสัตย์ เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่พบว่า ความซื่อสัตย์เป็นสิ่งสำคัญเพราะต้องทำงานใกล้ชิดกับแขกผู้มาเข้าพัก ไม่พูดเท็จ มีความประพฤติปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ซึ่งนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพโรงแรมนั้นต้องมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ การใช้ชีวิตในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความ

ซื่อสัตย์ต่อแขกผู้เข้าพักและเพื่อนร่วมงานทุกคนไม่มีการแบ่งแยก เพราะเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของตนทำให้เราได้รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง อีกทั้งการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการทำงานซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มี ความสอดคล้องกับแนวคิดของออร์พินท์ สันติชัยอนันต์ (2549: 10-11) ที่กล่าวว่าความซื่อสัตย์สุจริต เป็นความประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริงประพฤติ ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น โดยมีพฤติกรรมแสดงออกดังนี้ เช่น ไม่สับปลั๊กกลับกลอก พูดความจริง ไม่คดโกง ไม่หยิบบอกผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต ยอมรับการกระทำความผิด ไม่ถือเอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดเพอร์วิน (Pervin. 1994: 108) ที่กล่าวว่าความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความประพฤติดี ความประพฤติชอบ ประพฤติตรงและจริงใจไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวงมุ่งประพฤติแต่ความดีจนติดเป็นนิสัย และยังสอดคล้องกับเลนนิค; และเคิล (Lennick; & Kiel. 2005, 2011: 77-113) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะสติปัญญาทางจริยธรรมของความซื่อสัตย์ เป็นการแสดงออกถึง การพูดความจริงและยืนยันในสิ่งที่ถูกต้อง และได้รับความเชื่อถือไว้วางใจในสิ่งที่พูดและสิ่งที่กระทำ

องค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมที่อยู่ในลำดับที่ 4 คือ ความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.552 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.670 แสดงให้เห็นว่าความมีวินัย เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่พบว่านักศึกษาวิชาชีพโรงแรมต้อง มีระเบียบวินัย มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ดูแลรักษาทรัพย์สิน อุปกรณ์ เครื่องมือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยแสดงพฤติกรรมออกมาให้เห็นเด่นชัด เช่น มีจิตสาธารณะ ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบ การให้ความช่วยเหลือต่อคนรอบข้างและองค์การมีจิตอาสา รักษานับบริการ การอยู่ร่วมกันในหมู่คณะ การควบคุมความประพฤติของตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณทางสังคม กฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและศีลธรรม ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติวิมล สุขป้อม (2555: 12-13) ที่กล่าวว่าความมีระเบียบวินัย หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบุคคลที่เป็นผู้รู้และปฏิบัติตามแบบแผนที่ตนเอง และสังคมกำหนดไว้ โดยที่จะปฏิเสธไม่รับรู้กฎเกณฑ์หรือกติกาต่างๆ ของสังคมไม่ได้ และต้องปฏิบัติตามสม่ำเสมอจนกว่าจะปฏิบัติได้เองและเกิดความเคยชิน รวมถึงสอดคล้องกับโจเซฟสัน; และคณะ (Josephson Institute. 2013: 200) ได้กล่าวถึง ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย การแสดงออกทางประชาธิปไตย รวมถึงการควบคุมความประพฤติของตนเองให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณทางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและศีลธรรม และยังสอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 มีวินัย ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม

จากการนำคะแนนแบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าตาราง การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=104.550$ df= 90 p=.140 GFI=0.977 AGFI=0.961 CFI=0.998 RMSEA=0.018 SRMR=0.032) โดยโมเดลการวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.860-0.990 ซึ่งด้านความรับผิดชอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.990 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 97.800) รองลงมาคือความซื่อสัตย์ และการควบคุมอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.890 และ 0.870 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 79.500 และ 75.200) ส่วนความมีวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.860 มีความแปรผันร่วมกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 73.800) ตามลำดับ โมเดลมีความเหมาะสมพอดีในระดับสูง จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า โมเดลขององค์ประกอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งสามารถวัดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมได้

การอภิปรายผลการวิจัยในระยะที่ 2

การวิจัยในระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม จากผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบโมเดล โดยใช้การวิเคราะห์จากหลักฐานเชิงคุณลักษณะ (Qualitative) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่า 1.00 แสดงว่าโมเดลพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบเชิงคุณลักษณะ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ทั้งนี้ โมเดลการสร้างรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมนั้น ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ คุณค่า เจตคติ ลักษณะนิสัย และด้าน

ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) รวมถึงการนำแนวคิดจิตวิทยาการศึกษาของ แบนดูรา (Bandura . 1997: 79) การเรียนรู้ทางสังคมโดยการสังเกตตัวแบบ การเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นกระบวนการทางการรู้คิด หรือพุทธิปัญญา (Cognitive Process) การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning หรือ Modeling) สิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนมีความสำคัญเท่าๆ กัน คนเรามีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเราอยู่เสมอ การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของคนเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) สำหรับตัวแบบไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจจะเป็นตัวสัญลักษณ์ก็ได้ รวมถึงการใช้เสริมแรง (Reinforcement) ของสกินเนอร์ เช่น การให้รางวัล

กิจกรรมในทุกขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Bloom, et., 1956: 6; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 7) ดังนั้นผู้วิจัยจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระดับพุทธิพิสัยเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาตามความรู้ ความเข้าใจตามที่ตนมีอยู่หรือไม่ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระดับจิตพิสัยแล้วจะเป็นขั้นของจิตสำนึกและสร้างการตระหนักรู้ สร้างลักษณะนิสัย ลงมือปฏิบัติได้ โดยยึดผู้เรียนศูนย์กลาง (Student-Centered Instruction) (ทิสนา แคมมณี. 2554: 119-146; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) กับการผสมผสานการเรียนรู้เชิงปฏิบัติจากรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb เป็นกระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวของบุคคล มาประยุกต์กับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2550: 23-24) โดยรูปแบบการเรียนการสอนที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Instruction Model) (ทิสนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) เป็นการสอนที่ผู้สอนใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือและกระตุ้นในการช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีให้นักศึกษาออกไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาโดยยึดกระบวนการคิด วิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้และเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ผู้สอนใช้สถานการณ์ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวเพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงที่พบบ่อย หรือจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญ

ปัญหาฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นกลุ่มกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นได้อย่างชัดเจนแล้ว ยังสามารถมองเห็นวิธีการและทางเลือกที่หลากหลายในการแก้ปัญหาอันเป็นลักษณะทางด้านพุทธิพิสัย ตามแนวคิดของบลูม

การสอนในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัตินี้ สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตพิสัย การแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ทอร์พ; และเซจ (Torp; & Sage. 2002: 14) ที่กล่าวว่า การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นอกจากเป็นยุทธวิธีในการเรียนรู้แล้ว ยังเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรที่มีลักษณะดึงดูดผู้เรียนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนให้สร้างความรู้ด้วยตนเองและบูรณาการสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์รวมทั้งการเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Group Process Based Learning) สามารถนำมาบูรณาการใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนได้ (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ นำพา. 2554: 43-44) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งจุดมุ่งหมายสำคัญของการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เป็นการสร้างประสบการณ์ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียน มาประยุกต์ใช้กับแนวคิดการฝึกอบรมของวิลสัน (Wilson. 1995: 24-26) ที่ได้เสนอแนวคิด High-Impact Training Model เป็นเทคนิคการสอนแบบฝึกอบรมที่มุ่งเน้นถึงความสำคัญของประสิทธิผล และเป้าหมายของกิจกรรมการฝึกอบรม จากความสำคัญและประโยชน์จากการสอนทั้ง 3 วิธีดังกล่าว ได้ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม 6 ชั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม (Concrete Experience) ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกตประสบการณ์ (Experience Observation) ขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง (Association Development) ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reflection) ขั้นที่ 5 ขั้นประยุกต์ใช้ (Active Experience) ขั้นที่ 6 ขั้นติดตามผล (Follow Up) โดยแต่ละขั้น ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการวิธีการสอนตามหลักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 วิธีคือ การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม การฝึกอบรม แบบ High-Impact Training Model ของวิลสัน มาบูรณาการในกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน ใช้วิธีการเทคนิคต่าง ๆ ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ได้แก่ การสอนและการบรรยาย (Lecture and Teaching) การประเมินตนเอง (Self-Assessment) การสาธิต (Demonstration) การฝึกสอน (Coaching) การฝึกซ้อมพฤติกรรม (Rehearsal) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การใช้แผ่นบันทึกงาน (Worksheets) การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) บทบาทสมมติ (Role Playing) การใช้เกม (Game) การใช้การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) และการให้การบ้าน (Homework) แบบบันทึกพฤติกรรม นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีการ เทคนิคการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (Audio Visual) เช่น วีดีโอเทป แผ่นภาพการ์ตูน เครื่องฉายภาพ รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบประเมิน

ตนเอง (Self-Assessment) แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบตรวจสอบพฤติกรรม (Behavior-Monitoring) เพื่อให้นำเสนอ บรรยาย สาธิต การอภิปราย หรือสามารถใช้เพื่อในการเรียนรู้ด้วยตนเองในกระบวนการ การฝึกคุณลักษณะเชิงคุณธรรมจริยธรรมซึ่ง ผลการ Try out มีความสอดคล้องกับ มาร์แชล; และแม็คฮาร์ดี้ (John, C. Marshall; & Bob McHardy. 1999: 15 – 17) กล่าวถึงความสำเร็จที่เราได้รับนั้น เกิดจากการรู้จักวางแผน และลงมือปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งสองสิ่งที่กล่าวถึงนี้เป็นผลของการรู้จักจัดการตนเองซึ่งเขาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการตนเองความสามารถในการจัดการตนเองเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จด้วยคนที่มีความสามารถในการจัดการตนเองนั้นจะทำให้มีวินัยมากขึ้น ควบคุมตนเองได้ดีขึ้น มีความสามารถในตนเองสูงขึ้น และประสบความสำเร็จมากขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม สามารถใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมได้ หลังจากผลการ Try out ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ พอที่จะสรุปได้และพบว่า ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงาน ข้อที่ 1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในขั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ มีบางคนซึ่ง มีเหตุผลในการเลือกแตกต่างไป การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรมการฝึกอบรม ได้ข้อคิดที่จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความหลากหลาย แต่ในขั้นที่ 4 เมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้เพิ่มเติม สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน จากการทดลองพบว่า ในขั้นที่ 5 การประยุกต์ใช้ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การทำงานได้และสมาชิกในกลุ่มมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม แสดงความคิดเห็น การถามคำถามและตอบคำถาม และเปลี่ยนประสบการณ์ เรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้สมาชิกยังได้มีการสำรวจสภาพและประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมได้

จากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม โดยนำผลที่ได้จากการศึกษาผลวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วยผลการศึกษาเชิงปริมาณ และผลการศึกษาเชิงคุณภาพ มาเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ส่งผลให้ได้รูปแบบการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมจำนวนทั้งสิ้น 16 ครั้ง ในแต่ละครั้งได้ระบุชื่อกิจกรรม

ความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ สารการเรียนรู้ ผลกระทบ ขั้นตอน การจัดกิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ และการประเมินผล โดยมีสาระ ผลของการออกแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง

กิจกรรมครั้งที่ 1 การรักษาความมั่นใจสัญญา เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานแนวคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบ กระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) การออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาคิดไตร่ตรองก่อนว่าสามารถทำได้จึงรับปากหรือให้สัญญา ต้องรอบคอบ และไม่รับปากไปด้วยความเกรงใจกับลูกคำปรึกษาคำพูด คิดก่อนพูด วางแผนก่อนทำ ต้องมั่นใจว่าสามารถทำได้คำนึงถึงจิตใจของคนที่เราพูดด้วยต้องรักษามิตรภาพ และความสัมพันธ์ ด้วยการรักษาสัญญา ซึ่งเป็นความสำคัญในการปฏิบัติงานวิชาชีพการโรงแรม เทคนิคที่ใช้เป็น เทคนิคการอภิปราย (Discussion) กรณีศึกษา (Case Study) จากประเด็นข่าวเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทกัน กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) ดุลยภาพดีโอ การระดมสมอง (Brainstorming) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 2 การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนเป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานแนวคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) การออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษากระทำในสิ่งที่ตั้งามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ละเว้นการ เบียดเบียน มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล สงเคราะห์กัน ไม่แย่งชิงลักขโมย หรือการเอารัดเอาเปรียบ แต่เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกันซึ่งในบริบทของการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมนั้นนักศึกษาจำเป็น ต้องตระหนักเพื่อนำไปสู่การฝึกปฏิบัติของการประกอบวิชาชีพการโรงแรม สร้างความไว้วางใจและนำไปสู่ความสงบสุขภายในสังคม เทคนิคที่ใช้เป็นการอภิปราย (Discussion) การระดมสมอง (Brainstorming) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) บทบาทสมมติ (Role Playing) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานแนวคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์ ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษา มีความประพฤติดี ประพฤติชอบ ประพฤติตรงและมีความจริงใจต่อการทำงาน ทำอะไรทำจริง มุ่งให้การทำงานสำเร็จ เกิดประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวม ได้จริง โดยแสดงออกจากการปฏิบัติ ใส่ใจต่อหน้าที่โดยไม่หลีกเลี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

อย่างเคร่งครัดเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ของโรงแรมหรือหน่วยงาน เทคนิคที่ใช้เป็นการอภิปราย (Discussion) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) สถานการณ์จำลอง (Simulation) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 4 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เต็มศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาแสดงออกมาให้เห็นทางกายวาจา จิตใจ เป็นการปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมาและเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึง การรักษาความสัตย์ การรักษาคำพูด ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการทำงานโรงแรมนั้น ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญสำหรับงานบริการต่อลูกค้า เนื่องจากจะสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการ ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจในสิ่งที่พูดและสิ่งที่กระทำ เพราะลูกค้าเป็นบุคคลสำคัญที่ส่งผลกระทบโดยตรง จะส่งเสริมให้ธุรกิจโรงแรมมีรายได้ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อตนเองและองค์กร เทคนิคที่ใช้เป็นเทคนิคการอภิปราย (Discussion) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การสอนโดยการยกตัวอย่าง (Teach by example) สอนโดยการบอกกล่าวเล่าเรื่อง (Teach by telling) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 5 ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เต็มศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ นักศึกษามีความตั้งใจมุ่งมั่น มานะพยายาม เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และรับผิดชอบการทำงานให้สำเร็จ รู้จักวางแผนภายในเพื่อให้งานเป็นไปตามระบบสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต้องพยายาม แก้ไขปัญหา อุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และต้องคำนึงถึงการบริการให้ลูกค้าเกิดความประทับใจกลับมาใช้บริการในอนาคต เทคนิคที่ใช้เป็น กรณีศึกษา (Case Study) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การเล่นเกม (Game Play) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 6 การรักษาเวลา เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เต็มศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson and Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้

นักศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการตรงต่อเวลาหรือการรักษาเวลา ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของความรับผิดชอบในหน้าที่ที่มีต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เนื่องจากการรักษาเวลาในการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ไว้กับผู้อื่นและตนเองซึ่งเป็นแนวทาง การปฏิบัติตนที่ทำให้เกิดประสิทธิผลของการทำงาน โดยเฉพาะงานโรงแรมเป็นงานบริการ เวลาที่มีผลต่อลูกค้ามากที่สุดต้องบริการให้ทันกับความต้องการของลูกค้า ไม่ให้ลูกค้าต้องรอนาน ซึ่งการพัฒนาตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลานั้นเราสามารถทำได้โดยการที่เรารู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ เป็นการจัดระเบียบให้กับชีวิต และยังสะท้อนถึงบุคคลนั้นเป็นคนเอาการเอางานความสำนึก รับผิดชอบต่อการกิจหน้าที่ที่ตนจะต้องกระทำอย่างสูง เทคนิคที่ใช้เป็น กรณีศึกษา (Case Study) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) คลิปวิดีโอ (Clip Video) การสอนโดยการยกตัวอย่าง (Teach by example) เทคนิคการวาดรูปคน (Drawing a person technique)การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 7 การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เตมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาแสดงออกถึงความรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตน เมื่อเกิดผลเสียหากไม่โยนความผิดให้แก่ผู้อื่น น้อมรับความผิดพลาด แล้วนำมาพิจารณาไตร่ตรอง เพื่อปรับปรุงแก้ไขมิให้เกิดความเสียหาย หรือความผิดพลาดเดิมๆ ขึ้นอีก ผู้ที่มีความรับผิดชอบควรพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบถึงความดีงาม ความถูกต้องเหมาะสม ผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้น ก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการใดๆ ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องคิดให้รอบคอบเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองต้องปฏิบัติ เทคนิคที่ใช้ กรณีศึกษา (Case Study) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การเล่นเกม (Game Play) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การสะท้อนความคิด (Reflection)

กิจกรรมครั้งที่ 8 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความรับผิดชอบ เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เตมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ นักศึกษามีความรับผิดชอบและต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ ปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายรวมถึงการรักษาเวลา การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่นรวมถึงการปรับปรุงและพัฒนาในสิ่งที่กระทำให้ดียิ่งขึ้น เทคนิคที่ใช้เป็นเทคนิคการอภิปราย (Discussion) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การสอนโดยการยกตัวอย่าง (Teach by example) สอนโดย

การบอกกล่าวเล่าเรื่อง (Teach by telling) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 9 การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เต็มศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รู้จักรักษาสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นให้เกิดเกียรติ ยอมรับบทบาทหน้าที่ผู้อื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความเคารพรักษาความสัมพันธ์ที่ดี และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มที่ช่วยให้เกิดผลดีกับงานด้านบริการโรงแรม ซึ่งนักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ช่วยจัดระเบียบให้กับสังคม เพื่อให้สังคมสงบสุข เทคนิคที่ใช้ สถานการณ์จำลอง (Simulation) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การเล่นเกม (Game Play) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 10 การควบคุมตนเอง เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เต็มศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาตระหนักสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้ ปฏิบัติตามแบบแผนของกฎเกณฑ์และข้อบังคับ โดยเกิดความสำนึกว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งความมีวินัยเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และการประกอบวิชาชีพการโรงแรม ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจถึงแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาสู่การเป็นพนักงานโรงแรมที่มีคุณภาพที่องค์กรหรือหน่วยงานได้มีกฎ ระเบียบแบบแผนเสนอไว้ และนำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้ ในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับความคิดหวังของสังคม เทคนิคที่ใช้เป็น การอภิปราย (Discussion) การระดมสมอง (Brainstorming) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) บทบาทสมมติ (Role Playing) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 11 การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แชมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เต็มศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44)

แสดงพฤติกรรมของคนปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กรได้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักศึกษาตระหนักและเข้าใจความสำคัญการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร เป็น พฤติกรรมบ่งชี้ของควมมีวินัย เป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม การเคารพ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ เป็นหลักสำคัญในการควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนในสังคมองค์กร ให้ เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน การ อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ถ้าขาดระเบียบกฎเกณฑ์ ต่างคนต่างทำตามความคิดจะเกิดความขัดแย้งขึ้น ไม่มีความสุข การงานที่ทำก็จะเกิดผลเสีย การปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กรจึง เป็นสิ่งที่ใช้ควบคุมคน ให้คนเราใช้ความรู้ความสามารถไปในทางที่ถูกที่ควร เทคนิคที่ใช้เป็นการ อภิปราย (Discussion) การระดมสมอง (Brainstorming) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การเล่นเกม (Game Play) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 12 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมควมมีวินัย เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบน พื้นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิสนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เตมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) เพื่อให้ นักศึกษาเป็นควมมีวินัยต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่แสดงถึง การปฏิบัติ ตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร การควบคุมตนเอง การยอมรับการตัดสินใจของผู้รู้จักร ักษาสติของ ตนและผู้อื่นพฤติกรรมของตนเอง ให้อยู่ในแบบแผนตามที่มุ่งหวังเพื่อให้สามารถอยู่ ร่วมกันได้ด้วยควมสงบสุขอันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการดำเนินชีวิตและการทำงานบริการ โรงแรม เทคนิคที่ใช้เป็นเทคนิคการอภิปราย (Discussion) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การสอนโดยการยกตัวอย่าง (Teach by example) สอนโดยการบอกกล่าวเล่าเรื่อง (Teach by telling) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 13 ความสามารถในการอดทนอดกลั้น เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิสนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เตมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบ กระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ นักศึกษา มีความสามารถ ในการอดทนอดกลั้นเป็นลักษณะของความ เข้มแข็งมั่นคงและความหนักแน่น ของจิตใจ เมื่อมีสิ่งที่ดีและไม่ดีมากระทบต่อร่างกายและจิตใจก็ ยังคงสามารถรักษาสภาพควมสงบของจิตใจ เอาไว้ได้ ทั้งนี้เพื่อที่จะนำตนเองให้ผ่านพ้นปัญหาและ อุปสรรคต่างๆ แล้วนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของ ความสำเร็จในหน้าที่การงานของตนที่รับผิดชอบ ตลอดจนบรรลุถึงความดีงามได้ ซึ่งความสำคัญในการปฏิบัติงานวิชาชีพการโรงแรม นักศึกษาต้องมี คุณลักษณะของความอดทนอดกลั้น มีสติ สงบ รู้จักให้อภัยยอมรับและมองโลกในแง่ดี สามารถใช้ สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จและเป็นองค์ประกอบสำคัญของการควบคุมอารมณ์ เทคนิคที่

ใช้เป็นเทคนิคการอภิปราย (Discussion) คลิปวิดีโอ (Clip Video) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 14 การรู้จักระงับอารมณ์ เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เตมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถระงับอารมณ์ เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ มีความคิดในเชิงบวก การควบคุมความรู้สึกให้ใจเย็น พยายามนิ่งไว้ก่อน ปล่อยวาง โดยใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ สามารถแสดงออกในทางที่สังคม ยอมรับและ มีผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางร่างกายและจิตใจให้น้อยที่สุดเทคนิคการอภิปราย (Discussion) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การเล่นเกม (Game Play) การแสดง (Drama Action) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 15 การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เตมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษา ตระหนักถึงการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเพราะเป็นการทำงานที่จะสามารถถึงความดีที่ไม่ใช่ความคิดของคนๆเดียว แต่มีหลายความคิด ยังเป็นการให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน และแสดงให้เห็นเพื่อนร่วมงานรู้สึกว่าคุณค่าของแต่ละคนมีความสำคัญแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน เมื่องานประสบผลสำเร็จก็เป็นความภาคภูมิใจของทุกคนไม่ใช่เฉพาะคนคนเดียว โดยเฉพาะลูกค้า คือปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ธุรกิจโรงแรมประสบความสำเร็จโดยการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า เพื่อรักษาลูกค้าไว้ เทคนิคที่ใช้เป็นเทคนิคการอภิปราย (Discussion) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การระดมสมอง (Brainstorming) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

กิจกรรมครั้งที่ 16 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมควบคุมอารมณ์ เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นบนพื้นฐาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคลบ (Kolb. 1984: 38) การฝึกอบรมของวิลสัน High-Impact Training Model (Wilson. 1995: 24-26) การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (ทิตนา แคมมณี. 2555: 137; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2553: 340; เตมศักดิ์ คทวณิช. 2555: 8) การเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม (Johnson; & Johnson. 1994: 31-32; เจริญขวัญ น้าพา. 2554: 43-44) ในการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมอารมณ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมในอนาคต ต้องมีสติและใช้เหตุผลในการทำงานมากขึ้น สำหรับสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เมื่อรู้สึกว่าคุณกำลัง

ถูกเร้าด้วยอารมณ์ สภาวะทางจิตใจที่เกิดความตื่นเต้นหรือเปลี่ยนแปลงการควบคุมอารมณ์ เป็นความสามารถที่จะจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน โดยที่เราจะไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่จะสังเกต เห็นได้ทางอ้อม โดยดูจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมต่างๆ ที่มีได้แสดงออกมาเป็นคำพูด เช่น การแสดงออกทางสีหน้า กิริยาท่าทาง ซึ่งบุคคลที่มีการควบคุมอารมณ์ที่ดีต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการอดทนอดกลั้น การรู้จักระงับอารมณ์ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเทคนิคที่ใช้เป็นเทคนิคการอภิปราย (Discussion) กระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) การสอนโดยการยกตัวอย่าง (Teach by example) สอนโดยการบอกกล่าวเล่าเรื่อง (Teach by telling) การสะท้อนความคิด (Reflection) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)

การอภิปรายผลการวิจัยในระยะที่ 3

การวิจัยในระยะที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ซึ่งสามารถอภิปรายผลที่ได้รับจากรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเป็นอย่างไร เพื่อเปรียบเทียบผลคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=76.844$ $df=1.479$ $p=.000$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ ($F=28.406$ $df=2$ $p=.000$) ด้านความรับผิดชอบ ($F=20.994$ $df=1.092$ $p=.000$) ด้านความมีวินัย ($F=25.381$ $df=1.452$ $p=.000$) และด้านการควบคุมอารมณ์ ($F=153.713$ $df=1.061$ $p=.000$) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนติดตามผลมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมต่ำกว่าติดตามผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยสรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล พบว่า ระยะเวลาในการทดลองที่แตกต่างกันทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมและทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย และด้านการควบคุมอารมณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า หลังทดลองมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าก่อนทดลอง ส่วนติดตามผลมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและทุกด้านสูงกว่าหลังทดลอง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบงานวิจัยในครั้งนี้งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมผ่านมาในด้านแนวทางในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนา ผลที่พบจากการวิจัยในด้านแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรวรรดิ กาญจนศิลาพันธ์ (2553) การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาบุคลากรในโรงแรม: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงแรมระดับ 3 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร ในมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องมีการพัฒนามากขึ้นในด้าน การมีความอดทนอดกลั้น ควบคุมอารมณ์ได้ดี การปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ และการมีวินัย ส่วนสิ่งสำคัญยิ่งต่องานบริการคือการมีทัศนคติที่ดีต่องานนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐฤดี สิทธิพิสัยสมบูรณ์ (2558) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สาขาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพมหานคร ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเหมาะสมในระดับมาก

ประเด็นสำคัญที่ได้จากการทดลองที่ผู้วิจัยจะนำเสนอซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาคุณลักษณะคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ดังปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่ 1 ด้านผู้วิจัย ผู้สอนหรือผู้นำกลุ่มฝึกอบรม (Researcher or Leader) ที่จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้และฝึกอบรม สามารถเลือกใช้วิธีการและเทคนิคที่มี ความเหมาะสม อีกทั้งจะต้องมีบุคลิกภาพ หรือคุณลักษณะที่ดี (Characteristic) ในการเป็นผู้ให้การอบรม หรือผู้นำกลุ่มสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับสมาชิกกลุ่มได้ดี มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือหรือพัฒนา เคารพและให้เกียรติ ผู้สอน ผู้นำกลุ่มต้องเอื้ออำนวยให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีความพร้อมที่จะสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในกลุ่ม มีความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมต่างๆ ของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล และแสดงออกถึงให้เกียรติกับสมาชิกกลุ่ม มีการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ ที่เข้าใจง่าย ดังที่ สกล วรเจริญศรี (2558: 234) ผู้ฝึกอบรมควรจะมีการตั้งคำถาม และการตอบคำถามเป็นระยะ (Question and answer periods) มีการอภิปราย (Discussion) การใช้วิดีโอ (Video) การใช้เกมส์ (Games) หรือกรณีศึกษา (Case study) รวมไปถึงแบบฝึกหัดต่างๆ (Exercises) การยกตัวอย่าง (Examples) ที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานหรืองานของ

ผู้เข้ารับการอบรม อันจะทำให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การปฏิสัมพันธ์หรือการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ตลอดจนการถ่ายโยงความรู้ที่ได้จากการสอน การฝึกอบรม

ปัจจัยที่ 2 ด้านตัวสมาชิก (Member) ผู้รับการฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมการฝึกอบรม เป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ ปี 2 วิชาชีพการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่ประกอบด้วยเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งมีระดับการศึกษาและอยู่ในช่วงวัยที่มีอายุใกล้เคียงกัน ปัจจัยเหล่านี้ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เติบโตของสมาชิกกลุ่ม (personal growth) เนื่องจากมีสมาชิกที่มีลักษณะบางอย่างที่เหมือนและบางอย่างที่แตกต่างกัน ทำให้สมาชิกแต่ละคนได้เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านร่างกาย สมาชิกบางคนทำกิจกรรมได้อย่างรวดเร็ว บางคนทำได้ช้า ด้านอารมณ์ การแสดงออก สมาชิกเพศหญิงกับเพศชายมีลักษณะของการแสดงอารมณ์ที่แตกต่างกัน ด้านสังคม สมาชิกเพศหญิงสามารถสร้างสัมพันธภาพ การสื่อสาร การอธิบายความรู้สึก มีความมุ่งมั่นดีกว่าเพศชาย และด้านสติปัญญา สมาชิกเพศหญิงและเพศชายมีลักษณะการคิดที่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีความสามารถโดดเด่นในเรื่องการวางแผนและการแก้ปัญหา ส่วนเพศหญิงมีความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม มีความร่วมมือร่วมใจและอดทนได้ดี ดังที่ โนว์ (Noe. 2010: 280) ได้กล่าวว่า สมาชิกทุกคนต้องมีการทำหน้าที่ของตนเองมีการสื่อสาร การประสานงานการปรับตัวและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ด้านความรู้คือ ให้สมาชิกมีรูปแบบทางความคิด (Mental model) หรือโครงสร้างในการจดจำ (Memory structure) ในการปฏิบัติหน้าที่ในการเผชิญกับสิ่งที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ใหม่ๆ ด้านเจตคติ ต้องการให้สมาชิกเกิดความเชื่อเกี่ยวกับงานว่าสามารถประสบความสำเร็จรวมถึงมีขวัญและกำลังใจความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว

ปัจจัยที่ 3 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Setting) สภาพแวดล้อมในการจัดการฝึกอบรม โดยเฉพาะห้องที่ใช้ในการฝึกอบรมนั้นมีความสำคัญอย่างมาก สภาพแวดล้อมภายในห้อง ได้แก่ แสงไฟ อากาศ อุณหภูมิ เสียงจากภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรม บรรยากาศ ความสนใจ การเรียนรู้ของสมาชิก เนื่องจากพฤติกรรมของบุคคลมักแสดงออกมามากมีความสัมพันธ์กับลักษณะของสภาพแวดล้อม พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมามากจะสอดคล้องกับลักษณะบรรยากาศ การรับรู้ สถานการณ์ของแต่ละบุคคล และการรับรู้นี้อาจจะเปลี่ยนวิถีทางการปฏิบัติ การคิด และ การมองทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง

ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่าการใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเป็นโมเดลที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ในองค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การควบคุมอารมณ์ สามารถพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมได้ในระดับหนึ่ง

จากการติดตามผลการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มที่เข้ารับการทดลองเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรี วิชาชีพการโรงแรมเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงของคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม หลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้ว 4 สัปดาห์ พบว่า สมาชิกมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านสูงขึ้นและมีการพัฒนาตนเองในภาพรวมอย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งยังเกิดประสบการณ์เรียนรู้ หลักการ แนวทางวิธีและเทคนิคการสอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับการสอน บ่มเพาะสามารถนำไปพัฒนาและเสริมสร้างการเรียนรู้ พัฒนาตนเองในการทำงานและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ที่สำคัญสมาชิกในกลุ่มยังได้รับสัมพันธภาพที่ดีจากกลุ่มฝึกอบรมโดยการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ได้เรียนรู้เข้าใจความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของเพื่อนสมาชิกเพิ่มขึ้น ทำให้เห็นความสำคัญของการทำงานกลุ่มร่วมกัน การทำงานเป็นทีม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อสู่เป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปปรับใช้ได้ ดังประเด็นต่อไปนี้

1. การรับบุคลากรเข้าทำงานโรงแรม ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคลควรสรรหาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากเป็นตัวแปรสำคัญที่เชื่อมโยงการรับรู้ของผู้เรียนหรือพนักงานในการปฏิบัติงานด้านบริการ เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การทำงานบริการ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีใจรักงานบริการ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูล โอบอ้อมอารี มีเมตตา การให้เคารพผู้อื่นไม่เฉพาะแต่ผู้ที่มีอาวุโสกว่าเราเท่านั้นที่เราควรเคารพและให้เกียรติ ทุกๆ คน ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า เพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่คนที่มีตำแหน่งต่ำกว่าเรา ควรปฏิบัติต่อพวกเขาด้วยความสุภาพ สิ่งที่สำคัญที่สุดของพนักงานโรงแรมต้องมีความซื่อสัตย์ นักศึกษาฝึกงานหรือพนักงานผู้นั้นต้องทำงานใกล้ชิดกับแขกผู้เข้าพัก มีการควบคุมอารมณ์ อดทนอดกลั้นไม่แสดงออกมา ไม่ว่าทั้งสีหน้า ท่าทาง อารมณ์ คำพูด ซึ่งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับคุณลักษณะพนักงานโรงแรมที่องค์กรต้องการ ซึ่งองค์กรสามารถนำแบบวัดคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ร่วมกับเครื่องมืออื่น

2. สถาบันการศึกษา องค์กรและโรงแรมควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และพนักงาน เนื่องจากผลจากการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมพบว่า ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ที่ 67.667 อยู่ในระดับสูงแต่ไม่สูงมาก นอกจากนี้สถาบันการศึกษา องค์กรและโรงแรม ควรจะส่งเสริมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการมากขึ้นทั้งในด้าน

ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัยและการควบคุมอารมณ์ เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าหลังจากกระยะติดตามผลนักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์และชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะส่งผลทำให้นักศึกษามีการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น

3. สถาบันการศึกษา องค์กรและโรงแรมมีการประเมินผลบุคลากร เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติงานของผู้เรียนหรือพนักงาน และพบว่าการประเมินผลหลังการปฏิบัติงานยังอยู่ในระดับต่ำ สถาบันการศึกษา องค์กรและโรงแรม ควรนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมาประยุกต์ใช้ เนื่องจากเป็นตัวแปรสำคัญที่สถาบันการศึกษา องค์กรและโรงแรมสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลได้ง่าย ด้วยการเรียนรู้จากการฝึกอบรม ทำกิจกรรม กระบวนการกลุ่ม ซึ่งผู้เรียนหรือพนักงานสามารถเห็นเป็นรูปธรรมในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองมากขึ้น นอกจากนี้รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติยังส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วยให้ผู้เรียนหรือพนักงานสามารถจัดการชีวิต ส่วนตัวและการทำงานส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวัดเกี่ยวกับโปรแกรมรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความมีวินัยและการควบคุมอารมณ์ และในการทำวิจัยครั้งนี้ทำกับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมเท่านั้น ซึ่งสถาบันการศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กร อื่นๆที่สนใจสามารถนำไปปรับใช้กับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มวิชาชีพหรือบริบทอื่นๆ เพื่อให้มีความหลากหลายของงานวิจัยในอนาคต

2. ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมใน 4 องค์ประกอบ ความมีวินัยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตั้งแต่ก่อนทดลองระหว่างทดลองและติดตามผล สถาบันการศึกษา องค์กรและโรงแรมจึงควรพัฒนาด้านความมีระเบียบวินัยให้กับผู้เรียนและพนักงาน การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพมากขึ้น ซึ่งช่วยให้นักวิจัยได้มองเห็นพฤติกรรมของสิ่งที่ศึกษาในสภาพที่เป็นธรรมชาติ ยังช่วยให้นักวิจัยเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างเข้าใจและลึกซึ้ง สามารถตีความข้อค้นพบบนพื้นฐานของบริบททางสังคม เพื่อพัฒนาหรือเสริมสร้างคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัย ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการศึกษาและพัฒนาองค์กรหรือโรงแรมต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัมปนาท บริบูรณ์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและ
วิธีคิดตามแนวคิดเป็นโดยวิธีกระบวนการกลุ่มของนักเรียนโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2555). การศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คัมภีร์ กศน. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนเทรตดิ้ง.
- กาญจนา จันทรประเสริฐ. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็น
ฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ. ดุษฎีนิพนธ์ ศษ.ด. (การศึกษา). กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา รอดแก้ว. (2550). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด
การเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในเขตภาคกลาง.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติคม คาวีรัตน์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างสุข
ภาวะสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน)
นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- กุหลาบ รัตนจักรธรรม และคณะ. (2547). การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ภาพรวมจรรยาบรรณ
วิชาชีพในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานและประเมินผล
อุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- โกศล มีคุณ. (2533). การวัดจริยธรรม. ราชบุรี: วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง .
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.
ดุษฎีนิพนธ์ ค.ด. (การบริหารจัดการการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- จารุกิตติ์ สายสิงห์. (2558, พฤษภาคม). ผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชาการบริหารสารสนเทศ
2 โดยเน้นรูปแบบฝึกปฏิบัติจริง. The 1st National Conference on Technology and
Innovation Management NCTIM 2015. Rajabhat MahaSarakhm University.
MahaSarakhm Thailand. หน้า 61-66.

- จิตรา ชนะกุล. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ 3 V เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิราพร รัตนคำและวินัย รัตนคำ. (2553, กันยายน - ธันวาคม). การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา. วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา. 2(2): 91-99.
- จิตติมา พุ่มพรวณ. (2547). ผลของโปรแกรมการจัดการตนเอง ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของข้าราชการทหาร ชั้นประทวน. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จิตราพร ลีละวัฒน์. (2554). การพัฒนาภารกิจปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษาในรายวิชาจริยธรรมทางธุรกิจ (BUS 400). รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จุฑาทิพย์ เจริญนำ. (2548). การศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจนศักดิ์ ชชนิล; และ ยมมภัทร ภัทรคุปต์. (2556, มกราคม - เมษายน). การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการเรียนการสอน 3 รูปแบบวิชาการเขียนแบบสถาปัตยกรรมสำหรับนักศึกษาหลักสูตรบริหารการก่อสร้าง. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 12(1): 82-89.
- เจริญขวัญ น้าพา. (2554). ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษาแบบร่วมมือ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการเชื่อมโยง และความสุขใน การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง อัตราส่วน ตรีโกณมิติ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐชธรณ์ กาญจนศิลาพันธ์. (2553). แนวทางการพัฒนาบุคลากรในงานโรงแรม : กรณีศึกษา โรงแรมระดับ 3 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ชูชัย สมितिไกร. (2548). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยพร เรืองแท้. (2556). บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- จิตติวิมล สุขป้อม. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธีเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏจันทรเกษม. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- ณัชชา มหปญญานนท์. (2556). การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านความรับผิดชอบ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี. โครงการวิจัย (คณะ
ศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ณัฐศักดิ์ จันทรผล. (2552, ธันวาคม). การศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจ. วารสารสำนัก
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร. 109(2): 88-91.
- ณัฐฤดี สันทิพย์สมบูรณ์. (2558, กรกฎาคม - ธันวาคม). ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตสาขาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลกรุงเทพ ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ใน
เขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. 9(2): 1-15.
- ณภัทรวรรณ ธนาพงษ์อนันท์. (2557, มกราคม - มีนาคม). การศึกษาคุณลักษณะด้านจริยธรรม
ของนิสิตวิทยาศาสตร์ การศึกษาคุณลักษณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8(1): 7-19.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ:
คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- . (2544). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2547). พัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีของเพียเจต์. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงจิตพิสัยแบบบูรณาการเพื่อเสริม
สร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- ทิตินา แหมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2554). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพมหานคร พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธา.

- ชนเศรษฐ์ จำปางาม. (2543). การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร ศึกษากรณี:
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารและ
การพัฒนา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรวัฒน์ อิ่มประกอบศิลป์. (2550). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานตามทัศนะผู้บริหาร
ระดับกลางของสถานประกอบการด้านโรงแรมในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(คหกรรมศาสตรศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- นิทรา กิจธีระวุฒิวงษ์. (2555, กรกฎาคม - ธันวาคม). การวิจัยผสมผสานทางสาธารณสุข.
วารสารสาธารณสุข. มหาวิทยาลัยบูรพา. 7(2): 130-152.
- นุชลี อุปภัย. (2555). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2551). จริยธรรมธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอนกเพริส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญนำ อินทนนท์. (2551). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถ
ในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโยธิน
บำรุงที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ
หาความรู้. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจมาภรณ์ วงษ์สิน. (2553). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด
การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะในครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้าน.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา ทองนิล. (2553). รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนโดยการบูรณาการแบบสอดแทรก
สำหรับนักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน. ดุษฎีนิพนธ์
ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
ถ่ายเอกสาร.
- ปวีณา ศิวาลัย. (2557, มกราคม - มีนาคม). การปรับตัวของธุรกิจโรงแรมไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา: โรงแรมเอ็มโพเรียมสวิต บาเยา ซาเทียม. วารสารการเงิน
การลงทุนการตลาดและการบริหารธุรกิจ. 4(1): 273-285.
- ประจวบ แผลมหลัก. (2547). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน
โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). การพัฒนาการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิควิธีคิด.

- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ ชุมศรี. (2555). *การประเมินสมรรถนะที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา* ขึ้นพื้นฐานสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. สุราษฎร์ธานี: เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2.
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2547). *เลี้ยงลูกวัยรุ่น ยากตรงไหน*. กรุงเทพฯ: รักลูก แฟมิลีกรุ๊ป.
- ปียนันท์ ภิรมย์ไกรภักดิ์. (2546). *การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยดา ยศสุนทร. (2553). *การใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิชาเคมีประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2558, จาก <http://www.tnrr.in.th/rir/index.php?page=resarching&nid=366334>.
- ปริญญ์ ประยูรศักดิ์. (2557). *แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในธุรกิจโรงแรมเพื่อก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. กรุงเทพฯ: รายงานการวิจัยหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชา การจัดการคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ผกา สัตยธรรม. (2544). *คุณธรรมครู*. กรุงเทพฯ: พลอยเพลท.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. (2551). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2553). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหามงคล สามารถ. (2558). *คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิจิตร อุดตะโปน. (2550). *ชุดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (คณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิภพ วังเงิน. (2545). *จริยธรรมวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: รวมสาสน์ (1977).
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน 1*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2550). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พรปภัสสร ปริญชาญกล. (2546). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ. ปริญญานิพนธ์ ค.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2554). ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. คณะวิทยาการจัดการ. (2554). หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2559. จาก <http://www.msci.chandra.ac.th/msci2017/index.php>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2556). คณะวิทยาการจัดการ. หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2559. จาก http://www.dit.dru.ac.th/home/004/classicweb/curri_download.php.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะวิทยาการจัดการ. (2554). หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.ms.bsru.ac.th/.../bachelor-of-arts-program-in-tourism-industry>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. คณะวิทยาการจัดการ. (2557). แผนยุทธศาสตร์คณะวิทยาการจัดการ. 2557-2561 สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.manage.pnru.ac.th/>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ. (2554). หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา ธุรกิจการโรงแรม หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2554. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.thmdusit.dusit.ac.th/dusit1/index.php/>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2554). หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.hs.ssru.ac.th>
- มาลี สืบกระแสน. (2552). การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ ป.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม. ถ่ายเอกสาร.
- เมธาวี พิมพ์วัน. (2549). ชุดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องพื้นที่ผิว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (คณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เมษยา ชื่นอาภรณ์. (2550). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในองค์กรธุรกิจขนาดกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รักชนก โสภาคิต. (2553). การพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันชัย ก่อนกำเนิด. (2550). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือกับวิธีเรียนแบบอิสระผ่านสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2550). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ศูนย์บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน อำเภอ/เขตสำนักงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การศึกษานอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา กิมเท็ง. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2552, กันยายน). จริยธรรมในเด็กและเยาวชน. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 15(1): 16-27.
- วีรณัฐ แซ่ฉิน. (2557). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ การฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สกล วรเจริญศรี. (2558). การฝึกอบรมและการออกแบบการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2556). การวัดและการประเมินผล: เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุจิตรา สุขसार. (2545). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิต
อย่างมีความสุขของนักเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2541. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาดา จิยโชค. (2557). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการปลูกผักปลอดสารเคมี ตามแนวคิด
การเรียนรู้จากการปฏิบัติสำหรับเยาวชนในชุมชนลำตันกล้วย เขตหนองจอก
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุดใจ บุญอารีย์. (2541). การฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- แสงอุษา โลจนานนท์; และกฤษณ์ รุยาพร. (2548). การบริหารอารมณ์ด้วยรอยยิ้มแบบไทยๆ.
พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เอเชีย แปซิฟิก อินโนเวชั่น เซ็นเตอร์.
- สมพร จั่วสกุล; และคณะ. (2553). การศึกษาปัจจัยสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาการออก
กลางคันของนักเรียนนักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเขตตรวจ
ราชการ ปีการศึกษา 2553. เอกสารลำดับที่ 16/2554 กรุงเทพฯ: สำนักบริหารยุทธศาสตร์
และบูรณาการการศึกษาที่ 10 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2553). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม. ฉบับพิมพ์ซ้ำ. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). การจัดอันดับมหาวิทยาลัยรัฐ. “โครงการฐานข้อมูล
ออนไลน์เพื่อประเมินศักยภาพ ของมหาวิทยาลัยไทย”. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2552,
จาก <http://th.wikipedia.org>.
- (2559). แผนสถิติอุดมศึกษาสารสนเทศ อุดมศึกษา. Online สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม
2559, จาก <http://www.info.mua.go.th/Information/index-php>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564) สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ 3 การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมชนการเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). รายงานผลการวิจัยประเมินผล
การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทตีพิมพ์จำกัด.

- อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2555). *การวิจัยและพัฒนาความยั่งยืนผูกพันกับการวิจัยของครูโดยใช้เทคนิคการเสริมพลัง*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- (2557). *การวิจัยเชิงประเมินแบบผสมวิธี*. รวมบทความวิธีวิทยาและทฤษฎีเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไทยสัมพันธ์. หน้า 105-121.
- อมร ปรารงค์น้อย. (2542). *การสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในการสอนวิชาชีพทางด้านศิลปะประจำชาติ*. ปทุมธานี: คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- อชัญญา รัตนอุบล. (2547). *การศึกษานอกระบบโรงเรียน: แนวทางการศึกษาและกิจกรรมที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพรรณ บุตรกัตัญญ. (2549). *การพัฒนากระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติผลงานการชี้แนะเพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนของครูอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรพรรณ พรสีมา. (2537). *เทคนิคการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินทร์ สันติชัยอนันต์. (2549). *การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุบลทิพย์ ไชยแสง. (2553, กันยายน - ธันวาคม). *ภาวะสุขภาพจิตและพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของบุคลากร วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา*. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*. 5(3): 136-144.
- Ai-choo Ong Gary D. Borich. (2006). *Teaching strategies that promote thinking model and curriculum Approaches*. Singapore: McGraw- hill education (Asia). pp.145-146.
- Andresen, L.; Bound, D.; & Cohen, R. (1993). *Experience-based learning: Contemporary issues*. In Foley, G. (ed.). *Understanding Adult Education and Training*. 2nd ed. Sydney: Allen & Unwin. pp.225-239.
- Anne Pitkethly. (2005). *Students' Experiences of Their First Year in Higher Education*. La Trobe U. 05.
- Ardictionaary. (2008). www.research-system.siam.edu/of...Education. Dictionary of Contemporary English.
- Baehr, Jason. (2017). *The Varieties of Character and Some Implications for Character Education Journal of Youth and Adolescence*. pp.1-28.
- Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey: Prentice - Hall.
- (1997). *Self - efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman. and company.

- Bardo, J. W.; & Hartman, J.J. (1982). *Urban Sociology: A Systematic Introduction*. U.S.A.: F.E. Peacock.
- Barell, John. (1998). *PBL an Inquiry Approach*. Llinois : Skylight Training and Publishing Inc.
- Bentler, P.M.; & Chou,C. (1987). *Empowering Teachers : What successful Principals Do*. Thousand Oaks, California: Corwin Press.
- Berkowitz, M.; & Hoppe, M. (2009). *Character education and gifted children*. High Ability Studies. 20(2): 131-142.
- Berkowitz, M.; & Puka, W. (2009). *Dissent and character education*. In M. Gordon (Ed.), *Reclaiming dissent*. Civic education for the 21st century. Amsterdam: Sense Publishers
- Bloom, B.; et al. (1956). *Taxonomy of Educational objectives: Handbook I, cognitive domain*. New York: David Mckay.
- Bonawitz. R.; Elizabeth. (2002). *The Rational Child: Theories and Evidence in Prediction, Exploration, and Explanation Department of Brain and Cognitive*. Sciences in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy at the Massachusetts Institute of Technology.
- Borba, M. (2001). *Moral Intelligence*. Parents Do Make A Difference.
- (2001). *Building Moral Intelligence*. The Seven Essential Virtues that Teach Kids to Do the Right Think. San Francisco: Jossey Bass.
- Canturk, Gunhan B.; & Baser N. (2009a). "Students, Teachers and Faculty Members, Opinions About Problem Based Learning". Necatibey Faculty of Education Electronic Journal of Science & Mathematics Education. V.3. pp.134 -155.
- Character Education Partnership. (2010). *Eleven principles of effective character education*. Retrieved December 8, 2014, from http://www.character.org/uploads/PDFs/ElevenPrinciples_new2010.pdf.
- Clark, Donal. (1995). *Instructional Design*. October 18, 2015. From <http://nwlinc.com/~donclark/hrd/learning/development.html>.
- Cohen, T. R. (2010). *Moral emotions & unethical bargaining: The differential effects of empathy and perspective taking in deterring deceitful negotiation*. Journal of Business Ethics, 94, 569-579.
- Colby, A.; Kohlberg, L.; Gibbs, J.; & Lieberman, M. (1983). *A longitudinal study of moral judgment*. Monographs of the Society for Research in Child Development. 200: 48.

- Corbett, A. C. (2005, July). *Experiential learning within the process of opportunity Identification and exploitation*. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 29: 473-491.
- Creswell, J. W.; & Plano Clark, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Davidson, M., Khmelkov, V.; & Baker, K. (2011). Sustainability and enduring impact: Shaping an intentional culture of excellence and ethics. *Journal of Character & Leadership Integration*. 2(1): 35-50.
- Durlak, J. A.; Weissberg, R. P.; Dymnicki, A. B.; Taylor, R. D.; & Schellinger, K. B. (2011). *The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions*. *Child Development*. 82, 405-432.
- Edward, J. O'Keefe; & Donna S. Berger. (1999). *Self-Management For college student*. New York: Partridge Hill Publishers.
- Eisner, E.W. (1993). *Reshaping assessment in education : some criteria in search of Practice*. *Journal of Curriculum Studies*. 25(3): 219-233.
- Elias, M.J.; et al. (1997). *Promoting social and emotional learning : guidelines for Educators*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Farrington, C.; et al. (2012). *Teaching adolescents to become learners: The role of noncognitive factors in shaping school performance: A critical literature review*. Chicago, IL: University of Chicago Consortium on Chicago School Research.
- Fischer, J.; & Gochros, H. (1975). *Planned behavior change: Behavior modification in social work*. New York: The Free Press.
- Funder, D.C.; & Fast, L.A. (2010). *Personality in Social Psychology*. In S.T. Fiske, D.T. Ginbert; & G. Lindzey (Eds), *Handbook of Social Psychology* Vol 5, New York: Wiley.
- Gagné, R. M.; Briggs, L. J.; & Wager, W. W. (1992). *Principles of instructional design*. (4th ed.). Forth Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.
- Gagne, P.; & Hancock, G. R. (2006). *Measurement model quality, sample size, and solution propriety in confirmatory factor models*. *Multivariate Behavioral Research*. 41: 65-83.
- Gilley, J. W.; & Maycunich, A. (2000). *Beyond the learning organization: Creating a culture for growth and development through state of-the-art HR practices*. Cambridge, MA: Perseus.

- Glassman, M.; & Kang, M. (2010). *Pragmatism, connectionism and the internet: A mind's new storm*. Computers in Human Behavior. 26(6): 1412-1418.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Grady, Robert T. (2006, November). *A philosophical Examination of experiential learning theory for agricultural education*. Journal of Agricultural Education. 47: 17-27.
- Grecic Joseph. (2013, July). *Virtue Theory, Relativism and Survival International Journal of Social Science and Humanity*. 3 : 4.
- Hammer Lawrence, O. (2000). The additive effects of semi-structured classroom activates on student learning : An application of classroom-based Experiential learning techniques. *Journal of Marketing Education*. 22(1): 25-34.
- Hmelo, C.E.; & Evensen ; & Dorothy H. (2000). *Problem-Based Learning : Gaining Insights On Learning Interactions Through Multiple of Inquiry*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Illinois Mathematics and Science Academy (IMSA). (2006). *Introduction to PBL*. Retrieved May, 22 2006, From <http://www.imsa.edu/team/cpbl/whatis/whatis/slide3.html>.
- Instructional Design Center. (2008). *Instructional Design*.
http://www.instructionaldesigncentral.com/html/IDC_instructionaldesignmodel.htm.
8 October 2015.
- Jean, Kellie; et al. (2010). *Leading Change in Tissue Viability Best Practice: An Action Learning Programmed from Link Nurse Practitiners*. Retrieved June 30, 2013 from <http://tandfonline.com/doi/full/10.1080/1476733.2010.488340#U3MRv1axvjk>.
- Johnson A.; Kerry; & Foa J.; Lin. (1989). *Instructional Design: New Alternatives for Effective Education and Training*. London: Collier Macmillan Publishers.
- Johnson, R.T.; & Johnson, D.W. (1994). *An overview of cooperative of cooperative learning*. In J.S.Thousand, R.A. Villa & A.I.Nevin (Eds), *Creativity and collaborative learning* . Baltimore, Maryland : Paul H. Brookes.
- Josephson Institute. (2013). *The Six Pillars of Character*. Los Angeles: Josephson Institute (Center of Youth Ethics).
- Juriza, I.; & et al. (2011). *Outdoor Camp Experiential Learning Activities for Teamwork and Leadership among Medical Students*. Procedia Social and Behavioral Sciences. 18: 622-625.
- Kagan, Spencer. (1994). *Cooperative Learning*. Publisher: Resources for Teachers.
- (1995). *Cooperative Learning & Wee Science*. San Clemente: Kagan Cooperative

Learning.

Kagan, Spencer. (1996 a). *Cooperative Learning and Mathematics*. San Juan Capistrano:

Kagan Cooperative Learning.

Kameenui J.; Edward; & Simmons C.; Deborah. (1990). *Designing Instructional Strategies :The Prevention of Academic Learning Problems*. Ohio: Merrill Publishing Company.

Keeves P.J. (1988). *Educational research, methodology and measurement :An international handbook*. Oxford : Pergamon Press

----- (1997). *Education Research, Methodology and Measurement*. An International Handbook. New York: Pergamon.

Kohlberg, L. (1976). *Moral stages and moralization* .The cognitive-developmental Approach, Inc. Lickona, T. (ed.). *Moral Development and Behavior: Theory, Research and Social Issues*, Holt, Rinehart and Winston. New York.

Kohonen, V. (2009). *Experiential language learning: Second language learning as cooperative learner education*. In D. Nunan (Ed.), *Collaborative language learning and teaching* (pp. 17-32). Cambridge: Cambridge University Press.

Kolb, David A. (1984). *Experiential Learning : Experience as the source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Lawson Karen. (1998). *The Trainer's Handbook*. San Francisco: Jossey-bass/Pfeiffer.

Lennick, D.; & F. Kiel. (2005). *Moral Intelligence: Enhancing Business Performance and Leadership Success*. New Jersey: Pearson Education, Inc.

----- (2011). *Moral intelligence 2.0: Enhancing business performance and leadership success in turbulent times*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. New York: Bantam Book.

----- (1992). *Education for character: how our schools can teach respect and responsibility*. New York: Bantam Book.

Lickona Thomas; & Davidson, Matthew. (2005). *Smart & Good High Schools: Integrating Excellence & Ethics for Success in School*. Work & Beyond.

Maedeh Moghadas; Maryam Khaleghi. (2013, June). Investigate Of Relationship Between Moral Intelligence and Distress Tolerance in Isfahan Staff. *International Journal of Research In Social Sciences*. 2 : 2.

- Marshall, John C.; & Mc Hardy, Bob. (1999). *Principle of Self-Management. The key to personal and professional success*. Canada. Selection Testing Consultant International Ltd.
- McGill, I.; & Beaty, L. (1995). *Action Learning: A Practitioner's Guide (2nd Edition)*. London. Kogan-Page.
- Merrill M.; David. (1994). *Instructional Design Theory*. New Jersey: Educational Technology Publication Englewood.
- Nolan, C. (2002). *Human resource development in the Irish hotel industry: the case of the small firm School of Hospitality Management and Tourism*. Dublin Institute of Technology, Ireland.
- Nucci, L.; & Narvaez, D. (2008). *Handbook on moral and character education*. New York: Routledge.
- Ormrod, J.E. (2003). *Educational Psychology*. 4th ed. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- (2008). *Educational psychology: Developing learners*. (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Owens, Kathy. (2001). *An Integrated Approach for Young Students*. Retrieved May 1, 2009 From http://nctm.org/dialogues/200101/default_all_print.htm.
- Pedersen, S. (2000). *Cognitive Modeling During Problem- Based Learning: The Effects of A Hypermedia Expert Tool*. Unpublish doctoral Dissertation, university of Texas at Austin, Austin, TX.
- Pervin, L. A. (1994). *A critical analysis of current trait theory*. Psychological Inquiry. 5:103-113.
- Prior John.(1997). *Gower Handbook of Training and Development*. 2nd edition. Hampshire: Gower Publishing Limited.
- Procter, Paul. (1978). *Longman Dictionary of Contemporary English*. London: Longman Group Limited.
- Raj, Madhu. (1996). *Encyclopedic Dictionary of Psychology and Education*. Volum 3 (M-Z) New Delhi: ANMOL Publications PVT.
- Ross, A.O. (1981). *Child Behavior Therapy*. New York: John Wiley & Sons.
- Schwartz, M. j. (2008). *Effective character education*. New York: McGraw - Hill.
- Shore, M.; Shore, J.; & Boggs, S. (2004, Spring). Allied Health Application Integrated into Developmental Mathematics Using Problem Based Learning. *Mathematics & Computer Education*. 38: 183-189.

- Sigelman, C. K.; & Rider, E. A. (2003). *Life-Span: Human Development (4th ed.)*. USA: Wadworth/Thomson Learning.
- Slavin, R.E. (2008). What works? Issues in synthesizing educational program evaluations. *Educational Researcher*. 37(1): 5-14.
- Stewart, Potter. (2017). *Ethics and Ethical Leadership*.
<https://www.brainyquote.com/quotes/quotes/p/potterstew390058.htm>
- Stoner, James A.F.; & C. Wankel. (1986). *Management*. 3rd. New Delhi: Prentice-Hall.
- Tamara Ann Goetz. (2009). *Promoting Social Emotional Learning in Education : A three year formative Evaluation of curricular program implementation*. Retrieved December 15, 2009, from http://proquest.umi.com/dissertations/preview_all/3389322.
- The School for Ethical Education. (2014). *Moral-knowing*. Retrieved March 8, 2014, from <http://ethvsed.org/moral-knowing>.
- Think Exist. (2008). *The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organizations*. San Francisco: Jossey Bass.
- Torp, Linda; & Sage, Sara. (1998). *Problem as Possibilities: Problem-Based Learning for K- 12. Alexandria, Virginia*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Torp, Linda; & Sage, Sara. (2002). *Problem as Possibilities: Problem-Based Learning for K- 16. Alexandria, Virginia*: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Walter, G. A.; Marks, S. E.; & James, J. E. (1981). *Experiential learning and change: Theory design and practice*. Scandinavian Journal of Behavior Therapy. 10(4): 240.
- Vargas, J.S. (2005). *Brief biography of B.F. Skinner*. (Online). Sources:
<http://www.bfskinner.org/index.asp> (Accessed 18 June th, 2007).
- Waddill, Duborah De Wolfe. (2004). Action Learning: Impact of Action Learning on the Effectiveness of a Management-level Web-based Instruction Course. *Doctoral Dissertation*. USA: The George Washington University.
- Wilson. B.; Joe. (1995). *Applying Successful Training Techniques*. London: Kogan Page.
- Woolfolk, A.E. (2004). *Education Psychology*. 9th ed. Boston: Pearson Education, Inc.
- Zins, J.E.; Bloodworth, M.R.; Weissberg, R.P.; & Walberg, H.J. (2004). *The scientific base linking social and emotional learning to school success*. In J.E. Zins, R.P. Weissberg, M.C. Wang, & H.J. Walberg (Eds.), *Building academic success on social and emotional learning: what does the research say?*. New York: Teachers College Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อและประวัติของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 ประกอบด้วย แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

- 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง
อาจารย์ประจำภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาให้คำปรึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 1.2 อาจารย์ ดร. ครรชิต แสนอุป
อาจารย์ประจำภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาให้คำปรึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 1.3 อาจารย์ ดร. พจนา บุญคุ้ม
อาจารย์ประจำภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- 1.4 อาจารย์ ดร. สิริพร ดาววัน
อาจารย์ประจำภาคจิตวิทยาการเรียนรู้
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- 1.5 อาจารย์ ดร. ปิยะดา จุลวรรณ
อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
วิทยาลัยกรรมการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

2. ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 และที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

- 2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์
อาจารย์ประจำภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง
อาจารย์ประจำภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาให้คำปรึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- 2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกล วรเจริญศรี
อาจารย์ประจำภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาให้คำปรึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2.4 อาจารย์ ดร. พจนา บุญคุ้ม
อาจารย์ประจำภาควิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- 2.5 อาจารย์ ดร. จิตวิมล สุขป้อม
อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ภาคผนวก ข
ผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง(ค่า IOC) ของข้อคำถามในแบบสอบถาม
แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ
การโรงแรม

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	ค่า IOC
ความซื่อสัตย์	1. ผู้ปกครองของพิทยาไปทำธุระต่างจังหวัด พิตยาสัญญากับผู้ปกครองว่าจะอยู่บ้านดูแลน้อง ๆ แต่พอตอนสายเพื่อนมาชวนพิทยาออกไปพิมพ์รายงานกลุ่มที่ต้องส่งอาจารย์ภายในวันจันทร์นี้ในสถานการณ์เช่นนี้หากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร	1.00
	2. วัชรীทำหนังสือภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานต้อนรับส่วนหน้าการโรงแรม ของ อินทราที่ยืมไปอ่านหาย วัชรীสัญญาว่าจะซื้อหนังสือใหม่ภายในสัปดาห์หน้า ในสถานการณ์เช่นนี้หากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร	1.00
	3. ถ้าท่านและเพื่อนในกลุ่มต้องทำรายงานประจำเดือนเพื่อส่งผู้จัดการฝึกอบรม และผู้จัดการฝึกอบรม ถามว่าเพื่อนคนใดในกลุ่มไม่ช่วยทำรายงานบ้าง ซึ่งเพื่อนสนิทของท่านเป็นบุคคลเดียวที่ไม่ช่วยทำรายงานใดๆ เลยในครั้ง นี้ จากสถานการณ์เช่นนี้ ท่านจะอย่างไร	1.00
	4. อาจารย์นำเงินค่าลงทะเบียนที่พ่อให้ไปเล่นการพนันฟุตบอลจนเงินหมด เมื่อพ่อถามอาจารย์ว่าได้ลงทะเบียนหรือยัง ในสถานการณ์นี้หากเป็นท่าน ท่านจะตัดสินใจอย่างไร	0.80
	5. ถ้าท่านเข้าไปทำความสะอาดในห้องพักรับลูกค้าเช็คเอาท์ออกจากโรงแรมไปแล้ว พบว่ามีหมวกของแขกใบหนึ่งวางอยู่บนโต๊ะ ในสถานการณ์นี้หากเป็นท่าน ท่านจะตัดสินใจอย่างไร	1.00
	6. รัศมีเป็นนักศึกษาฝึกงาน กำลังทำการเช็คเอาท์แขกต่างชาติอยู่ซึ่งมียอดค่าใช้จ่าย 1,550 บาท แต่แขกให้เงินมา 1,700 บาท เกินยอดค่าใช้จ่าย ถ้าท่านเป็นรัศมี ท่านจะอย่างไร	1.00
	7. ถ้าลูกค้ามาติดต่อถามทางที่จะไปห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งกับท่านที่ห้องอาหาร ขณะที่ท่านกำลังเตรียมอุปกรณ์สำหรับเสิร์ฟอาหารอยู่ในสถานการณ์นี้หากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร	1.00
	8. ถ้าลูกค้ามาติดต่อถามทางที่จะไปห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งกับท่านที่ห้องอาหาร ขณะที่ท่านกำลังเตรียมอุปกรณ์สำหรับเสิร์ฟอาหารอยู่ในสถานการณ์นี้หากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร	0.60
	9. มีข้อตกลงร่วมกันกับอาจารย์ที่สอนวิชาการบริหารจัดการต้อนรับส่วนหน้าในคาบเรียนแรกว่าถ้านักศึกษาไม่ใส่ชุดเข้าเรียนวิชานี้จะถูกตัดคะแนน บังเอิญวันนั้นท่านไม่ได้ใส่ชุดมา ท่านจึงถูกตัดคะแนน สถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร	0.80

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	ค่า IOC
ความ ซื่อสัตย์	10. เวลาประมาณตีสี่ ท่านขับรถไปถึงสี่แยกแห่งหนึ่ง และสัญญาณไฟสองฝั่งของท่านเป็นไฟแดง ส่วนฝั่งตรงข้ามกับท่านเป็นไฟเขียว ปรากฏว่าเวลานั้นทุกทางมีรถของท่านเพียงคันเดียว สถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร	0.80
ความ รับผิดชอบ	11. สุวิชาได้รับมอบหมายงานจากผู้อำนวยการแผนกบุคคลของโรงแรมให้จัดทำป้ายนิทรรศการ เพื่อไปร่วมแสดงในงานวิชาการฝึกอบรมพนักงานของกลุ่มโรงแรม 3 ดาวในวันพรุ่งนี้จนเย็นแล้วสุวิชา ยังทำไม่เสร็จ จึงนำกลับไปทำต่อที่บ้านจนเสร็จ หากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร	1.00
	12. เมื่อท่านรับอาสาเพื่อนในกลุ่มที่จะไปอ่านเนื้อหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริการในธุรกิจการโรงแรม แล้วนำมาสรุปให้เพื่อนกลุ่มอื่นๆ ฟัง ปรากฏว่าท่านลืมไปอ่านมา ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร	0.60
	13. นักศึกษาอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบปลายภาค แต่อ่านแล้วไม่เข้าใจกังวลใจมาก ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร	0.80
	14. ขณะที่ท่านฝึกงานที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ต้องเข้าเรียนการฝึกปฏิบัติด้านอาหารและเครื่องดื่มกับครูฝึกท่านหนึ่งที่ดูและเข้มงวดมาก ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร	1.00
	15. ถ้าท่านมาเข้าทำงานไม่ทันในช่วงการฝึกงาน ตามหัวหน้างานจัดตาราง 3 วันติดกัน ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร	1.00
	16. วุฒิกรได้รับมอบหมายจากสมาชิกในกลุ่มการฝึกงาน ให้เขียนโครงการสัมมนา ซึ่งต้องส่งอาจารย์ฝ่ายฝึกอบรมวันพรุ่งนี้เป็นวันสุดท้าย แต่วุฒิกรมีงานที่ต้องทำต่อหลังฝึกงานและเลิกงานดึกในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะทำอย่างไร	0.60
	17. จันจิราเป็นพนักงานต้อนรับส่วนหน้าที่ดูแลลูกค้ารอบกลางคืน ขณะที่ลูกค้าที่จองห้องพักมาเช็คอินในเวลาไล่เลี่ยกัน จันจิราได้ให้ห้องพักสลับกับแขกวีไอพีไป หลังจากนั้น ประมาณ 5 นาที แขกวีไอพี ได้มาติดต่อเช็คอิน ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร	0.60
	18. ทินกรได้รับคำสั่งจากทัวร์ไกด์ให้ปลุกคณะทัวร์เวลา 05:00 น.ในวันรุ่งขึ้น ทินกรได้ตั้งปลุกในระบบคอมพิวเตอร์แขกจะได้ยินโดยอัตโนมัติ แต่เนื่องจากระบบบางห้องไม่ทำงาน แขกบางท่าน ลงมาสาย ทัวร์ไกด์ได้มาต่อว่าการบริการที่ไม่ดี ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร	1.00

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	ค่า IOC
ความมีวินัย	19. ขณะที่ท่านต้อนรับแขกเข้านอนอยู่หน้าเคาน์เตอร์แผนกต้อนรับ เพื่อนของท่านโทรศัพท์เข้ามาในมือถือ ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร	1.00
	20. ถ้าเพื่อนโทรมาบอกว่าพุงนี้อาจารย์ให้แต่งตัวตามสบายเพราะมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ห้องประชุมของแผนกฝึกอบรม ในสถานการณ์ดังกล่าวท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร	1.00
	21. ในการทำความสะอาดห้องพักรักลูกค้าของแผนกแม่บ้าน จะมีตารางกำหนดเวลาขั้นตอนการทำความสะอาดแต่ละช่วงว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่ต้องไม่เกิน 40 นาทีต่อห้อง ถ้าท่านเป็นพนักงานทำความสะอาดห้องพักรัก และเห็นว่าการปฏิบัติตามตารางกำหนดเวลานั้นใช้เวลานานเกิน 40 นาที สถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร	0.60
	22. นรินทร์กำลังเดือดร้อนเรื่องเงิน เห็นยอดรักเล่นการพนันฟุตบอลแล้วได้เงินมาก เพราะเป็นวิธีเดียวที่ได้เงินมากๆ ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร	0.80
	23. ในการประชุมเพื่อเลือกพนักงานดีเด่นประจำเดือน หัวหน้าแผนกส่วนใหญ่ลงคะแนนเสียงเลือก นายอัศวินเพราะเป็นบุคคลที่ทุ่มเทและให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับต่างแผนกได้ดี แต่ท่านไม่เห็นด้วย ในสถานการณ์นี้ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร	0.80
	24. ในการประชุมกลุ่มทำงานการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติเพื่อเลือกวิธีการนำเสนอรายงานต่ออาจารย์ สมาชิกคนหนึ่งเสนอให้ใช้สถานการณ์จำลอง ส่วนท่านเสนอให้ใช้บทบาทสมมติ ที่ประชุมลงมติด้วยเสียงส่วนใหญ่ให้ใช้สถานการณ์จำลอง ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร	1.00
	25. เมื่อมีการประกาศผลสอบปลายภาค วิชาจิตวิทยาการบริการ ปรากฏว่าท่านสอบไม่ผ่าน ต้องสอบซ่อมทั้งๆ ที่ท่านคิดว่าทำข้อสอบได้ ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะปฏิบัติเช่นไร	1.00
	26. ในการประชุมกลุ่มทำรายงานการจัดการคุณภาพการบริการที่ท่านทำหน้าที่เป็นประธาน เพื่อนสมาชิกคนหนึ่งที่ไม่พูด ยกมืออภิปรายแสดงความคิดเห็น ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะปฏิบัติอย่างไร	1.00

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	ค่า IOC
การควบคุม อารมณ์	27. เมื่อถึงเวลาพักเที่ยงแล้วแต่ผู้จัดการแผนกฝึกอบรมสอนเนื้อหาวิชาเรียนยังไม่จบ เหลืออีกไม่มาก สรจักรไม่ได้ทานอาหารเข้าจึงรู้สึกหิวมาก ถ้าท่านเป็นสรจักรจะอย่างไร	1.00
	28. ถ้าท่านรับลูกค้าที่หน้าเคาเตอร์เช็คอินช่วง 10.00 นาฬิกา ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีห้องว่าง อีกทั้งยังไม่ได้เวลาที่เข้าพักแต่ลูกค้าโวยวายและว่ากล่าวด้วยอารมณ์โกรธและอ้างเป็นลูกค้าเก่าที่มาพักสม่ำเสมอในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร	1.00
	29. ถ้าท่านถูกหัวหน้างานดักเตือน เรื่องการทำงานที่ผิดพลาดเป็นครั้งแรก และเป็นเรื่องที่สามารถจัดการแก้ไขได้ ในสถานการณ์นี้ท่านจะทำอย่างไร	1.00
	30. เมื่อภานูมาศกลับบ้านหลังจากฝึกงานจากโรงแรม แม่ของภานูมาศก็ได้ดักเตือนในเรื่องนิสัยที่ไม่ดีของภานูมาศ ถ้าท่านเป็นภานูมาศ ในสถานการณ์นี้ท่านจะทำอย่างไร	1.00
	31. พงษ์ศักดิ์ซึ่งเป็นหัวหน้าผู้ดูแลนักศึกษาฝึกงานของแผนกแม่บ้านได้เรียกวาริรัตน์ไปดักเตือนในเรื่องการมาทำงานสาย ทำให้วาริรัตน์รู้สึกไม่พอใจ ทั้งๆ ที่ได้บอกถึงเหตุผลทางบ้านแก่หัวหน้างานแล้วแต่พงษ์ศักดิ์อธิบายว่าเรื่องส่วนตัวเก็บไว้ที่บ้าน ในสถานการณ์นั้นหากเป็นท่าน ท่านจะทำอย่างไร	1.00
	32. สุกัญญาต้องทำงานคู่กับจรรย์ญาในการเสนอผลรายงานเชิงปฏิบัติงานหลังเสร็จสิ้นการฝึกงานแต่ จรรย์ญาทำงานในส่วนของตนเองไม่เสร็จ และพรุ่งนี้ก็ต้องส่งอาจารย์แล้ว ในสถานการณ์นั้นหากเป็นท่าน ท่านจะทำอย่างไร	0.80
	33. ลูกค้าท่านหนึ่งกำลังเช็คเอาท์และตรวจดูรายละเอียดของบิล พบว่ามีบิลรายการเครื่องดื่มไม่ถูกต้อง และกล่าวหาว่าโรงแรมฉ้อโกง ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร	1.00
	34. ประภาพันท์เป็นนักศึกษาฝึกงานอยู่หน้าเคาท์เตอร์แผนกต้อนรับ โดนแขกผู้เข้าพักต่อว่าเรื่องห้องพักไม่สะอาด การบริการที่ไม่ดี ไม่มีคุณภาพ	1.00

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง(ค่า IOC) ของข้อคำถามในแบบสอบถาม
แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพ
การโรงแรม

ครั้งที่	กิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
1	การรักษาความลับสัญญา	1.00
2	การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	1.00
3	การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	1.00
4	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความซื่อสัตย์	1.00
5	ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ	1.00
6	การรักษาเวลา	1.00
7	การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่	1.00
8	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความรับผิดชอบ	1.00
9	การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น	1.00
10	การควบคุมตนเอง	1.00
11	การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร	1.00
12	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความมีวินัย	1.00
13	ความสามารถในการอดทนอดกลั้น	1.00
14	การรู้จักระงับอารมณ์	1.00
15	การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	1.00
16	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมการควบคุมอารมณ์	1.00

ตาราง สรุปค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความซื่อสัตย์	10	-0.06-0.48	0.55
ด้านความรับผิดชอบ	8	0.08-0.51	0.51
ด้านความมีวินัย	8	0.01-0.32	0.41
ด้านการควบคุมอารมณ์	8	0.33-0.68	0.81
ภาพรวม	34	-0.13-0.66	0.83

ตาราง สรุปข้อคำถามที่มีปัญหาค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 ลงมา

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	จำนวนข้อ	จำนวนข้อที่มี ปัญหา	ข้อที่
ด้านความซื่อสัตย์	10	4	1,3,9,10
ด้านความรับผิดชอบ	8	1	18
ด้านความมีวินัย	8	3	19,21,25
ด้านการควบคุมอารมณ์	8	0	-
ภาพรวม	34	7	1,3,10,19,21,24,25

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม

ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	0.10	0.83	18	0.28	0.83
2	0.36	0.83	19	0.06	0.84
3	-0.13	0.84	20	0.61	0.82
4	0.27	0.83	21	-0.07	0.84
5	0.27	0.83	22	0.41	0.83
6	0.50	0.82	23	0.27	0.83
7	0.46	0.82	24	0.12	0.83
8	0.35	0.83	25	0.05	0.84
9	0.27	0.83	26	0.37	0.83
10	0.14	0.83	27	0.38	0.83
11	0.32	0.83	28	0.64	0.82
12	0.48	0.82	29	0.47	0.82
13	0.31	0.84	30	0.57	0.82
14	0.28	0.83	31	0.66	0.82
15	0.46	0.82	32	0.63	0.82
16	0.37	0.83	33	0.61	0.82
17	0.38	0.83	34	0.29	0.83

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมเท่ากับ 0.83

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	0.08	0.56	6	0.48	0.45
2	0.36	0.50	7	0.30	0.51
3	-0.06	0.61	8	0.38	0.50
4	0.35	0.50	9	0.19	0.55
5	0.26	0.53	10	0.15	0.56

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เท่ากับ 0.55

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
11	0.29	0.46	15	0.51	0.36
12	0.45	0.40	16	0.24	0.48
13	0.30	0.50	17	0.28	0.47
14	0.26	0.48	18	0.08	0.54

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบเท่ากับ 0.51

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย

ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
19	0.01	0.46	23	0.26	0.35
20	0.25	0.34	24	0.17	0.38
21	0.09	0.42	25	0.11	0.40
22	0.24	0.34	26	0.32	0.31

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยเท่ากับ 0.41

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์

ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
27	0.37	0.81	31	0.68	0.77
28	0.65	0.77	32	0.64	0.77
29	0.46	0.80	33	0.52	0.79
30	0.57	0.78	34	0.33	0.82

ค่าความเชื่อมั่นของคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์เท่ากับ 0.81

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม

ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	39.730	0.104	0.833	18	39.450	0.279	0.829
2	39.250	0.363	0.827	19	39.810	0.058	0.837
3	39.620	-0.134	0.842	20	39.320	0.608	0.819
4	39.350	0.269	0.830	21	39.780	-0.071	0.841
5	39.800	0.267	0.830	22	39.480	0.408	0.825
6	39.630	0.505	0.822	23	39.390	0.272	0.829
7	39.730	0.461	0.824	24	39.710	0.122	0.834
8	39.260	0.354	0.827	25	39.420	0.048	0.835
9	39.580	0.271	0.830	26	39.580	0.372	0.827
10	39.550	0.139	0.834	27	39.330	0.377	0.826
11	39.520	0.320	0.828	28	39.650	0.639	0.817
12	39.340	0.482	0.823	29	39.540	0.472	0.823
13	39.800	0.310	0.840	30	39.540	0.571	0.819
14	39.430	0.277	0.829	31	39.420	0.660	0.818
15	39.520	0.457	0.824	32	39.400	0.629	0.818
16	39.600	0.367	0.827	33	39.370	0.609	0.819
17	39.840	0.384	0.826	34	39.400	0.292	0.829

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมเท่ากับ 0.83

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	10.98	0.079	0.564	6	10.88	0.478	0.453
2	10.50	0.364	0.495	7	10.98	0.295	0.514
3	10.87	-0.055	0.607	8	10.51	0.376	0.499
4	10.60	0.346	0.500	9	10.83	0.185	0.546
5	11.05	0.257	0.525	10	10.80	0.149	0.556

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เท่ากับ 0.55

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
11	7.66	0.286	0.464	15	7.66	0.512	0.364
12	7.48	0.445	0.397	16	7.74	0.239	0.484
13	8.55	0.300	0.600	17	7.98	0.276	0.471
14	7.57	0.258	0.476	18	7.59	0.082	0.535

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบเท่ากับ 0.51

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย

ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
19	8.570	0.011	0.458	23	8.150	0.259	0.348
20	8.080	0.252	0.343	24	8.470	0.171	0.380
21	8.540	0.089	0.423	25	8.180	0.112	0.404
22	8.240	0.241	0.343	26	8.340	0.321	0.312

ค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยเท่ากับ 0.41

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์

ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted	ข้อ	Scale mean if item delete	ค่าอำนาจ จำแนก	Cronbach's Alpha if Item Deleted
27	8.930	0.365	0.811	31	9.020	0.682	0.767
28	9.250	0.650	0.769	32	9.000	0.635	0.772
29	9.140	0.463	0.797	33	8.970	0.523	0.789
30	9.140	0.570	0.782	34	9.000	0.325	0.816

ค่าความเชื่อมั่นของคุณธรรมจริยธรรมด้านการควบคุมอารมณ์เท่ากับ 0.81

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่
พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
อายุ..... เพศ..... ตำแหน่งงาน.....
สถานที่ทำงาน.....
วันที่ เดือน..... พ.ศ. 2559 เวลา.....น.
สถานที่

ประเด็นการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม
จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

วัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตความหมายของคุณลักษณะบัณฑิตที่
พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

1. ท่านคิดว่าความหมายของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมคือ
อะไร

2. ท่านคิดว่าคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการ
โรงแรมควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

ประเด็นที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิยามความหมายและองค์ประกอบของคุณลักษณะ
บัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์และกำหนดองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

1. ท่านคิดว่านิยามความหมายของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
ควรเป็นอย่างไร

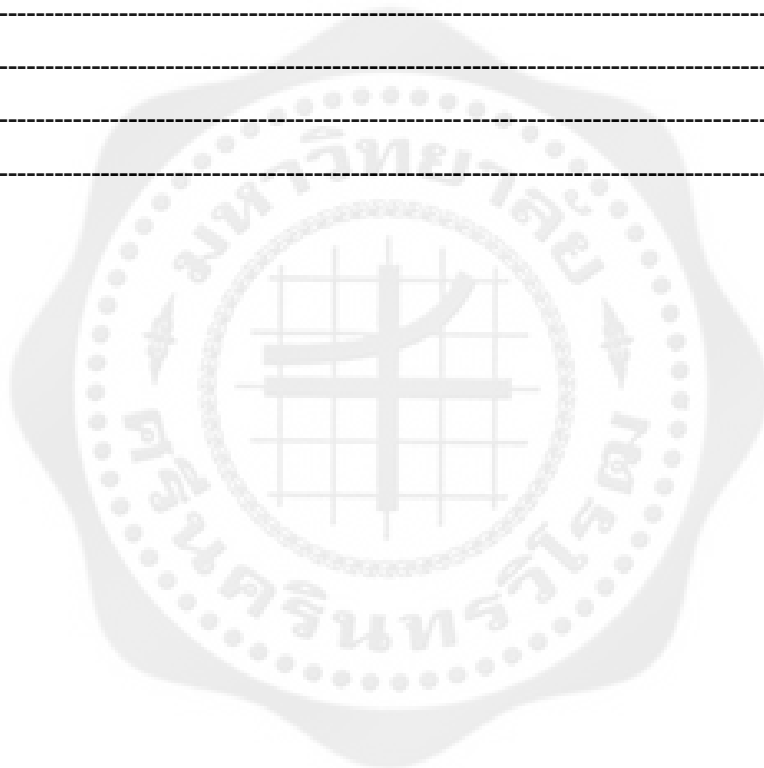
2. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมมี
อะไรบ้าง

3. ท่านคิดว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมควรมีพฤติกรรมบ่งชี้
เป็นอย่างไร

4. ท่านคิดว่าแนวทางการวัดและประเมินผล คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมควรมีลักษณะเป็นอย่างไร

5. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีอะไรบ้าง

6. ท่านคิดว่านักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ควรมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องใดบ้าง

ภาคผนวก ง
แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ตอนที่ 2 แบบวัดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม เชิงสถานการณ์

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านที่จะวัด ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การควบคุมอารมณ์ โดยการสมมติสถานการณ์ต่างๆ ให้นักศึกษาอ่านแล้วลองพิจารณาว่าสถานการณ์นั้นตรงกับการปฏิบัติตัวของนักศึกษาในประการใดมากที่สุด ซึ่งคำตอบของนักศึกษาไม่มีถูกไม่มีผิด หรือไม่ส่งผลเสียต่อนักศึกษาไม่ว่าทางหนึ่งทางใดทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยแต่เพียงอย่างเดียว จึงขอให้นักศึกษาตอบตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ

2. แบบวัด คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม ฉบับสร้างสถานการณ์มีจำนวน 34 ข้อใช้เวลาประมาณ 30 นาที

3. วิธีตอบคำถามให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก,ข,ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักศึกษาเลือก ตอบเพียงตัวเลือกเดียว

4. ในกรณีที่นักศึกษาต้องการเปลี่ยนคำตอบ เช่น ต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ค เป็น ก ให้ทำดังนี้ในกระดาษคำตอบ

หมายเหตุ

ในกรณีที่เห็นด้วยหรือมีความรู้สึกตรงกับ ข้อ ข

ถ้านักศึกษาเปลี่ยนคำตอบจาก ข้อ ข เป็นข้อ ก ให้ทำดังนี้

ก	~~ข~~	ค

~~ก~~	~~ข~~	ค

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

1) ผู้ปกครองของพิทยาไปทำธุระต่างจังหวัด พิทยาสัญญากับผู้ปกครองว่าจะอยู่บ้านดูแลน้อง ๆ แต่พอตอนสายเพื่อนมาชวนพิทยาออกไปพิมพ์รายงานกลุ่มที่ต้องส่งอาจารย์ภายในวันจันทร์นี้ในสถานการณ์เช่นนี้หากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ไปเพราะต้องทำรายงานกลุ่มให้เสร็จ
- ไปพิมพ์รายงานกลุ่มสักพักแล้วรีบกลับบ้านมาดูแลน้อง ๆ
- ไม่ไปเพราะสัญญากับผู้ปกครองไว้แล้วต้องปฏิบัติตามนั้น

2) วิธีทำหนังสือภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานต้อนรับส่วนหน้าการโรงแรมของ อินทราที่ยืมไปอ่านหาย วิธีสัญญาว่าจะซื้อหนังสือใหม่ภายในสัปดาห์หน้า ในสถานการณ์เช่นนี้หากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ก. ซื้อหนังสือให้อินทราตามที่ได้รับปากไว้
- ข. ขอผิดไปอีก 2-3 วัน แล้วค่อยซื้อให้
- ค. ขอชดใช้เป็นเงินแทน เพราะไม่มีเวลาไปเดินหา

3) ถ้าท่านและเพื่อนในกลุ่มต้องทำรายงานประจำเดือนเพื่อส่งผู้จัดการฝึกอบรม และผู้จัดการฝึกอบรม ถามว่าเพื่อนคนใดในกลุ่มไม่ช่วยทำรายงานบ้าง ซึ่งเพื่อนสนิทของท่านเป็นบุคคลเดียวที่ไม่ช่วยทำรายงานใดๆ เลยในครั้งนี้ จากสถานการณ์เช่นนี้ ท่านจะอย่างไร

- ก. รายงานผู้จัดการฝึกอบรมไปตามเป็นความจริงว่าเพื่อนสนิทของท่านไม่ช่วยงาน
- ข. รายงานผู้จัดการฝึกอบรมว่าสมาชิกทุกคนร่วมมือกันทำรายงาน
- ค. รายงานผู้จัดการฝึกอบรมว่าส่วนใหญ่ช่วยกันทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี

4) อาจารย์นำเงินค่าลงทะเบียนที่พ่อให้ไปเล่นการพนันฟุตบอลจนเงินหมด เมื่อพ่อถามอาจารย์ว่าได้ลงทะเบียนหรือยัง ในสถานการณ์นี้หากเป็นท่าน ท่านจะตัดสินใจอย่างไร

- ก. บอกพ่อว่าอาทิตย์หน้าจะไปลง
- ข. บอกและพร้อมที่จะสารภาพผิดกับพ่อตามความจริง
- ค. บอกพ่อว่าได้ลงทะเบียนไปเรียบร้อยแล้ว

5) ถ้าท่านเข้าไปทำความสะอาดในห้องพักซึ่งลูกค้าเช็คเอาท์ออกจากโรงแรมไปแล้ว พบว่ามีหมวกของแขกใบหนึ่งวางอยู่บนโต๊ะ ในสถานการณ์นี้หากเป็นท่าน ท่านจะตัดสินใจทำอย่างไร

- ก. นำไปไว้ที่แผนกแม่บ้านในส่วนของ Lost & Found และแจ้งแผนกต้อนรับทราบ
- ข. นำไปฝากไว้ที่แผนกต้อนรับส่วนหน้า
- ค. เก็บไว้ใช้เอง เพราะคิดว่าแขกทิ้งและไม่ต้องการ

6) รัตมีเป็นนักศึกษาฝึกงาน กำลังทำการเช็คเอาท์แขกต่างชาติอยู่ซึ่งมียอดค่าใช้จ่าย 1,550 บาท แต่แขกให้เงินมา 1,700 บาท เกินยอดค่าใช้จ่าย ถ้าท่านเป็นรัตมี ท่านจะอย่างไร

- ก. เก็บไว้เพราะเป็นทิปที่แขกให้กับพนักงาน
- ข. แจ้งแขกว่าให้เงินค่าใช้จ่ายมาเกินซึ่งยอดจริงที่ต้องจ่ายแค่ 1,550 บาท
- ค. แจ้งหัวหน้างานว่าลูกค้าจ่ายเงินเกินจำนวน

7) ถ้าลูกค้ามานัดต่อถามทางที่จะไปห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งกับท่านที่ห้องอาหาร ขณะที่ท่านกำลังเตรียมอุปกรณ์สำหรับเสิร์ฟอาหารอยู่ ในสถานการณ์นี้หากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. อธิบายเส้นทางพร้อมชี้แผนที่ด้วยความเต็มใจ
- ข. ตอบลูกค้าว่าไม่ทราบเส้นทางของห้างสรรพสินค้า
- ค. แนะนำให้ลูกค้าไปติดต่อที่แผนกต้อนรับส่วนหน้า

8) วันหนึ่งศศิวิมลได้รับเชิญเป็นตัวแทนรุ่นของโครงการฝึกอบรมของนักศึกษาฝึกงานของโรงแรมในเครือ และมีการเปิดอบรมในวันจันทร์ ซึ่งได้มีการเชิญชวนคณาจารย์และหัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่มาร่วมงานโดยพร้อมเพรียงกัน ปรากฏว่าวันนั้นเกิดฝนตกอย่างหนัก ในสถานการณ์นี้ หากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. นั่งแท็กซี่เพื่อให้ถึงโรงแรมแม้ว่าจะไปสายก็ตาม
- ข. รอให้ฝนหยุดตกก่อนค่อยออกไป
- ค. โทรแจ้งผู้บังคับบัญชาว่าไม่สะดวกไปร่วมงานได้

9) มีข้อตกลงร่วมกันกับอาจารย์ที่สอนวิชาการบริหารจัดการต้อนรับส่วนหน้าในคาบเรียนแรกว่าถ้านักศึกษาไม่ใส่สูทเข้าเรียนวิชานี้จะถูกตัดคะแนน บังเอิญวันนั้นท่านไม่ได้ใส่สูทมา ท่านจึงถูกตัดคะแนน สถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. ขอให้อาจารย์ตัดคะแนนเพียงครั้งเดียวเพราะลืม
- ข. ขอร้องให้อาจารย์อนุโลมไม่ตัดคะแนน
- ค. ยินดีให้ตัดคะแนนเพราะได้ตกลงกันไว้แล้ว

10) เวลาประมาณตีสี่ ท่านขับรถไปถึงสี่แยกแห่งหนึ่ง และสัญญาณไฟสองฝั่งของท่านเป็นไฟแดง ส่วนฝั่งตรงข้ามกับท่านเป็นไฟเขียว ปรากฏว่าเวลานั้นทุกทางมีรถของท่านเพียงคันเดียว สถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. ขับฝ่าไฟแดงเลย
- ข. ชะลอรถหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อนจะฝ่าไฟแดง
- ค. จอดรอสัญญาณจนกว่ามีไฟเขียวขึ้น

11) สุวิชาได้รับมอบหมายงานจากผู้อำนวยการแผนกบุคคลของโรงแรมให้จัดทำป้ายนิทรรศการ เพื่อไปร่วมแสดงในงานวิชาการฝึกอบรมพนักงานของกลุ่มโรงแรม 3 ดาวในวันพรุ่งนี้จนเย็นแล้วสุวิชา ยังทำไม่เสร็จ จึงนำกลับไปทำต่อที่บ้านจนเสร็จ หากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. มุ่งมั่นทำหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย
- ข. แสดงความรับผิดชอบในงานให้ผู้ประกอบการแผนกบุคคลและเพื่อน ๆ ได้เห็น
- ค. กลัวว่าประธานกลุ่มโรงแรม 3 ดาวจะตำหนิว่าไม่ให้ความร่วมมือ

12) เมื่อท่านรับอาสาเพื่อนในกลุ่มที่จะไปอ่านเนื้อหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริการในธุรกิจการโรงแรม แล้วนำมาสรุปให้เพื่อนกลุ่มอื่นๆ ฟัง ปรากฏว่าท่านลืมไปอ่านมา ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะทำอย่างไร

- ก. รีบโทรไปบอกเพื่อนสนิทในกลุ่มให้ช่วยสรุปแทน
- ข. พยายามสรุปเนื้อหา ความสำคัญและอธิบายให้เพื่อนและอาจารย์เท่าที่จะทำได้
- ค. ไม่เข้าเรียนเลยแล้วค่อยส่งใบลาป่วยให้อาจารย์ที่หลัง

13) นักศึกษาอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบปลายภาค แต่อ่านแล้วไม่เข้าใจ กังวลใจมาก ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ก. เอาไว้สอบแก้ตัวใหม่คราวหน้า
- ข. ถ่ายสำเนาเอกสารของเพื่อนมาศึกษา
- ค. ขอให้เพื่อนในห้องที่เรียนเก่งให้ช่วยติวและทบทวนให้

14) ขณะที่ท่านฝึกงานที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ต้องเข้าเรียนการฝึกปฏิบัติด้านอาหารและเครื่องดื่มกับครูฝึกท่านหนึ่งที่ดูและเข้มงวดมาก ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร

- ก. หาเหตุผลในการไม่เข้าชั้นเรียนในวิชานี้
- ข. ฝึกซ้อมการปฏิบัติไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะถูกต้องตามขั้นตอน
- ค. ถามวิธีการปฏิบัติจากเพื่อน

15) ถ้าท่านมาเข้าทำงานไม่ทันในช่วงการฝึกงาน ตามหัวหน้างานจัดตาราง 3 วันติดกัน ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร

- ก. ขอเปลี่ยนเวลาการเข้าทำงาน เนื่องจากบ้านไกลเดินทางไม่สะดวก
- ข. คิดว่าเป็นความบกพร่องของหัวหน้างาน
- ค. วางแผนการเดินทางใหม่ เพื่อจะได้ไม่ไปทำงานสายอีก

16) วุฒิกรได้รับมอบหมายจากสมาชิกในกลุ่มการฝึกงาน ให้เขียนโครงการสัมมนา ซึ่งต้องส่งอาจารย์ฝ่ายฝึกอบรมวันพรุ่งนี้เป็นวันสุดท้าย แต่วุฒิกรมีงานที่ต้องทำต่อหลังฝึกงานและเลิกงานดึกในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร

- ก. บอกอาจารย์ว่า ไม่มีเวลาเขียนโครงการและจะขอส่งภายหลัง
- ข. ไปทำงานและกลับมาทำโครงการให้เสร็จเรียบร้อย เพื่อส่งงานในวันพรุ่งนี้
- ค. รีบทำโครงการให้เสร็จโดยดูจากตัวอย่างแล้วคัดลอกแบบฟอร์มเพื่อให้มีงานส่ง

17) จันจิราเป็นพนักงานต้อนรับส่วนหน้าที่ดูแลลูกค้ารอบกลางคืน ขณะที่ลูกค้าที่จองห้องพักมาเช็คอินในเวลาไล่เลี่ยกัน จันจิราได้ให้ห้องพักสลับกับแขกวีไอพีไป หลังจากนั้น ประมาณ 5 นาที แขกวีไอพี ได้มาติดต่อเช็คอิน ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ก. ขอโทษลูกค้าวีไอพี โดยให้ลูกค้าลงทะเบียนตามปกติ ขณะเดียวกันโทรติดต่อลูกค้าท่านนั้นให้ย้ายไปอีกห้องที่เตรียมให้
- ข. แจ้งกับแขกวีไอพีท่านนั้นว่าห้องที่เตรียมไว้แอร์เสียงดังมาก มีน้ำหยด จึงได้เตรียมห้องอื่นสำรองไว้แทน
- ค. ขอโทษลูกค้าพร้อมรับผิดชอบให้ห้องที่ได้แจ้งยืนยันไปกับแขกท่านอื่นก่อนหน้านั้นแล้ว แต่ได้เตรียมห้องสวีทที่ดีที่สุดให้กับแขกวีไอพี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่ม

18) ทินกรได้รับคำสั่งจากทัวรี่ไกด์ให้ปลุกคณะทัวรี่เวลา 05:00 น.ในวันรุ่งขึ้น ทินกรได้ตั้งปลุกในระบบคอมพิวเตอร์แขกจะได้ยินโดยอัตโนมัติ แต่เนื่องจากระบบบางห้องไม่ทำงาน แขกบางท่าน ลงมาสาย ทัวรี่ไกด์ได้มาต่อว่าการบริการที่ไม่ดี ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ก. ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น จะตรวจเช็คและปรับปรุงไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้อีก
- ข. ขอโทษพร้อมทั้งอธิบายว่าระบบคอมพิวเตอร์มีปัญหา
- ค. แจ้งทัวรี่ไกด์ว่าได้สั่งปลุกแล้ว แขกไม่ตื่นเอง

19) ขณะที่ท่านต้อนรับแขกเช็คคินอยู่หน้าเคาน์เตอร์แผนกต้อนรับ เพื่อนของท่าน โทรศัพท์เข้ามาในมือถือ ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. เดินเข้าหลังออฟฟิศเพื่อรับโทรศัพท์
- ข. ปลอ่ยให้โทรศัพท์สั่นต่อไปจนหมดเวลา
- ค. หยิบโทรศัพท์แล้วกดสายทิ้งก่อน

20) ถ้าเพื่อนโทรมาบอกว่าพรั่งนี้อาจารย์ให้แต่งตัวตามสบายเพราะมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ห้องประชุมของแผนกฝึกอบรม ในสถานการณ์ดังกล่าวท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. แต่งตัวให้ดูกระเปียบตามเช่นเดิมที่โรงแรมจัดยูนิฟอร์มให้
- ข. แต่งตัวชุดนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
- ค. แต่งตัวชุดลำลองตามสบายให้ถูกกาลเทศะ

21) ในการทำความสะอาดห้องพักรูกลูกค้าของแผนกแม่บ้าน จะมีตารางกำหนดเวลาขั้นตอนการทำความสะอาดแต่ละช่วงว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่ต้องไม่เกิน 40 นาทีต่อห้อง ถ้าท่านเป็นพนักงานทำความสะอาดห้องพักรูและเห็นว่าการปฏิบัติตามตารางกำหนดเวลานั้นใช้เวลานานเกิน 40 นาทีสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. ปฏิบัติงานตามตารางและกำหนดเวลาตามขั้นตอนที่หัวหน้ามอบหมาย
- ข. ทำตามที่ท่านคิดว่าควรทำสิ่งใดก่อนหลัง แต่ให้งานเสร็จ
- ค. ทำห้องที่ลูกค้าเรียกทำก่อน แต่ให้แจ้งไปที่หัวหน้างานรับทราบ

22) นรินทร์กำลังเดือดร้อนเรื่องเงิน เห็นยอดรักเล่นการพนันฟุตบอลแล้วได้เงินมาก เพราะเป็นวิธีเดียวที่ได้เงินมากๆ ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ก. ลองเล่นการพนันเผื่อจะได้เงิน
- ข. ปฏิเสธการเล่นพนันเพราะเป็นสิ่งไม่ดี
- ค. ดูเพื่อนเล่นไปพลางๆ ก่อน แล้วค่อยตัดสินใจ

23) ในการประชุมเพื่อเลือกพนักงานดีเด่นประจำเดือน หัวหน้าแผนกส่วนใหญ่ลงคะแนนเสียงเลือก นายอัศวินเพราะเป็นบุคคลที่ทุ่มเทและให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับต่างแผนกได้ดี แต่ท่านไม่เห็นด้วย ในสถานการณ์นี้ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. ไม่ยอมรับคำตัดสินเพราะมีพนักงานคนอื่นที่ดีกว่า
- ข. ยอมรับคำตัดสินด้วยความเคารพในมติของที่ประชุม
- ค. ไม่เห็นด้วยแต่ก็ทำใจยอมรับมติส่วนใหญ่ตามหลักสากล

24) ในการประชุมกลุ่มทำงานการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติเพื่อเลือกวิธีการนำเสนอรายงานต่ออาจารย์ สมาชิกคนหนึ่งเสนอให้ใช้สถานการณ์จำลอง ส่วนท่านเสนอให้ใช้บทบาทสมมติ ที่ประชุมลงมติด้วยเสียงส่วนใหญ่ให้ใช้สถานการณ์จำลอง ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะอย่างไร

- ก. เดินออกไปโดยไม่ยอมรับมติที่ประชุม
- ข. ทำตามมติของที่ประชุมแบบไม่เต็มใจ
- ค. เข้าร่วมแสดงสถานการณ์จำลองตามมติที่ประชุม

25) เมื่อมีการประกาศผลสอบปลายภาค วิชาจิตวิทยาการบริการ ปรากฏว่าท่านสอบไม่ผ่าน ต้องสอบซ่อมทั้งๆ ที่ท่านคิดว่าทำข้อสอบได้ ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะปฏิบัติเช่นไร

- ก. ขออนุญาตอาจารย์ดูคะแนนสอบ
- ข. ยอมรับผลคะแนนที่ได้
- ค. บอกเพื่อนๆ ว่าอาจารย์ต้องตรวจให้คะแนนผิดแน่ ๆ

26) ในการประชุมกลุ่มทำรายงานการจัดการคุณภาพการบริการที่ท่านทำหน้าที่เป็นประธาน เพื่อนสมาชิกคนหนึ่งพูดไม่ชัด ยกมืออภิปรายแสดงความคิดเห็น ในสถานการณ์ดังกล่าว ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. ให้อภิปรายได้เฉพาะบางประเด็น
- ข. ไม่ให้เพื่อนสมาชิกท่านนั้นอภิปราย
- ค. ให้อภิปรายได้เช่นเดียวกันกับสมาชิกคนอื่น

27) เมื่อถึงเวลาพักเที่ยงแล้วแต่ผู้จัดการแผนกฝึกอบรมสอนเนื้อหาวิชาเรียนยังไม่จบ เหลืออีกไม่มาก สรณัตริไม่ได้ทานอาหารเช้าจึงรู้สึกหิวมาก ถ้าท่านเป็นสรณัตริจะอย่างไร

- ก. ลุกออกจากห้องไปทานข้าว
- ข. พยายามตั้งใจเรียนให้จบวิชาเพราะเนื้อหาเหลือไม่มาก
- ค. ขออนุญาตไปห้องน้ำและรีบไปทานข้าวที่โรงอาหารทันที

28) ถ้าท่านรับลูกค้าที่หน้าเคาท์เตอร์เช็คอินช่วง 10.00 นาฬิกา ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีห้องว่างอีกทั้งยังไม่ได้เวลาที่เข้าพักแต่ลูกค้าโวยวายและว่ากล่าวด้วยอารมณ์โกรธและอ้างเป็นลูกค้าเก่าที่มาพักสม่ำเสมอในสถานการณ์ดังกล่าวท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. แสดงความไม่พอใจไม่มีมารยาท
- ข. นั่งเฉยๆ รับฟังไม่ต้องทำอะไร
- ค. กล่าวคำขอโทษด้วยความสุภาพเชิญลูกค้านั่งรอและเรียกผู้จัดการมาพบลูกค้า

29) ถ้าท่านถูกหัวหน้างานตักเตือน เรื่องการทำงานที่ผิดพลาดเป็นครั้งแรก และเป็นเรื่องที่สามารถจัดการแก้ไขได้ ในสถานการณ์นี้ท่านจะอย่างไร

- ก. แสดงความไม่พอใจแต่ยอมแก้ไขข้อบกพร่อง
- ข. ยอมรับคำตักเตือนและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น
- ค. ขออธิบายถึงเหตุและผลของความผิดพลาดครั้งนี้

30) เมื่อภานูมาศกลับบ้านหลังจากฝึกงานจากโรงแรม แม่ของภานูมาศก็ได้ตักเตือนในเรื่องนิสัยที่ไม่ดีของภานูมาศ ถ้าท่านเป็นภานูมาศ ในสถานการณ์นี้ท่านจะอย่างไร

- ก. รับฟังแล้วบอกแม่ว่าจะปรับปรุงแก้ไข
- ข. บอกแม่ว่าไม่ต้องพูดตอนนี้ เหนื่อยมาก
- ค. แสดงความไม่พอใจเพราะแม่ไม่รู้จักความเหมาะสม

31) พงษ์ศักดิ์ซึ่งเป็นหัวหน้าผู้ดูแลนักศึกษาฝึกงานของแผนกแม่บ้านได้เรียกวาริรัตน์ไปตักเตือนในเรื่องการมาทำงานสาย ทำให้วาริรัตน์รู้สึกไม่พอใจ ทั้ง ๆ ที่ได้บอกถึงเหตุผลทางบ้านแก่หัวหน้างานแล้ว แต่พงษ์ศักดิ์อธิบายว่าเรื่องส่วนตัวเก็บไว้ที่บ้าน ในสถานการณ์นั้นหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ก. ไม่สนใจคำตักเตือนแต่ไม่แสดงออกให้รู้
- ข. แสดงความไม่พอใจและเถียงกลับ
- ค. รับฟังเหตุผลและบอกว่าจะพยายามปรับปรุง

32) สุกัญญาต้องทำงานคู่กับจรัญญาในการเสนอผลรายงานเชิงปฏิบัติงานหลังเสร็จสิ้นการฝึกงานแต่ จรัญญาทำงานในส่วนของตนเองไม่เสร็จ และพรุ่งนี้ก็ต้องส่งอาจารย์แล้ว ในสถานการณ์นั้นหากเป็นท่าน ท่านจะอย่างไร

- ก. ตอว่าเพื่อนอย่างรุนแรงที่ไม่รับผิดชอบ
- ข. แสดงความไม่พอใจและขอคำอธิบายจากเพื่อนว่าเพราะอะไร
- ค. บอกเพื่อนว่าไม่เป็นไร และช่วยกันทำส่วนที่เหลือให้เสร็จ

33) ลูกค้านั่งหนึ่งกำลังเช็คเอาท์และตรวจสอบรายละเอียดของบิล พบว่า มีบิลรายการเครื่องที่ไม่ถูกต้อง และกล่าวหาว่าโรงแรมฉ้อโกง ในสถานการณ์ดังกล่าวหากเป็นท่าน ท่านจะปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. แจ้งลูกค้าว่าขอตรวจสอบรายละเอียดก่อนด้วยน้ำเสียงไม่พอใจ
- ข. อธิบายรายละเอียดของบิลกับลูกค้าไปตามหน้าที่
- ค. กล่าวคำขอโทษ แจ้งลูกค้าให้รอสักครู่ทางหัวหน้างานจะอธิบายถึงรายละเอียดของบิลต่อลูกค้าเอง

34) ประภาพันธุ์เป็นนักศึกษาฝึกงานอยู่หน้าเคาเตอร์แผนกต้อนรับ โดนแขกผู้เข้าพักต่อว่าเรื่องห้องพักไม่สะอาด การบริการที่ไม่ดี ไม่มีคุณภาพ

- ก. กล่าวคำขอโทษลูกค้าและโทรหาผู้จัดการในทันที เพื่อให้มารับฟังและแก้ไขปัญหา
- ข. แจ้งลูกค้าให้รอไปก่อน ถ้ามีห้องว่างจะเปลี่ยนให้
- ค. ขอโทษ นั่งรับฟังลูกค้าพูดถึงเรื่องห้องพักและการบริการจนลูกค้าหายโมโห

ภาคผนวก จ

โครงสร้างของการออกแบบกิจกรรม

ตารางโครงสร้างของการออกแบบกิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ
นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
1.	ความซื่อสัตย์	การรักษา คำมั่นสัญญา	1. อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนไม่รักษาคำมั่นสัญญาทั้งต่อตนเองและสังคมได้ 2. อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนรักษาคำมั่นสัญญาทั้งต่อตนเองและสังคมได้ 3. เปลี่ยนตนเองให้เป็นคนรักษาคำมั่นสัญญาทั้งต่อตนเองและสังคมได้ 4. กำหนดวิธีปฏิบัติตนเองให้เป็นคนรักษาคำมั่นสัญญาได้ 5. แสดงพฤติกรรมของคนรักษาคำมั่นสัญญาในการทำงานได้อย่างสม่ำเสมอ	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน <u>1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม</u> 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษาจากประเด็นข่าวเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทกันเรื่องรอบแล้ว 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 <u>2. ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บ้านที่ปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆโดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้าง ขวาง จากประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียวซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม <u>3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง</u> 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาดูคลิปวิดีโอเรื่อง จงรักษาสัญญา คำพูด โดย Ryan Arab จากช่อง Islamic Channel 3.3 ผู้สอนให้ผู้สมาชิกแต่ละกลุ่มดูคลิปวิดีโอ 3.4 ผู้สอนให้ผู้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากคลิปวิดีโอ เรื่อง จงรักษาสัญญา คำพูด โดย Ryan Arab จากช่อง Islamic Channel มีแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวยังไง และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการรักษาคำมั่นสัญญา 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง คำพูดเป็นนายเสมอ ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้ 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่รักษาสัญญาเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาอภิปรายใน การทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไรรวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบจากการดูคลิปวิดีโอ โดยเปิดโอกาสให้ผู้สมาชิกคนอื่น ๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี 4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยผู้สอนคอยสอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงาน ร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		
				5. <u>ขั้นประยุกต์ใช้</u> 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุและผลของการไม่รักษาสัญญา 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. <u>ขั้นติดตามผล</u> 6.1 ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดงคุณธรรม จริยธรรม ของการรักษา คำนับสัญญา แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ 6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการรักษาคำนับสัญญา 6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการรักษาคำนับสัญญาของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
2	ความซื่อสัตย์	การไม่นำ ของผู้อื่นมา เป็นของตน	1. เพื่อให้นักศึกษา สามารถอธิบายผลที่ เกิดจากการนำของ หรือทรัพย์สินผู้อื่นมา เป็นของตน 2. เพื่อให้นักศึกษา วิเคราะห์ถึงวิธีปฏิบัติ ของตนไม่ให้เป็นคนลัก ขโมย ไม่ถือเอาทรัพย์สิน ของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักศึกษา แสดงพฤติกรรมของ การไม่นำของผู้อื่นมา เป็นของตนมาใช้ใน การทำงานได้อย่าง สม่ำเสมอ	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาระดมสมองร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “ศีล 5 ในข้อที่ 2 อทินนาทานา เวรมณี” เป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญสำหรับผู้ที่มีนับถือศาสนาพุทธโดยช่วยกันบอกถึงคุณลักษณะของที่ยึดมั่นคุณธรรม ไม่นำทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บ้านที่ปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์ โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธาน เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดบทบาทสมมติ เรื่อง “วรรณท์ ผู้มีใจประเสริฐ” 3.3 ผู้สอนให้ผู้สมาชิกอ่านใบงานหลังจากนั้นให้ผู้สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ ตามเนื้อเรื่อง โดยให้เวลาแต่ละกลุ่มไม่เกิน 5 นาที 3.4 ผู้สอนให้ผู้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากบทบาทสมมติ มีแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวยังไง และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.2 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน เป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาบอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไรรวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบจากการดูบทบาทสมมติโดยเปิดโอกาสให้ผู้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.3 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1. ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุและผลของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้ 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1. ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดงคุณธรรม จริยธรรม ของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ 6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน 6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
3	ความซื่อสัตย์	การปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ อย่าง เคร่งครัด	1. เพื่อให้นักศึกษา สามารถอธิบายผลที่ เกิดจากการไม่ปฏิบัติ ตามกฎหมายระเบียบอย่าง เคร่งครัด 2. เพื่อให้นักศึกษา วิเคราะห์ถึงวิธีปฏิบัติ ตนตามกฎหมายระเบียบ อย่างเคร่งครัดรวมถึง พัฒนาและปรับปรุง	<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> <u>1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม</u> 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาดูภาพจากข่าว รถตู้ฝ่าไฟแดง และการสร้างความตระหนัก เรื่อง “กระทู้พลีชีพของพนักงานโรงแรม ” 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 <u>2. ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์ โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว เดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มี โอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดกิจกรรม การ์ดสถานการณ์จำลอง 3.3 ผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากการ์ดสถานการณ์จำลอง มีทางเลือกอะไรบ้าง ผลที่จะเกิดขึ้นตามมา แนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวยังไง และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด 3.4 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.2 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาอภิปรายปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไรรวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.3 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1. ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุและผลของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกๆ 7 วันจนกว่าจะลดข้อผิดพลาดได้แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1. ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดงคุณธรรม จริยธรรม ของตนเองเรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ 6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด 6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
4	ความซื่อสัตย์ ความสำคัญ และ พฤติกรรม ความ ซื่อสัตย์	สรุป การเป็นคนไม่มีความ ซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง และสังคม 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีความ ซื่อสัตย์	1.อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่มีความ ซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง และสังคม 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีความ ซื่อสัตย์	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาทบทวน “การประเมินผลตนเอง” ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาที่ได้แสดง คุณธรรม จริยธรรมจากการทำกิจกรรมความซื่อสัตย์ 3 ครั้งที่ผ่านมา จากแบบบันทึกพฤติกรรม 5 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดย เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดย การทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ทบทวนข้อมูล สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียง แนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนนำเสนอผลการประเมินตนเองต่อสมาชิกกลุ่มคนละประมาณ 5 นาที ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 2 โดยบอกถึง ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อผลการประเมิน ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลความซื่อสัตย์ในการทำงานต่อการนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง 3.3 ผู้สอนแจกใบงาน ความซื่อสัตย์คือหัวใจของงานบริการ ให้แต่ละกลุ่ม และเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 หลังจากนั้นสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ช่วยกันระดมความคิดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความซื่อสัตย์เพื่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคของสมาชิกที่นำเสนอ 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.2 ผู้สอนให้นักศึกษาระดมสมองและอภิปรายกลุ่มย่อยโดยวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ในประเด็นดังนี้ 4.2.1 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การรักษาความลับสัญญา 4.2.2 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล ไม่น่าของผู้อื่นมาเป็นของตน 4.2.3 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด 4.3 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกภาพรวมความรู้ของความจริงข้อดีเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการขาดความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนเองขาดความซื่อสัตย์ พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขพฤติกรรมความซื่อสัตย์ 5.3 ให้นักศึกษาดึงเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.4 ผู้สอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามที่ไม่เข้าใจในประเด็นที่ชี้แจง

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
5	ความรับผิดชอบ	ความมุ่งมั่น ในการ ทำงานที่ ได้รับ มอบหมาย ได้สำเร็จ	1.อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนขาดความ มุ่งมั่นในการทำงานทั้ง ต่อตนเองและสังคม 2.อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีความ มุ่งมั่นในการทำงานได้ 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น ในการทำงานที่ได้รับ มอบหมายได้สำเร็จ 4.กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนที่มีความ มุ่งมั่นในการทำงานที่ ได้รับมอบหมายได้ สำเร็จ	ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม 6.2 ผู้สอนสังเกตจากการร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น และการอภิปรายภายในกลุ่มของ 6.3 นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถนำมาใช้ในการปรับการเรียนรู้และการทำงานในอนาคตได้นักศึกษาชั้น นำเข้าสูบทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสูบทเรียนโดยให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาจากภาพการ์ตูนของการทำงาน ภาพและ กรณีศึกษาเรื่องศัตรูของความมุ่งมั่น 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดย เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดย การทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่ง สมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงาน ร่วมกัน

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		5.แสดงพฤติกรรมที่มี ความมุ่งมั่นในการ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายได้สำเร็จ ตามเป้าหมาย	2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธาน เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดและกติกาในการเล่นเกมส์ ร่วมด้วยช่วยกันสู่เป้าหมาย การทำงานกลุ่มให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร 3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้3.4 ผู้สอนให้ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มเล่นเกมส์ ร่วมด้วยช่วยกันสู่เป้าหมาย ให้ทำงานร่วมกันโดยใช้อุปกรณ์ที่เตรียมไว้ โดยกำหนดเป้าหมาย วางแผน ใช้อุปกรณ์ ประยุกต์ใช้ให้ได้ผลสำเร็จโดยใช้เวลา 10 นาที 3.5 ให้นักศึกษาส่งตัวแทนมารับอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ 3.6 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง หลักอิทธิบาท 4 ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้ หลักอิทธิบาท 4 ในการนำมาใช้เพื่อให้เกิดความมุ่งมั่น พากเพียรเพื่อให้เกิดความสำเร็จ 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3	

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการทำงานร่วมกันที่ก่อให้เกิดความมุ่งมั่น พากเพียรและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษابอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี 4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกหลักอิทธิบาท 4 เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ชั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการขาดความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ และการขาดความพากเพียรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งมั่น 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนไม่สามารถทำงานกลุ่มสำเร็จได้ พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขพฤติกรรม 5.3 ให้นักศึกษาดึงเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อย

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 5.4 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1. ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ 6.2 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม
6	ความรับผิดชอบ	การรักษา เวลา	1.อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนไม่รักษาเวลาทั้งต่อตนเองและสังคม 2.อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนการรักษาเวลาในการทำงานได้ 3.เปลี่ยนตนเองให้เป็นคนรักษาเวลาได้สำเร็จ	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาดูการแสดงละครจากหนังสือเกี่ยวกับ “การใช้ชีวิตของนักศึกษาคนหนึ่งกับเรื่องของเวลา” 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		4.กำหนดวิธีปฏิบัติในการรักษาเวลา		
		5.แสดงพฤติกรรมที่มีการรักษาเวลา		
				2. <u>ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บ้านที่กักปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์ โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม 3. <u>ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง</u> 3.1 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันร้องเพลง ตรงต่อเวลา พร้อมเปิดคลิปวิดีโอเพลง 3.2 ผู้สอนแบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม 3.3 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองอภิปรายเรื่อง การตรงต่อเวลาของเนื้อเพลงว่า ถ้ามีคนนัดนักศึกษาแล้วเขาไม่มาตามนัด นักศึกษาจะรู้สึกอย่างไร ผลดีที่เกิดจากการรักษาเวลาและผลเสียที่เกิดจากไม่รักษาเวลาพร้อมแจกใบงาน เรื่อง คุณค่าของเวลา

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				3.4 ผู้สอนกำหนดข้อตกลงกับนักศึกษาเปิดเพลงให้นักศึกษาฟังและให้แต่ละกลุ่มวาดภาพประกอบเพลง เมื่อปิดเพลงให้แต่ละกลุ่มส่งผลงาน 3.5 ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน และร่วมกันอภิปรายขั้นตอนของการปฏิบัติงาน 3.6 เปิดเพลงเดียวกันให้นักศึกษาฟัง และให้นักศึกษาวาดภาพประกอบเพลง ให้นักศึกษาตกแต่งผลงานจนเกิดความพอใจ 3.7 ให้นักศึกษาเปรียบเทียบและอภิปรายการปฏิบัติงานในที่กำหนดระยะเวลา และการไม่กำหนดระยะเวลา 3.8 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นตอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.2 ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง รักษาเวลา นิสัยแบบญี่ปุ่นที่เป็นศิยความสำเร็จ 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการทำรักษาเวลาเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาบอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี 4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกการรักษาเวลา เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
7	ความรับผิดชอบ	การยอมรับ ผลที่เกิดขึ้น จากการ ปฏิบัติ หน้าที่	1.อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่ยอมรับ ผลที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติหน้าที่ 2. อธิบายผลที่เกิด จากการเป็นคนยอมรับ ผลที่เกิดขึ้นจากการ การปฏิบัติหน้าที่	5. <u>ขั้นประยุกต์ใช้</u> 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการไม่รักษาเวลาและเป็นคนรักษาเวลา 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้ อย่างน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงาน พฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบ บันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. <u>ขั้นติดตามผล</u> 6.1 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการรักษาเวลา 6.2 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมการรักษาเวลาของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. <u>ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม</u> 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษา ดูคลิปวิดีโอ เรื่อง ความขัดแย้งในการทำงาน 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		3.เปลี่ยนตนเองให้เป็น คนยอมรับผลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติหน้าที่ ได้	3.เปลี่ยนตนเองให้เป็น คนยอมรับผลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติหน้าที่ ได้	ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนในนักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดย เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดย การทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
		4.กำหนดวิธีปฏิบัติใน การยอมรับผลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติหน้าที่	4.กำหนดวิธีปฏิบัติใน การยอมรับผลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติหน้าที่	2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่ง สมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงาน ร่วมกัน
		5.แสดงพฤติกรรมที่มี ยอมรับผลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งต่อตนเองและสังคม ได้	5.แสดงพฤติกรรมที่มี ยอมรับผลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งต่อตนเองและสังคม ได้	2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2 ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขานุการ และตั้ง ชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดการทำกิจกรรมร้อยลูกปัดด้วยใจ 3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 ผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากการทำกิจกรรมร้อยลูกปัดด้วยใจ มีแนวทางแก้ปัญหา ดังกล่าวอย่างไร และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติหน้าที่ 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง คนชอบแก้ตัวอาจเสียโอกาสในการทำงานไม่รู้ตัว 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษابอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี 4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบ เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการเป็นคนไม่ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ 5.2 ให้นักศึกษาดังเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ 6.2 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาทบทวน “การประเมินผลตนเอง” ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาที่ได้แสดงคุณธรรม จริยธรรมจากการทำกิจกรรมความรับผิดชอบ 3 ครั้งที่ผ่านมาจากแบบบันทึกพฤติกรรม 5 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร
8	ความรับผิดชอบ	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความรับผิดชอบ	1.อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		2.อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีความ รับผิดชอบ 3.เปลี่ยนตนเองให้เป็น คนที่มีความรับผิดชอบ ในการทำงาน 4.กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนที่มีความ รับผิดชอบ 5. แสดงพฤติกรรมที่มี ความรับผิดชอบได้ อย่างสม่ำเสมอ	2.อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีความ รับผิดชอบ 3.เปลี่ยนตนเองให้เป็น คนที่มีความรับผิดชอบ ในการทำงาน 4.กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนที่มีความ รับผิดชอบ 5. แสดงพฤติกรรมที่มี ความรับผิดชอบได้ อย่างสม่ำเสมอ	2. <u>ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนในนักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดย การทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ทบทวนข้อมูล สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม 3. <u>ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง</u> 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนนำเสนอผลการประเมินตนเองต่อสมาชิกกลุ่มคนละประมาณ 5 นาที ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 2 โดยบอกถึง ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อผลการประเมิน ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลถึงความรับผิดชอบในการทำงานต่อการนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				3.3 ผู้สอนแจกใบงาน ความรับผิดชอบต่อการบริการด้วยใจ ให้แต่ละกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 หลังจากนั้นสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ช่วยกันระดมความคิดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบต่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาคืออุปสรรคของสมาชิกที่นำเสนอ 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4. ขั้นตอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.2 ผู้สอนให้นักศึกษาระดมสมองและอภิปรายกลุ่มย่อยโดยวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคการทำงานของสมาชิกและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ในประเด็นดังนี้ 4.2.1 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ 4.2.2 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การรักษาเวลา 4.2.3 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.3 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกภาพรวมความรู้ของความรับผิดชอบเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนเองขาดความรับผิดชอบ พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขพฤติกรรมความรับผิดชอบ 5.3 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.4 ผู้สอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามที่ไม่เข้าใจในประเด็นที่ชี้แจง ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม 6.2 ผู้สอนสังเกตจากการร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น และการอภิปรายภายในกลุ่มของนักศึกษา 6.3 นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถนำมาใช้ในการปรับการเรียนรู้นี้และการทำงานในอนาคตได้

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
9	ความมีวินัย	การยอมรับ การตัดสินใจ ใจของผู้อื่น	1. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่ยอมรับ การตัดสินใจของผู้อื่น ได้ 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนยอมรับการ ตัดสินใจของผู้อื่นได้ 3. เปลี่ยนตนเองให้เป็น ปฏิบัติตนยอมรับการ ตัดสินใจของผู้อื่น 4. กำหนดวิธีปฏิบัติ ตนเองให้เป็นคน ยอมรับการตัดสินใจ ของผู้อื่นได้ 5. แสดงพฤติกรรมของ คนปฏิบัติตนยอมรับ การตัดสินใจของผู้อื่น ได้อย่างสม่ำเสมอ	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์จำลองเรื่อง “เสื่อลูกฉันอยู่ไหน” 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 4 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงและอธิบายการทำกิจกรรม “ดอกไม้ในใจฉัน” ของการทำงานกลุ่มให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มเล่นเกมส “ดอกไม้ในใจฉัน” ให้ทำงานร่วมกันโดยใช้อุปกรณ์ที่เตรียมไว้ โดยกำหนดเป้าหมาย วางแผน ใช้อุปกรณ์ ประยุกต์ใช้ให้ได้ผลสำเร็จโดยใช้เวลา 10 นาที 3.5 ให้นักศึกษาส่งตัวแทนมารับอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ 3.6 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง “ดอกไม้ในใจฉัน” ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้ 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่ยอมรับการตัดสินใจผู้อื่นเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาบอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไรรวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบจากการเล่นเกมสโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี 4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		
				5. ชั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษารูสาเหตุและผลของการไม่ยอมรับการตัดสินใจผู้อื่นรักษาสัญญา 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ชั้นติดตามผล 6.1 ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดงคุณธรรม จริยธรรม ของยอมรับการตัดสินใจผู้อื่น แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ 6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการยอมรับการตัดสินใจผู้อื่น 6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการยอมรับการตัดสินใจผู้อื่นของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
10	ความมีวินัย	การควบคุม ตนเอง	1. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่ควบคุม ตนเองได้ 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนควบคุม ตนเองได้ 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นคนที่สามารถ ควบคุมตนเองได้ 4. กำหนดวิธีปฏิบัติ ตนเองให้เป็นคน ควบคุมตนเองได้ 5. แสดงพฤติกรรมของ คนควบคุมตนเองใน การทำงานได้อย่าง สม่ำเสมอ	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาดูการแสดงละคร จากคลิปวิดีโอเรื่อง “ การบริการที่ดีและไม่ดี” 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				<u>ขั้นตอนการจัดกิจกรรม</u> <u>3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง</u> 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง การควบคุมตัวเองหลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดและวิเคราะห์ 3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 ผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง การควบคุมตัวเอง นักศึกษามีแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวยังไร และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการควบคุมตนเอง 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 <u>4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ</u> 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง “หลักการบริการที่ดี” ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้ 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการควบคุมตนเองและไม่สามารถควบคุมตนเองเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาบอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไรรวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบจากการโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5 ขั้นตอนประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุและผลของการไม่ยอมรับการตัดสินใจผู้อื่นรักษาสัญญา 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นตอนติดตามผล 6.1 ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดงคุณธรรม จริยธรรม ของการควบคุมตนเอง แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ 6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการการควบคุมตนเอง 6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการการควบคุมตนเอง ของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
11	ความมีวินัย	การปฏิบัติ ตนตาม ระเบียบ กฎเกณฑ์ ขององค์กร	1. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่ปฏิบัติ ตนตามระเบียบ กฎเกณฑ์ขององค์กร 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนปฏิบัติตน ตามระเบียบกฎเกณฑ์ ขององค์กร 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นปฏิบัติตนตาม ระเบียบกฎเกณฑ์	ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน <u>1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม</u> 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาวิเคราะห์รูปภาพและดูคลิปวิดีโอ เรื่อง สาเหตุของการที่ประเทศ ไม่พัฒนาเพราะคนไร้ระเบียบวินัย 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 <u>2. ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บ้านที่ปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดย เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดย การทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 4 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธาน เลขานุ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงตั้งประเด็นคำถาม โดยให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม เรื่องสร้างสรรค์จัดตั้ง วังกลม 3.3 ผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากการกิจกรรมกลุ่ม เรื่องสร้างสรรค์จัดตั้ง วังกลม มีแนวทางแก้ปัญหาต่างอย่างไร และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร 3.4 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.2 ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง “ทำไมพนักงานไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ระบุ” 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร เป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาอภิปรายปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไรรวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุและผลของการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1 ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดงคุณธรรม จริยธรรม ของการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
12	ความมีวินัย	สรุปความ สำคัญและ พฤติกรรม ความมีวินัย	1. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่มีวินัยทั้ง ต่อตนเองและสังคมได้ 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีวินัยต่อ ตนเองและสังคมได้ 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นคนที่มีวินัยในการ ทำงานได้ 4. กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนที่มีวินัยได้ 5. แสดงพฤติกรรมที่มี วินัยได้อย่างสม่ำเสมอ	6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร 6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กรของนักศึกษาทั้งหมด ในภาพรวมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาทบทวน “การประเมินผลตนเอง” ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาที่ได้แสดง คุณธรรม จริยธรรมจากการทำกิจกรรมความมีวินัย 3 ครั้งที่ผ่านมา จากแบบบันทึกพฤติกรรม 5 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดย เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดย การทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ทบทวนข้อมูล สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียง แนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		
				2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธาน เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนนำเสนอผลการประเมินตนเองต่อสมาชิกกลุ่มคนละประมาณ 5 นาที ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 2 โดยบอกถึง ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อผลการประเมิน ปัญหา หรือ อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความมีวินัย ในการทำงานต่อการนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง 3.3 ผู้สอนแจกใบงาน คำพิพากษา ให้แต่ละกลุ่มและเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 หลังจากนั้นสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ช่วยกันระดมความคิดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความมีวินัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาคืออุปสรรคของสมาชิกที่นำเสนอ 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4. ขั้นตอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.2 ผู้สอนให้นักศึกษาระดมสมองและอภิปรายกลุ่มย่อยโดยวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ในประเด็นดังนี้ 4.2.1 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น 4.2.2 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การควบคุมตนเอง 4.2.3 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล ถึง การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร 4.3 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกภาพรวมความรู้ของความรู้รับผิดชอบเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		
				5. ชั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษารูสาเหตุของการขาดความมีวินัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนเองขาดความมีวินัย พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขพฤติกรรมความมีวินัย 5.3 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.4 ผู้สอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามที่ไม่เข้าใจในประเด็นที่ชี้แจง ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ชั้นติดตามผล 6.1 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมความมีวินัยของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม 6.2 ผู้สอนสังเกตจากการร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น และการอภิปรายภายในกลุ่มของนักศึกษา 6.3 นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถนำมาใช้ในการปรับการเรียนรู้อะไรและการทำงานในอนาคตได้

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
13	การควบคุม อารมณ์	ความสามารถใน การอดทน อดกลั้น	1. อธิบายผลที่เกิด จากการเป็นคนขาด ความอดทนอดกลั้น 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีความ อดทนอดกลั้น 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นคนที่มีความอดทน อดกลั้นได้สำเร็จ 4. กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนที่มีความ อดทนอดกลั้นได้สำเร็จ 5. แสดงพฤติกรรมที่มี ความอดทนอดกลั้นได้	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาดูคลิปวิดีโอ จากหนังสือ เรื่อง “ใครที่ท้อแท้จากการทำงาน” 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 2. ขั้นสังเกตประสบการณ์ 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
		กิจกรรม		ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดการแสดงละคร เรื่องการแสดงความไม่พึงพอใจการบริการ และแจกใบงาน เรื่อง ชะใจลูกค้าด้วยการบริการ 3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 ผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากการแสดงละครเรื่องการแสดงความไม่พึงพอใจการบริการ และการชะใจลูกค้าด้วยการบริการ มีแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมาย และการกระทำที่แสดงถึงความสามารถในการอดทนอดกลั้น 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง ขั้นตอน-อดทน ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้ ขั้นตอน-อดทน ในการนำมาใช้ความสามารถในการอดทนอดกลั้น 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่อดทนอดกลั้นเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาอภิปรายปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกหลักธรรมเรื่อง ขันติ-อดทน เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1. ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการขาดความอดทนอดกลั้น 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนไม่สามารถเป็นคนอดทนอดกลั้นได้ พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข พฤติกรรม 5.3 ให้นักศึกษาดังเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.4 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงาน พฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการเป็นคนที่มีความสามารถในการอดทนอดกลั้น 6.2 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการเป็นคนที่มีความสามารถในการอดทนอดกลั้นได้สำเร็จของ นักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง 24 (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
14	การควบคุม อารมณ์	การรู้จัก ระงับ อารมณ์	1. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนรู้จักระงับ อารมณ์ 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนรู้จักระงับ อารมณ์ 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นคนรู้จักระงับ อารมณ์ได้สำเร็จ 4. กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนรู้จักระงับ อารมณ์ได้สำเร็จ 5. แสดงพฤติกรรมที่มี การรู้จักระงับอารมณ์ ได้ทั้งต่อตนเองและ ผู้อื่น	<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> <u>1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม</u> 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาวิเคราะห์ภาพแสดงความรู้สึกและอารมณ์และกรณีศึกษา เรื่อง “ความโกรธ ของ คุณดนัย จันทรเจ้าฉาย” 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 <u>2. ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนบันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จาก ประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิด เดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธาน เลขานุ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดและกติกา กิจกรรม “การระงับอารมณ์ขมขื่นใจ” 3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 ผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากการกิจกรรม “การระงับอารมณ์ขมขื่นใจ” มีแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการระงับอารมณ์ 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้ การควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ในการนำมาใช้ การระงับอารมณ์ 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่รู้จักระงับอารมณ์ เป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาอภิปรายปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกความรู้ เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการไม่รู้จักระดับอารมณ์ 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนไม่รู้จักรับอารมณ์ได้ พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขพฤติกรรม 5.3 ให้นักศึกษาดังเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.4 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการเป็นคนที่มีความสามารถในการการระงับอารมณ์ 6.2 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการเป็นคนที่มีความสามารถในการการระงับอารมณ์ ได้สำเร็จของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
15	การควบคุม อารมณ์	การยอมรับ ความ คิดเห็นของ ผู้อื่น	1. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่ยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นคนมีการยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น 4. กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนมียอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น 5. แสดงพฤติกรรมที่มี การยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นในการ ทำงานได้	<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> <u>1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม</u> 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาดู สถานการณ์ เรื่อง HOW...ฮาว โฆษณาส่งเสริมการยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1 <u>2. ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนบันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จาก ประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิด เดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลข และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียด กิจกรรม “ประทับใจ.....อะไรเอ๋ย” 3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.4 ผู้สอนให้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจาก กิจกรรม “ประทับใจ.....อะไรเอ๋ย” มีแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าวยังไร และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ,การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ “เพิ่มสติในการฟังด้วยพุทธวิธีแบบ Zen” ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้ 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาบอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกความรู้ เพื่อแก้ปัญหาในการทำ งานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1. ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขพฤติกรรม 5.3 ให้นักศึกษาดังเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.4 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5 ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. ขั้นติดตามผล 6.1 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการเป็นคนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 6.2 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการเป็นคนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้สำเร็จของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
16	การควบคุม อารมณ์	สรุปความ สำคัญและ พฤติกรรม การควบคุม อารมณ์	1. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนไม่มีการ ควบคุมอารมณ์ทั้งต่อ ตนเองและสังคม 2. อธิบายผลที่เกิดจาก การเป็นคนมีการ ควบคุมอารมณ์ทั้งต่อ ตนเองและสังคมได้ 3. เปลี่ยนตนเองให้ เป็นคนที่มีการควบคุม อารมณ์ในการทำงาน 4. กำหนดวิธีปฏิบัติใน การเป็นคนที่มีการ ควบคุมอารมณ์ 5. แสดงพฤติกรรมที่มี การควบคุมอารมณ์ได้ อย่างสม่ำเสมอ	<u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> <u>1. ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม</u> 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาทบทวน “การประเมินผลตนเอง” ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาที่ได้ แสดงคุณธรรม จริยธรรมจากการทำกิจกรรมการควบคุมอารมณ์ 3 ครั้งที่ผ่านมา จากแบบบันทึกพฤติกรรม 5 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรม หมายเลข 1 <u>2. ขั้นสังเกตประสบการณ์</u> 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่ยังมีปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จาก ประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น ทบทวนข้อมูล สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียง แนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการ กลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึก พฤติกรรม 2

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง 3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขานุการ และตั้งชื่อกลุ่ม 3.2 ผู้สอนชี้แจงและอธิบาย กิจกรรมสามเหลี่ยมแห่งความรุนแรงที่ต้องปฏิบัติ 3.3 หลังจากนั้น ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมสามเหลี่ยมแห่งความรุนแรงและนำเสนอผลการประเมินตนเองที่ผ่านมาต่อสมาชิกกลุ่มคนละประมาณ 5 นาที ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 2 โดยบอกถึงความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อผลการประเมิน ปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลการควบคุมอารมณ์ในการทำงานต่อการนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงพร้อมทั้งแจกใบงาน การควบคุมอารมณ์ ให้แต่ละกลุ่ม 3.4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้ 3.5 หลังจากนั้นสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ช่วยกันระดมความคิดเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพัฒนาการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบเพื่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคของสมาชิกที่นำเสนอ 3.6 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง การควบคุมอารมณ์ให้กับนักศึกษา 4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3 4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาระดมสมองและอภิปรายกลุ่มย่อยโดยวิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ในประเด็นดังนี้ 4.3.1 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ 4.3.2 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การรักษาเวลา 4.3.3 ความคิด ความรู้สึกของตนเองต่อการประเมินผล การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ 4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรกภาพรวมความรู้ของความรับผิดชอบเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป 5. ขั้นประยุกต์ใช้ 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 5.2 ให้นักศึกษาระบุสาเหตุที่ทำให้ตนเองขาดการควบคุมอารมณ์ พร้อมทั้งข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขพฤติกรรมความรับผิดชอบ

ตาราง (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ	ชื่อ กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม
				5.3 ให้นักศึกษาดังเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้ มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ 5.4 ผู้สอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามที่ไม่เข้าใจในประเด็นที่ชี้แจง ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม 6. <u>ขั้นติดตามผล</u> 6.1 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมควบคุมอารมณ์ของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม 6.2 ผู้สอนสังเกตจากการร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมการแสดงความคิดเห็น และการอภิปรายภายในกลุ่ม ของนักศึกษา 6.3 นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถนำมาใช้ในการปรับการเรียนรู้และการทำงานในอนาคตได้

**ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบ
กิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่
พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม**

จากการศึกษาคุณภาพของรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่
พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมในด้านความ
สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมทั้ง 16 ครั้ง โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการ
จัดการเรียนรู้ ด้านจิตวิทยาการศึกษา พุทธศาสนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ด้านการฝึกอบรม

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรม
ในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม
จริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

ครั้งที่	กิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
1	การรักษาความลับสัญญา	1.00
2	การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน	1.00
3	การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	1.00
4	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความซื่อสัตย์	1.00
5	ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ	1.00
6	การรักษาเวลา	1.00
7	การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่	1.00
8	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความรับผิดชอบ	1.00
9	การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น	1.00
10	การควบคุมตนเอง	1.00
11	การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร	1.00
12	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความมีวินัย	1.00
13	ความสามารถในการอดทนอดกลั้น	1.00
14	การรู้จักระงับอารมณ์	1.00
15	การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	1.00
16	สรุปความสำคัญและพฤติกรรมการควบคุมอารมณ์	1.00

จากตาราง พบว่า รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ กับการออกแบบกิจกรรมในรูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม การจัดการเรียนรู้ในระดับ สูงมาก โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 1.00 ดังนี้

กิจกรรมครั้งที่ 1 การรักษาความสะอาดห้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 2 การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 4 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 5 ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 6 การรักษาเวลา มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมที่ 7 การยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 8 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความรับผิดชอบ มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 9 การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 10 การควบคุมตนเอง มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 11 การปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 12 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมความมีวินัย มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 13 ความสามารถในการอดทนอดกลั้น มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 14 การรู้จักระงับอารมณ์ มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 15 การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 กิจกรรมครั้งที่ 16 สรุปความสำคัญและพฤติกรรมการควบคุมอารมณ์ มีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการออกแบบกิจกรรมในระดับสูงมากโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

3. ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรมประกอบด้วยผลการศึกษาเชิง
ปริมาณและผลการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ
นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
1.ความซื่อสัตย์ เรื่อง การรักษา คำมั่นสัญญา	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงาน ข้อที่1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และ ทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถ วิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในขั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ มีบางคน ซึ่งมีเหตุผลในการเลือกแตกต่างไป	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรม รักษาคำมั่นสัญญา
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาดูคลิปวิดีโอ เรื่อง จงรักษาสัญญา คำพูด ซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จ อย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความหลากหลาย แต่ในชั้นที่ 4เมื่อนักศึกษาได้ อ่านใบความรู้เรื่อง คำพูดเป็นนายเสมอ สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้ นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุป สาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม รักษาคำมั่นสัญญา	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนความคิดเมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่องคำพูดเป็นนายเสมอ สามารถสะท้อน ความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลอง พบว่า ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจน สามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ ช่วยส่งเสริม การรักษาความซื่อสัตย์

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
2.ความซื่อสัตย์ เรื่อง การไม่นำของ ผู้อื่นมาเป็น ของตน	1. ในชั้นที่ 1 รับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรมโดยให้นักศึกษาระดมสมอง ร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “ศีล 5 ในข้อที่ 2 อทินนาทานาเวรมณี ” เป็น หลักปฏิบัติที่สำคัญสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาพุทธโดยช่วยกันบอกถึง คุณลักษณะของผู้ที่ยึดมั่นคุณธรรม ไม่นำทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของ ตน จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถอภิปรายโดยตอบคำถาม อย่างกว้างๆไม่ลงรายละเอียด ดังนั้นในชั้นตอนนี้ หลังจากให้นักศึกษา ร่วมกันอภิปรายแล้วผู้วิจัยต้องเพิ่มเติมข้อมูลลงละเอียดในประเด็นนี้กับ นักศึกษาเพื่อให้ศึกษามีพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองในงานโรงแรม มากขึ้น	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา ในการละเมิดศีลข้อที่ 2 รวมถึงการยึดมั่น ศีล 5 ในข้อที่ 2 อทินนาทานาเวรมณี ในพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนในการทำงานโรงแรม
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นชั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งข้อคิดที่ได้ จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่ม นั้นมีความเข้าใจและค่อนข้างชัดเจน แต่จากการทดลองใช้พบว่า ในการ แสดงบทบาทสมมติของนักศึกษายังขาดความกล้าแสดงออก ซึ่งทำให้ การแสดงบทบาทสมมดียังออกมาไม่ชัดเจน ตามใบงานที่ให้ไว้ ซึ่ง ช่วงเวลาในการแสดงนั้นต้องมีการจัดเตรียม สถานที่ สภาพแวดล้อม การสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวย พร้อมการละลายพฤติกรรมนักศึกษา เพื่อการแสดงออกมาชัดเจน เห็นภาพมากขึ้น	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ในการแสดงบทบาทสมมติ นั้นต้องมี การจัดเตรียม สถานที่ สภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมการสร้าง บรรยากาศที่เอื้ออำนวย พร้อมทั้งเพิ่มกิจกรรมการละลายพฤติกรรม นักศึกษาเพื่อการแสดงออกมาชัดเจน ให้นักศึกษาสรุปสาเหตุการขาด คุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรม การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
3. ความซื่อสัตย์ เรื่อง การปฏิบัติตาม กฎระเบียบอย่าง เคร่งครัด	1. จากกิจกรรมในขั้นที่ 1 โดยนักศึกษาดูภาพจากข่าว รถตู้ฝ่าไฟแดง และการสร้างความตระหนัก เรื่อง “กระทู้พลีชีพของพนักงานโรงแรม ซึ่ง นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผล ของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและเข้าใจใน ประเด็นแรก ในขั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ มีบางคน ซึ่ง มีเหตุผลในการเลือกแตกต่างกัน ต้องระบุนการแก้ไขที่เป็นแนวเดียวกัน ลงไป อาจมีทางเลือกให้นักศึกษา	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การ ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด
	การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม เรื่อง การ์ดสถานการณ์จำลอง ซึ่งข้อคิดที่ได้จาก กิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มมี ความหลากหลาย เนื่องจากแต่ละกลุ่มได้สถานการณ์จำลองแตกต่างกัน แต่สามารถนำมาปรับใช้และเข้าใจได้ดี แต่ในขั้นที่ 4 และ 5 สะท้อน ความคิดและการประยุกต์ใช้ การสรุปสาเหตุและผลของการปฏิบัติและไม่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด จากการทดลองพบว่า นักศึกษายัง ตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมไม่ชัดเจน เนื่องจากต้องเป็นการลงมือ ปฏิบัติจริงๆ ในการทำงาน	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 ควรเพิ่มเวลาเพื่อให้ นักศึกษาทุกกลุ่มทำกิจกรรมการ์ดสถานการณ์จำลองครบ 5 กิจกรรม ส่วนขั้นสะท้อนความคิดการประยุกต์ใช้ เมื่อนักศึกษาได้ดีหลังจาก แบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ผู้วิจัยต้องเสริมสาระการเรียนรู้เพิ่มเข้าไป และ ให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุป สาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดของการปฏิบัติงานโรงแรม

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
4. ความซื่อสัตย์ เรื่อง สรุปความสำคัญ และพฤติกรรม ความซื่อสัตย์	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่1และ2 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจนทั้ง 3 กิจกรรมของความซื่อสัตย์ที่ผ่านมา	ผู้วิจัยอาจเสริมสาระการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานของตนเองเพิ่มเข้าไปเป็นความรู้
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรมการฝึกอบรม การอภิปรายกลุ่มและระดมสมอง เรื่องความซื่อสัตย์คือ หัวใจของงานบริการ ซึ่งนักศึกษาช่วยกันระดมความคิดและหาแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความซื่อสัตย์เพื่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคของสมาชิกคนอื่นที่ได้นำเสนอ เพียงแต่ในแบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษาบางคนตอบคำถามโดยละเอียดในบางข้อ และตอบไม่ละเอียดในบางข้อ ซึ่งเป็นกิจกรรมท้ายๆ ซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษาจะตอบอย่างละเอียดในกิจกรรมแรกๆ และตอบไม่ค่อยละเอียดในกิจกรรมที่ 3	ผู้วิจัยต้องสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักศึกษาตอบคำถามให้ชัดเจนทั้ง 3 กิจกรรมเรื่องสรุปความสำคัญและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในทุกข้ออย่างละเอียด โดยให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ถึงประโยชน์ของข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์แต่ละกิจกรรมเพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานจริงในอนาคตให้ดีขึ้น

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
5. ความ รับผิชอบ เรื่อง ความมุ่งมั่นใน การทำงานที่ ได้รับมอบหมาย ได้สำเร็จ	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไรปัญหาจากภาพการ์ตูนของ การทำงาน กรณีศึกษาเรื่องศัตรูของความมุ่งมั่น แนวคิด สาเหตุและผล ของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้แต่ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ในขั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ มีบางคน ซึ่งมีเหตุผลในการเลือกแตกต่างไป	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ในภาพต้องเพิ่มหัวข้อคำอธิบาย 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการ ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ
	การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาเล่นเกมส์ ร่วมด้วยช่วยกันสู่ เป้าหมาย ซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผล สำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความหลากหลาย แต่ในขั้นที่ 4 เมื่อ นักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่องหลักอิทธิบาท 4 สามารถสะท้อนความ คิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษา ยกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถ สรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติเรื่องความ มุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ เพื่อให้นักศึกษาสามารถ ประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ได้ดี	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนความคิดเมื่อ นักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง หลักอิทธิบาท 4 สามารถสะท้อนความ คิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถ สรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วย ส่งเสริม ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ เพื่อ นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ได้ดี

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
6. ความ รับผิดชอบ เรื่อง การรักษาเวลา	1. ในชั้นที่ 1 ให้นักศึกษาดูละครจากหนังสือเกี่ยวกับ การใช้ชีวิต ของนักศึกษาคนหนึ่งกับเรื่องของเวลา ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือก ก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถ วิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในชั้นสังเกตประสบการณ์ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาบางส่วน ต้องการให้ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำถามข้อดังกล่าว ดังนั้นจึงควร ปรับข้อความในข้อคำถามให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของการไม่รักษาเวลา พร้อมยกตัวอย่าง ประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกปฏิบัติ และแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การรักษาเวลาเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และการทำงาน
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นชั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาร่วมกันร้องเพลง ตรงต่อเวลา พร้อมเปิดคลิปวิดีโอเพลงซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความชัดเจน แต่บางคนคิด ต่าง แต่ในชั้นที่ 4 เมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง รักษาเวลา นิสัย แบบญี่ปุ่นที่เป็นคีย์ความสำเร็จ สามารถสะท้อนความคิด เห็นภาพพจน์ ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้ นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุป สาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม การรักษาเวลา รวมทั้งแจกใบความรู้พร้อมกับขั้นพัฒนาเชื่อมโยง	การจัดกิจกรรมการปรับขั้นตอนในชั้นที่ 3 ผู้วิจัยควรแจกใบความรู้ ไปพร้อมกันเลยการจัดกิจกรรมการปรับขั้นตอนในชั้นที่ 4 ขั้นสะท้อน ความคิดเมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้ เรื่อง รักษาเวลา นิสัยแบบ ญี่ปุ่นที่เป็นคีย์ความสำเร็จสามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจาก แบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษา ยกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุ การขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม การรักษาเวลา

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
7.ความ รับผิดชอบ เรื่อง การยอมรับผลที่ เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติหน้าที่	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และ ทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากตุลิตวีดีโอ เรื่อง ความขัดแย้งในการ ทำงาน จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียน ตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในชั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ มีบางคน ซึ่งมีเหตุผลในการเลือกแตกต่างไป	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา ความขัดแย้งในการทำงาน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขของความขัดแย้งในการ ทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ หน้าที่อย่างไรบ้าง
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ชั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นชั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม เรื่องร้อยลูกปัดด้วยใจ ซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม และแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความ ชัดเจนและเข้าใจความหมายตรงกัน การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 5 ประยุกต์ใช้ นักศึกษายังสรุปสาเหตุของการ เป็นคนไม่ยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ และตั้งเป้าหมายว่านักศึกษาจะแก้ไข พฤติกรรม ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นที่ 5 ชั้นประยุกต์ให้ผู้วิจัยต้อง เพิ่มสาระและความคิดรวบยอดให้นักศึกษาเห็นภาพจริงพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
8.ความ รับผิดชอบ เรื่อง สรุปความสำคัญ และพฤติกรรม ความรับผิดชอบ	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่1และ2 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจนทั้ง 3 กิจกรรม ความรับผิดชอบที่ผ่านมา	ผู้วิจัยอาจต้องเสริมสาระการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานของตนเองเพิ่มเข้าไปเป็นความรู้
การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรมการฝึกอบรม การอภิปรายกลุ่มและระดมสมอง เรื่อง ใบงาน ความรับผิดชอบต่อการบริการด้วยใจ ซึ่งนักศึกษาช่วยกันระดมความคิดและหาแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบต่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคของสมาชิกคนอื่นที่ได้นำเสนอ เพียงแต่ในแบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษาบางคนตอบคำถามโดยละเอียดในบางข้อ และตอบไม่ละเอียดในบางข้อ ซึ่งเป็นกิจกรรมท้ายๆซึ่งส่วนใหญ่นักศึกษาจะตอบอย่างละเอียดในกิจกรรมแรกๆ และตอบไม่ค่อยละเอียดในกิจกรรมที่ 3		
		ผู้วิจัยต้องสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักศึกษาตอบคำถามให้ชัดเจนทั้ง 3 กิจกรรมเรื่องสรุปความสำคัญและพฤติกรรมความรับผิดชอบในทุกข้ออย่างละเอียด โดยให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ถึงประโยชน์ของข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์แต่ละกิจกรรมเพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานจริงในอนาคตให้ดีขึ้น

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
9.ความมีวินัย เรื่อง การยอมรับการ ตัดสินใจของผู้อื่น	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่1 ให้นักศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์จำลองเรื่อง เสือลูกจันอยู่ไหน ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ เข้าใจโดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดแต่ยังไม่ครอบคลุม ในชั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ไม่ดีเป็นเอกฉันท์ มีบางคนซึ่งมีเหตุผลในการเลือกแตกต่างไป	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นชั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาทำ กิจกรรม ดอกไม้ในใจฉัน ซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน แต่ในชั้นที่ 4 เมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้ สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดียิ่งขึ้นหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนความคิดเมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง ดอกไม้ในใจฉัน สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น เพราะการทำงานโรงแรมต้องทำงานเป็นทีม

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
10.ความมีวินัย เรื่อง การควบคุม ตนเอง	1. ชั้นที่ 1 รับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม โดยให้นักศึกษาดูการแสดงละคร จากคลิปวิดีโอเรื่อง การบริการที่ดีและไม่ดี ซึ่งในแบบบันทึกพฤติกรรมข้อที่1 จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในชั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ มีบางคนซึ่ง มีเหตุผลในการเลือกแตกต่างไป	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1. สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหาการบริการที่ดีและไม่ดี พร้อมยกตัวอย่างประกอบ 2. เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการควบคุมตนเองในการทำงานโรงแรม
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ชั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นชั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษา แสดงบทบาทสมมติ เรื่อง การควบคุมตัวเองซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่มเริ่มมีแนวคิดหลากหลาย แต่ในชั้นที่ 4 เมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง หลักการบริการที่ดี สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม นอกจากเรื่องที่ทำกิจกรรม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม การควบคุมตนเอง	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นที่ 4 ชั้นสะท้อนความคิดเมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง หลักการบริการที่ดี สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการควบคุมตนเองในการติดต่อสื่อสารกับลูกค้า การแสดงออกทางภาษากาย สีหน้า

ตาราง 26 (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
11.ความมีวินัย เรื่อง การปฏิบัติตน ตามระเบียบ กฎเกณฑ์ของ องค์กร	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ รูปภาพและดูคลิปวิดีโอ เรื่อง สาเหตุของการที่ประเทศไม่พัฒนาเพราะคน ไร้ระเบียบวินัย จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถ วิเคราะห์ โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในขั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ มีบางคนที่ ได้ซักถามข้อคำถามจากผู้วิจัยเพิ่มเติม	การปรับคำถามในแบบบันทึกพฤติกรรม 2 ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยปรับแก้ไขเป็นคำถามดังนี้ 1.สรุปแนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา เรื่องการปฏิบัติตนตาม ระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กรพร้อมยกตัวอย่างประกอบ 2.เหตุผลในการเลือกและแนวทางแก้ไขที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร
	การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม ทำกิจกรรมกลุ่ม เรื่องสร้างสรรค์จัดรัส วงกลมซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาก็เกิดผลสำเร็จ อย่างไรของแต่ละกลุ่มมีความชัดเจนและเข้าใจ ส่วนในขั้นที่ 4 เมื่อ นักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง ทำไมพนักงานไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ที่ระบุ หลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า สามารถ สะท้อนความคิดเห็น นักศึกษามีส่วนร่วมในการถาม ตอบมากขึ้น ซึ่ง สามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ ช่วยส่งเสริม เรื่องการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ขององค์กร	ผู้วิจัยต้องเสริมแรงและให้สาระความรู้เป็นระยะๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง ประกอบเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

ตาราง 26 (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
12.ความมีวินัย เรื่อง สรุปความสำคัญ และพฤติกรรม ความมีวินัย	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่ 1 และ 2 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจนทั้ง 3 กิจกรรม ความรับผิดชอบที่ผ่านมา	ผู้วิจัยอาจต้องเสริมสาระการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานของตนเองเพิ่มเข้าไปเป็นความรู้
การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรมการฝึกอบรม การอภิปรายกลุ่ม เรื่อง คำพิพากษา ซึ่งนักศึกษาช่วยกันระดมความคิดและหาแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความรับผิดชอบต่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคของสมาชิกคนอื่นที่ได้นำเสนอ เพียงแต่ในแบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษาบางคนตอบคำถามโดยละเอียดในบางข้อ และตอบไม่ละเอียดในบางข้อ ซึ่งเป็นกิจกรรมท้ายๆซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษาจะตอบอย่างละเอียดในกิจกรรมแรกๆ และตอบไม่ค่อยละเอียดในกิจกรรมที่ 3		

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
13. การควบคุม อารมณ์ เรื่อง ความสามารถใน การอดทน อดกลั้น	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่ 1 จากหนังสือ เรื่อง “ใครที่ ท้อแท้จากการทำงาน” ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดัง กล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการ ปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบ ได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในชั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ ดังนั้น การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นนี้ ผู้วิจัยจึงควรกระตุ้นให้นักศึกษาตอบคำถาม อย่างชัดเจน	การจัดกิจกรรมในชั้นสังเกตประสบการณ์ ผู้วิจัยควรกระตุ้นให้ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของ ปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์ อย่างละเอียดและชัดเจน โดยผู้วิจัยควรกระตุ้นให้นักศึกษาตอบคำถามอย่างชัดเจน
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นชั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษาแสดงละคร เรื่องการแสดงความรู้สึก พึงพอใจการบริการ และใบงาน เรื่อง ชะเงยดูคำด้วยการบริการ ซึ่ง ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของ แต่ละกลุ่มมีความหลากหลาย แต่ในชั้นที่ 4 เมื่อนักศึกษาได้อ่านไปความรู้ เรื่อง ไปความรู้เรื่อง ขันติ-อดทน สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดี หลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอดทน อดกลั้น	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนความคิดเมื่อ นักศึกษาได้อ่านไปความรู้ สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจาก แบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษา ยกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุ การขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม ความสามารถในการอดทนอดกลั้น

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
14. การควบคุม อารมณ์ เรื่อง การรู้จัก อารมณ์	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่ 1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ ภาพแสดงความรู้สึกและอารมณ์ และกรณีศึกษา เรื่อง ความโกรธของ คุณदनัย จันท์เจ้าฉาย ว่าประเด็นปัญหาดังกล่าว คืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้ พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและ ชัดเจนเข้าใจได้ดี ในชั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์	ผู้วิจัยต้องพยายามแทรกสาระการเรียนรู้แต่ละช่วงกิจกรรม โดย ยกตัวอย่างประกอบจากประสบการณ์ในการทำงาน
	การจัดกิจกรรมในชั้นที่ 3 ชั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นชั้นที่ใช้เทคนิค การฝึกอบรม โดยใช้กิจกรรม การระงับอารมณ์ขมขื่นใจ ซึ่งข้อคิดที่ได้ จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไรของแต่ละกลุ่ม มีความหลากหลาย แต่ในชั้นที่ 4 เมื่อนักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง การ ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง สามารถสะท้อนความ คิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งผลจากการทดลองพบว่า นักศึกษาสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรมในการรู้จักระงับ อารมณ์ และแต่ไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนในแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการ รู้จักระงับอารมณ์ในการปฏิบัติงานโรงแรม	ผู้วิจัยต้องกระตุ้นและเน้นย้ำกับนักศึกษาถึงความสำคัญให้นักศึกษา คำนึงถึงในแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการรู้จักระงับอารมณ์ในการ ปฏิบัติงานโรงแรม

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
15. การควบคุม อารมณ์ เรื่อง การยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่น	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่1 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และ ทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากสถานการณ์ เรื่อง HOW...ฮาว โฆษณา ส่งเสริมการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นจากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจน ในขั้นสังเกตประสบการณ์ นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุป ปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิก สามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มติเป็นเอกฉันท์	ผู้วิจัยต้องพยายามแทรกสาระการเรียนรู้แต่ละช่วงกิจกรรม โดย ยกตัวอย่างประกอบจากประสบการณ์ในการทำงาน เช่น กรณีศึกษา ต่างๆ จากลูกค้า
	การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิค กิจกรรมการฝึกอบรม โดยให้นักศึกษา ทำกิจกรรม ประทับใจ...อะไรเอ่ย ซึ่งข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมและแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไร ของแต่ละกลุ่มมีความชัดเจนไปในทิศทางเดียวกัน และในขั้นที่ 4 เมื่อ นักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง ความแตกต่างระหว่างบุคคล, การยอมรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ เพิ่มสติในการฟังด้วยพุทธวิธีแบบ Zen สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจาก การทดลองพบว่า นักศึกษามีความเข้าใจชัดเจน แต่มีบางคนได้ซักถาม เพิ่มเติม จึงควรยกตัวอย่างประกอบเพิ่มขึ้นอีก	การปรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมในขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนความคิดเมื่อ นักศึกษาได้อ่านใบความรู้เรื่อง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ,การ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ เพิ่มสติในการฟังด้วยพุทธวิธี แบบ Zen สามารถสะท้อนความคิดเห็น ได้ดีหลังจากแบ่งกลุ่มย่อย 2-3 คน ซึ่งจากการทดลองพบว่า ควรให้นักศึกษายกตัวอย่างประกอบ เพิ่มเติม เพื่อความชัดเจนสามารถสรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม การยอมรับความคิดเห็น ของผู้อื่น

ตาราง (ต่อ)

กิจกรรม	ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข	การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
16. การควบคุม อารมณ์ เรื่อง สรุปความสำคัญ และพฤติกรรม การควบคุม อารมณ์	1. ในแบบบันทึกพฤติกรรมของใบงานข้อที่ 1 และ 2 ซึ่งให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวคืออะไร แนวคิด สาเหตุและผลของปัญหา และทางเลือกก่อนการปฏิบัติ จากการทดลองใช้พบว่า นักศึกษาสามารถวิเคราะห์โดยเขียนตอบได้อย่างละเอียดและชัดเจนทั้ง 3 กิจกรรม การควบคุมอารมณ์ที่ผ่านมา	ผู้วิจัยอาจต้องเสริมสาระการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานของตนเองเพิ่มเข้าไปเป็นความรู้และเน้นย้ำแนวทางปฏิบัติกับนักศึกษาให้มากขึ้น
	การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง ซึ่งเป็นขั้นที่ใช้เทคนิคกิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมสามเหลี่ยมแห่งความรุนแรงที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาช่วยกันระดมความคิดและหาแนวทางการแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านการควบคุมอารมณ์ เพื่อพัฒนาวิชาชีพการโรงแรม ที่ช่วยแก้ไขปัญหหรืออุปสรรคของสมาชิกคนอื่นที่ได้นำเสนอ เพียงแต่ในแบบบันทึกพฤติกรรมนักศึกษาบางคนตอบคำถามโดยละเอียดในบางข้อ และตอบไม่ละเอียดในบางข้อ ซึ่งเป็นกิจกรรมท้ายๆ ซึ่งส่วนใหญ่นักศึกษาจะตอบอย่างละเอียดในกิจกรรมแรกๆ และตอบ ไม่ค่อยละเอียดในกิจกรรมที่ 3	ผู้วิจัยต้องสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักศึกษาตอบคำถามให้ชัดเจนทั้ง 3 กิจกรรมเรื่องสรุปความสำคัญและพฤติกรรมความมีวินัยในทุกข้ออย่างละเอียด โดยให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ถึงประโยชน์ของข้อมูลที่ได้จากวิเคราะห์แต่ละกิจกรรมเพื่อนำไปปรับใช้ในการควบคุมอารมณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานจริงในอนาคตให้ดีขึ้น

ภาคผนวก จ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมของ
นักศึกษาปริญญาตรีวิชาชีพการโรงแรม

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา ตลาดการท่องเที่ยวและการโรงแรม หัวข้อจิตวิทยาการบริการ

ชั้นปริญญาตรี ปีที่ 2

เรื่อง ความซื่อสัตย์

เวลา 1.30 ชั่วโมง

หัวข้อ การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

ความคิดรวบยอด

การไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนเป็นพฤติกรรมส่วนหนึ่งที่สำคัญของความซื่อสัตย์เป็นความสุจริตทางกาย การทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย ละเว้นการเบียดเบียน มีเมตตา กรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล สงเคราะห์กัน ไม่แย่งชิงลักขโมย หรือการเอาัดเอาเปรียบ แต่เคารพสิทธิในทรัพย์สินของกันและกันซึ่งในบริบทของการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมนั้นนักศึกษาจำเป็น ต้องตระหนักเพื่อนำไปสู่การฝึกปฏิบัติของการประกอบวิชาชีพการโรงแรม สร้างความไว้วางใจและนำไปสู่ความสงบสุขภายในสังคม เพราะสมาชิกทุกคนในสังคม จะให้ความเคารพ ไม่มุงเอาัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ปลุกฝังโดยเรียนรู้จากประสบการณ์และการแสดงออกเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง

วัตถุประสงค์ เมื่อจบการเรียนรู้การสอน นักศึกษาสามารถ

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายผลที่เกิดจากการนำของหรือทรัพย์สินผู้อื่นมาเป็นของตน
2. เพื่อให้นักศึกษาวิเคราะห์ถึงวิธีปฏิบัติของตนไม่ให้เป็นคนลักขโมย ไม่ถือเอาทรัพย์สินของผู้อื่น
3. เพื่อให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนมาใช้ในการทำงานได้อย่างสม่ำเสมอ

สาระการเรียนรู้

พฤติกรรมการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน ถือว่าเป็นเรื่องที่รุนแรงมากที่สุดของการทำงานโรงแรม เช่น การลักขโมยทรัพย์สิน ต่างๆ เพราะจะส่งผลเสียหายในแง่ของการดำเนินธุรกิจขององค์กรและการบริการอีกทั้งของบริษัท และเพื่อนร่วมงานเป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ ไม่ว่าพนักงานคนนั้นจะกระทำผิดด้วยเหตุผลใดก็ตาม พฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่สะท้อนเจตนา และจิตใจที่น่าภายในจิตใจว่าเป็นคนเช่นไร ซึ่งความไว้วางใจก็จะถูกทำลายไปโดยสิ้นเชิง

ผลกระทบของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

1. ต่อตนเอง
 - 1.1 ทำให้ไม่ได้รับความน่าเชื่อถือ
 - 1.2 ไม่มีผู้คนอยากคบหาสมาคมด้วย
 - 1.3 ไม่มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
2. ต่อสังคม
 - 2.1 เกิดความขัดแย้ง ทะเลาะเบาะแว้งได้
 - 2.2 ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมอื่นๆ
 - 2.3 เกิดความล่าช้าของการพัฒนาสังคม

ผลกระทบของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

1. ต่อตนเอง
 - 1.1 ได้รับความไว้วางใจในการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่างๆ
 - 1.2 เป็นที่รักของบุคคลรอบข้าง
 - 1.3 มีเจริญความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
2. ต่อสังคม
 - 2.1 ลดปัญหาความขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้งได้
 - 2.2 ได้รับการยอมรับจากสังคมอื่นๆ
 - 2.3 สังคมมีความเจริญก้าวหน้า สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม

- 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาระดมสมองร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ “ศีล 5 ในข้อที่ 2 อทินนาทานาเวรมณี” เป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาพุทธโดยช่วยกันบอกถึงคุณลักษณะของผู้ยึดมั่นคุณธรรม ไม่นำทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตน
- 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร
- 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรม

หมายเลข 1

ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกตประสบการณ์

- 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่ยืนยันปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบ กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน

2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิด ตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง

3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม

3.2 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดบทบาทสมมติ เรื่อง “วรรณท์ ผู้มีใจประเสริฐ”

3.3 ผู้สอนให้ผู้สมาชิกอ่านใบงานหลังจากนั้นให้ผู้สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ ตามเนื้อเรื่อง โดยใช้เวลาแต่ละกลุ่มไม่เกิน 5 นาที

3.4 ผู้สอนให้ผู้สมาชิกแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากบทบาทสมมติ มีแนวทาง แก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร และให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการไม่นำ ของผู้อื่นมาเป็นของตน

3.5 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3

4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3

4.2 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน เป็น อย่อย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาอภิปรายถึงสาเหตุของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน เป็น รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบจากการดูบทบาทสมมติโดยเปิดโอกาสให้ผู้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการ ขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอย สอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้ สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

5. ขั้นประยุกต์ใช้

5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุและผลของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจ และเต็มใจ

5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกๆ รายงานวิชาตลอดสัปดาห์ แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5

ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม

6. ขั้นตอนติดตามผล

6.1 ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดง คุณธรรม จริยธรรม ของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์

6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน

6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตนของ นักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงานสี 5
2. ใบงานบทบาทสมมติ เรื่อง “วรรณิษฐ์ ผู้มีใจประเสริฐ”
3. แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1-5

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษา
2. สังเกตพฤติกรรมจากการที่นักศึกษาให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. ผลงานของนักศึกษา
4. ประเมินด้วยแบบบันทึกพฤติกรรม

ใบงานที่ 2

ศีล 5 ศีลห้าคืออะไร หมายถึงอะไร

ศีล หมายถึง ความตั้งใจที่จะงดเว้นจากความชั่ว ความทุจริต และสิ่งที่ไม่ดีทุกประการ ดังที่ พระสารีบุตรได้กล่าวไว้ในคัมภีร์ปฐิสมภิกขมรรควา “ศีล คือ เจตนา ความตั้งใจ ที่จะงดเว้นจากกาย ทุจริต 3 (คือ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติดินในกาม) และวจีทุจริต 4 (คือ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพ้อเจ้อ)”

ศีล 5 ข้อที่ 2 ตั้งใจงดเว้นจากการลักขโมย

ธรรมชาติของมนุษย์จะไม่ลักขโมยทรัพย์สินของใครเพราะมนุษย์มีความรู้เรื่อง กรรมสิทธิ์ว่านี่ของเขา นี่ของเรา แต่สัตว์ไม่รู้ เช่นเวลาสุนัขเห็นแมวกินปลาอยู่ ถ้าอยากได้มันจะเข้าไปแย่งเลย ดังนั้นถ้าใครลักขโมย จีบล้นทรัพย์สินของคนอื่น ก็แสดงว่าขณะนั้นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเขาสูญเสียไปแล้ว

การลักทรัพย์ต้องประกอบด้วยองค์ 5 คือ

1. ทรัพย์หรือสิ่งของนั้นมีเจ้าของหวงแหน
2. รู้ว่าทรัพย์นั้นมีเจ้าของหวงแหน
3. มีจิตคิดจะลักทรัพย์นั้น
4. มีความพยายามจะลักทรัพย์นั้น
5. ลักทรัพย์ด้วยความพยายามนั้น

ที่มา . <https://dmc.tv/a17718> บทความธรรมะ 29 มี.ค. 2557

ใบงานที่ 3

บทบาทสมมติเรื่อง “วรรณท์ ผู้มีใจประเสริฐ”

วรรณท์ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกการโรงแรม เขาเป็นคนขยัน ตั้งใจเรียน มีความมานะอดสาหัส ชอบช่วยเหลือผู้อื่น รักความถูกต้องและรักเพื่อนพ้อง จึงเป็นที่รักของอาจารย์ แต่วรรณท์ไม่ชอบไปทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ เช่น เล่นกีฬา เข้าชมรม ทำกิจกรรมนอกเวลาเรียน เขาชอบนั่งอ่านหนังสือหรือทำรายงานคนเดียวแต่ ถ้าเห็นเพื่อน ๆ กระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เขาจะเข้าไปห้าม ทำให้เพื่อน ๆ ไม่ค่อยชอบเขานัก วันหนึ่งขณะวรรณท์กำลังเดินขึ้นอาคารเรียนพร้อมกับเพื่อนชื่อ ไกรวัลย์ พบ รายงานวางไว้ในโตะหิ้งอ่อนของอาคารเรียน ซึ่งเป็นรายงานเรื่องเดียวกันกับที่อาจารย์มอบหมาย ให้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกการโรงแรม ทุกคนต้องทำส่งอาจารย์ภายในเย็นวันนี้ วรรณท์บอกกับไกรวัลย์ จะนำรายงานไปคืนเพื่อนคนที่ เป็นเจ้าของ แต่ไกรวัลย์ไม่ยอมให้นำไปคืน แต่ให้ตั้งปกรายงานนั้นออก แล้วเปลี่ยนเป็นชื่อของไกรวัลย์แทน เนื่องจากเขายังทำรายงานไม่เสร็จ ไกรวัลย์ จึงบอกกับวรรณท์ว่า ไม่ต้องนำ รายงานไปคืนเจ้าของ แต่วรรณท์เห็นว่าไม่ถูกต้องควรจะนำ รายงานไปคืนให้กับเจ้าของ เขาจึงตั้งรายงานเล่มดังกล่าวกลับคืนมาและนำ ไปคืนให้กับเจ้าของซึ่งเป็นเพื่อนคนละห้องกับวรรณท์และ ไกรวัลย์ เจ้าของรายงานดีใจมากที่ได้รับรายงานกลับคืน เพราะเขาตั้งใจค้นคว้าและรวบรวมมาเป็นอย่างดี ในวันต่อมาอาจารย์ได้ประกาศชมเชยพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของวรรณท์ต่อหน้านักศึกษาคนอื่น ๆ ในวิชาพื้นฐานนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาชีพการโรงแรม ที่อาคารเรียนรวมของคณะ วรรณท์รู้สึกภูมิใจและมีความสุขมากที่ได้รับการยกย่องชมเชย

บทบาทของตัวละคร

บทบาทของวรรณท์

ฉันชื่อวรรณท์เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกการโรงแรม เป็นคนขยัน ตั้งใจเรียน มีความมานะอดสาหัส ชอบช่วยเหลือผู้อื่น รักความถูกต้องและรักเพื่อนพ้อง เมื่อเก็บรายงานได้ก็นำไปส่งคืนให้แก่เจ้าของแม้จะต้องขัดแย้งเพื่อนก็ตาม

บทบาทของไกรวัลย์

ฉันชื่อไกรวัลย์ เป็นเพื่อนของวรรณท์เป็นคนค่อนข้างเกียจคร้าน เมื่อวรรณท์เก็บรายงานได้บอกให้ฉีกปกรายงานออกแล้วเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อของตนแทน แล้วนำไปส่งอาจารย์เพราะยังทำรายงานไม่เสร็จ

บทบาทของเจ้าของรายงาน

เป็นคนเอารายงานไปวางไว้ในโตะหิ้งอ่อนของอาคารเรียน เพื่อไปเอาหนังสือที่ยืมมาคืนห้องสมุด แต่เมื่อกลับมาถึงเวลาเรียนพอดีก็รีบเข้าห้องเรียนไปทันที เมื่อนึกขึ้นได้กลับลงมาที่โตะหิ้งอ่อนแต่ไม่พบรายงานที่โตะแล้ว แต่ในที่สุดก็ได้รายงานกลับคืนจากวรรณท์

บทบาทของครู

เป็นผู้กล่าวคำ ชมเชยพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของบรรณารักษ์ที่ต่อหน้านักศึกษาคนอื่น ๆ ใน
วิชาพื้นฐานนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาชีพการโรงแรมที่อาคารเรียนรวมของคณะ ในการไม่นำความคิด
สิ่งของหรือผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นปี.....ฝ่าย.....

ให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นและสรุปดังต่อไปนี้

1. ปัญหาดังกล่าวคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 2

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นปี.....ฝ่าย.....

ให้นักศึกษาลงมติเพื่อเลือกสรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมทั้งเหตุผลในการเลือก

1. สรุปแนวคิดสาเหตุและผลของปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

2. เหตุผลในการเลือก

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 3

ชื่อกลุ่ม ประธาน.....เลขา.....

ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมเอกสารบทบาทสมมติเรื่อง “วรรณท์ ผู้มีใจประเสริฐ”

.....

.....

.....

2. นักศึกษามีแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 4

ชื่อกลุ่ม ประธาน.....เลขา.....

สิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็น

1. สรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา ตลาดการท่องเที่ยวและการโรงแรม หัวข้อจิตวิทยาการบริการ

ชั้นปริญญาตรี ปีที่ 2

เรื่อง ความรับผิดชอบ

เวลา 1.30 ชั่วโมง

หัวข้อ การรักษาเวลา

ความคิดรวบยอด

นักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการตรงต่อเวลาหรือการรักษาเวลา ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เนื่องจากการรักษาเวลาในการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ไว้กับผู้อื่นและตนเองซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติตนที่ทำให้เกิดประสิทธิผลของการทำงาน โดยเฉพาะงานโรงแรมเป็นงานบริการ เวลาที่มีผลต่อลูกค้ามากที่สุดต้องบริการให้ทันกับความต้องการของลูกค้า ไม่ให้ลูกค้าต้องรอนาน ซึ่งการพัฒนาตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลานั้นเราสามารถทำได้โดยการที่เรารู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ เป็นการจัดระเบียบให้กับชีวิต และยังสะท้อนถึงบุคคลนั้นเป็นคนเอาการ เอางานความสำนึก รับผิดชอบ ต่อภารกิจหน้าที่ที่ตนจะต้องกระทำอย่างสูง ดังนั้นบุคคลประเภทนี้จึงมีประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นที่เคารพเชื่อถือไว้วางใจ จากหัวหน้างานและผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี ซึ่งมักจะประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน

วัตถุประสงค์ เมื่อจบการเรียนรู้การสอน นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนไม่รักษาเวลาทั้งต่อตนเองและสังคม
2. อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนการรักษาเวลาในการทำงานได้
3. เปลี่ยนตนเองให้เป็นคนรักษาเวลาได้สำเร็จ
4. กำหนดวิธีปฏิบัติในการรักษาเวลา
5. แสดงพฤติกรรมที่มีการรักษาเวลา

สาระการเรียนรู้

พฤติกรรมการรักษาเวลา

การตรงต่อเวลาหรือการรักษาเวลา ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เนื่องจากการรักษาเวลาในการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ไว้กับผู้อื่นและตนเองซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติตนที่ทำให้เกิดประสิทธิผลของการทำงาน โดยเฉพาะงานโรงแรมเป็นงานบริการ เวลาที่มีผลต่อลูกค้ามากที่สุดต้องบริการให้ทันกับความต้องการของลูกค้า

ผลกระทบของคนที่ไม่มีการรักษาเวลา

1. ต่อตนเอง
 - 1.1 ทำให้ไม่ได้รับความน่าเชื่อถือ
 - 1.2 ไม่มีผู้คนอยากคบหาสมาคมด้วย
 - 1.3 ไม่มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
2. ต่อสังคม
 - 2.1 หน่วยงานและองค์กรขาดประสิทธิภาพ
 - 2.2 ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมอื่นๆ
 - 2.3 เกิดความล่าช้าของการพัฒนาสังคม

ผลกระทบของการเป็นคนที่มีรักษาเวลา

1. ต่อตนเอง
 - 1.1 ได้รับความไว้วางใจในการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
 - 1.2 เป็นที่รักของบุคคลรอบข้าง
 - 1.3 มีเจริญความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
2. ต่อสังคม
 - 2.1 ลดปัญหาความขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้งได้
 - 2.2 ได้รับการยอมรับจากสังคมอื่นๆ
 - 2.3 สังคมมีความเจริญก้าวหน้า สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม

- 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาดูการแสดงละครจากหนังสือเกี่ยวกับ “การใช้ชีวิตของนักศึกษาคนหนึ่งกับเรื่องของเวลา”
- 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร
- 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรม

หมายเลข 1

ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกตประสบการณ์

- 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนที่บ้านที่ปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบ กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสดำเนินการร่วมกัน

2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิด ตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง

3.1 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันร้องเพลง ตรงต่อเวลา พร้อมเปิดคลิปวิดีโอเพลง

3.2 ผู้สอนแบ่งนักศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการ เลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม

3.3 ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดให้แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองอภิปรายเรื่อง การตรงต่อ เวลาของเนื้อเพลงว่า ถ้ามีคนนัดนักศึกษาแล้วเขาไม่มาตามนัด นักศึกษาจะรู้สึกอย่างไร ผลดีที่เกิด จากการรักษาเวลาและผลเสียที่เกิดจากไม่รักษาเวลาพร้อมแจกใบงาน เรื่อง คุณค่าของเวลา

3.4 ผู้สอนกำหนดข้อตกลงกับนักศึกษาเปิดเพลงให้นักศึกษาฟังและให้แต่ละกลุ่มวาด ภาพประกอบเพลง เมื่อปิดเพลงให้แต่ละกลุ่มส่งผลงาน

3.5 ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน และร่วมกันอภิปรายขั้นตอนของการ ปฏิบัติงาน

3.6 เปิดเพลงเดียวกันให้นักศึกษาฟัง และให้นักศึกษาวาดภาพประกอบเพลง ให้ นักศึกษาตกแต่งผลงานจนเกิดความพอใจ

3.7 ให้นักศึกษาเปรียบเทียบและอภิปรายการปฏิบัติงานในที่กำหนดระยะเวลา และ การไม่กำหนดระยะเวลา

3.8 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3

4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.1 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่ง ที่ได้รับมาจากการฝึกอบรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3

4.2 ผู้สอนแจกใบความรู้ เรื่อง รักษาเวลา นิสัยแบบญี่ปุ่นที่เป็นศิริมความสำเร็จ

4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการทำรักษาเวลาเป็นอย่างไรบ้าง แล้ว ให้นักศึกษาบอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของ นักศึกษาแต่ละคนที่พบ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการ ขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอย สอดแทรกการรักษาเวลา เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้ว

บันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

5. ขั้นประยุกต์ใช้

- 5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุของการไม่รักษาเวลาและเป็นคนรักษาเวลา
- 5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมอะไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากน้อยเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ
- 5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกๆ รายงานวิชาตลอดสัปดาห์ แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5

ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม

6. ขั้นติดตามผล

- 6.1 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการรักษาเวลา
- 6.2 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมการรักษาเวลาของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

สื่อและอุปกรณ์

1. คู่มือวิธีการแสดงละครจากหนังสือเกี่ยวกับ “การใช้ชีวิตของนักศึกษาคนหนึ่งกับเรื่องของเวลา”
2. ใบงานเพลง ตรงต่อเวลา
3. ใบงาน เรื่อง คุณค่าของเวลา
4. ใบความรู้ เรื่อง “ตรงต่อเวลา” นิสัยแบบญี่ปุ่นที่เป็นศิ่ย์ความสำเร็จ
5. แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1-5

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษา
2. สังเกตพฤติกรรมจากการที่นักศึกษาให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นการแสดงออก และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. ผลงานของนักศึกษา
4. ประเมินด้วยแบบบันทึกพฤติกรรม

ใบงานที่ 11

เพลง ตรงต่อเวลา

ตรงต่อเวลาพวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
ต้องหมั่นฝึกตนให้ตรงเวลา
วันเวลาไม่เคยคอยใคร
ตรงต่อเวลาพวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
ต้องหมั่นฝึกตนให้ตรงเวลา
วันเวลาไม่เคยคอยใคร

ตรงตรงตรงเวลา
เราเกิดมาเป็นคน
วันคืนไม่คอยท่า
วันเวลาไม่เคยคอยใคร
ตรงตรงตรงเวลา
เราเกิดมาเป็นคน
วันคืนไม่คอยท่า
วันเวลาไม่เคยคอยใคร

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=unBMYQMsmUk> Nov 20, 2013

ชื่อกลุ่ม ประธาน.....เลขา.....

ใบงานที่ 12

เรื่อง คุณค่าของเวลา

ให้นักศึกษาวาดภาพประกอบเพลง “ตรงต่อเวลา” พร้อมบรรยายใต้ภาพ

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 3 “รักษาเวลา” นิสัยแบบญี่ปุ่นที่เป็นศิริมัยความสำเร็จ

ในการทำงาน ทุกตำแหน่งงาน ทุกสาขาอาชีพ มักจะให้ความสำคัญกับเรื่องของการตรงต่อเวลาเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับการทำงานในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งคนญี่ปุ่นในเวลางานของการทำงาน เรื่องเวลาเป็นเรื่องที่พวกเขาให้ความสำคัญมากที่สุด ซึ่งก็ต่างจากเมืองไทยเราที่ตอนนี้เรื่องเวลาก็กลับกลายเป็นเรื่องเล็กๆไปแล้ว ผิดนัดกันบ่อยขึ้น ต้องรอ หรือว่าต้องช้อออกไปอีก ซึ่งถือว่าการสร้างนิสัยที่ไม่ดีนักในเรื่องของการตรงต่อเวลา คนไทยที่คิดจะเดินทางไปหางานทำที่ญี่ปุ่นขอบอกเลยว่าจะต้องปรับปรุงตัวเองในเรื่องของเวลาเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าชาติญี่ปุ่นนั้นเป็นชาติที่ให้ความสำคัญมากในเรื่องของเวลาอย่างเช่น เวลาที่รถออกจากสถานี หรือว่ารถไฟออกจากสถานี เชื่อว่าที่นั่นจะไม่มีใครรอผู้โดยสารเหมือนอย่างเมืองไทยแน่นอน ทุกรอบของการเดินทาง จะออกตรงเวลาทุกเที่ยวโดยเฉพาะรถไฟของญี่ปุ่นซึ่งถ้าไม่ทันจริงๆ ก็คงต้องรอรอบต่อไปที่ออกจากสถานีนั้นเอง ทุกอย่างจะเป็นไปตามเวลาที่วางไว้

- เวลาในการทำงาน เข้างาน เลิกงาน ทุกอย่างจะมีเวลาจำกัดอยู่แล้ว ซึ่งเชื่อว่าทุกคนจะต้องปรับตัวเมื่อเข้าไปหางานทำที่ญี่ปุ่น ไม่มีเข้างานสาย หรือว่าเลิกงานก่อนเวลาอย่างแน่นอน
- การนัดพบ นัดหมาย ประชุม ซึ่งเป็นการพบปะทั้งแบบไม่เป็นทางการและแบบเป็นทางการ คนญี่ปุ่นทุกคนจะให้ความสำคัญมาก ถือว่าเป็นการให้เกียรติ ดังนั้นการจ้างงานนายจ้างของญี่ปุ่นก็จะต้องมองตรงนี้ด้วยเหมือนกันว่ามีความรับผิดชอบหรือว่ามีความตรงต่อเวลามากขนาดไหน โดยเฉพาะการนัดหมายเรื่องเวลางานแบบเป็นทางการ ก็ไม่ควรจะสายแม้แต่ 5 นาที

อยากหางานที่ญี่ปุ่นต้องใส่ใจและเคร่งครัดในเรื่องเวลาของตัวเองด้วย รวมไปถึงการบริหารเวลาในแต่ละวันของการดำเนินชีวิต เพราะถ้าพลาดไปเพียงชั่วโมงเดียวคุณอาจจะบริหารเวลาได้ผิดพลาดไป ซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อตัวเองอย่างหนึ่งที่เรานั้นควรมีจุดอ่อนของคนไทยมักจะไม่ค่อยใส่ใจในเรื่องของเวลามากเท่าไรนัก เพราะถือว่ายังสามารถนอนโลมหรือว่าให้อภัยกันได้ ความจริงแล้วโทษของการไม่ตรงต่อเวลาอาจจะส่งผลถึงงานสำคัญ และที่สำคัญคือมันส่งผลต่อนิสัยตัวเองทำให้กลายเป็นคนที่ไม่รับผิดชอบในเรื่องของเวลา อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมของคนญี่ปุ่นในเรื่องของการตรงต่อเวลา สมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะเอาเป็นแบบอย่างที่ดีไว้ ออกเดินทางไปหางานทำที่ญี่ปุ่นเมื่อไหร่ เราก็สามารถดำเนินชีวิตอยู่ที่นั่นได้เลย

บทความโดย Mr.Sugoi : blog.jobsugoi.com www.jobsugoi.com 19 พ.ย. 2558

ที่มา <https://www.facebook.com/NattaphonDotCom> Friday, 26 March 2010

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นปี.....ฝ่าย.....

ให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นและสรุปดังต่อไปนี้

1. ปัญหาดังกล่าวคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 2

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นปี.....ฝ่าย.....

ให้นักศึกษาลงมติเพื่อเลือกสรุปปัญหาสาเหตุและผลของปัญหาพร้อมทั้งเหตุผลในการเลือก

1. สรุปแนวคิตสาเหตุและผลของปัญหา

.....

.....

.....

2. เหตุผลในการเลือก

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 3

ชื่อกลุ่ม ประธาน.....เลขา.....

ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. นักศึกษามีแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 4

ชื่อกลุ่ม ประธาน.....เลขา.....

สิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็น

1. สรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

2. แนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา ตลาดการท่องเที่ยวและการโรงแรม หัวข้อจิตวิทยาการบริการ ชั้นปริญญาตรี ปีที่ 2
เรื่อง ความมีวินัย เวลา 1.30 ชั่วโมง
หัวข้อ การยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น

ความคิดรวบยอด

นักศึกษาวิชาชีพการโรงแรมควรตระหนักถึงความสำคัญของเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รู้จักรักษาสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นให้เกิดเกียรติ ยอมรับบทบาทหน้าที่ผู้อื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความเคารพรักษาความสัมพันธ์ที่ดี และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มที่ช่วยให้เกิดผลดีกับงานด้านบริการโรงแรม ซึ่งนักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ช่วยจัดระเบียบให้กับสังคม เพื่อให้สังคมสงบสุข

วัตถุประสงค์ เมื่อจบการเรียนรู้การสอน นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนไม่ยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นได้
2. อธิบายผลที่เกิดจากการเป็นคนยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นได้
3. เปลี่ยนตนเองให้เป็นปฏิบัติตนยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น
4. กำหนดวิธีปฏิบัติตนเองให้เป็นคนยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นได้
5. แสดงพฤติกรรมของคนปฏิบัติตนยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นได้อย่างสม่ำเสมอ

สาระการเรียนรู้

พฤติกรรมของการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น

มีวินัยโดยเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รู้จักรักษาสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นให้เกิดเกียรติ ยอมรับบทบาทหน้าที่ผู้อื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความเคารพรักษาความสัมพันธ์ที่ดี และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มที่ช่วยให้เกิดผลดีกับงานด้านบริการโรงแรม

ผลกระทบของการไม่ยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น

1. ต่อตนเอง
 - 1.1 ทำให้ไม่ได้รับความน่าเชื่อถือ
 - 1.2 ไม่มีผู้คนอยากคบหาสมาคมด้วย
 - 1.3 ไม่มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2. ต่อสังคม

- 2.1 เกิดความขัดแย้ง ทะเลาะเบาะแว้งได้
- 2.2 ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมอื่นๆ
- 2.3 เกิดความล่าช้าของการพัฒนาสังคม

ผลกระทบของการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น

1. ต่อตนเอง

- 1.1 ได้รับความไว้วางใจในการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
- 1.2 เป็นที่รักของบุคคลรอบข้าง
- 1.3 มีเจริญความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2. ต่อสังคม

- 2.1 ลดปัญหาความขัดแย้ง การทะเลาะเบาะแว้งได้
- 2.2 ได้รับการยอมรับจากสังคมอื่นๆ
- 2.3 สังคมมีความเจริญก้าวหน้า สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 1 ขั้นรับรู้ประสบการณ์เป็นรูปธรรม

- 1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้นักศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์จำลองเรื่อง “เสือลูกฉันอยู่ไหน”
- 1.2 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนสรุปว่า ปัญหาดังกล่าวคืออะไร
- 1.3 ผู้สอนให้นักศึกษานำคำตอบที่ได้บันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรม

หมายเลข 1

ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกตประสบการณ์

- 2.1 ผู้สอนให้นักศึกษาแต่ละคนบันทึกปัญหาดังกล่าวคืออะไร ไว้ในแบบบันทึกพฤติกรรม 1 ต่อสมาชิกอื่นๆ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทุกแนวคิดได้อย่างกว้างขวาง จากประสบการณ์โดยการทบทวนความรู้เดิม การสังเกตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- 2.2 ผู้สอนให้นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็น สรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา เพียงแนวความคิดเดียว ซึ่งสมาชิกสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน
- 2.3 ภายหลังจากการลงมติแล้ว ให้นักศึกษาทุกคนบันทึกรายละเอียดแนวความคิดตามมติในแบบบันทึกพฤติกรรม 2

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

3. ขั้นพัฒนาเชื่อมโยง

3.1 ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 4 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธาน เลขา และตั้งชื่อกลุ่ม

3.2 ผู้สอนชี้แจงและอธิบายการทำกิจกรรม “ดอกไม้ในใจฉัน” ของการทำงานกลุ่มให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร

3.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม เพื่อความเข้าใจปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้

3.4 ผู้สอนให้สมาชิกกลุ่มเล่นเกม “ดอกไม้ในใจฉัน” ให้ทำงานร่วมกันโดยใช้อุปกรณ์ที่เตรียมไว้ โดยกำหนดเป้าหมาย วางแผน ใช้อุปกรณ์ ประยุกต์ใช้ให้ได้ผลสำเร็จโดยใช้เวลา 10 นาที

3.5 ให้นักศึกษาส่งตัวแทนมารับอุปกรณ์ที่เตรียมไว้

3.6 ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม และลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 3

4. ขั้นสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.1 ผู้สอนแจกใบความรู้เรื่อง “ดอกไม้ในใจฉัน” ให้กับนักศึกษาทุกคน แล้วชี้แจงใบความรู้

4.2 ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ละ 2-3 คน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนเสนอสิ่งที่ได้รับมาจากการทำกิจกรรม ตามแบบบันทึกพฤติกรรม 3

4.3 ผู้สอนให้นักศึกษาพิจารณาถึงสาเหตุของการไม่ยอมรับการตัดสินใจผู้อื่นเป็นอย่างไรบ้าง แล้วให้นักศึกษาบอกปัญหาในการทำงานของกลุ่มและของตนเองว่าเกิดจากอะไร รวมทั้งปัญหาของนักศึกษาแต่ละคนที่พบจากการเล่นเกมโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

4.4 ให้นักศึกษาทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการขาดคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้สอนคอยสอดแทรก เพื่อแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันเป็นระยะตามความเหมาะสมแล้วบันทึกสิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 4 เพื่อให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

5. ขั้นประยุกต์ใช้

5.1 ผู้สอนให้นักศึกษาสรุปสาเหตุและผลของการไม่ยอมรับการตัดสินใจผู้อื่นรักษาสัญญา

5.2 ให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายว่า จะแก้ไขพฤติกรรมนี้อย่างไร โดยพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนั้นสามารถทำได้มากขึ้นเพียงใด และพร้อมที่จะแก้ไขพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและเต็มใจ

5.3 ให้นักศึกษาแต่ละคนนำวิธีการปฏิบัติที่ตนบันทึกไว้ไปปฏิบัติในชีวิตจริงโดยให้นักศึกษาจะต้องรายงานพฤติกรรมตนเองในขณะทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกรายงานวิชาตลอดสัปดาห์แล้วบันทึกรายละเอียดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 5

ขั้นสรุปการจัดกิจกรรม

6. ขั้นติดตามผล

6.1 ให้นักศึกษาตรวจสอบตนเองว่า ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา นักศึกษาได้แสดงคุณธรรม จริยธรรม ของยอมรับการตัดสินใจผู้อื่น แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรม 5 เพื่อนำมาส่งในสัปดาห์ที่สิ้นสุดของการประเมินผลพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ

6.2 ผู้สอน นักศึกษา ร่วมกันสรุปความสำคัญของการยอมรับการตัดสินใจผู้อื่น

6.3 ผู้สอนสรุปผลการแสดงพฤติกรรมของการยอมรับการตัดสินใจผู้อื่นของนักศึกษาทั้งหมดในภาพรวม

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบงาน สถานการณ์จำลองเรื่อง “เสื้อลูกฉันอยู่ไหน”
2. กิจกรรม “ดอกไม้ในใจฉัน”
3. ใบความรู้เรื่อง “ดอกไม้ในใจฉัน”
4. แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1-5

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษา
2. สังเกตพฤติกรรมจากการที่นักศึกษาให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. ผลงานของนักศึกษา
4. ประเมินด้วยแบบบันทึกพฤติกรรม

ใบงานที่ 15

สถานการณ์จำลอง“เสื้อลูกฉันอยู่ไหน”

- แขกที่พัก : แจ้งแผนกต้อนรับที่หน้าฟรอน
- “น้องคะ เชิญให้พี่หน่อยเสื้อลูกพี่หายไปตัวนึงคะในห้อง ตอนแม่บ้านไปทำ
- ห้อง” พนักงาน : เดี่ยวหนูแจ้งกับหัวหน้าแม่บ้าน ให้นะคะ แล้วให้เขาเช็คให้ จากนั้นก็ต่อสาย
- ไปหาหัวหน้าแม่บ้าน “พี่คะแขกห้อง 204 แจ้งว่าเสื้อลูกหายนะคะ เชิญให้
- หน่อยนะคะ”
- คุณแม่บ้าน : ได้ ๆ เดี่ยวพี่เช็คให้นะ ว่าแล้วก็เรียกพนักงานรูมเมด ที่ทำความสะอาดห้อง
- มาสอบถามก็ได้ความว่าตอนเข้าไปทำห้อง ไม่มีเสื้อผ้าอะไรวางอยู่ใน
- ห้องเลย
- คุณแม่บ้าน : จึงแจ้งกลับพนักงานหน้าฟรอนให้แจ้งกับแขกว่า ทางพนักงานทำความสะอาด
- สะอาดไม่เห็น เสื้อตัวนี้ตั้งแต่แรกตอนทำห้องแล้วคะ
- พนักงาน : ขอโทษนะคะคุณผู้หญิง ทางแม่บ้านไม่พบเสื้อเด็กตัวที่แจ้งนะคะ และทาง
- แม่บ้านแจ้งว่าไม่เห็น ตั้งแต่เมื่อวันที่เขาเข้าไปทำความสะอาดห้องแล้วละคะ
- แขกที่พัก : ไม่เป็นไรคะ พี่ว่าแล้วแหละคะ มันคงหาไม่เจออยู่แล้วแหละ (พร้อมทำหน้า
- เหมือนไม่พอใจ เสร็จแล้วก็สับัดหน้าไป

คล้ายหลัง 5 นาทีมีโทรศัพท์จากเจ้าของโรงแรมโทรไปเรียกคุณแม่บ้านไปพบ

- เจ้าของโรงแรม : คุณแม่บ้านแขกที่เป็นเพื่อนผม เขาแจ้งว่าเสื้อเขาหายแต่พนักงานคุณไม่ได้
- เอาไป คุณรู้ได้ยังไง มันนั่นแหละเอาไป คุณจะไปเข้าข้างเด็กถึงไหน มันต้อง
- เอาไปแน่ๆ จัดการให้ผมด้วยนะ
- คุณแม่บ้าน : คือท่านคะ เด็กมันไม่ได้มีนิสัยแบบนี้คะและทำดิฉันรับรองได้เสื้อเด็กแค่
- ตัวเดียวนะคะไม่น่าจะต้องขโมยกันนะคะท่าน เราก็คheckให้เต็มที่แล้วคะ
- มันไม่มีจริง ๆ
- เจ้าของโรงแรม : คุณไม่ต้องมาเถียงแทนเลย แผนกคุณเยอะมาก คนของคุณก็แย่ พูดจา
- ว่ากล่าวด้วยคำไม่สุภาพคุณแม่บ้านและพนักงานที่ยัง งงๆ อยู่เลยว่า
- เอาเสื้อเด็กไปทำไม

หลังจากนั้นอีก 3 วันได้รับโทรศัพท์จากเจ้าของโรงแรมมาที่คุณแม่บ้าน

เจ้าของโรงแรม : เออ คุณแม่บ้าน เสื้อที่หายของเพื่อนผมนะ เจอแล้วนะพอดีเก็บยัดไว้ใน
กระเป๋า ด้านล่าง ไม่ต้องหาแล้ว แค่นี้แหละ

คุณแม่บ้าน : คิดในใจ “พุดง่ายจังนะ แล้วที่ตาพนักงานไปนี่ละ ถือว่าเป็นเจ้าของ
ไม่ยอมรับความคิดเห็น การตัดสินใจร้ายเลย ทั้งๆ ที่ตรวจเช็คแล้ว ”

ใบความรู้ที่ 5

ดอกไม้ในใจฉัน

ดอกไม้ในใจฉัน เป็นเครื่องมือเพื่อให้มองเห็นข้อดี ความสามารถที่มีอยู่ของตัวเอง เพราะแนวคิดของคนในสังคมปัจจุบันมักมองข้อเสียตัวเอง เวลาจะทำอะไรต้องรอฟังคนอื่น ว่าเราควรจะเป็นอย่างไร “เธอควรจะทำ” อยู่ตลอดเวลา เป็นเรื่องของวิธีคิดที่เราถูกทำให้คิดเชิงลบอยู่เสมอ จากสังคมบริโภคนิยม จากโครงสร้างสังคมที่รัฐเป็นศูนย์กลาง เราถูกแย่งชิงความสามารถของตัวเองไปอยู่เสมอ จากสังคมผู้บริโภค เช่น ความสามารถในการรักษาตัวเองของชุมชน หรือความสามารถในการดูแลกันและกันโดยไม่ต้องพึ่งจิตแพทย์หรือสิ่งของอื่นๆ ข้อดีหรือความสามารถของเราไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่คนอื่นเห็นด้วยหรือชื่นชม อาจเป็นเรื่องราวเล็กๆ ที่คนอื่นมองข้าม

ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมักเกิดจากความคิดแบบสุดโต่งไปทางด้านใดด้านหนึ่ง การศึกษากระแสหลักก็สอนวิธีคิดแบบนี้ให้เรามาตลอด ไม่ดีก็ชั่ว ไม่ขยันก็ขี้เกียจ ไม่สวยไม่หล่อก็ขี้เหร่ ไม่รวยก็จน สอนให้แข่งขัน ให้เอาชนะคนอื่น ต้องเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นตลอดเวลา จนบางคนบอกว่ารู้สึกดีที่เห็นคนด้อยกว่าเรา ทำให้เราต้องมองหาการยอมรับจากภายนอกตลอดเวลา ไม่มีโอกาส ไม่มีเวลาที่จะหันกลับมาทบทวนด้านในตัวเอง ตลอดจนการแสวงหาการยอมรับจากภายนอกด้วยการบริโภควัตถุที่ทำให้ตัวเองดูดีตามสมัยนิยม แต่เล็กๆ แล้วเรากลับอ้างว้าง

โดยทั่วไปเรามักใช้ความโกรธเกลียดตัวเอง เพื่อกดดันให้เกิดการพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น แต่การทำแบบนี้กลับจะส่งผลเสียมากกว่าผลดี เพราะมันจะเป็นการสร้างความขุ่นเคืองไว้ภายในจิตใจของเรา ท่านว่าถ้าเราใช้การประณามตนเองเป็นแรงผลักดันในการทำความดี เราจะกลายเป็นคนใจแคบ และคอยจับผิดคนอื่นโดยไม่รู้ตัว

กิจกรรมดอกไม้ในใจฉัน เป็นการย้อนกลับมามองสิ่งดีๆ ในตัวเองเป็นการฝึกที่จะคิดอีกด้านหนึ่งที่ต่างจากกระแสหลัก ที่มักใช้คำพูดดูถูก คนที่มองเห็นความดีในตัวเองเป็นพวกหลงตัวเอง แต่การคิดแบบดอกไม้ในใจฉันมีใช้การหลงตัวเองแบบผิดๆ แต่เป็นการฝึกที่จะเคารพตัวเอง ยอมรับความคิดเห็น การตัดสินใจของผู้อื่น เพราะเมื่อเรามองเห็นความดีและคุณค่าภายในตัวเอง รู้สึกดีกับตัวเอง ก็จะเกิดการยอมรับความเป็นตัวเองอย่างอ่อนน้อม คือการเคารพตัวเอง เมื่อเราสามารถเคารพตัวเองได้อย่างแท้จริง เราจะสามารถเคารพผู้อื่นได้อย่างอย่างจริงใจ และเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็น และยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง

ใบงานที่ 16

กิจกรรม ดอกไม้ในใจฉัน

สาระสำคัญ

ให้นักศึกษาทุกคนมีวินัย ค้นพบและตระหนักในคุณค่าของตนเอง เป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ความสำเร็จยอมรับบทบาทหน้าที่ของผู้อื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความเคารพไม่ผูกขาดอยู่กับความคิดของตนเองข้างเดียว ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ พยายามรับฟังและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รักษาความสัมพันธ์ที่ดีและสามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาได้ทบทวนความคิดและมองตนเองหรือผู้อื่นในด้านบวก
2. เพื่อสร้างการยอมรับในคุณค่าที่แตกต่างกันของคนทุกคน ยอมรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของผู้อื่น

ระยะเวลา 20 นาที

อุปกรณ์

1. กระดาษสีตัดเป็นรูปหัวใจ ตามจำนวนคน
2. กระดาษปรีฟ 1 แผ่นสำหรับแปะหัวใจของแต่ละคน
3. ปากกาเคมี หรือดินสอสี

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้สอนแจกกระดาษรูปหัวใจให้กับนักศึกษาคนละ 1 แผ่น
2. ให้พับกระดาษหัวใจแบ่งครึ่ง แล้วให้ผู้เข้าร่วมให้แต่ละคนวาดรูปตนเองตรงกลางรูปหัวใจ แล้วเขียนชื่อของตนเอง
3. แล้วให้แต่ละคนเขียนข้อดีหรือสิ่งที่ภูมิใจเกี่ยวกับตนเอง (ลงบนด้านซ้ายของกระดาษ) และข้อเสียหรือสิ่งที่ต้องการจะปรับปรุงแก้ไข (ลงบนด้านขวาของกระดาษ)
4. จับคู่สองคนในกลุ่มผลัดกันเล่าข้อดีของตัวเองให้เพื่อนฟัง
5. จับคู่สี่คนในกลุ่มให้คนที่ฟังเมื่อกี้ เป็นคนเล่าข้อดีของเพื่อนที่ได้ฟังมา ผลัดกันจนครบ
6. ผู้สอนนำหัวใจของทุกคนมาติดรวมกันบนกระดาษปรีฟ
7. ผู้นำกระบวนการและผู้เข้าร่วมสรุปประเด็นการยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่นร่วมกัน

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 1

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นปี.....ฝ่าย.....

ให้นักศึกษาวิเคราะห์ประเด็นและสรุปดังต่อไปนี้

1. ปัญหาดังกล่าวคืออะไร

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 2

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นปี.....ฝ่าย.....

ให้นักศึกษาลงมติเพื่อเลือกสรุปปัญหา สาเหตุและผลของปัญหา พร้อมทั้งเหตุผลในการเลือก

1. สรุปแนวคิดสาเหตุและผลของปัญหา

.....

.....

.....

.....

2. เหตุผลในการเลือก

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 3

ชื่อกลุ่ม ประธาน.....เลขา.....

ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม ดอกไม้ในใจ

.....

.....

.....

2. นักศึกษามีแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดผลสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

แบบบันทึกพฤติกรรมหมายเลข 4

ชื่อกลุ่ม ประธาน.....เลขา.....

สิ่งที่กลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็น

1. สรุปสาเหตุการขาดคุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

2. แนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสุภชัย เจริญดี
วัน เดือน ปีเกิด	30 พฤษภาคม 2511
สถานที่เกิด	อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง
สถานที่ทำงาน	โรงแรมแมคบุติก สุขุมวิท กรุงเทพฯ
ที่อยู่	82/390 แฟมมิลีคอนโด อินทามระ 25 แขวงสามเสน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2534	นิติศาสตรบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2547	พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ.2560	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ